

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANABİLİM DALI**

**EĞİTİM BAKANLARININ HÜKÜMET PROGRAMLARINDAKİ
EĞİTİM HEDEFLERİNE VE EĞİTİM REFORMLARINA
YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

DOKTORA TEZİ

Osman AKÇIN

**Lefkoşa
Temmuz, 2017**

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANABİLİM DALI**

**EĞİTİM BAKANLARININ HÜKÜMET PROGRAMLARINDAKİ
EĞİTİM HEDEFLERİNE VE EĞİTİM REFORMLARINA
YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

DOKTORA TEZİ

OSMAN AKÇIN

**Tez Danışmanları : Prof. Dr. Mehmet ÇAĞLAR
Doç. Dr. Gökmen DAĞLI**

**Lefkoşa
Temmuz, 2017**

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kuralların gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

.../.../ 2017

Osman AKÇIN

ÖNSÖZ

Tezimi hazırlamamda büyük katkıları olan, değerli görüşlerini esirgemeyen, içtenliği ve samimi tavırlarıyla bana yol gösteren ve beni motive eden tez danışmanlarım Prof. Dr. Mehmet ÇAĞLAR ve Doç. Dr. Gökmen DAĞLI'ya en derin saygı ve teşekkürlerimi sunarım. Tezin yazımı aşamasında desteğini hep yanımda hissettiğim, maddi ve manevi destekleriyle sürekli yanımda olan aileme çok teşekkür ederim.

Osman AKÇIN

Temmuz 2017

ÖZET

EĞİTİM BAKANLARININ HÜKÜMET PROGRAMLARINDAKİ EĞİTİM HEDEFLERİNE VE EĞİTİM REFORMLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ ve ANALİZİ

AKÇIN, Osman

Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı

Tez Danışmanları: Prof. Dr. Mehmet ÇAĞLAR

Doç. Dr. Gökmen DAĞLI

Temmuz 2017, 219 Sayfa

Bu araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda KKTC’nde eğitimin temel sorunlarına ilişkin 1983’den 2017 yılına kadar görev yapan Eğitim Bakanlarının görüşleri tespit edilerek, Kuzey Kıbrıs eğitim sisteminin gelişimine nasıl katkıda bulunulabileceği değerlendirilmektedir. Bu araştırmayla KKTC’de eğitimsel ve toplumsal gerçeğin kavranmasına daha fazla katkı sağlanılabileceği düşünülmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmış ve aynı zamanda yine nitel araştırma tekniklerinden biri olan döküman analizi tekniğine başvurulmuştur. Bu çalışmada toplam 15 eğitim bakanı ile görüşülmüştür.

Eğitim sisteminin en önemli sorunları hakkında eğitim bakanları en çok öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimin yetersizliği ve bakanlıkta yeterince eğitim uzmanının olmaması hakkında görüşlerini belirtmişlerdir. Burada öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimin zorunlu olmamasından dolayı katılımın az olması ve amaca hizmet eden bir yapıda olmadığı sonucuna varılmıştır.

Eğitim sisteminde reform, değişim durumunun tam olarak tespit edilebilmesi amacıyla Eğitim Bakanlarına eğitim sisteminde reform, değişim durumu hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Eğitim Bakanlarından % 13’ü eğitim sistemimizdeki reform, değişim durumunu eğitim programlarının yeniden ele alınarak geliştirilmesi hakkında görüş bildirmiştir. Araştırma sonuçlarından bir başka çarpıcı olanı ise; Mesleki Eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumu hakkında eğitim bakanlarının çoğu ailelerin çocuklarının mesleki eğitim almasını istememesi; bunun yerine kolejlere ve üniversitelere yönelmesi görüşünü belirtmektedirler. Burada her

ailenin çocuğunu iyi bir yerde görmek istemesinden ve ülkemizde birçok üniversite olması ile okuma imkanı doğmasından dolayı olduğu düşünülmektedir.

Özetle, Kıbrıs Türk Eğitim Sisteminde 1983'den günümüze dek hükümet programlarında belirlenen eğitim hedeflerine ulaşmada karşılaşılan engeller incelendiği zaman, hükümetlerin bu sorunları çözümünde gerekli çabayı göstermediği sonucu çıkmaktadır.

Eğitim sisteminde personel denetim ve değerlendirme sistemi adil, nesnel ve ayırt edici olacak şekilde yeniden yapılandırılmalı ve çok boyutlu bir performans değerlendirme sistemine geçilmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Bölgesel eşitlik sağlanmalı tüm okullarımız standart fiziksel donanımlara kavuşturulmalıdır. Dezavantajlı okullara daha fazla destek sağlanmalıdır. Öğretmen atamalarında tezli yüksek lisans yapan adaylara sınavsız atanma hakkı tanınmalıdır. Öğretmenlik mesleğine motivasyonu yüksek ve başarılı adayların yerleşmesi için giriş koşulları en üst düzeye çıkarılmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Eğitim Bakanları, Eğitim Reformları, Eğitim Politikaları, Nitel Analiz.

ABSTRACT

OPINIONS AND ANALYSIS OF EDUCATION MINISTERS TOWARDS EDUCATIONAL OBJECTIVES AND REFORMS IN GOVERNMENT PROGRAMS

AKÇIN, Osman

**Department of Educational Administration, Supervision, Planning and
Economics**

Supervisors: Prof. Dr. Mehmet ÇAĞLAR

Doç. Dr. Gökmen DAĞLI

July 2017, 219 Pages

As a result of this research, the opinions of the Education Ministers working from 1983 to 2017 are determined on the basic problems of education in the TRNC and it is assessed how the North Cyprus education system can contribute to the development. It is thought that this research can contribute more to the understanding of educational and social reality in the TRNC. A semi-structured interview technique, one of the qualitative research methods, was used in the study and at the same time, a document analysis technique which is one of the qualitative research techniques, has been applied. A total of 15 education ministers were interviewed in this study.

Ministers of education have expressed their views on the most important issues of the education system about the inadequacy of in-service training given to teachers and the lack of enough education experts in the ministry. Here it is found that due to the fact that the in-service training given to the teachers is not compulsory, the attendance is low and having a service structure.

In order to determine the reform and changing process in Education system precisely, it was asked to Education Ministers to explain their opinions on the reforms and changing process of education system. 3% of the Education Ministers commented on the reform of the educational system in our country by reconsidering their educational programs. Another impressive result from the research; Most ministers of education do not want their children to get vocational training about the situation of Vocational Education according to country needs; instead of this they refers to the idea that children should go to colleges and universities. It is thought that this is due to the

fact that every family wants to see their child in a good place and due to the possibility of studying at many universities in our country.

To sum up, when examining the barrier to reach the educational objectives set out in the government programs from 1983 to 1983 in the Turkish Cypriot Educational System, it is concluded that governments did not make any effort to solve these problems.

In the education system, the personnel audit and evaluation system should be restructured to be fair, objective and distinctive and also a multi-dimensional performance evaluation system should be undertaken. All schools with regional equality must be equipped with standard physical equipment. More support should be provided for disadvantaged schools. Thesis graduate candidates must be granted the right to be appointed without examination at teacher assignments. Entrance conditions should be maximized to place highly motivated and successful candidates for the teaching profession.

Keywords: Educational Reforms, Educational Policies, Ministers of Education, Qualitative Analysis

.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLO LİSTESİ.....	x
ÇİZELGE LİSTESİ.....	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1.Problem Durumu.....	1
1.2.Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	13
1.3.Araştırmanın Alt Amaçları.....	14
1.4.Sayıtlar.....	14
1.5.Sınırlılıklar	15
1.6.Tanımlar.....	15
1.7.Kısaltmalar.....	16

BÖLÜM II

2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve ALANYAZIN TARAMASI

2.1.1 Öğrenme Hakkı.....	17
2.1.2 Bir Açık Sistem Olarak Eğitim Sistemi	19
2.1.3 Eğitim Evreleri, Aile, Okul, Çevre ve Eğitim Yaklaşımları	23
2.1.4. Küreselleşmenin Eğitim Sistemlerinde Yarattığı Etkiler.....	32
2.1.5. Davranışçı Yaklaşımdan Yapılandırmacı Yaklaşımına Geçiş:.....	34
2.1.5.1 Türkiye 2005 Reformları ve Yapılandırmacı Eğitim	34
2.1.5.2 KKTC 2005 Reformları ve Yapılandırmacı Eğitim	35
2.1.5.3 KKTC 2005 Reformlarının Eğitim Misyon ve Vizyonu.....	36
2.1.5.4 2005 Yılı Yeniden Yapılanma Sürecinde programlara eklenen konular:.....	36

2.1.5.5 Eğitim Sistemlerinde Değişimi Etkileyen Faktörler Nelerdir..	37
2.1.6 Küresel Eğitim.....	41
2.1.7 Yönetim Kuramları.....	53
2.1.8 Küreselleşme ve Eğitimde Reform Alternatifleri.....	61
2.1.9 Değişen Bilim Anlayışları Etkisinde Öğrenme Paradigmaları.....	63
2.2 Eğitimde Yapısal Reform Alanları.....	70
2.2.1 Öğretmen Yetiştirme.....	70
2.2.2 Eğitim Teknolojileri.....	73
2.2.3 Mesleki Teknik Eğitimi.....	74
2.2.4 Yönlendirme	75

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1 Araştırma Deseni	77
3.2 Çalışma Grubu	78
3.3 Veri Toplama Süreci	79
3.4 Veri Toplama Aracı.....	79
3.4.1 Verilerin Kodlanması	80
3.4.2 Temaların Bulunması	81
3.4.3 Verilerin Kodlara ve Temalara Göre Düzenlenmesi.....	81
3.4.4 Bulguların Yorumlanması.....	81

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

4.1 Bulgular ve Yorumlar.....	82
-------------------------------	----

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Tartışma.....	184
5.2.Sonuç.....	189
5.3.Öneriler.....	191
Kaynakça.....	194
Ekler.....	207
Özgeçmiş	219

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 1: Vatandaşlığa göre 2014-2015 KKTC eğitim sisteminde (okul öncesi, ilkokul, özel eğitim ortaokul ve lisede) öğrenim gören öğrenci sayılar.....	39
Tablo 2: Eğitim Sisteminin En Önemli Sorunları.....	90
Tablo 3: Eğitim Sisteminin En Önemli Sorunlarının Temalar altında değerlendirilmesi.....	91
Tablo 4: Eğitim sisteminde reform, değişim durumu.....	97
Tablo 5: Eğitim sisteminde reform, değişim durumunun temalar altında değerlendirilmesi.....	98
Tablo 6: Mesleki Eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumu.....	103
Tablo 7: Mesleki Eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumunun temalar altında değerlendirilmesi.	105
Tablo 8: Eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler.....	109
Tablo 9: Eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler temalar altında değerlendirilmesi..	110
Tablo 10: Eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu.	115
Tablo 11: Eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu temalar altında değerlendirilmesi.....	116
Tablo 12: Uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmalar	120
Tablo 13: Uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmaların temalar altında değerlendirilmesi.....	121

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 1: Araştırmanın Deseni	78
Çizelge 2: KKTC'nin Kuruluşundan İtibaren Hükümetler.....	123

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Araştırmanın birinci bölümünde problem durumu, amaç ve önem, araştırmanın alt amaçları, sayıtlar, sınırlılıklar, tanımlar ve kısaltmalara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Dünya genelinde teknolojide yaşanan gelişmelerle birlikte, her türlü alanda, özellikle son yarım asırdır, baş döndürücü hızla değişimler gerçekleşmektedir. İnsanların dünyadaki gelişimlerin gerisinde kalmamak, teknolojik ilerlemelerden kopmamak ve güncel gereksinimlerini karşılamak için bu değişimlere ayak uydurmaları önem arz etmektedir. Dünya; ulaşım, haberleşme, iletişim ve bilişim teknolojilerinin değişimi, bunlara bağlı olarak geliştirilen araçlarda yaşanan değişim ve dönüşümlere bağlı olarak, yaşanan sorunlar ve alınması gereken kararlarla ilgili küresel nitelik kazanıyor. Dünyamızı etkileyen teknolojik gelişmeler ve inovasyonlar nedeniyle, farklı ulusları bir araya getiren örgütler çoğalmakta ve bu uluslararası örgütler küresel bir kamuoyu oluşturmaktadırlar. Bu da uluslara, birçok alanda karşılaştıkları kendi problemlerini çözmek için hem kamuoyunun etkisini hem de tepkisini göz önünde bulundurma zorunluluğu getiriyor (Çağlar ve Reis, 2007).

Teknolojik, bilimsel ve toplumsal değişimlerden en çok etkilenen kurumlardan biri de eğitim kurumları ve dolayısı ile de ülkelerin eğitim sistemleridir. Bu değişimin, eğitim sistemleri üzerinde daha etkili ve verimli olabilmesi için, sürekli olarak bilimsel çalışmalar ve araştırmalar yapılmakta, tüm toplumlar kendi eğitim sistemlerini iyileştirmeye dönük meşakkatli süreçler geçirmektedir. Eğitim sisteminin, hızla değişen dünyanın ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için, dinamik, esnek ve her türlü değişime açık olması ve değişebilmesi gibi özelliklere sahip olması gerekmektedir (Debesse ve Mialaret, 1974, s. 258).

Merkeziyetçi, hantal ve statükocu eğitim anlayışına sahip olan ülkeler, bu değişime ayak uydurma konusunda, değişime açık olan ve merkeziyetçi eğitim anlayışı yerine yerel yönetimlere ve okula dayalı yönetimlere sahip eğitim sistemlerine kıyasla, daha fazla zorluk çekmektedirler. Değişime ayak uyduran ve uyduramayan ülkeler arasında, eğitim kalitesi ve eğitim politikaları, ülkelerdeki refah düzeyleri,

gelişmişlik, endüstrileşme ve teknolojik gelişim açısından büyük uçurumlar bulunmaktadır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, eğitim sorunlarını çözebilmek ve küresel standartlara uyum sağlamak için araştırmalar yapmakta, kendi ülke ve toplum koşullarına uygun reform projelerini hazırlamaktadırlar. Bazı ülkelerin yaptığı reformlar uluslararası nitelik kazanmış, diğer ülkeler de bunları kendilerine örnek alarak, kendi ülke koşullarına ve toplum yapılarına uygun, kendi reformlarını yapmaya başlamışlardır. Geçtiğimiz yirminci yüz yılın daha ikinci yarısının başlarından itibaren, bazı ülkeler eğitim sistemlerinde oldukça radikal reformlar gerçekleştirmişlerdir. Bunlardan bazıları şunlardır: 1946-1960 Suriye, Lübnan; 1958, SSCB; 1958, Danimarka; 1959 ve 1968-1975 Fransa; 1959, Norveç; 1960, Yunanistan; 1962, Avusturya; 1962, Hollanda; 1963, İtalya; 1963-1967, İsveç; 1963, İngiltere; 1972, ve Japonya (Wexilard, 1967, s.2).

Toplumların gerek kendi toplumsal olan kültürel birikimlerini gerekse evrensel kültürel birikimleri kuşaktan kuşağa aktarabilmeleri için, sahip oldukları en önemli kurumların başında eğitim kurumları gelmektedir. Okul öncesinden başlayarak gidilen eğitim kurumları bireylerin sosyalleşmesini sağlamakta, öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren sosyal değerleri kazanmalarına katkı koymakta, toplumsallaşmayı gerçekleştirmekte, kişilerin toplumsal yaşama uyumunu kolaylaştırmaktadır. Bundan dolayı, tüm dünyada temel eğitim kademeleri zorunlu olup, eğitimin genel ve uzak hedeflerini belirleyen eğitim sistemleri de merkezidir. Öğrencilere öğretilen ve aktarılan bilgiler ise, yönetsel erkin belirlediği, uygun gördüğü konulardır. Bunun yanı sıra, bu bilgiler ve kültür aktarılırken, bu kültürü ve eğitimi genişletecek, bir sonraki kuşaklara aktaracak olan bireyler ve uzmanlar da, eğitim sistemlerinin belirlediği yapılarda yetiştirilmektedir (Bayrakçı, 2005, s. 167).

Küreselleşmenin hızla sürdüğü ve yaygınlaştığı dünyamızda, eğitim ve öğretim kavramları da değişime uğramaktadır. Bu değişimlerin neticesinde, eğitim kurumlarına yönelik beklentiler de değişmekte, eğitim kurumlarının toplumsal karakterlerinin yanı sıra küresel bir anlayışı benimsemeleri de beklenmektedir. Dünyada hızla yaşanan teknolojik gelişmelerden ve inovasyonlardan da etkilenen eğitimin, artık sadece zorunlu eğitim kademeleriyle sınırlı kalmaması, yaşam boyu süren bir faaliyet olması gerekmektedir. Gittikçe artan bilgi akışı, gelişen teknolojiler, insanların yaşamlarının her safhasına etki eden teknolojik araçlar, hemen her mesleği etkileyen ve tüm mesleklerdeki çalışanların sürekli olarak kendilerini yenilemelerini

gerektiren, bilimsel araştırmalar ve bilişim teknolojilerindeki hızlı değişimler de göz önünde bulundurularak, eğitimin zaruri olarak yaşam boyu devam etmesi sağlanmalıdır. Gerek okul çağlarında gerekse yaşam boyu sürmesi gereken eğitim ve öğrenim boyunca, bilgilerin aktarılmasından çok, bireylerin öğrenme kabiliyetlerinin geliştirilmesi, güçlendirilmesi, öğrenmeyi öğrenmelerinin sağlanması ve öğrendiklerini uygulayabilme becerilerinin artırılması gerekmektedir (Cangil, 2004). Bireylerin, yaşam boyu sürekli eğitimi devam ettirebilmeleri, öğrenme kapasitelerini geliştirebilmeleri için, eğitim kurumları, endüstri, işletme ve diğer tüm ilgili kurumların işbirliği içinde çalışmaları gerekmektedir. Bireylerin hızla değişen dünyaya uyum sağlamaları ve değişimleri gerçekleştirebilecek becerilere sahip olabilmeleri için, eğitim sadece bilgi aktarmaya değil, eleştirel düşünmeye, iletişim ve problem çözme becerilerine de odaklanmalıdır. Eğitim ve dolayısı ile öğrenmenin, toplumsal gelişmeye katkı sağlayıcı bir yatırım niteliğinde olması oldukça önemlidir. Bundan dolayı, eğitime gerekli olan tüm kaynaklar ve insan kaynağı için yeterince maddi yatırımlar yapılmalıdır. Eğitim sistemi, bireylere, toplumsal karakteristiklerin yanı sıra küresel bir vatandaşlık anlayışı da kazandırmalıdır. Küreselleşen dünyada, artık bireylerin sadece kendi dil ve kültürlerini öğrenmeleri, yalnızca kendi ülke sorunlarına duyarlı olmaları yetersiz kalıyor. Farklı kültürleri ve dilleri, dünyanın küresel sorunlarını bilmeyi ve bu sorunlara karşı duyarlı olmayı da gerektiriyor. Eğitim kurumları, diğer kurumlar ve örgütler, sivil toplum kuruluşları ve bireyler arasında işbirlikleri ve ortaklıklar kurulmalıdır. Sadece ulusal değil, uluslararası platformda da bu birliktelik sağlanmalı ve desteklenmelidir (Garner, 2002).

Yaşamın kendisi durağan olmadığı gibi toplumlar da durağan değildir. Her toplum geçmişten günümüze biriktirdiği deneyimlerle geleceğin vizyonunu oluşturmak durumundadır. Toplumlar birbirlerinden de etkilenmekte, küreselleşmenin hızlandığı günümüzde kültürler içiçe geçmekte, bireysel ve toplumsal gereksinimlere bir de evrensel gereksinimler eklenmektedir. Gelişmiş ve gelişmekte olan toplumların, yaşamın gerekli kıldığı değişimleri istendik yönde planlayıp gerçekleyen, eğitim sistemini bireysel-toplumsal-evrensel gereksinimlere göre düzenleyen toplumlar oldukları gözlenmektedir. Bir toplumu oluşturan eğitim sisteminin dünyada yaşanan değişimlere ayak uydurmaması, genel olarak toplumdaki sistemlerin özellikle geleneksel yapıyı korumaya çalışıp dünyaya paralel bir değişime fırsat tanımaması, o toplumu dünyadan izole olan bir toplum haline getirebilir ve bu tür toplumlarda sosyal

patlamalar dahi yaşanabilir. Günümüz toplumlarının bu değişimleri gerçekleştirebilmeleri daha fazla bilime ve demokrasiye sarılmaları ve kendilerini değişen gereksinimlere göre sürekli uyarlayabilen eğitim sistemlerini oluşturmalarına doğrudan bağlı görülmektedir. Eğitimde yaşanan değişimlerin bu bağlamda, insanların ve toplumun gereksinimleri doğrultusunda, bilimsel çalışmaların bir ürünü olarak, oluşturulacak demokratik ortamlarda yaşanması oldukça önemlidir (Balcı, 2011).

Avrupa Birliği'ne uyum süreci kapsamında, yeterince olmasa da, hem Kuzey Kıbrıs hem de 2005 yılı örneğinde olduğu gibi Türkiye eğitim politikaları değişime uğramaktadır. Küreselleşen dünyaya ve AB standartlarına uymak adına birçok sistem ve uygulama benimsenmiş, yürürlüğe girmiştir. Bu çalışmanın giriş kısmında, eğitim politikaları açısından, AB uyum sürecinde meydana gelen değişimlere kısaca değinmek faydalı olacaktır. 1995 yılında, Avrupa Birliği Anlaşmasının 149. ve 150. maddeleri temel alınarak, Avrupa Birliği ülkeleri arasında eğitim alanında işbirliği oluşturmak için Socrates Programına başlanmıştır. Socrates Programını oluşturan 8 eylem alanı şunlardır; 1. Yüksek Öğrenim alanında Erasmus, 2. Yaygın Eğitim alanında Grundtvig, 3. Örgün Eğitim alanında Comenius, 4. Açık Öğretim ve Uzaktan Eğitim alanında Minerva, 5. AB Dil Eğitimi alanında Lingua, 6. diğer AB Programları ile İşbirliği için Joint Actions, 7. Eğitim Politikalarının İzlenmesi ve Geliştirilmesi için Observation and Innovation, 8. Diğer alanlarda olmayan önlemler için Accompanying Measures. Bu programlar ile tüm Avrupa'da eğitim anlayışlarının, ilke ve standartların her boyutta sağlamlaşmasına, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına, AB'ye üye ülkelerle işbirliğinin oluşturulması bağlamında yürütülecek çalışmalar vasıtasıyla, eğitimin kalitesini arttırmaya yönelik katkı koyulması hedeflenmektedir (Cansever, 2009). Türkiye resmi olarak doğrudan, Kuzey Kıbrıs ise dolaylı olarak, Socrates Programının bu uygulamalarında yer almaktadırlar ve işbirliği kurmaya çalışmaktadırlar. Socrates programı, özellikle Türkiye'deki ilköğretim programlarının yeniden oluşturularak değişmesine vesile olmuştur ve halen de bu değişimler devam etmektedir. Socrates programın temel felsefesi, 'hepsi farklı', 'hepsi eşit' olgularından hareket eden farklılıkları koruyarak fırsat eşitliğini sağlayabilmektir. AB raporlarına göre, Türkiye'de oldukça katı bir milliyetçilik hâkimdir ve uzmanlara göre bunun sebebi, kimlik çatışması, barış, hoşgörü, demokrasi ve insan hakları gibi konularda, okullarda ve yaşam boyu eğitimde gerekli ve yeterli eğitimin verilmemiş olmasıdır (Yılmaz, 2009). Bu raporlar üzerine, 'Demokratik Vatandaşlık ve İnsan Hakları

Eğitimi' adı altında yürütülen projede, öğretmen, müdür ve müfettişlerin insan hakları ve demokrasi konularında bireylerin bu değerleri kazanmalarında ve onları teşvik etmede önemli rol oynayacakları düşünülmektedir (Keating, 2010).

Eğitimin amaçlarının, toplumdan topluma ve çağlar boyunca farklılık göstermesinin temel belirleyenleri dönemin ekonomik koşulları, toplumun yetiştirmek istediği insanda bulunmasını istediği özellikler ve buna göre biçimlenen eğitim felsefesi olarak özetlenebilir (Doğan, Uğurlu ve Demir, 2014). Bilim ve teknolojiye meydana gelen ilerlemeler, insanların ihtiyaçlarında değişmelere neden olur, çağı yakalayabilecek ve gelişen teknolojinin hızına uyum sağlayabilecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi gerekliliği, ülkelerin eğitim sistemlerinde yeniliğe gitmelerini zorunlu hale getirmektedir (Erginer, 2009). İnsanın hem küreselleşen dünyaya uyum sağlaması hem de bu değişen dünyada yeni duygu, düşünce ve davranışlar kazanması konularında birçok alanda olduğu gibi eğitim alanındaki tartışmalar da hiç bitmeyecektir. Burada asıl üzerinde durulması gereken, bilimsel, teknolojik ve inovatif gelişmelerin, yaşamın her alanını etkileyen yenilik ve değişimlerin inanılmaz ve takip edilmez bir hız kazandığı günümüz bilgi toplumlarında, eğitim sistemlerindeki tartışmaların, özellikle son yarım asırdır yaşanan bu hızlı değişimden eğitim kurumlarının nasıl etkilendiği, küresel entegrasyonun ve toplumsal değişimin eğitim yolu ile nasıl gerçekleştirileceği, bu değişimlere uyumlu ve değişimi kontrol ve idare edebilecek hem toplumsal hem de evrensel yeni nesil insanın nasıl bir eğitim sistemi ile yetiştirilebileceğinin kurgulanması olmalıdır. Bu mücadelede, yani toplumsal ve evrensel olabilen eğitim sistemlerinin kurulması mücadelesinde başarılı olabilmek için, duyarlı, yaratıcı, öngörülü, analiz ve sentez yapabilme becerilerine sahip, eleştirel düşünebilen, özgür düşünceli, iyi eğitilmiş nitelikli insan gücü ve elbette ki bu kişileri yetiştirip onlara görev ve sorumluluk verecek olan nitelikli eğitim yöneticilerine ve siyasi erke ihtiyacı vardır (Çağlar ve Reis, 2007).

Eğitim, rassallıktan uzak, ciddi plânlama ve programlamayı gerektiren bir iştir. Eğitim maksatlıdır. Eğitimin belirlenmiş hedeflere ulaşması gerekliliği vardır. Eğitim sistemi ideal insanı yetiştirecek bir ideal eğitim anlayışına sahip olmalıdır (Yorucu, 2013). Eğitim politikaları da devlet politikaları ile uyum içinde oluşturulmalıdır. Vatandaşlarına eğitim hizmeti götürmek, devletlerin en önemli politik görevleri arasında yer alır. Gelişen toplumlarda toplumsal gelişmişlik ölçütü, ekonomik göstergelerden çok, uygulanan eğitim politikalarına dayalı olarak belirlenmektedir

(Şimşek, Küçük, Topkaya, 2012). Günümüz dünyasında gelişmiş ya da gelişmekte olan hemen her ülkenin; teknoloji ve inovasyonların da sürekli olarak etkilediği ve diğer tüm sistemleri değişime zorladığı gibi eğitim sistemlerini de zorladığını görerek, eğitimin kendi dinamik yapısından kaynaklanan hızlı değişim süreçlerini etkin bir şekilde takip edip, küresel değişime adapte olabilmenin ve değişimi kontrol edip yönlendirebilmenin öngörülebilir tüm boyutlarını organize edebilmeleri için, kriterleri, işleyişi, paydaşları ve temel bileşenleri bilimsel yaklaşımlarla tanımlanmış olan eğitim sistemlerine gereksinimleri vardır. *“Bu bağlamda, bir ülkede var olan eğitim sisteminin yeniden yapılandırılması amacıyla kullanılacak plânlama yaklaşımı, istatistik bilimiyle sinerji içinde, muhtemel reform eylem plânlarının simülatif ortamlarda test edilip değerlendirilmesinin ardından, sistemin tümüne entegrasyonuna imkân vermelidir. Böylelikle, rastlantısal uygulamaların sonucunda oluşabilecek kaotik eğitim sorunlarının ortaya çıkma olasılığı en aza indirgenmiş olunur”* (Çağlar ve Reis, 2007, s. 1).

Ne yazık ki Kıbrıs Türk eğitim sistemi toplumun çeşitli kesimleri tarafından birçok bakımdan eleştiri almaktadır. Bu eleştirilerin en önemlisi de eğitim sisteminin çağdaş olmayan, eğitimdeki yeni yaklaşım ve kuramların çok uzağında eski, davranışsal kurama yakın unsurlar taşımasıdır.

Bu çalışmada Kıbrıs Türk Eğitim Sisteminde 1983’ten günümüze dek kurulan hükümetlerin hükümet programlarında belirlenen eğitim hedeflerine ulaşmada karşılaşılan engellerin belirlenmesi, bu engellerin ortadan kalkması için neler yapılması gerektiğinin tespiti, liderlik bağlamında yaşanan sorunların ortaya konulması önem arz etmektedir.

Giderek daha da küreselleşen dünyada, teknolojik gelişmeleri ve inovasyonları tetikleyen önemli unsurlardan biri olan ancak bu gelişmelerin hızına ve yapısına göre artık yeterince ve zamanında değişim gerçekleştirememiş olan eğitim kurumları, eğitim teknolojileri, öğrenme, eğitim ve öğretim boyutları ile tüm dünya ülkelerinin ortak sorunlarından biri haline gelmiştir. Çocuklarımız, torunlarımız gelecekte sadece iş bulma sorunu ile karşılaşmayacaklar, dünya nüfusunun artışı, iklim değişiklikleri, canlı türlerindeki ve enerji kaynaklarındaki azalma, ekonomik dalgalanmalar, sadece ekonomi alanında değil çeşitli alanlardaki krizler gibi birçok dünya problemleri ile de karşılaşacaklardır. Okullarında iyi eğitim almış, kültürlü, problem çözmeye odaklı,

yaratıcı, düşünen, sorgulayan değişimci, özgür düşünceli öğrencilerin, zamanında uygulamaya konacak olan yeni müfredatlarla, farklı teknolojilerle, farklı anlayış ve yapılarıdaki eğitim kurumları ve inovasyon programları ile daha geniş bakış açıları ile dünyada yaşanan ve yaşanabilecek sorunları da en aza indirmiş olabileceklerdir (Toffler, 1981).

Küreselleşmenin ve inovasyonların etkileri altında, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin eğitim sistemlerindeki değişimleri, bu süreçlerde karşılaşılan zorluklar, fırsatlar ve tehditleri, her ülkenin kendi koşullarına uygun eğitim model ve sistemlerini kurgularken dikkate alması ve bu deneyimlerden faydalanması oldukça büyük bir önem taşımaktadır (Sönmez, 2014).

İnsanın eğitiminin, donanımının ve niteliğinin oldukça önemli bir olgu haline geldiği günümüz küreselleşme sürecinde, bir taraftan üçlü bir sacayağı gibi bireysel, toplumsal ve evrensel beklenti ve gereksinimlerine cevap verecek şekilde insan yetiştirme büyük bir önem kazanırken, diğer taraftan da küresel deneyimlerin birikim ve sentezinden yararlanarak yerel ve toplumsal stratejiler kurgulamak için ulusal ve uluslararası bilimsel çalışmaların dikkate alınması gerekliliği, üzerinde hassasiyetle durulması gereken önemli bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır (Çağlar ve Reis, 2007). Bu bağlamda, Kuzey Kıbrıs'ta da, Kıbrıs Türk Eğitim Sisteminin, dünyadaki değişim hız ve kalitesini yakalayabilecek nitelikte öğrenciler yetiştirebilmesi, olası yeniden yapılanma alternatiflerinin gündeme gelebilmesi ve eğitim plânlamalarının ülke koşullarına uygun ve uygulanabilir bir boyutta hazırlanabilmesi için, 1974'ten günümüz 2017'ye kadar görev yapmış 15 eğitim bakanının deneyimlerinden yararlanmak oldukça büyük bir önem arz etmektedir. Dünyadaki gelişmiş veya gelişmekte olan tüm ülkelerde, her ülkenin kendi koşullarına uygun, dünyadaki değişim ve dönüşümlerin gerektirdiği yeni ihtiyaçlar doğrultusunda eğitim sistemlerinde değişime gitmeleri, toplumların geleceği açısından bir zorunluluk haline gelmiştir. Eğitim sistemlerinde değişimi zorunlu hale getiren bireysel, toplumsal ve evrensel gereksinimleri karşılayacağına inanılan, toplumsal olarak belirlenen ekonomik, sosyal ve siyasal hedeflere ulaşmada, eğitimle ilgili politika, proje, model ve strateji üretenlerin mutlaka göz önünde bulundurmaları gereken, ulusal veya uluslararası boyutlarda eğitim sistemi üzerinde etkili olabilecek, başta ekonomik, sosyal, kültürel veya siyasal faktörler olmak üzere çeşitli etkenler bulunmaktadır.

Dünyada hayatın hemen her alanında, teknolojiye ve özellikle bilişim teknolojilerinde yaşanan inanılmaz gelişmeler, hayatımızın her alanına birçok teknolojik ürünle giren inovasyonlar küreselleşmeyi daha da hızlandırmaktadır. Ulaşım, iletişim, sağlık ve benzeri tüm diğer alanlardaki gelişmelerde olduğu gibi, eğitimin küreselleşmesi sürecinde de, akla ilk etapta gelen, genellikle eğitim yöntem, yönetim ve süreçlerinde, dünya ülkeleriyle ve özellikle de gelişmiş ülkelerin eğitim sistemleriyle entegrasyon gelmektedir (Toffler, 1981). Ancak, diğer tüm sistemlerde olduğu gibi eğitim sistemlerinde de yaşanan bu entegrasyon süreci, en azından şimdilik, küreselleşme nedeniyle toplumlarda ortaya çıkan ve çıkabilecek birtakım problemlerin çözümü için yeterli olmamaktadır. Eğitim, sadece küreselleşmeye uyumlu insan yetiştirilmesi ya da dünyaya entegre olabilme sorunu için değil, aynı zamanda küreselleşmenin bugüne kadar yarattığı ve gelecekte yaratması olası tüm sorunları aşmak için de çok önemli bir araç ve süreç olduğundan, küreselleşme nedeniyle ortaya çıkan ve çıkabilecek tüm sorunlara çözüm getirebilecek insan tipini de yetiştirecek şekilde planlanmalıdır. Toplamların ve bireylerin, günümüzde küreselleşmenin doğurduğu ve gelecekte de doğurması muhtemel olan sonuçlara karşılık önlem alabilecek ve ortaya çıkabilecek olan yeni durumlardan ve değişimlerden yarar sağlayabilecek yetilere sahip olmaları gerekmektedir. Bu nedenle, gelecekte karşılaşılması ve yaşanması muhtemel gelişmeleri önceden sezinleyip, toplumda veya dünyada yaşanabilecek olası değişimlere ayak uydurmasını bilen bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmalıdır. Bu bireyleri yetiştirecek olan kurumlar, elbette ki plânlı bir şekilde kurgulanmış ve kendini sürekli olarak yenileyip geliştirebilecek olan yeni anlayışlarla donanmış geliştirilmiş eğitim kurumları olmalıdır (Çağlar ve Reis, 2007).

Kuzey Kıbrıs Türk Eğitim Sistemi ve Kuzey Kıbrıs'ın kendisine örnek alarak paralel bir eğitim sistemi yürütmüş olduğu Türkiye Eğitim Sistemine bu yönden baktığımız zaman, program ve müfredat içinde yer alan ve aktarılan ifadelerde, bireyin 'toplumun menfaatlerini, kişisel menfaatlerinden üstün tutar' görüşlerine rastlanmaktadır. Eğitim ve öğretimle ilgili olan tüm yasalarda da bunu görmek mümkündür. Kuzey Kıbrıs Türk ve Türk Eğitim Sistemleri 'birey' yerine 'ideal vatandaş' yetiştirmeyi daha önemli görmektedir (Çağlar ve Reis, 2007, s. 227-228). Aslında günümüz bilgi toplumuna geçiş koşullarında değerlendirildiğinde, eğitim sistemi bir nevi insan yetiştirme düzeni olarak nitelendirilmesine karşın (Çağlar ve

Reis, 2007, s. 1-2) , Kuzey Kıbrıs ve Türkiye’de var olan anlayışın temelinde, toplum ya da eğitim kurumu dediğimiz okul, aslında, toplumdaki sosyal, siyasal ve ekonomik düzene eleman yetiştirmek için kurulmuştur (<http://www.egitimsurasi.mebnet.net-26.02.2017>). Bu sistemin iyi çalışan ve kontrol edilebilen bir sistem olabilmesi için ise, eğitim sisteminin tüm kademelerinde öğretmen ve program merkezli bir yaklaşım hakimdir. Öğrenci, sisteme ve öğretmene itaat eder, program dışında bir konu üzerinde çalışma isteme ya da programdaki bir konuya itiraz etme hakkı yoktur. Bu türden merkeziyetçi, öğretmen ve program merkezli sistemlerde, öğretmen ve program otoritedir. Öğrencinin öğretmeni ve özellikle de programı sorgulama ve de farklı düşünme hakkı olmayıp, sistemi olduğu gibi kabullenmek mecburiyeti vardır. Bu sistem, öğrenciye sorgulama ve eleştiri hakkı tanımamakta, sistem sınav merkezli bir eksende işlemektedir. Eğitim sisteminde bulunan her kademenin sonunda, bir üst kademeye geçebilmek için, öğrenciler mutlaka çeşitli sınavlara tabi tutuluyorlar. Bu sınavların çoğu, test sınavları olup, bilişsel bilgiye dayalı sorular içermektedir. Dolayısıyla, öğrencilerden beklenen eleştirel düşünme, analiz değil, genellikle bilgi düzeyinde olan ezber kazanımlardır. Ezberci bir eğitim sisteminde, öğrenci sorgulamayı öğrenemez, yeteneklerini keşfedemez. Okul, sadece, bilginin yüklendiği ve ölçüldüğü yer olarak kalır (Atabay, 2006).

Bu tarz olumsuzluklar Dewey’in (1996 ve 1997) eserlerinde de belirtildiği gibi davranışçı yaklaşımın dünya genelinde egemen olması ve temelde eğitim sistemlerinin edilgen bireyler yetiştirmekte olduğu gerçeğini göstermektedir. Sistemin içerisinde şekillenen yöneticiler ki tez bağlamında bakanlar, ilerlemeci ve yapılandırmacı yaklaşımların etkisinden uzak modern yaklaşıma geçişin önünde önemli bir engel olarak durabilmektedirler. Bu felsefenin kırılıp ilerlemeci, bireyin ilgi algı ve yeteneklerine göre eğitim sisteminin şekillenmesi ihtiyacı Amerika’da 1930’lu, 40’lı yılların başında Dewey sayesinde ortaya çıkmaktayken. Dewey’i ilk keşfedenlerden biri Mustafa Kemal Atatürk olmuş ve 1924’de Türk Eğitim Sisteminin temellerini sağlam şekilde Amerikalılardan da evvel atmak için henüz daha yeni kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti’ne davet etmiştir. Bu davet neticesinde J.Dewey 1924 tarihli raporlarında Eğitim programlarının nasıl şekillendirilmesi hakkında öneriler sunmuş ancak onun fikirlerinin sahiplenip uygulamaya konulması 2005 yılını bulmuştur (Baysal ve Ada, 2015). KKTC’de ise bu anlayış 2005 de benzer şekilde hazırlansa da

(Çağlar ve Reis, 2007, s.364) eğitim programları incelendiğinde ancak 2010'u takip eden yıllarda etkili olabildiği farkedilmektedir.

2005 Yapılandırmacı değişim nedenleri ve yaklaşıma göre hazırlanan Türkiye'deki ve KKTC'deki Programların durumları ve hedefleri şu şekilde açıklanmıştır; (Baysal ve Ada, 2015).

1. *Değişik bilim alanlarındaki araştırma bulgularının ve eğitim bilimlerinde öğretme/öğrenme anlayışındaki gelişmelerin yöntem ve içerik olarak öğretim programlarına yansıtılması,*
2. *Eğitimde kaliteyi arttırmak ve eşitliği sağlamak,*
3. *Ekonomiye ve demokrasiye duyarlı bir eğitim ihtiyacı,*
4. *Bireysel ve ulusal değerlerin küresel değerleri de dikkate alarak geliştirilmesi ihtiyacı,*
5. *Mevcut öğretim programları uygulamaları kapsamında öğrencilerin çoğunluğunda okula, öğrenmeye ve okumaya tepki düzeyinde bir isteksizlik olması*
6. *Mevcut öğretim programlarında konuların çok kapsamlı ve ezbere dayalı bilgi yoğunluklu olması nedeniyle, konuların zamanında bitirilememesi ve çoğu zaman sıkıştırılıp öğrenilmeden bitirilmesinin tercih edilmesi,*
7. *Programda yer alan konuların birçoğunun çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun olmaktan, onların merak ve ilgilerini karşılamaktan uzak olması,*
8. *Okulda kazandırılmaya çalışılan yaşantı biçimleri ile gerçek dünyanın çoğu kez uyum içinde olmaması,*
9. *Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulaması ile ilkokul ve ortaokul programları üst üste eklendiği için, temel eğitimde program bütünlüğünün olmaması,*
10. *Dikey ekseninde, temel eğitimde birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar her bir dersin kendi içinde kavram bütünlüğünün olmaması,*
11. *Yatay ekseninde, dersler arasında yeterli paralelliğin sağlanmamış olması,*
12. *Ekonomik ve toplumsal gelişmelerin bir sonucu olarak, bireylerin yaratıcılık, eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme, işbirliği yeterliklerini kazanmalarının daha bir önem kazanmış olması,*

13. Kendini ifade edebilen, iletişim kurabilen, girişimcilik ruhuna sahip vatandaşlar yetiştirme gerekliliği daha baskın konuma gelmesi,
14. Çocuklarımızın, ülke çapında ya da uluslararası değerlendirmelerde beklenen düzeyde başarı gösterememesi.

Yenilenen Programların Vizyonu Baysal ve Ada'ya göre (2015) şöyle özetlenmiştir:

Programlarının yenilenmesinde;

1. Her çocuğun öğrenebileceği, birey olarak kendine özgü olduğu ve öğrenmenin bireyin gelecekteki yaşamına ışık tutacağı anlayışı,
2. Bilgi, kavram, değer ve becerilerin gelişmesi yoluyla “öğrenmeyi öğrenmenin” gerçekleşmesinin ön plana çıkarılması,
3. Öğrencilerin, düşünmeye, soru sormaya ve görüş alışverişi yapmaya özendirilmesi,
4. Milli kimlik merkeze alınarak, evrensel değerlerin benimsenmesinin sağlanması,
5. Öğrencilerin örf ve adetlerimiz çerçevesinde ruhsal, ahlaki, sosyal ve kültürel yönlerden gelişmesinin sağlanması,
6. Öğrencilerin, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren demokratik bireyler olarak yetişmeleri,
7. Toplumsal sorunlara karşı duyarlılığın ön plana çıkarılması,
8. Öğrencinin, öğrenme sürecinde deneyimlerini kullanmasına ve çevreyle etkileşim kurmasına fırsat verilmesi,
9. Öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerinde çeşitliliklere yer verilmesi anlayış ve ilkeleri esas alınmıştır.

Yenilenmesi Amaçlanan Programlarının Farklı Yönleri

Yenilenen programlar, “son şeklini almış” (bitmiş-donmuş) bir program değildir. Toplumsal gelişim gereklerini izleyerek geliştirilmesi sürdürülmesi şarttır. Yenilenen ilk ve orta öğretim programlarının yeni yönleri aşağıda özet olarak verilmiştir.

- Öğrenmede davranışçı program yaklaşımından çok bilişsel ve yapılandırmacı öğrenme yaklaşımları dikkate alınmıştır.
- Konuların farklı sınıflarda, daha üst düzey hedefler göz önüne alınarak öğretilmesi (sarmallık ilkesi) esas alınmıştır.

- Ölçme ve değerlendirmede yapılandırmacı öğrenme teorisine dayanan alternatif değerlendirme yaklaşımları da dikkate alınmıştır.
- Derslerin, ezbercilikten uzak, eğlenceli, hayatın içinde ve kullanılabilir olmasına, bilgi ve becerilere öncelik verilmiştir.
- Okulda zamanın büyük bir bölümü, öğrencilerin kendi girişimleriyle gerçekleştirecekleri ve öğretmenlerin öğrencilere doğrudan bilgi aktarmak yerine sadece ve sadece yol göstereceği etkinliklere ayrılmıştır.
- Türkçeyi severek ve istek duyarak okuma-yazma alışkanlığı edinmeleri öngörülmüştür.
- Genel olarak program, yapısının değişikliklere dinamik bir biçimde uyum sağlayabilecek kadar esnek olması öngörülmüştür.
- Okuma yazma öğretiminde “ses temelli cümle yöntemi” getirilmiştir.
- Birinci sınıftan başlayarak, “bitişik eğik yazı” kullanma zorunluluğu getirilmiştir.
- Dünya ile entegrasyon ve AB standartları dikkate alınmıştır.
- Dersler sınıf seviyelerine göre kavram analizlerine tabi tutulduğu gibi, dersler arası karşılaştırmalar da yapılmış ve tüm dersler birbirleriyle ilişkilendirilmiştir.
- Spor kültürü ve olimpiik eğitim, sağlık kültürü, rehberlik ve psikolojik danışma, kariyer bilincini geliştirme, girişimcilik, afet ve güvenli yaşam, özel eğitim ile insan hakları ve vatandaşlık ara disiplinleri programlara yerleştirilmiştir.
- Davranış ifadesi yerine bilgi, beceri, anlayış ve tutumları içerecek şekilde “kazanımlar” ifadesi kullanılmıştır.
- Baskın doğrusal (lineer) düşünce yerine, karşılıklı nedensellik ilkesi ve çoklu sebep-çoklu sonuç anlayışı öne çıkarılmıştır.
- Programlar, etkinliklerle zenginleştirilerek daha çok öğrenci merkezli hale getirilmiştir.
- Çeşitli sembollerden de yararlanılarak programa açıklamalar kısmı yerleştirilmiştir.
- Ölçme ve değerlendirmede sonuçla birlikte süreci de dikkate alan bir anlayış benimsenmiştir.

Yukarıda da belirlenen yeni yapılandırmacı vizyon çerçevesinde birçok özellik öğrencilerin ilgi algı yeteneklerine göre şekillmesi düşünülen hükümet eğitim programları 2005 sonrası yazılı metin olarak ortaya konsa da KKTC Milli Eğitim Bakanlarının bu eğitim hedeflerini gerçekleştirmek ve bu hedeflere yönelik reformlar yapmak konusunda ne kadar başarılı olup olmadıkları kendi görüşleri çerçevesinde bu araştırma kapsamında ortaya çıkmaktadır.

Artık tarım veya sanayi toplumunun ihtiyaç duyduğu insanı yetiştirmek için kurgulanan eğitim model ve sistemlerinden planlı bir şekilde kurtulmak, bilimsel çalışmaları ve sonuçlarını dikkate alan, bireysel, toplumsal ve evrensel ihtiyaçlara cevap verebilecek 21. yüz yılın insanını yetiştirebilecek topluma uygun model ve sistemleri oluşturmak gerekmektedir (Çağlar ve Reis, 2007).

Bütün bunları hayata geçirebilmek için, geçmiş deneyimlerden yararlanmak bir ön koşul olmalıdır. Bu bağlamda Kuzey Kıbrıs'ta 1983'ten günümüze kadar geçen bütün süreçlerde, kurulan hükümetlerin hükümet programlarında belirlenen eğitim hedeflerine ulaşmada ve belirledikleri reformları gerçekleştirmede karşılaşılan engellerin belirlenmesi, bu engellerin ortadan kalkması için neler yapılması gerektiğinin tespiti, eğitim bakanlarının liderlik bağlamında yaşadıkları sorunların ortaya konması, bundan sonra hükümetler, eğitim bakanlıkları ve ilgili tüm paydaşlar tarafından yapılacak olan çalışmalarda ve hazırlanacak olan programlarda önemli bir ışık olabilecektir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Kıbrıs Türk Eğitim Sisteminde 1983'ten günümüze, hükümet programlarında belirlenen eğitim hedeflerine ulaşmada karşılaşılan engellerin belirlenmesi, bu engellerin ortadan kalkması için neler yapılması gerektiğinin tespiti, liderlik bağlamında yaşanan sorunların ortaya konması ve KKTC'de Milli Eğitim Bakanlığı yapmış kişilerin KKTC eğitimi üzerindeki etkileri ve eğitim sistemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırma, Kıbrıs Türk Eğitim Sistemini plânlayıp, çağdaş bir eğitim sistemine ulaşma amacı ile sisteme yön verme gayretinde olan tüm yönetici ve özellikle eğitim yöneticilerine, günümüz dünyasında eğitimin dinamik yapısından kaynaklanan hızlı değişim süreçlerini etkin bir şekilde takip edip, kendi kurgulayıp

yönettikleri eğitim sistem ve alt sistemleri kapsamında adaptasyon unsurlarını organize edebilmeleri için, kriterleri ve işleyişi bilimsel formatlarda analiz etme imkânı sağlaması ve yeniden yapılandırma alternatifleri konusunda ışık tutması bakımından önem arz etmektedir.

Bu amacı gerçekleştirmek üzere, aşağıdaki 7 alt amaçta ortaya konan sorulara cevap aranmıştır:

1.3. Araştırmanın Alt Amaçları:

1. Eğitim bakanlarının, KKTC eğitim sistemindeki en önemli sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Eğitim bakanlarının, KKTC eğitim sisteminde yapılan reformlara ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Eğitim bakanlarının, mesleki eğitimin KKTC eğitim ihtiyaçlarına göre yapılma durumu hakkındaki görüşleri nedir?
4. Eğitim bakanlarının, KKTC eğitim sistemindeki değişimi etkileyen faktörlerin neler olduğuna ilişkin görüşleri nedir?
5. Eğitim bakanlarının, görev yaptıkları dönemdeki hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilmelerine ilişkin görüşleri nedir?
6. Eğitim bakanlarının, görev yaptıkları dönemde belirlenen uzak hedeflere ilişkin yaptıkları icraatlara ilişkin görüşleri nedir?
7. Bugüne kadar hükümet programlarında belirlenen eğitim hedeflerinden hangileri gerçekleştirilmiştir. Gerçekleşmeyenlerin gerçekleşememe nedenleri nelerdir?

1.4. Sayıtlar

Anketteki sorulara cevap veren bakanların eğitim, kültür ve deneyim gibi bireysel algı farklılıklarının olmasına rağmen, soruları aynı şekilde algıladıkları varsayılmıştır.

Araştırmada literatür taraması yoluyla ulaşılabilecek bilgilerin doğru ve bilimsel olduğu kabul edilmiştir.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma; KKTC’de 1983-2017 arası Milli Eğitim Bakanlığı yapmış kişilerle, Yöntem açısından Nitel Araştırma ve Döküman Analizi Tekniği ile, Ekte de belirtilmiş olan KKTC’de günümüze dek çıkartmış Eğitim Yasaları ile sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Eğitim Politikası: Bir toplumun, bir kuruluşun ya da bir eğitim kurumunun saptanan eğitim ereklerine ulaşmak için alacağı kararlara temel olmak üzere hazırlanan, değışen toplumsal ve ekonomik etkenlere uygun görüşleri ve yargıları da kapsayan genel plan.

Eğitim Hedefi: Eğitim hedefi bir öğrencinin planlanmış ve tertiplenmiş yaşantılar sayesinde kazanması kararlaştırılan, davranış değışikliği veya davranış olarak ifade edilebilir.

İnovasyon: Bilim ve teknolojinin ekonomik ve toplumsal yarar sağlayacak şekilde yenilenmesi sürecidir.

Küreselleşme: Küreselleşme, ülkeler arasındaki ekonomik, siyasi, sosyal ilişkilerin yaygınlaşması ve gelişmesi, ideolojik ayrımlara dayalı kutuplaşmanın çökmesi, farklı toplumsal kültürlerin, inanç ve beklentilerin daha iyi tanınması, ülkeler arasındaki ilişkilerin yoğunlaşması gibi farklı görünen ancak birbirleriyle bağlantılı olgular içerdği, bir anlamda maddi ve manevi değerlerin ve bu değerler çerçevesinde oluşmuş birikimlerin milli sınırları aşarak dünya çapına yayılması olarak tanımlanmaktadır.

Nitel Araştırma: insan ve grup davranışlarının “niçin”ini anlamaya yönelik araştırma yöntemlerine verilen isimdir.

1.7. Kısaltmalar

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

AÖA: Atatürk Öğretmen Akademisi

BM: Birleşmiş Milletler

EFQM: Avrupa Kalite Ödül Kriterleri

GCSE: General Certificate of Secondary Education

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

MAKYA: Müze, Arşivcilik, Kütüphanecilik, Yayın ve Çalıştay

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü

SETAV: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı

BÖLÜM II

2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve ALANYAZIN TARAMASI

2.1.1 Öğrenme Hakkı

Kişilerin, kurumların ve toplumların kendileri ve birbirleri arasındaki iç ilişkilerini, toplumsal yaşantıdan doğan ilişkileri ve adaleti gerçekleştirmek üzere düzenleyen kuralların bütününe hukuk düzeni, oluşturulan bu yapay sisteme de hukuk sistemi denmektedir. Devlet ise, belli bir coğrafyadaki siyasal sınır içerisinde, belli bir yönetim altında birleşerek yaşayan insanların koyduğu hukuk kuralları ile oluşturulan başta hukuk sisteminin ve diğer tüm yapay sistemlerin çalışmasını ve uygulanmasını sağlayan erktir. Bu erk soyuttur, ancak devleti oluşturan tüm kurumlarda ve bunların biçimlerinde somutlaşır (Mesut, 1991).

Devlet, kuvvetler ayrılığı olarak da anılan yasama, yürütme ve yargı birimleri aracılığıyla, doğumdan ölüme kadar sürdürülen her türden eğitimi de etkileyen, yönlendiren, düzenleyen ve denetleyen en büyük erktir. Hükümet ise, bir toplumdaki siyasal erkin ülke yönetimine ilişkin geliştirdiği görüşleri uygulamak, gerçekleştirmek için kurulur ve diğer sistemlerin yanında, eğitim sistemini yürütmekten de devlete ve elbette ki siyasal erki kendisine emanet eden topluma karşı sorumludurlar. Bu sorumluluk ile üstlenilen görev, hükümetin eğitim sistemi üzerinde çok büyük bir etkisinin olduğunu göstermektedir (Başaran, 1994). Bir ülkede hukuk sistemi ile oluşturulan düzen ve uluslar arası sözleşmeler, bir yandan bireylere öğrenme ve eğitim hakkı verirken, diğer yandan da devletin öğrenme ve eğitim hakkının işlevsel olması konusunda neler yapması gerektiğini belirtmekte, bireysel hakları, bireysel ve toplumsal sorumlulukları açıklamaktadır (Okçal, 2005, s.118).

İkinci Dünya Paylaşım Savaşının sona ermesinin ardından 24 Ekim 1945 tarihinde kurulan Birleşmiş Milletler (BM) örgütü, 10 Aralık 1948 tarihinde kabul ettiği “İnsan Hakları Evrensel Bildirisi”nin 26. Maddesinde eğitim ve öğrenme hakkında aşağıdaki ilkeleri benimsemiştir (İnsan ve İnsan, 1948):

- i. Herkes eğitim hakkına sahiptir. Eğitim, en azından ilk ve temel eğitim aşamasında parasızdır. İlköğretim zorunludur. Teknik ve mesleki eğitim

herkese açıktır. Yükseköğretim, yeteneklerine göre herkese tam bir eşitlikle açık olmalıdır.

ii. *Eğitim insan kişiliğini tam geliştirmeye ve insan haklarıyla temel özgürlüklere saygıyı güçlendirmeye yönelik olmalıdır. Eğitim, bütün uluslar, ırklar ve dinsel topluluklar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu özendirmeli ve BM'nin barışı koruma yolundaki çalışmalarını geliştirmelidir.*

iii. *Çocuklara verilecek eğitimin türünü seçmek, öncelikle ana ve babanın hakkıdır.*

BM İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin yanı sıra, KKTC'de eğitim ve öğrenim hakkı 1985 KKTC Anayasasının 59. maddesinin 1.-7. fıkraları ile aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

1. Kimse, öğrenim ve eğitim hakkından yoksun bırakılamaz.
2. Her türlü öğretim ve eğitim etkinliği Devletin gözetim ve denetimi altında serbesttir.
3. Çağdaş bilim ve eğitim ilkelerine aykırı öğretim ve eğitim yerleri açılmaz.
4. Halkın öğrenim ve eğitim gereksinimlerini sağlama Devletin başta gelen ödevlerindendir. Devlet, bu ödevini, Atatürk İlkeleri ve Devrimleri doğrultusunda, ulusal kültür ve manevi değerlerle bezenmiş bir muhteva, çağın ve teknolojinin gelişmesine, kişinin ve toplumun istek ve gereksinimlerine yanıt verecek plânlı bir şekilde yerine getirir.
5. Her çocuk, kız erkek ayırımı yapılmaksızın on beş yaşına kadar zorunlu; on sekiz yaşına kadar ücretsiz öğrenim hakkına sahiptir.
6. Devlet, durumları dolayısıyla okul içi ve dışında özel eğitime gereksinimleri olanları, topluma yararlı kılacak şekilde yetiştirmek için gereken önlemleri alır.
7. Devlet, maddi olanaklardan yoksun başarılı öğrencilerin, en yüksek öğrenim derecelerine kadar çıkmalarını sağlamak amacıyla burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar.

Ayrıca, 40/1992 sayılı KKTC Milli Eğitim Yasasının, 6. Maddesinin 1. ve 2. Fıkralarında da eğitim hakkı aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

1. Her yurttaş, hiçbir ayırım gözetilmeksizin öğrenim ve eğitim hakkına sahiptir.
2. Eğitimde, hiçbir kişiye, aileye veya zümreye ayrıcalık tanınmaz.

2.1.2 Bir Açık Sistem Olarak Eğitim Sistemi

Dünyamız gerek insanoğlunun kendi kontrol edemediği evren ve güneş sistemi gibi yaşamsal dengeleri koruyan doğal sistemlere gerekse de insanoğlunun yaşamını kolaylaştırmak ve bir düzen sağlamak için kendi kurgulayıp çalıştırdığı yapay sistemlere sahiptir. Doğal sistemler, büyüklükleri, amaçları, yapı ve işleyişleri insanlar tarafından tasarlanmayan sistemler olup, kendi doğal yasalarına göre oluşan ve neredeyse kusursuz bir yapı ve çalışma prensibine sahip, mükemmel bir denge içerisinde çalışan sistemlerdir (Bursalıoğlu, 1999).

İnsanoğlu zaman içerisinde değişen dünya koşullarına ayak uydurabilmek ve daha iyi bir düzen kurabilmek için kendi yarattığı yapay sistemler üzerinde sürekli olarak değişimler yapmaktadır. Sistemlerin işlevlerini yerine getirebilmesi için gerektiğinde sistemi aksatan yerlere müdahale etmek, sistemin işlevlerine yeniden kavuşmasını sağlamak gereklidir ancak çeşitli nedenlerle, bu yapılmamakta ya da yapılamamaktadır. Aslında, sistemler ideal bir yapı ve işleyiş gösterecek biçimde tasarlanmaktadır, ancak, çalışmaya başladıkları andan itibaren çeşitli nedenlerle az ya da çok bir bozulma sürecine girip, zamanla kurgulandıkları dengeyi yitirerek sorunlar yaşarlar, çalışma prensiplerinde aksamalar artar ve giderek belli bir amaç için kurulan sistem çalışma amacını ve anlamını yitirir ve hatta bütünüyle durma noktasına ulaşır. Sistemlerdeki bu türden bozulma ve işlevselliğini yitirme eğilimi ya da özelliğine bir sistem terimi olan ‘entropi’ denir. Sistemlerde bu türden entropi eğilimlerine yönelik, uygun bir ‘ters entropi’ uygulanarak, bozulan sistemin yeniden dengesi kurulmaya çalışılır (Bursalıoğlu, 1999). Örneğin, doğal bir sistem olan insanın bir alt sistemi olan ve görmemizi sağlayan bir organımız olan göz dahi, zamanla işlevselliğini kaybetmekte ve görme bozuklukları ortaya çıkmaktadır. İnsanoğlu, doğal bir sistem olan insanın ve gözün yapısını ve çalışma prensiplerini tanıyıp anladıkça, sisteme müdahale etmeyi de öğrenmiş, göz ve görme konusundaki bilimsel çalışmaları ve teknolojinin gelişmesi sonucunda da görme bozukluklarını olanaklar çerçevesinde minimuma indiren ters entropi yöntemlerini geliştirmiştir, geliştirmeye de devam etmektedir. Entropiye karşı ters entropi geliştirmek, bir yapay sistem olan eğitim sisteminde de çok gereklidir ancak maalesef birçok ülke bunu yeterince yerine getirememekte ve eğitim sistemlerinde sorunlarla boğuşmaktadır. Eğitim sistemlerinde entropi eğilimi genellikle iç ve dış çevreden ya da alt ya da üst sistemlerden eksik, yanlış ya da zamanında bilgi alamamaktan, sorumluların

yetkilerini kullanamamasından veya yetkilerini devredememelerinden, çalışanların alınan kararlara katılmamasından ya da uymamasından, girdilerin kalitesini kontrol edememekten, çağdaş teknolojiyi kullanamamaktan, toplumun beklentilerine uygun insan yetiştirememekten, yanlış bir eğitim süreci uygulamaktan, sistemi yenileyememekten ya da bu türden nedenlerden kaynaklanmaktadır. Bütün bu olası etmenlere karşı yapılması gereken, zamanında ve doğru bir biçimde ters entropiler uygulamak ya da sistemin işlevselliğinin bittiğini görerek, amaca uygun, denge içerisinde çalışıp istenilen çıktıları verebilecek, ideal, bireysel-toplumsal ve evrensel ihtiyaçları karşılayabilecek, diğer sistemlerle uyumlu yeni bir sistem oluşturmaktır. Eğer sistemdeki entropiye rağmen ters entropi uygulanmazsa, sistemde giderek bilgisizlik, kargaşa, çatışma, düzensizlik, yönetimsizlik, adam kayırma, huzursuzluk, güvensizlik artar ve sistem giderek çöker (Baysal ve Ada, 2015).

Doğal sistemlerin aksine, yapay sistemler, büyüklükleri, amaçları, yapı ve işleyişleri insanlar tarafından tasarlanan sistemler olup, birçoğu genellikle doğal sistemlerden esinlenerek tasarlanmaktadır. Örneğin, tren yılanadan, denizaltı balinadan, uçak kuştan, bilgisayar insan beyninden esinlenerek tasarlanmıştır. Ancak, yapay sistemlerde henüz doğal sistemlerdeki mükemmel yapı ve işleyiş tam olarak ulaşılamamıştır. İnsanoğlu ayrıca kendi oluşturmadığı, binlerce yıldır çeşitli alanlarda süren bilimsel çalışmaları ve deneyimleri sonucu varlığını keşfettiği doğal sistemleri anlayabilmeye, dünyanın ve yaşamın oluşumunu da açıklayabilmeye büyük bir gayret sarf etmektedir (Bursalıoğlu, 1999). Bu bilimsel çalışmalar ve deneyim birikimleri sonucunda, insanoğlunun doğal sistemler hakkında bilgisi günden güne zenginleşmekte, dünya, evren ve yaşamın oluşumu daha anlaşılır ve mümkün olduğunca kontrol edilebilir olmakta, ortaya çıkan ve insanoğlunu tehdit eden sorunlar karşısında da olanakları ölçüsünde önlemler alınmasına çalışılmaktadır. Doğal sistemleri anlamanın ve insanlığı tehdit etmeyecek biçimde kontrol etme çabalarının yanı sıra, insanoğlu yaşamını devam ettirebilmek, toplumsal yaşamı daha yaşanılır kılabilmek, daha güvenli yaşayabilmek ve sosyal, siyasal, demokratik ve kültürel olarak da daha fazla gelişebilmek için, çeşitli dönemlerde politik, ekonomik, hukuk, sağlık ve eğitim sistemleri gibi yapay sistemler geliştirmiş, geliştirdiği sistemlerin farklı zamanlarda, farklı toplumsal yapılarda ve dünyadaki diğer sistemlerdeki değişimlerin etkileriyle daha düzenli çalışabilmesi için, sürekli olarak değiştirmenin yollarını arayarak değişimler gerçekleştirmiş ve bugünlere kadar gelmiştir. Yapay

sistemlerdeki bu değişim ihtiyaçları toplumsal varlıkların ileriye taşınabilmesi adına yaşam sürdürükçe devam edecektir (Baysal ve Ada, 2015).

Bir ülkenin yurttaşlarını yetiştirme görevi, toplum tarafından en başta o ülkenin eğitim sistemine verilmiştir. Doğal olsun yapay olsun, tüm sistemlerin kendilerine bağlı öğeleri ve alt sistemleri vardır ve sistemler, aralarında ilişkiler bulunan öğelerin ve alt sistemlerin oluşturduğu bir bütün olarak tanımlanabilir. Bu öğeler ve alt sistemler, etkileşim içerisinde bulundukları sistemin kendi sistematiği içerisinde çalışırken, birbirleriyle de sağlıklı ve sistem bütünlüğünü bozmayacak ilişkiler içinde çalışmak, etkileşim içerisinde bulunmak durumundadırlar. Sistemin bir öğesinin ya da alt veya üst sisteminin iyi işlememesi, sistemin diğer öğelerinin ve alt veya üst sistemlerinin de işlemlerini olumsuz olarak etkilemektedir. Sistem, çevresinden çeşitli girdiler alır, bu girdileri işler ve çevresinin gereksinimi olan çıktılar (örneğin, enerji, ürün, adalet, hizmet, mezun, vb.) verir. Sistemin çıktıları sisteme girdi olarak yeniden girebileceği gibi, toplumdaki diğer sistemlere de girdi olarak girebilir. Örneğin, eğitim sisteminin öğelerinden biri olan hukuk fakültesinden mezun olup, eğitim sisteminin bir çıktısı şeklinde bir hukukçu olarak çıkan bir kişi, adalet sistemine bir hukukçu olarak girerken bir girdi olarak kabul edilmektedir. Elbette ki her sistem, kendisine uygun olan girdileri almak ister. Diğer bir deyişle, sistem girdilerini seçer, tanımlar ve alır. Sisteme katılan girdilerde sorun olduğu takdirde, süreç doğru işlese bile, sorunlar yaşanabilir ve çıktılarda istenilen kalite elde edilemeyebilir. Bir sistemin istendik çıktılar verebilmesi, bir yandan sistemin öğelerinin ve ona bağlı alt ve üst sistemlerin doğru çalışıp aralarındaki işleyişin ve planlanan sürecin doğru çalışmasına bağlıyken, diğer yandan girdilerin kalitesine de sıkı sıkıya bağlıdır. Doğal olsun yapay olsun, bir sistemin sınırı, çevresindeki diğer sistemlerin sınırlarıyla belirlenir. İnsanoğlunun kendi yaratmış olduğu sistemler, doğal olarak bir toplum veya toplumlar içinde yer alır. Bir sistemin kuruluş amacı, içinde bulunduğu toplumun ya da toplumların gereksinimlerini karşılamak ve üyelerinin (sistemde çalışan tüm iş görenlerinin) beklentiler ve amaçlar açısından doyumunu sağlamaktır. Oluşturulma kapsamına göre bir toplumun ya da toplumların gereksinimlerini karşılamayan sistemler, süreç içerisinde meşruluklarını ve işlevlerini yitirebilirler. Ayrıca, kendi üyelerinin doyumunu sağlayamayan sistemler de yaşayamazlar. Yukarıda da belirtildiği üzere, sistemler alt sistemlerden oluştukları gibi, üst sistemlerin bir parçası da olabilirler ve bu durumda o sistem, bağlı olduğu üst sistemin bir öğesi olabilir. Örneğin hemen her

ülkenin olduğu gibi Avrupa ülkelerinin de bir hukuk sistemi vardır ve bu Avrupa ülkeleri bir yandan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) diğer yandan Avrupa Birliği Adalet Divanına (ABAD) bağlı olabilirler ki, bu durumda AİHM ve ABAD, ilgili ülkenin hukuk sisteminin birer üst sistemi olup, o Avrupa ülkesinin hukuk sistemi ise AİHM'in de ABAD'ın da bir alt sistemi olmuş olur. Sistemlerin diğer önemli bir boyutu da açık ya da kapalı oluşlarıdır. Çevresinden veya diğer sistemlerden girdiler alan ve çevresine veya diğer sistemlere çıktılar veren bir sistem açık sistemdir. Kuşkusuz ki bazı sistemler daha az açık iken, örneğin eğitim sistemi, çevresinden öğrenci ve öğretmen gibi girdiler aldığı, çevresine de çeşitli bilgi, beceri ve tutumlar kazanmış mezunlar, araştırmalar, bilgi gibi çıktılar sunduğu için toplumsal olarak tam bir açık sistemdir. Açık sistemler büyüme yeteneğine sahip olup, diğer sistemlerden girdi alır, ürüne dönüştürür, diğer sistemlere çıktı verirler. Kendilerini koruma eğilim ve yeteneğine de sahip olan açık sistemler, diğer sistemlerle, alt ve üst sistemlerle, iç ve dış çevreleriyle etkileşim içindedirler (Balcı, 2011). Eğer bir sistemde yukarıda belirtilen türden ilişkiler yoksa, bu sistem bir kapalı sistem olarak nitelendirilir. Ancak, çevresiyle hiçbir etkileşimi olmayan, bütünüyle kapalı olan bir sistem örneği göstermek neredeyse imkansızdır. Mesela bir kol saati veya çamaşır makinası benzeri sistemler birer açık sistem değildirler, ancak tam kapalı bir sistem de olmayıp, çalışabilmek için bir tür enerjiye ihtiyaç duyduklarından, yani kendi sistemleri dışından girdi aldıklarından dolayı kısmen ya da yarı kapalı sistemlerdirler. Çevresinin gereksinimlerine duyarlı olmayan, çevresindeki değişme ve gelişmeleri dikkate almayan bir sistemin yaşayabilmesi ise söz konusu değildir. Son yıllarda çağdaş okullar tarafından da kullanılmaya başlayan ve özellikle işletmelerde oldukça değer kazanan bir yönetim türü olan Toplam Kalite Yönetiminin de üzerinde durduğu önemli noktalardan biri de, sistemin dış çevresiyle olan ilişkileridir (Erginer, 2006).

Doğal olsun yapay olsun, tüm sistemlerin ortak özelliklerinin en önemlisi, tümünün de bir 'girdi' bir 'çıktı' ve girdiyi çıktıya dönüştüren bir 'süreç' içermesidir. Bir yapay sistem olarak eğitim sisteminin en temel girdisi ve çıktısı öğrencilerdir. Yani, eğitim sistemine belli birtakım donanımlarla giren bir öğrenci, eğitim süreci olarak nitelenen, bireysel, toplumsal ve evrensel kazanımlar kazandırılmak istenen bir süreçten geçirildikten sonra, farklı ancak bireysel, toplumsal ve evrensel istendik donanımlarla sürecin dışına çıkar. Bu süreç hem bireyin kendi ilgisini çekerek yeteneklerini keşfedip geliştirmesine uygun bir süreç, hem toplumsal ihtiyaçları

karşılayabilecek ve toplum içerisinde kendine bir yer bulabilecek bireylerin yetişmesini sağlayan donanım kazanma süreci, hem de değişen dünya koşullarına uyum gösterebilen, evrensel ihtiyaçları karşılayabilecek, değişime ve dönüşüme açık ve hazırlıklı bireylerin yetiştirildiği, hem bir birey, hem bir toplumsal kişi hem de bir dünya insanı yetiştiren süreç olmalıdır. Her toplum kendi miras almış olduğu kültürü koruyup geliştirmek, dünya ülkeleri ile iletişim kurup birlikte barış içerisinde yaşayabilmek, toplumdaki her bireyin bireysel yetenekleri doğrultusunda gelişmelerine fırsat yaratmak ve toplumsal olarak daha huzurlu ve refah yaşayabilmek ister (Dağlı, 2007). Bu istemlerinin gerçekleşebilmesi için de, toplumların, çeşitli kazanımlarla donatmak istedikleri insanı ve yaratmak istediği toplumu oluşturmaya katkı koyacağı düşünülen eğitim sistemini, sisteme dahil olan ve sistemin çalışmasını etkileyen alt sistemlerle birlikte oluşturmaları, süreç içerisinde yaşanabilecek değişimleri de mümkün olduğunca öngörerek, sistemin değişimlere karşı esnek bir yapıda olabilmesini planlamaları gerekmektedir. Elbette ki en iyi planlamalar yapılsa da, dünyada ve toplumlarda belli süreçlerde ve dönemeçlerde yaşanabilecek olası köklü değişim ve dönüşümler, toplumların geleceğe dönük yapılanma hedeflerinde de manidar anlamlı değişimler ve dönüşümler yapmalarını gerektirip, oluşturmuş oldukları eğitim sistemlerinde doğrudan temel değişikliklere gitmeyi ve hatta tüm süreci yeniden planlamayı gündeme getirebileceğinden, toplumların bu değişim ve dönüşümlere hazırlıklı olması oldukça önemlidir (Çağlar ve Reis, 2007).

2.1.3 Eğitim Evreleri, Aile, Okul, Çevre ve Eğitim Yaklaşımları

Hangi ülkede ya da hangi zaman diliminde olursa olsun, bir eğitim sisteminin en temel görevi, gerek bireysel gelişim süreçlerinde gerekse de sosyal yaşamda gereksinimlerini karşılama yolunda bireylere yardımcı olmak, onlara çeşitli olanaklar sunmak; onlara, toplumsal değerler yanında, çağdaş değerler, anlayış ve davranışlar kazandırmaktır (Okçabal, 2005, s.126). Eğitim sisteminin girdileri içerisinde en önemli unsur olarak görülen öğrencilerin, örgün eğitime başlamadan önceki ve tüm süreçlerdeki aile eğitimi, okul öncesi eğitimleri, eğitim sürecindeki eğitim ve çevre eğitimi onlara tüm bu kazandırılmak istenen değerlerin kazandırılmasında oldukça önemli eğitim evreleridir.

Yörükoğlu'na göre (1994); çocuklar aile ortamlarında karşılaştıkları tüm insan ilişkilerini bütün karmaşık yönleriyle gözlemler ve yaşar. Özellikle ana rahminden

itibaren başladığı ileri sürülen çocuğun öğrenme süreci, doğumundan itibaren, okul öncesi dönemde, çevresiyle birlikte anne ve babasının doğrudan etkisi altındadır. Hatta bu etki o kadar kalıcıdır ki, Dewey (1996, s.21), çocuğun içinde yaşadığı ve deneyimlerinden etkilendiği grubun zihinsel alışkanlıklarının zamanla bireyin kendi zihinsel alışkanlıklarına dönüştüğünü söylemektedir. Bütün bu etmenler göz önünde bulundurulduğunda, örgün eğitim ve yaşam boyu eğitimin etkileriyle birlikte, aile, çevre ve okul öncesi eğitimin önemi daha da artmaktadır. Toplumsallaştırmanın, çocuğun kazanımlarını ve gelişimini doğrudan etkileyen bir süreç olduğu, özellikle kültür aktarımı ve sosyal değerlerin edinimi yönünden toplumsallaşmanın önemi bilinmektedir. Çocuğun kişilik gelişiminin ilk olarak ailede başladığı, temel karakteristiklerini de çocukluk yıllarında büyük oranda ailesinde kazandığı, toplumsal normların da orada öğrenilmeye başlandığı bilinmektedir. Ailede toplumsallaşma, çocuğa öğretimde bulunma ve rehberlik, çocuğun eylemlerine yanıt vererek ve kendi eylemlerine çocuğu da katarak olur. Çocuk da, tüm bu etkileşimlerle yaşadığı olaylardan, kendisine uygun örnekleri ve değerleri seçer ve öğrenir. Çocuk, bu seçimi ve öğrenmeleri, gözlem, başkalarına katılma, rol yapma ve oynama ve kendi düşünce ve davranışlarını yargılama yollarıyla gerçekleştirir (Tezcan, 1997, s.142-143). Bu boyutları ile düşünüldüğünde, çocuğun eğitiminde bu kadar etkin ve kalıcı öğrenmelere vesile olan aileye verilecek eğitimin, sosyal yeterliğe sahip yeni nesillerin yetiştirilmesi için vazgeçilmez bir olgu haline geldiği çok açıktır. Özellikle örgün eğitim döneminde, okul-aile iş birliğinin öğrencilere kalıcı davranışlar kazandırılması açısından planlanmış etkinlikler olarak kullanılması, işbirliğinin artırılması ve ailenin okul kararlarına katılımını sağlamak büyük bir önem kazanmaktadır.

Ailelerin yanı sıra, çocuğun kendini tanıması, yeteneklerini geliştirmesi, sosyal değerler yanında çeşitli kazanımlar elde etmesi ve kişilik gelişimi üzerinde en çok etkisi olan kurum okuldur. Okula giden çocuklar, süre bakımından ana-babalarından daha çok okulda etkileşimde bulunmaktadırlar (Çaplı, 1993, s.153). Çocuğun okula başladığında ailesinden ve çevresinden kazanarak beraberinde getirdiği bilgi, görgü ve değerler, onun okul eğitiminde kazanması beklenen olumlu davranış ve kazanımlara hazır bulunuşluğunu, yeni öğrenmeleri oluşturma ve yapılandırma kapasitesini belirler. Fidan ve Erden (1997), eğitim *programı, öğrenci, öğretmen, yönetici, bina-araç ve gereçler ve çevreyi*, okul eğitiminin birbiriyle etkileşim içerisinde olan ve okul kültürünü şekillendiren altı temel ögesi olarak belirtmektedir. Gümüseli (2006),

olumlu ve etkili bir okul kültürü yaratmanın, okula bağlılığı artırma, okula karşı güven oluşturma, okul yönetimine karşı güven oluşturma, yıkıcı çatışmaları önleme, okulda görev yapan öğretim elemanlarının davranış ve beklentilerini şekillendirme, öğrencilerin davranış ve beklentilerini şekillendirme, öğretmen, öğrenci ve okul başarısını artırma ve benzeri birçok yararları bulunduğunu; okul kültürünü oluşturan en temel faktörlerin de, okul çalışanlarının okulda elde ettikleri deneyimler sonucunda etkileşimde bulundukları kişilere, nesnelere ve olaylara ilişkin olarak geliştirdikleri ve davranışlarını etkileyen inançlar olarak bilinen *gizli sayıtlar*; okulda bulunan herkesin davranış ve eylemlerini nitelemeye, değerlendirmeye ve yargılamaya kaynaklık eden temel ölçütler, yani *değerler ve idealler*; değerlerden kaynaklanan ve okul içerisindeki bireylerin nasıl davranacağına, başkaları ile nasıl iletişim ve etkileşimde bulunacağına ve nasıl hak arayacağına ilişkin davranış kuralları ve ölçütleri olarak bilinen *normlar*; okuldaki normların belirli bir duruma uygulanması ile ortaya çıkan ve bireylerin rollerini açıklığa kavuşturma aracı olarak hizmet eden *beklentiler*; norm ve beklentilerin okul kültürüne hizmet edebilmesi için uygulanan *yaptırımlar*; ve okulun çalışanlar, öğrenciler ve okul toplumundan beklentilerini dolaylı olarak ortaya koyan, gelenek ve göreneklerin yaşatılmasına aracılık eden etkili iletişim araçları olarak bilinen *semboller* olduğunu belirtmektedir.

İnsanlar birçok alışkanlığı, çeşitli bilgi, görgü ve beceriyi doğrudan etkileşimde bulunduğu doğal ya da sanal çevreden kazanmaktadır. Çaplı (1993), çocukların alışkanlık, bilgi, görgü ve değerlerin yanı sıra insan olmayı da çevrelerinden öğrendiklerini ve bir çocuğun genetik olarak örneğin göz renginin kalıcı olarak değiştirilemez olduğunu ancak bu gözlerin dünyaya karamsarlıkla mı yoksa mutluluk, neşe, huzurla mı bakacağını sağlamak ailesinin, çevresinin ve okul eğitiminin elindedir demektedir.

Bütün bu özellik ve etkilerinden dolayı, aile, okul ve çevre eğitimi çocukların geleceklerini oluşturan çok önemli ve en temel üç etkendir. Aile, okul ve çevrenin fonksiyonlarının etkin bir biçimde yerine getirilmesi, sorunları mümkün olduğunca azalmış bireyler yetişmesine, ve bunun neticesinde de daha sağlıklı bir toplumun oluşmasına katkı yapmaktadır. Dewey'e göre (1996), bireylerin ve toplumların başarısı var olan ya da yeni oluşan durum ve koşullara uyma yeteneği ile doğru orantılı olmakta; aile, okul ve çevrenin eğitim etkinliklerinde ortak kararlar üretmesiyle de ortak değerlere güçlü bir biçimde sahip olan bir toplum yaratılması daha olanaklı

olmaktadır. Unutulmaması gerekir ki, okulların, *çevrelerinden etkilenmek* ve *çevrelerini etkilemek* üzere çok önemli iki görevi birlikte yürütebilmesi ve sürdürülen eğitimin başarılı sonuçlar üretip amaçlarına ulaşabilmesi için, ailelerin ilgi, katılım ve desteğine ihtiyaçları vardır (Taymaz, 2001, s.190).

Okulun genel çevresi olarak her toplumu etkileyen ve hatta karakteristiğini şekillendirip oluşturan kendine özgü kültürel yapısı, siyasal düzeni, kamu yönetimi, ekonomik yapılanması, değişim ve eğilimleri, kaynakları, yasal düzenlemeleri, bilimsel ve teknolojik gelişmişliği gibi *toplumsal değişkenler* ile okul üzerinde dolaylı ve dolaysız etkiler yapmaktadır. Okulun özel çevresi olarak ise girdilerini aldığı, mezunlarını verdiği, etkilendiği ve etkilediği üst eğitim kurumları, diğer okullar, toplum, aileler, eğitim sendikaları ve çeşitli eğitim örgütleri gösterilebilir. Okullar gerek özel gerekse de genel çevreleri olmadan varlıklarını sürdüremezler (Başaran, 2000, s.45). Okullar, gündüzleri çocuklara ve gençlere, akşamları da herkese toplum etkinliklerinin merkezi olarak açık olmalı, derslerin yanı sıra yetişkinlere de sosyal, kültürel, sportif, beceri kazandıran ve dinlenmeye dönük etkinlikler düzenlemelidirler (Pehlivan, 2000, s.108).

Bir toplumda yaşayan tüm bireylere, kendi ilgi ve yeteneklerine uygun, bireysel, toplumsal ve evrensel gereksinimleri de içeren bu farklı kazanımları kazandırmayı misyon edinen eğitim sistemini, toplumun diğer alanlarında ya da sistemlerinde yaşanan ve yaşanması öngörülen değişim ve dönüşümlerden bağımsız olarak düşünmek pek de olası değildir. Bundan dolayı, diğer kurumların yapı ve işleyişleri konusundaki yeni düşünceleri yakından izlemek, analiz edip değerlendirmek ve eğitim sistemini hem bu değişimlere uyumlaştırmak hem de belirlenecek yeni vizyonlar doğrultusunda toplumun ihtiyaç duyduğu bireylerin yetişmesine olanaklar yaratmak gerekir. Eğitim sisteminde yeni arayışlara, yeni yapılanmalara ve farklı modellerin uygulanmasına yol açan etmenler; yeni paradigmaların oluşması, toplumsal yapıdaki “inanç, değer ve teknik”lerin değişmesi sonucu ortaya çıkan yeni anlayış ve yaklaşımlar, küresel toplumun ortaya çıkardığı ihtiyaçlar, ekonomik ilişkilerin gerektirdiği yeni yapılanmalar ve sürekli olarak değişip genişleyebilen sosyal gereksinimlerdir. Bütün bu gereksinimleri karşılayabilme hedefiyle kurgulanan eğitim sistemindeki yeni yapılanmaları gerçekleştirebilmek için, ileri sürülen bütün farklı anlayışların ortaya konup, toplumsal olarak tartışılması gerekmektedir. Pozitivizme bir tepki olarak ortaya çıkan bu yeni paradigmal değerleri, pozitivist bir yapı içerisinde

değerlendirmek olanaksızdır. Yeni paradigmlar, yapı ve işleyişi ile pozitivist felsefe ve geleneğin egemen olduğu eğitim sisteminde topyekün bir değişimi, yani dönüşümü zorunlu kılmaktadır. Yirminci yüz yılın ortalarında başlayan, fakat özellikle son çeyreğinde yoğunlaşan ve halâ devam eden paradigmal dönüşümler, eğitim sistemini değiştirmeye zorlamakta ve zorlamaya da devam edecek gözükmektedir. Eğitimin amacına, öğrenmenin doğasına, bilimsel bilginin değerine, okulların yapı ve işleyişine ilişkin bu değişimlerin, eğitimciler tarafından anlamlandırılarak, eğitimin çağdaş bir yorumunun yapılması gerekmektedir. Çünkü Bilgi Toplumu'nda egemen olan "üretim paradigması", bilgi tabanını değiştirdiği gibi, eğitilmiş insanın tanımını ve öğrenme-öğretmeye ilişkin anlayışları da etkilemiştir (Özden, 2005).

Ertürk (1972) eğitimi "bir insanın davranışında kasıtlı olarak istendik davranışlar kazandırma süreci" olarak tanımlarken, eğitim sistemini de bir istendik davranış üretme sistemi olarak görmektedir. Ertürk ve Newby de (1993), Ertürk'ün eğitim tanımına benzer bir biçimde öğrenmeyi, bireylerin karşılaştıkları veya etkileşimde bulundukları bir durumun ardından davranışlarında oluşması muhtemel değişim olasılığı olarak tanımlamaktadırlar. Davranışçı görüşe göre, öğrencilere kazandırılmak istenen davranışların belirli bir kısmı kazandırılabilen ve kazanılan davranışlar ve davranışların kazanılma düzeyleri kişiden kişiye göre farklılık gösterebilmektedir. Öğrenmeyi "kişilerin kendi deneyimlerine bağlı olarak yeni durumlar karşısında bilgi ve davranışlarında oluşan kısmen ve göreceli kalıcı değişimler" olarak açıklayan Mayer'in (1982) bu görüşünden yola çıkarak, farklı deneyim ve öğrenmelere sahip olan bireylerin, yeni öğrenme süreçlerinde de farklı düzeylerde davranışlar gösterebilme olasılıklarının yüksek olduğu söylenebilir. Öğrencilere kazandırılmak istenen davranışların belirlenmesi de oldukça önemli ve zor bir karar verme sürecidir. Çağlar ve Reis'e göre (2007) eğitim bir devlet ve toplum politikası olmalı ki belirlenen istendik davranışlar her hükümet değişikliğinde ya da eğitim bakanlarının değişmesiyle değişmesin ve süreç çağdaş anlamda bir eğitim plânlamasına engel olacak şekilde işlemez.

1943 yılında yazdığı bir makalesinde, Maslow insan ihtiyaçlarını beş kategoriye ayırarak bunları en temelden en üst ihtiyaçlara doğru, Fizyolojik, Güvenlik, Sevgi ve Aidiyet, Saygı, İdeallerini ve Yeteneklerini gerçekleştirme ihtiyaçları olarak sıralamıştır (Aktan, 1999). Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisine göre, bir kişi en alt düzeydeki ihtiyaçlarını gidermedikçe üst düzey ihtiyaçlarını gideremez. Bireylerin

ilgi, bilgi ve yetenekleri doğrultusundaki ideallerini ve dolayısı ile kendilerini gerçekleştirebilme ihtiyacı içerisinde eğitim ihtiyacı büyük bir öneme sahiptir ve bu anlamda, eğitim ihtiyacı Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi içinde en üst basamakta yer alan “İdeallerini ve yeteneklerini gerçekleştirme ihtiyacı” boyutunda önemli bir yer tutmaktadır. Başaran (1994), *eğitim, insana kendisinin ne olduğunu göstererek, insanın kendini tanımasına, bilmesine, bulmasına yardım etmek ve insanı yüceltmektir demektedir.*

Varış’a göre (1994) öğrenmenin oluştuğu örgün veya örgün olmayan her durumda, insan davranışlarını değiştiren bir eğitim sürecinden söz edilebilir ancak, Dewey kendi yaşadığı 19. Yüz yılın son çeyreğiyle yirminci yüz yılın ilk yarısından bahsederek, daha o yılların gelişmiş kültürlerinde örgün bir eğitim düzeni kurulmaksızın, bilgi birikimi ve başarı kaynaklarının yeni kuşaklara aktarılmasının olanaksızlığından bahsetmektedir (Dewey, çev. Otaran, 1996), ki bugünkü bilgi toplumu ve küreselleşmenin etkilerinin yaşandığı yirmi birinci yüz yılda bu neredeyse tamamen imkânsız olup örgün eğitim yaşamın olmazsa olmazı haline gelmiştir. Başaran (1994), örgün anlamda eğitim ihtiyacını öz gerçekleştirime yönelik olarak düşünürken, diğer yandan da, *anlatım ve iletişim gereksinimi, iş birliği ve birlikte yaşama gereksinimi, üretim ve tutumluluk gereksinimi, araştırma, öğrenme ve sorun çözme gereksinimi gibi gereksinimleri de gerçekleştirmenin koşulu olarak değerlendirmektedir.* Bu bağlamda düşünüldüğünde, “eğitim; sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmanın önemli bir faktörüdür” (Korkmaz, 2000) ve bir ülkenin ekonomik, teknik ve sosyal yönden ilerlemesi, o ülkenin nitelikli insan gücü kaynağına ve dolayısı ile eğitim sisteminin ülke koşullarına ve dünyadaki gelişmelere uygun olarak doğru bir biçimde planlanmasına ve uygulanmasına çok bağlıdır. Kültürel alanda alınan mirasın, ilerlemeye engel olmayacağına karar verilenleri seçerek gelecek kuşaklara aktarmak; bilim, teknik ve güzel sanatlarda sürekli gelişim içinde bireyler yetiştirmek; kişide bedensel ve ruhsal gelişimi sağlamak; kişiyi toplumsallaştırmak ve karar verme becerisi kazandırmak, eğitimin en temel görevleridir ve eğitim sistemleri bunları içerecek şekilde oluşturulmalı, bireylerin bu kazanımları elde etmelerine fırsatlar yaratılmalıdır.

Eğitim sistemini bir insan yetiştirme sistemi olarak da gördüğümüzde, eğitim sistemindeki düzenlemeler, Kaya’nın (1992) “*insanı değiştirmeden hiçbir sosyal, ekonomik ve siyasal değişimi başarmak mümkün değildir*” sözleri ile daha da bir anlam

kazanmaktadır. İnsan yetiştirme bağlamında her toplumun kendi ihtiyaçlarının, koşullarının ve kaynaklarının farklı olduğunu, başka sistemlerden yararlanılmış olsa bile her toplumun kendi eğitim sistemini yaratmasının çok önemli ve kaçınılmaz olduğunu vurgulayan Merckens (1992) *“bir ülkedeki eğitimi değiştirerek, başka bir ülkenin bünyesine monte etmek mümkün değildir”* demektedir. Ülkelerin kendi eğitim sistemlerini kendi ülke şartlarına ve küreselleşen dünyamızda büyük bir hızla artan teknolojik değişimleri de dikkate alarak düzenlemeleri gerektiğini vurgulayan Alvin Toffler (1981), günümüzde bilginin ne denli hızla arttığının da altını çizerek *“yüzyılımız, insanlık tarihinin tam ortasından geçen bir kuşak gibidir. Doğduğumuzdan bu yana olup bitenler, doğduğumuza kadar olup bitenlere neredeyse eşittir”* demektedir. Hızla artan bu bilgi, teknoloji ve gelişmelerin tamamını eğitim sistemlerinde kazandırabilmek olanaklı olmadığı için, genellikle zorunlu tutulan temel eğitim süreçlerinde, hemen her ülke kendi toplum bireylerine *“olmazsa olmaz”* denilebilecek nitelikte ortak davranışlar kazandırmaya çalışmaktadır. İçinde yaşanan topluma ve dünyaya uyum, toplum kalkınmasında görev alma ve dünyadaki gelişmeleri anlayıp yorumlayabilme, bireylere kazandırılması gereken kazanımların başında yer almaktadır. Eğitimciler hangi bilgi, beceri ve tutumların hangi yaşlarda, hangi öğrenme düzeylerinde kazandırılması konularında araştırma yaparlar ve projeler üretirler. Siyasiler ise, eğitimciler tarafından önerilen projeleri uygulamak ve bunun için gerekli ortamları hazırlamaktan sorumludurlar. Siyasiler, öğrenmeyi geliştirici çalışmaları plânlamak ve eğitimcilere özgür ve özgün çalışma olanaklarını yaratmak durumundadırlar (Çağlar ve Reis, 2007).

Schunk (1991) öğrenmeyi, *“öğrenenlerin davranışlarında değişme ya da değişmeye neden olabilecek kapasite”* olarak tanımlamakta, bu da temel eğitim süresinde öğrencilerin öğrenme kapasitelerinin artırılması konularında ciddi bilimsel araştırma ve çalışmalar yürütülmesi ve bu dönemde öğrencilerin çeşitli etkinliklerde bulunmaları gerekliliğini göstermektedir. İçerisinden geçtiğimiz ve bilgi çağı olarak da adlandırılan 21. yüzyılın, bilgiyi üretme ve kullanma çağı olması nedeniyle toplumların önceliğinin de bilim ve teknoloji üretilip kullanabilen insanlar yetiştirmek olması oldukça büyük bir önem kazanmaktadır. Bunun için de gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler eğitime büyük önem vererek, geleceğin ihtiyaçlarına cevap verebilecek bireylerin yetişebileceği yeni eğitim modellerine yatırımlar yapmaktadırlar. Çağlar ve Reis (2007), eğitimde kazandırılmak istenen kazanımların en temelinde okuma,

yazma, anlama, dinleme, konuşma özelliklerini içeren dil becerileri, temel matematik becerileri, araştırma, problem görme ve problem çözme, uygulama ve yaratma, iletişim becerileri, teknolojiyi kullanma becerileri, hoşgörülü olma, demokrasi eğitimi, temel mantık ve düşünme becerileri kazanımlarının olduğunu belirterek, esas sorunun, bireylerin nasıl bir eğitim sisteminden geçerek bu kazanımları kazanabileceğinin kurgulanması olduğunu vurgulamaktadır. Yeni eğitim modelleri yaratılırken, eğitimde kalitenin oldukça önemli olduğu konusunda eğitimle ilgili kararlar alması gereken hemen herkes görüş birliği içerisinde. Toplumların dünyaya ayak uyduracak biçimde gelişmelerinde, bilginin gerçek sermaye ve zenginlik yaratan başlıca kaynak haline gelmekte olduğu ekonomilerde, eğitim performansı ve eğitim sorumluluğu açısından okullara yeni ve zorlu talepler yöneltilmektedir (Drucker, 1993, s.237). Bu durumda, *okullara düşen yeni görev, değişimin dinamiğini kavramış ve yeni durumlara uyum sağlayabilen, hatta değişimin önderliğini yapabilecek kapasitede öğrenciler yetiştirmektir* (Çağlar ve Reis, 2007).

Yirmi birinci yüzyılın gelişmeleri, küreselleşme ve inovasyonların tüm dünyada yaygınlaşması ile giderek daha da bir anlam ve önem kazanan demokrasinin gelişmesinde de en önemli parametrelerden biri olarak kabul edilen eğitim sistemi ve eğitim sisteminin alt sistemlerinin doğru kurgulanması ve uygulanması için gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler önemli adımlar atmakta, dünya ile bütünleşmenin ve küreselleşen dünyanın etkili bir parçası olmanın plânlarını yapmaktadır. Elbette her toplumun kendi kültürel özelliklerine ve gereksinimlerine göre sahip olduğu ve yaşam boyu geliştirmek durumunda olabileceği meslek, zanaat ve sanatlar doğrultusunda da insan yetiştirme sistemini kurgulaması ve bunu da yaşam boyu sürecek bir sisteme oturtması oldukça önemlidir. Bu bağlamda, öğrencilere ve toplumu oluşturan tüm bireylere kazandırılması gereken en temel becerilerin, öğrenmeyi öğrenme, sürekli öğrenme, düşünme, problem tanımlama ve problem çözebilme, sorgulama yöntemlerini bilme ve kullanma, araştırma tekniklerini bilme ve uygulama ve tüm bunlara ilaveten en başta da sağlıklı iletişim kurabilme olduğu düşünüldüğünde, öğretmenin işlevinin de öğrenciye bilgi aktaran ve öğreten durumdan, öğrencinin öğrenmesine katkı koyacak ortamları hazırlayan duruma gelmesi gerekmektedir. İşte bu noktada, birçok ülkenin eğitim sistemlerinde yer alan öğrenme ve öğretme süreçlerinde de, öğretmen ve program merkezli bir yaklaşım olan, bilgiyi aktarıp öğrenciye kazandırma görevinin öğretmen olduğu kabul edilen davranışçı

yaklaşımdan, öğrenenlere hazırlanan etkinliklerle onlara eski deneyimlerini kullanarak yeni deneyimler yaşamalarına ve bireysel öğrenmelerine fırsat tanıyan öğretmenlerin yer aldığı, öğrencinin merkezde kabul edildiği öğretme ve öğrenme ortamları içeren yapılandırmacı yaklaşıma geçmede de büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu sürecin en doğru bir şekilde işlemesi ve eğitim yaklaşımlarının ülkeye uygun bir biçimde adapte edilmesi için, eğitim sisteminin, yeni öğrenme paradigmaları kullanılarak, ülke koşullarının kesinlikle dikkate alınacağı esnek plânlama modelleri ile yapılandırılması gerekmektedir. Çağlar ve Reis (2007), küreselleşme, teknolojik gelişme ve inovasyonların dinamik yapılarından yüksek oranda etkilenen her ülkenin, adaptasyon kriterleri, işleyişi ve temel bileşenleri bilimsel formatlarda tanımlanmış olan eğitim sistemlerine gereksinimleri olduğunu, eski paradigmalara dayalı olan eğitim sistemleriyle, dünyadaki değişim hızını yakalayabilecek ve kontrol edebilecek öğrenciler yetiştirebilmesinin çok zor olduğunu, bu nedenle de yeniden yapılandırılıp organize edilmeleri gerektiğini belirtmektedir.

Uluslararası toplumda birçok alanda politika belirleyen küresel işletmeler de son yıllarda tüm dünyayı etkileyen küresel değişim sürecinin de etkisiyle giderek artmakta, değişik sektörlerde faaliyet gösteren küresel işletmelerin benzer faaliyet gösterenlere karşı rekabet üstünlüğü elde edebilmeleri için yönetim anlayış ve yöntemlerinde önemli ölçülerde farklılaşmaya gitmeleri gerekmektedir. Uluslararası işletmecilik anlayışlarında yaşanan yeni küresel değişim ve dönüşüm sürecinin en temel dinamiği olarak bilginin tarihte ilk kez madde ve enerjinin önüne geçerek üretimin en önemli girdisi konumuna gelmesi nedeniyle işletmelerin rekabet yeteneği, insan kaynakları, örgüt yapısında esneklik gibi çeşitli faktörlerde bilginin bu yeni işlevini göz önünde bulundurmalarını zorunlu kılmış, bu da eğitim sistemlerinde değişimi zorlayan ve hızlandıran önemli bir etken olmuştur (Tutar, 2000, s.14).

Günümüz dünyasında eğitimden iletişime, ekonomiden siyasete, kültürden sağlığa ve sosyal yapıya kadar tüm toplumsal sistemleri etkileyen bilim ve teknoloji alanındaki hızlı gelişim ve değişim dönemi bilgi çağı olarak adlandırılmaktadır. Ülkelerin bu çağa ayak uydurup geliştirebilmeleri, kendilerinin de bilgi toplumu olmanın gereklerini yerine getirmeleriyle mümkün olabilir. Bilgi toplumu olabilmenin ilk adımı da eğitimde köklü değişikliklere gidip, ülkenin kendi şartlarına ve ihtiyaçlarına uygun olan her alanda bilgi üretimi, bilgi paylaşımı ve bilgi aktarımını en üst seviyelere çıkaracak insan yetiştirmek olmalıdır (Sağlam, 2005, s.1).

2.1.4 Küreselleşmenin Eğitim Sistemlerinde Yarattığı Etkiler

Küreselleşme, başta bilişim ve ekonomi olmak üzere, eğitim, sağlık, turizm, endüstri ve tüm sosyal alanlarda kendini gösterip, tüm dünyada birçok şeyin ve dolayısı ile insanların yaşam biçimlerinin değişmesine yol açan, toplumların siyasal ve kültürel yapılarından toplumlar arası ilişkilerin yoğunlaşmasına kadar hemen her alanda değişimi simgeleyen bir kavram olup (Akçay, 2003, s.1), zaman ve mekân kavramlarının anlamlarını değiştiren, bilginin hızla yayılmasını ve paylaşılmasını gerçekleştiren, ülkeler arasındaki sınırları ortadan kaldırmaya başlayıp, toplumların birbirlerine karşılıklı bağımlılığı artıran bir olgudur (Bozkurt, 2003). Küreselleşmenin günümüzde hızla artmasının insanlara ve toplumlara olumlu getirileri yanında, ülkeler arasında dijital bölünme ve eşitsizliğe yol açması, küreselleşme nedeniyle ortaya çıkan yeni düzeni etkileyen başta çok uluslu şirketler ve medya kartelleri olmak üzere yeni aktörlerin uluslar arası ilişkiler üzerindeki belirleyici ve çoğu zaman olumsuz etkileri (Öztürk, 2003; Bozkurt, 2003), bilgisayar ve internet kullanımının hızla artması sonucu yeni bir yönetici sınıf olarak ortaya çıkan ve bilgi iletişim sistemleri ve teknolojilerini kullanan *kozmokratların sayısının on milyonlara ulaşması ve tüm sistemleri etki alanlarına alarak belirleyici olmaları*, bilgi toplumu ve küreselleşmenin dayattığı yapısal değişimler nedeniyle artan işsizlik, sendikaların etkilerinin azalması ve çalışan emekçi insanların bu yeni düzende karşılaştıkları aidiyet sorunu, küresel eşitsizliğin ve yoksulluğun artışı (Bozkurt, 2003) türünden çok temel sorunları da ortaya çıkardığı görülmektedir. Küreselleşmenin son yarım yüzyılda yarattığı bu sorunların çözümüne ilişkin, Eğitimsel boyutu olmayan ya da eğitimsel boyutu az olan örgütsel düzenlemeler ile Eğitsel ve eğitimsel önerileri de içine alan düzenlemeler önerilmektedir (Akçay 2003, s.2-3).

Esnek istihdam alanları yaratılması, iş güvenliği, gelecek kaygısının azaltılması, küresel ortak hukuk sistemlerinin geliştirilmesi, azgelişmiş ülkelere olan dolaylı ve doğrudan yardımların artırılması, fakir ülkelerin borç yükünün azaltılması, gelişmekte olan ülke hizmet ve ürünlerinin, özellikle bu ülkelerin daha iddialı oldukları tarımsal ürünler ve tekstil ürünleri başta olmak üzere, gelişmiş ülke pazarlarına daha kolay girmesinin sağlanması, uluslararası düzeyde daha iyi koordine edilmiş makro-ekonomik politika yönetimi, dijital uçurumun kapatılmasında yardımcı olunması, Dünya Ticaret Örgütü'nün güçlendirilmesi gibi eğitimsel boyutu olmayan önerilerin oluşturulacak olan bir küresel forumda ciddiyetle ele alınıp, iş birliği yapılarak hayata

geçirilmesi gerekmekte fakat bu konuda maalesef gerekli adımlar ivedilikle atılamamaktadır (Akçay, 2003, s.2-3 ve Bozkurt, 2003). Eğitsel olmayan bu önerilere ilaveten, gerek örgün gerekse yetişkin eğitiminde, günümüz eğitim sistemleri bir taraftan küreselleşmeye uyum sağlayan, küreselleşmenin sorunlarını çözen ve yenen, muhtemel gelişmeleri önceden sezinleyip, sorun çözen, araştıran, değişimlere ayak uydurmasını bilen insan tipinin yetiştirilmesini sağlamayı amaçlarken, diğer taraftan ülkeler arasında öğrenci değişim projelerini hayata geçirerek ülkeler arasındaki entegrasyonun sağlanmasına katkıda bulunmalıdır ki küreselleşen toplumlar hem yerel özelliklerini korusun, hem de küresel değerlere sahip olsun. Diğer bir deyişle, eğitim sistemleri bir taraftan bireylerin tek karakter olarak kendi kendine gelişmesine izin verir ve yönlendirirken, diğer taraftan da dünya kültürünü düzenli olarak oluşturmayı hedefleyen bir yapı ve anlayışta olmalıdırlar. Küreselleşmenin gerektirdiği insan tipine uygun bir şekilde eğitim düzeyini artırmak isteyen bireylerin sayısının hızla artması ve yaş gruplarının sadece gençleri değil tüm kesimleri kapsayacak şekilde değişmesi, üniversitelerin de küresel gereklerle donatılmasını ve yapısını bu niteliklere göre değiştirmesini gerekli kılmaktadır (Akçay, 2003, s.5-7). Öğretmenlerin de küreselleşen toplumların ihtiyaç duyduğu bireyleri yetiştirmede yetkin ve kazandırılmak istenen niteliklerle donanımlı olmaları, farklı kültürlerden gelen özellikle sosyal yönden dezavantajlı öğrencilerin öğrenmelerine katkı koymaları, öğrencilerin yaşamlarında karşılaşılabilecekleri her türden çatışmayı barışçıl yollarla çözebilen, farklı kişilik ve kültürlerle saygı duyan, bireysel, toplumsal ve evrensel sorumluluk taşıyan yurttaşlar olmalarına yardım etmeleri, eğitim sistemlerinin de tüm bu ihtiyaçlara cevap verebilecek şekilde modellenmesi oldukça önemlidir (Yurdabakan, 2002, s.62). Günümüzde eğitime dönük talebin artması, başta orta öğretim ve meslek eğitimlerinin yaygınlaşmasını, öğretim sürelerinin uzamasını etkilemekte, nihayetinde üniversitelerin çoğalmasına ve yaşam boyu eğitime olan yatırımların da artmasına vesile olmakta, bilgi ve teknolojiye sağlanan sürekli ve inanılmaz gelişmeler her türden eğitim kurumlarını değişime zorlamakta, değişime ayak uyduramayan kurumları işlevsizleştirmektedir.

Günümüz toplumları tarafından oluşturulacak olan eğitim sistemleri, sosyal talep ve insan kaynakları plânlaması yaklaşımları ile, zaman, mekân, demografik yapı, sosyokültürel öğeler ve toplumsal ihtiyaçlar dikkate alınarak, yerel ve küresel dinamiklere uyum gösterip geliştirilebilme yeteneğine sahip bir yapı olarak

tanımlanmalıdır. Çağlar ve Reis'e göre (2007), *bireylerin kasıtlı kültürlenmesi sürecinde, toplumsal ihtiyaç projeksiyonlarının plânlanabilir bir yapıda olması için, özellikle ülke bazındaki demografik dalgalanmanın kapsam ve boyutu kestirilebilir ölçüde olmalıdır çünkü günümüz eğitim sistemleri, belirsizlik altında plânlama ögesini göz ardı etmeseler dahi, muhtemel plânlama kapsamındaki demografik dalgalanmanın, kestirilebilir olmaktan uzak bir yapı içinde olması, olası eylem veya reform alternatif süreçlerinin uygulama aşamalarında, önüne geçilemeyecek nitelikte istenmeyen sapmaların oluşmasına neden olabilir.*

2.1.5 Davranışçı Yaklaşımdan Yapılandırmacı Yaklaşım Geçiş:

Milli Eğitim 2005 yılında yapılandırmacı anlayışına uygun olarak yeni bir program ortaya koymuştur. 2005 programı uygulamaya konulmadan önce Türkiye'de altı pilot ilde ön çalışmalar yapıldı. Dokuz ülkenin eğitim sistemi ve programları gözden geçirildi. PISA; TIMMS, PIRLS vb. gibi uluslararası araştırmalar sonuçları itibariyle değerlendirilmiş, 114 akademik tez incelenmiş ve program hazırlanırken bulgularından yararlanılmış, 37 Sivil Toplum Kuruluşu Başkent Öğretmen Evi'ne davet edilerek programlar hakkında görüşleri istenmiş, 2133 öğretmenin görüşleri programların çeşitli aşamalarında dikkate alınmıştır.

2.1.5.1 Türkiye 2005 reformları ve Yapılandırmacı Eğitim:

Program hazırlanırken 697 müfettişin görüşleri programa yansıtılmış, 9192 velinin çeşitli programlara ilişkin görüşlerinden yararlanılmıştır. Programlar hazırlanırken öğrencilerin de görüşlerine başvurulmuş 26304 öğrencinin fikri alınmıştır (Erdem, 2005 ve Fer, 2005).

T.C Milli Eğitim Bakanlığı'nın bütün ilköğretim birimlerinde 2004-2005 öğretim yılından itibaren yeni anlayışa göre hazırlanan öğrenci merkezli program anlayışı uygulamaya başlanmıştır. Zaman zaman konuya ilişkin bakanlık düzeyinde ve bireysel olarak programın işleyişi ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır. Özellikle üniversitelerin lisansüstü eğitim programlarında bu konuda çok sayıda çalışmaların yapıldığı dikkati çekmektedir.

Süre itibariyle Türkiye'de zorunlu eğitim birçok Avrupa Birliği ülkesinin üzerindedir. Örneğin 2006 rakamlarına göre 25 Avrupa Ülkesi içinde yalnız üç ülkede 12 ve üzerinde zorunlu öğrenim (Belçika-12, Almanya-12, Hollanda-13) süresi söz

konusudur. Yarıdan fazla ülkede ise (14 Avrupa Ülkesi) zorunlu eğitim süresi 9 yıldır. 25 Avrupa Ülkesindeki zorunlu eğitim süresi toplam 9,56'dır. Bu da Türkiye ortalamasının altındadır. Dünya'daki 133 ülkede zorunlu eğitim süresi 4-9 yıl arasında değişmektedir. 86 ülkede ise zorunlu eğitim süresi 7-9 yıl arasında değişmektedir (Kavak, 2007).

2.1.5.2 KKTC 2005 Reformları ve Yapılandırmacı Eğitim:

Kıbrıs Türk Toplumunun Hedeflediği 21. Yüzyıl İnsan Özellikleri:

1. *Özgürlük, demokrasi, barış, sosyal adalet ve hukukun üstünlüğüne inanan*
2. *Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş,*
3. *Bilgiyi yaratıcı bir şekilde kullanabilen,*
4. *Bilgisayar teknolojisini kullanabilen,*
5. *Kendini tanımaktan ve açıklamaktan korkmayan,*
6. *Bilgiye nasıl ulaşacağını bilen,*
7. *Tasariayı yaratabilen,*
8. *Çalışacağı alanda donanımlı,*
9. *Değişime açık olan,*
10. *Sorgulayan ve düşüncesini özgürce söyleyebilen,*
11. *Çalışkan, yardımlaşmayı benimseyen ve işbirliği yapan*
12. *Çevre bilinci gelişmiş,*
13. *Uzlaşım kültürüne sahip,*
14. *Türkiye ve diğer komşu bireyleri ile iyi ilişkiler kuran,*
15. *Atatürk'ün barışçı, yenilikçi, çağdaş, laik düşünce ve devrimlerini benimseyen,*
16. *Ulusal, kültürel, ve sanatsal kimliklerinin farkına varan,*
17. *Kıbrıs'ı yurt olarak bilen,*
18. *Empati duygusu gelişmiş; her türlü kültürel farklılıklara insan değerini öne çıkararak yaklaşan,*
19. *İnsana, insan haklarına saygılı; doğayı ve çevresini koruyan ve seven,*
20. *Bireysel ve toplumsal haklarını korumasını bilen, barışçı yurttaşlar.*

2.1.5.3 KKTC 2005 Reformlarının Eğitim Misyon ve Vizyonu:

Kıbrıs Türk Eğitim Sistemi sürekli olarak kendini yenileyebilen, değişime açık, insani değerleri önde tutan, barışçı ve uzlaşıcı insanı amaçlayan, insanına yaşam boyu kaliteli eğitim vizyonu;

1. *Özgürlük, demokrasi, barış, sosyal adalet ve hukukun üstünlüğüne bağlı,*
2. *Bilimsel düşünce ve çalışmayı özümsemiş,*
3. *Bilgisayar teknolojisini kullanmayı bilen,*
4. *Kendini sürekli yenileyebilen,*
5. *Düşüncesini özgürce söyleyebilen,*
6. *Sorgulayan, araştıran, bilgiye nasıl ulaşacağını bilen,*
7. *Türkiye ve diğer komşu ülke halklarıyla iyi ilişkiler kurabilen,*
8. *Atatürk'ün barışçı, çağdaş, yenilikçi, laik ilkelerini benimseyen,*
9. *Bedenen ve ruhen sağlıklı, estetik duyguları gelişmiş, erdemli,*
10. *Yirmi birinci yüz yıl insan özelliklerine uygun yaratıcı nesillerin yetiştirilmesini hedefleyen sürekli olarak kendini yenileyen bir anlayış ve toplum bilinciyle her kişiye sınırsız değer vererek onların çok yönlü gelişmelerine uygun ortamlar hazırlamaktır.*

2.1.5.4 2005 Yılı Yeniden Yapılanma Sürecinde Programlara Eklenen Konular (Şentürk, 2009):

- Öğrenci özelliklerini dikkate alan, fırsat eşitliğini gözetten bir bütünlük uyum içerisinde yeniden düzenlemek.
- Yeni eğitim sisteminde dokuzuncu sınıf uygulamasıyla öğretim süresini on iki yıla çıkararak, Avrupa Birliği ve Türkiye ile uyumu gerçekleştirmek.
- Eğitimin her kademesinde, teknolojinin sağladığı olanaklardan özellikle bilgisayar teknolojilerinden yararlanılarak, uzaktan eğitim ileri teknolojilerin kullanıldığı yeni eğitim yöntemlerinden öğrencilerin yararlanmasını sürekli olarak sağlamak.
- Ortaöğretimde, “okul türü” yerine “program türünü” esas yapıyı oluşturmak. Öğrencilerin geniş tabanlı ve yönlendirici programlarlayetki sağlayıcı meslek programlarına ve diğer programlara katılımlarını sağlamak.
- Mesleki ve teknik ortaöğretim ile meslek yüksek okullarının program bütünlüğünü sağlamak. Nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde önemli yeri olan her iki kurum arasında

iş bölümü oluşturarak, öğrencilerin uygulamalı eğitimlerini özel sektörde almalarını devletin öncülüğünde gerçekleştirmek.

- Öğretmen ve yöneticilerin, yeni eğitim sistemine uygun bilgi becerilerinin sürekli geliştirilmesi amacıyla iç ve dış denetimle gereksinimler tespit edilerek hizmetiçi eğitim olanaklarını yaygın hale getirmek.
- Öğrenme ortamlarını daha uygun hale getirmek için yönetici öğretmenlerle birlikte girişim yapmak.
- Eğitim sisteminin yaygınlaştırma, eşitlik, ulaşılabilirlik ve bütünsellik ilkelerine bağlı kalınarak sürekli gelişimini sağlamak.

2.1.5.5 Eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler nelerdir?

Bir süreç içindeki yapılan değişikliklerin tümüne değişim, bu değişimlere karşı koyma durumuna ise direnç denir. Bir eğitim sistemini ve eğitim ortamını etkileyen faktörlerin neler olduğuna bakmak için, eğitimin içinde olan etkenleri ve bu etkenlerden yola çıkarak bu etkenlerin eğitimdeki değişiklikleri nasıl ve ne şekilde etkileyebileceklerini bulmak gerekir. Bir eğitim ortamında bulunan ve eğitimin içinde olan etkenlerin en temel olanları aşağıdaki gibidir:

- 1- Öğrenciler
- 2- Öğretmenler, Yöneticiler ve Çalışanlar
- 3- Fiziki Ortam (Okul, sınıf, sıra, sandalye, laboratuvar, etkinlik salonları, eğitim teknolojileri vb.)
- 4- Politikalar (Programlar ve kitaplar) (Şentürk, 2009).

1- Öğrenciler

Eğitim ortamında öğrenci faktörünü işlerken aile de ele alınmalıdır. Aileler toplumun aynası olarak okullarda gerekli değişiklikler yapılırken onları da bu olayın paydaşları haline getirilmelidir. Dünyanın gelişmiş ülkelerinde okullar bölgesel olarak yönetilmektedir. Bölgesel yönetim o bölgenin ihtiyaçları doğrultusunda eğitim verebilme imkânı vermekte ve prosedürleri kısaltmaktadır.

Ülkemiz halen merkeziyetçi bir eğitim sistemi mevcuttur. Bu bağlamda yüzölçümü ve nüfus sayısı bakımından bakıldığında gelişmiş ülkelerin eyalet sınır ve nüfuslarından daha da küçük ve az olmasına rağmen bölgesel yönetime geçilip ülke politikalarına göre ayrı bölgesel eğitim dersleri oluşturulabilir. Örneğin Karpaz

Bölgesinde balıkçılık eğitimi, Güzelyurt Bölgesinde narenciye eğitimi, Mesarya Bölgesinde tarım eğitimi gibi farklı bölgelerde farklı dersler seçmeli olarak verilebilir.

Eğitim ortamındaki öğrenci profili de önemlidir. Sürekli değişen bir öğrenci profili ile başarıya ulaşmak çok zordur. Gelen öğrencilerin adaptasyon sorunları yaşamaları dil farklılığı ve onların normal sınıflarda merkezi programlara göre değerlendirilmesi bu sorunun esas kaynağıdır.

Almanya Eğitim sisteminin 2000 PISA sonuçlarına göre başarısız olarak kabul edilmesindeki esas neden Türk ve Polonyalı göçmen çocuklarıydı. Bu çocuklar Almanca bilmedikleri için akademik yönden başarısız olmaktaydılar. Almanya bu sorunu göçmen çocuklara ana dillerinde eğitim verme ve Almancayı bunun yanında öğretme yoluyla çözmeye çalışmıştır. Gittikçe başarısı artan PISA testi sonuçlarına bakılarak bu önlemlerde hedeflerine ulaştıkları söylenebilir.

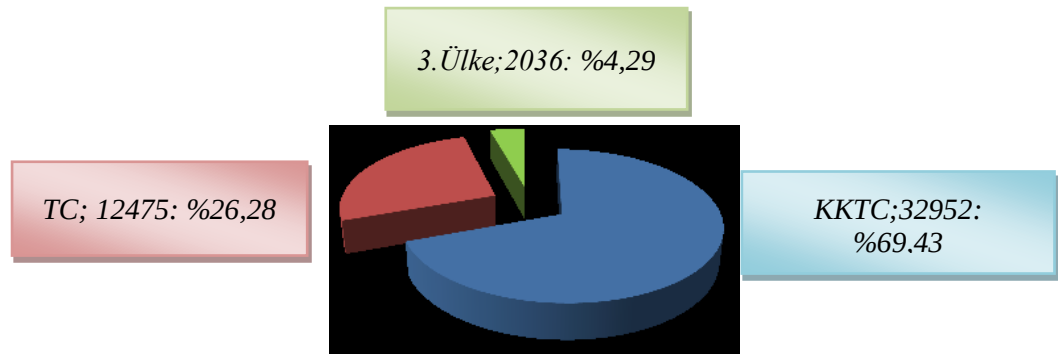
Günümüzde KKTC’de de İngiltere, Rusya, Ukrayna v.b. ülkelerden birçok öğrenci normal sınıflarımıza kayıt olmakta ve merkezi programlarla ana dillerinden farklı bir dilde eğitim görmektedirler. Bu öğrenciler için ayrı oryantasyon sınıfları oluşturulmalı veya bu öğrenciler, merkezi program dışında ayrı eğitim programlarıyla eğitim görmeli ve Ailenin çocuk üzerinde bir diğer etkisi de sosyoekonomik olmaktadır. Yapılan araştırmalarda sosyoekonomik düzeyleri düşük olan ailelerin çocukları, sosyoekonomik düzeyleri yüksek olanlara göre daha az başarılıdır. Bunun nedeni ise aldığı günlük protein miktarından başlayıp evinde bilgisayar olmasına kadar çeşitli etkenleri içermektedir.

Ülkemizde genelde yurt dışından gelen işçi çocuklarının sosyoekonomik düzeyleri düşük olarak görülmektedir. Bu farklılığın en aza indirgenmesi için KKTC’de tam gün eğitime geçilmelidir. Tam gün eğitimde çocuklar öğlen yemeklerini okulda yiyecekleri için gerekli besin içeriklerini alacaklardır. Ayrıca okulda var olan teknolojik imkânları da daha çok kullanma olanağı bulacaklardır.

Tablo 1

Vatandaşlığa göre 2014-2015 KKTC eğitim sisteminde (okul öncesi, ilkokul, özel eğitim ortaokul ve lisede) öğrenim gören öğrenci sayıları

KKTC GENELİ	KKTC	TC	3. ÜLKE	TOPLAM
RESMİ OKULLAR	25293	11635	1259	38187
ÖZEL OKULLAR	7659	840	777	9276
GENEL TOPLAM	32952	12475	2036	47463
VATANDAŞLIK ORANI	%69,43	%26,28	%4,29	%100

Kaynak: (Eğitim İstatistikleri Yıllığı, KKTC MEB 2015)

Ülkemizdeki öğrenci sayıları yukarıdaki gibidir. Bu tablo da KKTC olarak verilen verilerin içerisinde çift uyruklu vatandaşlarımız da bulunmaktadır. Bu durumda %30 olarak görülen diğer ülke(TC ve 3. Ülke) vatandaşları aslında bundan çok daha fazla sayıları barındırmaktadır.

2- Öğretmenler, Yöneticiler ve Çalışanlar

Ülkemizde öğretmen ve yöneticilerin ilk ve ortaöğretim düzeyinde örgütlü oldukları 2 adet büyük sendika vardır. Bu sendikalar değişim karşısında en büyük direnç gösteren unsurlardır. Bu direnç genelde öğretmenlerin kazanılmış haklarına ters düşmesinden dolayıdır. Neredeyse hükümet programlarının tamamında olan tam gün

eğitime ana direnç ğretmen sendikalarındandır. Kazanılmış hak olarak görülen çalışma saatleri bu direncin nedenidir.

Hazırlanan eğitim programlarına da sendikalar katılır, onlardan da eğitimin ileriye gidilmesi için şeffaf bir şekilde yazılı fikirler alınarak bu fikirlerin geliştirilmesi ile iki tarafın da mutabakat içinde olacağı ortak noktalarda buluşmak bu direnci en aza düşüreceklerdir.

Öğretmen boyutunda bir diğer bakılacak nokta ise öğretmenlerin kalitesidir. İyi bir ğretmen yetiştirme programı olması gerekir. Ayrıca hizmet içi eğitim programları da amaca hizmet edecek şekilde olmalıdır.

Bu bağlamda Atatürk ğretmen Akademisi'nin programları sürekli güncellenmeli ve gelişmiş ülkelerin ğretmen yetiştirme programları sürekli takip edilmelidir. Ülkemize en uygun program akademisyenler tarafından hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.

Hizmet içi eğitim programlarına katılım gönüllülük esasına bağlı olmamalı ve amaca hizmet etmelidir. Ülkemizde bilgisayarı aamayacak durumda öğretmenler vardır. Bu ğretmenlere akıllı tahta eğitimi verilirse hiçbir amaca hizmet etmeyecektir. nemli olan sorunları tespit edip öncelik sırasına koymaktır. Akıllı tahta eğitimi için bilgisayar n şart ise tüm öğretmenlerin ne derece bilgisayar kullanabildiklerine bakılmalı ve ona göre gerekiyorsa önce bilgisayar eğitimi için hizmet içi eğitim programı açılmalıdır. Ardından akıllı tahta eğitimi için kurslar açılmalıdır.

3- Fiziki Ortam

Fiziki ortamın iyi olması eğitimin gerçekleşebilmesi için çok önemli noktalarından biridir. Fiziki ortam kavramı günümüzde artık sıra, sandalye, kalem, silgi terimlerini çoktan aşmıştır. Fiziki ortam denildiğinde artık bilgisayar, projeksiyon, klima v.b. terimler akıllara gelmeye başlamıştır. Küreselleşen dünyada gelişmiş teknoloji sayesinde çocuklarımıza bilgiye ulaşma ve kendilerini gerçekleştirme olanakları verilmesi söz konusudur. Burada devletin eğitim katkı payının okullara ne derece yansıdığı çok önemlidir.

Almanya Başbakanı Angela Merkel son seçimlere girdiğinde önceden ABD'nin Ulusal Güvenlik Kurumu NSA'nın dinleme skandalıyla ilgili tartışmalarda "İnternet

bizim için yeni keşfedilmiş dünyadır” demişti. Bunun üzerine seçimlerde okulların modern bilgisayar teknolojileri ile donatıp gelişen yeni dünyaya daha iyi hazırlanmalarına yardımcı olma sözünü vermiştir.

Ülkemizde de teknolojik altyapı olarak ilerde olduğumuz söylenemez. Bu bağlamda ülkemizde okulların katkı payı artırılmalı. Eğer katkı payı ayrılmıyorsa mali gücü iyi olan belediyelerle ve güçlü birkaç şirket ile sponsorluk anlamında işbirliği içine girilerek gerekli altyapı hazırlanmalıdır. Hazırlanan altyapı için de gerekli hizmet içi eğitimler de yapılmalıdır.

4- Politika

Eğitim için en önemli noktadır desek sanırım yanlış bir şey söylemiş olmayız. Ülkemizde en büyük eksiklik eğitim politikası eksikliğidir. KKTC’de parti politikası söz konusu olmakla beraber sen yaparsın ben bozarım oyunu oynanıyor. Eğitimi bir yapboz tahtasına dönüştürmek maalesef en kötü politikadır. Kolej sınavlarının CTP döneminde kaldırılması, UBP döneminde geri dönüp sınavın konulması buna en büyük örnektir.

Tüm partilerin bu toplumun ilerlemesi için artık devlet politikası oluşturması lazım. Gerekli yasalarla bu politikalar güvence altına alınarak hemfikir olunan noktalarda eğitimde atılım gerçekleştirilmeli. Hükümetlerin uhdesinden çıkılmalı.

Tabi ki partiler eğitim politikalarını üretmeli fakat değişim için gelişen ve değişen dünyada toplumun ihtiyaçları ve istekleri göz önünde olacak şekilde akademisyenlerden yardım alarak özerk bir yapı oluşturulup ona göre değişimler yapılmalı. Tarafsız olarak yapılan değişim komisyonlarında tüm meclisteki partileri temsilen 1’er eğitimci olmalı. Tüm kesimlerin görüşlerinin yansması önemlidir.

Okutulan kitap ve müfredat da günün koşullarına uygun olmalı. Günümüzde maalesef Türkiye’de basılan ve yayımlanan kitaplar okullarımızda çoğunluklu olarak okutulmaktadır. Bundan dolayı KKTC eğitimde TC ile paralel bir şekilde ilerlemek durumunda kalmaktadır.

2.1.6 Küresel eğitim

Dünya üzerinde yaşayan kültürler ve toplumlar arasındaki etkileşimleriyle bağlantıları vurgulayan bir dünya görüşünü genç insanlara kazandırmayı hedefleyerek

onlan bu doğrultuda yetiştirmeye yönelir. Küresel eğitimin amacı, bireylerde etnik farklılık kültürel çoğulculuk, ve daha fazla bağımsız hareket etmeyle nitelendirilen, sınırlı doğa kaynaklarına sahip bir dünyada, etkili yaşayabilmesi için gerek duyulan bilgi, tutum ve becerileri geliştirmektir. Bu olgulara özellikle ilk ve orta öğretim kademesinde özel önem verilmelidir. Bugün genel eğitim süreçlerine bakıldığında çocukların küresel değerleri ya da küreselleşmenin getirdiklerini ancak üniversite düzeyinde aldıklarını görüyoruz. Küresel bakış açısı hedeflerin en temel noktasıdır (NCSS, 1996, s.2). Batılı ülkeler son yirmi beş yıldır küresel/uluslararası eğitim boyutunu ve inavasyon algısını programlarına sokmaya çalışmakta. Bu nedenle birçok uluslararası kuruluş küresel eğitim projelerini uygulamaya çalışmaktadır (Haakenson, 1990, s.1). Küresel eğitimin gereksinimleri eğitimsel çalışmaların temel bir parçası olarak algılanmalı ve programlara girmelidir (Anderson, 1996).

Küreselleşmenin eğitim boyutunda devletler uluslararası düzeyde, öğrenci ve eğitimcilerin değişimi gibi alanlara öncelik vererek politika geliştirmişlerdir. Batı ülkeleri özellikle Avrupa Topluluğu ülkeleri bu uygulamalara uzun yıllar önce geçmişlerdir.

Yaz kursları ve öğrenci değişimi programları ile küresel eğitimin temelleri atılmıştır. Birçok üniversitenin kuruluşu aşamasında öğretim üyesi vb alanlarda değişmelerin ortaya çıkması, kardeş üniversite ve kardeş şehir uygulamaları küreselleşmenin eğitime ilişkin Önemli çıktıları olmuştur. Çevre Eğitimi, İnsan Hakları Dersi, Barış Eğitimi, Demokrasi Eğitimi, Vatandaşlık Eğitimi gibi konuların programlarda yer alması devlet politikalarının yapılanmasına örnek olarak verilebilir (Tezcan, 1998, s.196). Eğitim süreçleri ve inavasyon algısı devlet politikası olarak planlanırken dünyadaki değişmez ve evrensel değerleri yanı sıra ulusal kimliği korumaya yardımcı olacak değerleri verebilecek bir eğitim oluşumu ve uygun politikaların oluşturulması gerekir. Küreselleşmenin bu şekilde algılanıp uygulanmasına Japonya örnek verilebilir. Japonya'yı bugün sanayileşmiş ve küreselleşmiş geleneksel toplum olarak nitelemek mümkündür. Bir yandan küreselleşmenin getirdiği ayrıcalıkları kullanırken, diğer yandan da kendilerine özgü değer ve getirileri küresel kültüre kabul ettirmişlerdir. Bugün dünya üzerinde, “Japon Mucizesi”nden söz edilmesi ve bu mucizenin birçok yönüyle farklı ülkelere örnek alınması, diğer yandan da Japonya'nın kendine özgü kültürünün kabul görüp bu adla anılması bilinçli küreselleşmeye ilişkin en önemli örnektir. Bu örnekten hareketle,

ülkemizde dünya ile bütünleşmeyi sağlayacak, eğitimsel açıdan diğer ülkelere bağımlı olmayacak, kendi kültürünü evrensel kültürle bütünleştirip sömürmeye olanak vermeyen, bilgi teknolojisinin olumlu yönlerini alıp, olumsuz yönlerini törpüleyen bir eğitim anlayışının uygulanması gerekir. Bu ise kendini ve ulusunu, değerlerini tanıyan, öz saygısı yüksek taklitçi düşünceden çok yaratıcı düşünceyi benimsemiş bireylerin yetiştirilmesini ön gören bir eğitim anlayışıyla gerçekleşebilir. Eğitim programları, her alandaki tutum, değer ve yargıları nesnel olarak verip bunların küresel düzeyde ülkeye olumlu nasıl yansıtılacağını ele almak ve bireyleri bu şekilde yetiştirebilecek anlayışla düzenlenmelidir.

Eğitim programları etkileşimlerle etkilenen küresel olgulara ilişkin yaşantı ve deneyimleri bireylere kazandıracak şekilde düzenlenmelidir. Örneğin tarih, edebiyat vb. Alanlar geçmişle bu günü birleştirilerek küresel bağlamda anlaşılmasına yardım edecek şekilde düzenlenebilir. Ulus devletler bu tür bir eğitim programı ile hem kendi kimliklerini koruyup hem de dünya ile bütünleşebilirler. Ayrıca dünya sahnesinde küreselliği etkileyen olguların özüne de derslerde yer verilmelidir. Uluslararası gelişmeler ve soranlar, bunların özellikleri, küreselleşmede oynadıkları roller, kültürel, ekonomik ve siyasi etkinliklerine programlarda yer verilmelidir. Eğitim kurumları ve sistemleri bireye herşeyden önce dünya ve yaşadığı çevre, kültür ve ortamın ayrılmaz bir parçası olduğunu kavratmalıdır. Şu andaki sosyal, politik, çevresel gerçeklik ile gelecekteki olgular arasında bağlantılan oluşturabilmelidir.

Burada temel sorumluluk öğretmen ve yöneticilere düşmektedir. Öğretmenler küresel çağın gereklerini karşılayacak şekilde yetiştirilmeli ve yöneticilerin de bunları benimsemelidirler. Örneğin çok yönlü iletişim ortamlarını kullanma ve öğrencilere kullandırtmalı, kendi kültürlerine sahip çıkıp, katı tutuculuktan çok evrensel değerleri vurgulama, eğitim ve öğretim programlarındaki bütün öğelerin sürekli yenilenmesi, kişisel ilişki ürünlerinden çok bilimsel dayanağı ve geçerliği olan bilgilerin ve uygulamalara eğitim sürecinde yer verilmelidir.

Küreselleşmenin eğitim politikalarına dört alanda özetlenebilecek bir etkiye bulunacağı öngörüülebilir: kararsal, kurumsal, dağıtımsal ve yapısal. Malî harcamalar makro ekonominin küresel ortodoksisince kontrol edilecek ve bu küresel ortodoksi eğitime ayrılan kamu harcamalarının azaltılması yönünde bir baskı yaratacaktır. Kamu harcamalarının sınırlandırılması sonuç olarak öğretmenlerin çalışma koşullarının

kötüleşmesine, eğitimin “özelleşmesine” ya da “ticarileşmesine” yol açacaktır. Eğitim ürünlerinin uluslararası karşılaştırmaya konu olması ise kamu karar alma sürecinde baskılar ve kısıtlamalar oluşturacak; reformlar, bir dış gösterge olarak rekabet ve verimlilikte yoğunlaşacaktır. Bütün bunlar da daha nitelikli becerileri ödüllendirerek ve eğitim finansmanına sınırlamalar getirerek hükûmetlerin dikkatini eşitlik eksenli eğitim reformlarından kaçıracaktır. Sıralanan bu etkiler ve süreç, küreselleşmenin eğitim politikasına kararsal düzeyde etkisi olarak zikrolunabilir.

Kurumsal düzeyde ise karar mekanizmasında olanlara elde edilebilir gündemler sunulması ile eğitime ve bilgi üretmeye (Ar-Ge) yatırım yapılmasına öncelik verilmesi için genel siyasî bütçe üzerinde yükselen bir baskı yaşanabilir. Uluslar arasındaki eğitim alanındaki yakınlaşma, politikalar ve ürünlerin karşılaştırılması bağlamında bir ilgi alanı oluşturacağından hem eğitim sistemlerinin yapılandırılmalarında bu husus göz önünde bulundurulacak hem de okullarda eğitim teknolojilerinin kullanımına yönelik düzenlemeler daha fazla talep bulacaktır. Bunun olası yönü de bir taraftan uluslararası standardizasyon (akreditasyon) çalışmalarını teşvik edecek, diğer taraftan da teknoloji bazlı bir eğitim ortamı oluşturmaya dair yapıları zorlayacaktır.

Dağıtımsal ve yapısal bağlamda, toplumsal güçlerin küresel ilişkiler çerçevesinde şekillenmesiyle sivil ve yerel inisiyatifler güçlenerek, adem-i merkezîleşme süreci hızlanacak ve bu durum, devletin eğitim üzerindeki gücünü ve etki hâlesini daraltacaktır. Devletin gücünün azalmasına paralel olarak “eğitim üzerindeki egemenliği” azalacaktır. Bu süreçte küresel kıyaslamaların ve etkilenmelerin bir sonucu olarak telekomünikasyon ve bilişim sektörü firmaları eğitim sistemine girerek, akademik pazarın uluslararasılaşmasına, “beyin göçü”nün çoğalmasına ve ulusal kültürel kimliğin tehdit altına girmesine neden olacağı düşünülebilir. Eğitim politikalarına kararsal, kurumsal, dağıtımsal ve yapısal etkiler bağlamından bakıldığında eğitime duyulan taleplerin hızla artmasının ve çeşitlenmesinin eğitim sisteminin spontan tepkiler vermesini zorunlu kılacağı öngörülebilir. Belirtilen faktörlerin yanısıra dünya ticaretindeki serbestleşmenin de etkisiyle, eğitim sektörünün kâr getireceği, ticarî bir meta olarak getirisinin yüksek olacağı ülke/bölgelere kayması, çok uluslu ya da ulus ötesi şirketlerin yatırımlar yapması mümkün olacaktır. Kaldı ki herhangi bir ülke Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS/The General Agreement on Trade in Services), eğitim alanında taahhütte bulunmamış da olsa, diğer sektörlerde yaptığı taahhütler dolayısıyla eğitim

sektörü ve eğitim sektörüne girdi sağlayan alt sektörler ve bağlantılı ürünler (ders kitapları ve eğitim materyalleriyle ekipmanları gibi) GATS'ın bu yeni şeklinden etkilenecektir. Aynı şekilde telekomünikasyon sektöründe bulunan taahhütler, araştırma-geliştirme, kütüphanecilik hizmetleri ve benzeri hizmetler bu sektör içinde ele alındığı için, eğitim alanı üzerinde doğrudan etkide bulunacaktır. Özel sermayenin en fazla yatırım yaptığı ülkeler ve doğrudan yabancı sermaye yatırımları yönünden küresel ekonomik entegrasyonda başarılı ülkeler dikkate alındığında bu öngörünün çok da uzak bir zamanda olmadığı söylenebilir.

Yukarıda sayılanların dışında bir de yeni tip öğrenme-öğretme anlayışından kaynaklanan ekonomik güçlükler de gündeme alınmalıdır. Şöyle ki: bugün artık öğrenmenin içeriğini bireyin ilgi ve ihtiyaçları oluşturduğu için standart bir içerikten söz edilemez. Bu açıdan öğrenmeleri organize eden öğretmenin, kendisini olası konular için hazırlamaya daha çok ihtiyacı vardır. Ayrıca farklı bireylerin farklı öğrenme özelliklerine uygun çeşitli yöntem ve tekniklerin de kullanılması gerekmektedir. Bu da öğretmenin hem daha fazla süre (iş saati) çalışması, hem de öğrenme rehberliği yapabilmek için yeni yöntem ve malzemeler kullanması ve bunları çoğunlukla kendisinin üretmesi anlamına gelmektedir. Dolayısıyla artık öğretmen ücretleri plânlanırken bu fazla çalışma zamanının ve öğretmenin kendisini güncellemesinin bireysel bütçesine getireceği yüklerin öngörülmesi gereklidir. Bu da doğal olarak eğitimin maliyetinin yükselmesi anlamına gelmektedir. Bu sebeple bir taraftan eğitime kamudan ayrılan paylar yeniden değerlendirilecek, devletler hem uluslararası hem de ulusal ölçekte yeni finans kaynakları aramak durumunda kalacaklardır.

Küreselleşme ortamında "öğretmen" in artık eski öğretmen olmayacağına, tanımlamasını, rolünü, statüsünü yeniden belirleyip tarif etmek gerekeceğine yukarıda nispeten değinildi. Bu noktada meslekî dernekler, öğretmen sendikaları ve benzer meslek birlikleri yeni bir takım misyonlar kazanmak durumunda olacaklardır/olmalıdırlar. Nitelik kazandırma, beceri edindirme ya da varolan becerileri gelişmelere paralel olarak güncelleme, yeni bir eğitim repertuarı kazandırma ve benzeri rolleri ya bizzat üstlenmek ya da üstleneceklerle yardımcı olmak görevini üzerlerine almak durumunda kalacak olan öğretmen örgütlenmeleri, üyelerinin görev aldıkları eğitim kurumunun düzeyine, branşlarına, özel ilgilerine, branşları içindeki alt alanlara göre de çeşitli yapılanmalara gitmeli ya da varolanlara katılmalıdırlar. Başka

bir deyişle eski rol ve beklentiler yeniden ele alınmalı, gözden geçirilmeli ve yeniden yapılandırılmalıdır. Öğretmenlerle ilgili olarak yürütülen tahminlere paralel olarak şu husus da hatırlanmalıdır: Birçok fütürologa göre 21. yüzyılda herhangi bir insanın hayatı boyunca bir tek mesleği sürdürmesi artık pek mümkün görünmemektedir. Ayrıca teknolojinin sağladığı imkânlarla gerçekleşen uzaktan eğitim süreçleri insanlara hayatlarının herhangi bir döneminde ilgi duyduğu bir alana yönelme veya o zamana kadar fark etmediği bir yeteneğini keşfetme fırsatlarını da vermektedir. Bu çerçevede OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) tarafından hazırlanan ve Eğitim Bakanları Komisyonunca benimsenen Herkes İçin Hayat Boyu Öğrenme (Lifelong learning for all, 1996), raporu gelişmiş ülkelerin eğitim politikalarının belirlenmesine ışık tutmaktadır. Nitekim üretimin yapısında yaşanan değişim kendisini yeni atipik istihdam biçimlerinin yaygınlaşması, ekonomik ve sosyal politikalarda tercih değişimi, kamu kesiminin daralması, özelleştirme, ekonomik durgunluk ve işsizlik, işçi sınıfının yapısında değişim gibi sonuçlarla dışa vurmaktadır. Dolayısıyla bu sorunların giderilmesi için; emek sahiplerine yeni beceriler/vasıflar kazandırılması, varolan nitelik dokusunun teknolojik gelişmelere paralel olarak sürekli güncellenmesi, yeni örgütlenmelerin ve bu yeni örgütlenmelere ilişkin yeni işlevlerin gündeme alınması gereklidir. Bu bağlamda geleceğin okullarının içerisinde her türlü kaynağın bulunduğu büyük bir kütüphane olacağı, bütün öğretim kurumlarının “açık okul”a dönüşeceği öngörülerini bu çerçevenin alanını çizmektedir. Öğrenme artık ömür boyu sürecek bir faaliyet haline geleceği, “yetişkin” olur olmaz sona ermeyeceği için, okulların da ömür boyu öğrenme kavramına göre düzenlenmesi zorunlu olacaktır. Bu bağlamda okulların “açık sistemler” haline dönüşmesinden kaçılmaz/kaçılmamalıdır. Standardize edilmiş ölçme testleri ve sınavlar, fabrikaların seri üretiminden örnekleyerek geliştirilmiş seri üretim ve ürün sayısına benzer şekilde yapılandırılmış daha çok mezun ve daha çok diploma, merkezî ve hiyerarşik okul yönetimi, bürokratik okul süreci, kesin hatlarıyla belirlenmiş zaman kullanımı (okul süresi, ders saatleri, teneffüs araları gibi), bireyler için başkaları tarafından düzenlenmiş değişik eğitim türleri, eğitim aşamalarının kesin hatlarıyla birbirinden ayrılması, eğitim programlarının katı çizgilerle belirlenmiş olması gibi Taylorist üretim tarzının yansıması olan endüstriyel eğitim paradigmasının dışına çıkılabilecektir. Daha özetle öğrenmenin, sadece sınırları ve yeri belli olan okul gibi birtakım kurumlarda gerçekleşebileceği düşüncesine zıt gelişmeler yaşanmakta/yaşanacaktır. Öğretim artık okulların yaptığı bir değer olmaktan çıkacaktır.

Eğitimin sosyolojik analizi, eğitimi ekonomik, politik ve sosyal yapıyla fonksiyonel bir entegrasyon içinde görmektedir. Bundan dolayı dünyanın farklı kültürel ve ekonomik kaynaklara sahip yerlerindeki eğitim sistemlerinde farklılıklar olması da normaldir. Bu farklılaşan alanlar, baskın unsurlar, önem verilen öğeler, modeller ve benzeri alanlarda ortaya çıkmaktadır. Eğitimin küresel bir bağlamdaki yapılanması sürecinde farklılıklar olmaya devam edebileceği gibi başta modeller ve program olmak üzere bir takım öğeler benzeşecek, paylaşılacaktır. Böylece eski bir kısım eğitim unsurları yeni küresel unsurlarla yer değiştirecektir. Küreselleşmenin yarattığı olanaklar neticesinde insanların değişik kültürel ortamlarda yaşama imkânları artmakta olduğundan, eğitimin içeriğinde çeşitli kültürlerin objektif bir yaklaşımla ele alınması gündeme gelecektir. Bu açıdan çok dillilik ve çok kültürlülük eğitim programlarının içeriğine yansımaya ve nitekim birçok ülke programında ve eğitimciler arasında bu konu önemli bir yer işgal etmektedir. Genel plânda programları belirleyen ve yönlendiren karakteristikler ve küreselleşmenin kendi içsel dinamikleri çerçevesinden bakıldığında öncelikle vatandaşlık eğitiminin içeriğinin değişeceği ve daha farklı anlamlar yükleneceği öngörülebilir.

Globalleşen dünyada, eğitim ve öğretim artık sadece o ülkenin değil tüm dünyanın ortak sorunlarından biri haline geliyor. Çocuklarımız, torunlarımız gelecekte sadece iş bulma sorunu ile karşılaşmayacaklar, dünya nüfusunun artışı, iklim değişiklikleri, canlı türlerindeki azalış, enerji kaynaklarında azalma, ekonomik dalgalanmalar, krizler gibi birçok dünya problemleri ile de karşılaşacaklar. Okullarında iyi eğitim almış, kültürlü, problem çözmeye odaklı, yaratıcı, düşünen, sorgulayan değişimci, özgür öğrenciler ile umarız dünyada yaşanan ve yaşanabilecek sorunlar da en aza indirgenmiş olsun.

2.1.6.1 İnsan Yetiştirme ve Mesleki Eğitimin Plânlanmasını Etkileyen Unsurlar Nelerdir?

a) Küreselleşme ve Eğitim Sistemi:

Sosyal yapının en temel kurumlarından biri olan eğitim, küreselleşmenin getirdiği değişimlerden soyutlanamaz. Çünkü eğitimde başlayan bir değişim, hem sosyal yapının diğer unsurlarını etkiler hem de bu unsurlarda oluşan değişimlerden etkilenir. Diğer bir ifadeyle, eğitimle toplumsal değişim arasındaki ilişki karşılıklıdır (Eserpek ve Şişman; aktaran, Gömleksiz ve Kılınç, 2012, s.399). Bu sebeple

küreselleşmenin en önemli etkisi eğitim sistemlerindeki değişikliklerde görülür (Akçay, 2003, s.2). Çünkü küresel güçler eğitim aracılığıyla, istedikleri tip insanları yetiştirerek güçlerini daha etkin kılabilirler. Eğitimin küreselleşmesi genellikle eğitim yöntem, süreç ve yönetimlerinin gelişmiş ülkelerle uyumuyla ilişkilendirilir. Ancak, eğitim sadece küreselleşmeye uyum için değil, aynı zamanda küreselleşmenin sebep olabileceği sorunların çözümü için de bir araçtır (Akçay, 2003, s.3). Bu nedenle, küreselleşme ve eğitim arasındaki ilişki detaylı bir şekilde incelenip buna göre plan ve politikalar yapılmalı, küreselleşme sürecinin sadece olumlu yönleri değil aynı zamanda olumsuz yönleri de göz önünde bulundurulmalıdır.

Küreselleşmenin eğitim üzerine etkilerini inceleyen çalışmalar hem olumlu hem de olumsuz etkilere değinir. Yapılan çalışmaların çoğu, küreselleşmenin okulların işlevini değiştirdiğine ve okulların küreselleşmeye dolayısıyla da kapitalizme hizmet eden bir araç olduğunu vurgular. Bu fikre göre küreselleşme sürecindeki ülkelerde okullardan beklenen, piyasanın üretim gücü ve tüketicisi olan insanı yetiştirmektir. Okul bu amaca hizmet ettiği sürece yararlıdır. Oysaki okulların asıl görevi bireylere insani değerleri aktarma, onlara dünyayı ve toplumları tanıyıp anlama becerilerini kazandırma ve onları iyi vatandaş olarak yetiştirmektir. Ancak, küreselleşmenin talepleri insanlığın taleplerinin önüne geçerek yeni sorunları ortaya çıkarabilir. Örneğin, liberalizmin getirdiği eşitsizlik eğitime de yansır çünkü ülke ve şehir bazında her eğitim kurumu eşit olanaklara sahip değildir (Çınar, 2009, s.16).

b) İnnovasyon ve Eğitim Sistemi:

İnnovasyon; Bilim ve teknolojinin ekonomik ve toplumsal yarar sağlayacak şekilde yenilenmesi sürecidir. Yani yaratıcılığın, ticari ustalıkla birleştirilmesidir. İnnovasyon geleceği yaratmakla ve sürdürülebilir kârlı büyüme sağlamakla ilgilidir

Eğitimin öncelikli işlevi, bilgi toplumunun gerekleriyle baş edebilmek için '*etkin*' ve değişime uyum sağlayacak şekilde '*hızlı*' ve '*nitelikli*' işgücü yetiştirmek olmalıdır. Dünya bu kadar hızlı değişirken, eğitim bu değişimin gerisinde kalmamalıdır. Ekonomik ve siyasi krizlerin etkileri alınan tedbirlerle bir nebze olsun azaltılabilirken, eğitim alanındaki krizlerin aşılabilmesi yıllar sürmekte, bir neslin yitip gitmesine sebep olmaktadır.

Eğitimde inovasyonun amacı ‘daha kaliteli bir eğitim yaratmak, günceli yakalayan ve yaratıcı düşünebilen çocuklar yetiştirmek, eğitim sürecini daha etkili ve hedef odaklı hale getirmek’ olarak tanımlanabilir.

Bir ülkede inovasyon ekonomisinin oluşması için;

1. Nitelikli ve girişimci insan gücü,
2. Yeni fikirlerin yayılmasına olanak sağlayan bir ortam
3. İnovasyonu destekleyen mekanizmalar gereklidir.

İnovasyon ulusal özellikleri gözetmek zorundadır, o halde bu konudaki yaklaşımımız ulusal inovasyon süreçlerine katkıda bulunacak şekilde toplumsal yarar yönelik bir eğitim yenilenmesi reformu olmalıdır. Eğitimde inovasyon bu anlamda kullanılmalıdır. Eğitimde reform olmadan inovasyon mümkün müdür? Yaratıcılık ve özgüvene dayanmayan, baskıcı eğitim sisteminde kökten değişiklik yapılmadan ulusal inovasyonun gerektirdiği beyin takımını yetiştirmek çok zor olacaktır. İnovasyon bu yönüyle düşünüldüğünde acaba bazı fırsatları kaçırmakta mıyız?

Tam da bu noktada aşağıdaki sorular dile getirilebilir:

- Eğitimde İnovasyon: Liseleri dört yıla çıkarıp son yılında sınava hazırlık için rapor ve idari izinlerle okulları boşaltmak mıdır?
- Eğitimde İnovasyon: Eğitimimizde sorun var, boşluğu dershaneler dolduruyor, okullara gerek yok demek midir?
- Eğitimde İnovasyon: her öğrenciye özel soru kitapçığı basmak mıdır?
- Eğitimde İnovasyon: sınıflara akıllı tahta koymak mıdır?

Yoksa eğitimde inovasyon:

- . bir yılda 240. 000 patent alıp, yeni teknolojiler üretmek midir?
- ...21’inci yüzyıl insanına yaşam becerileri ve istihdam edilebilirlik becerileri kazandırmak için eğitimi ve öğretmen yetiştirme sistemini yeniden yapılandırmak mıdır?
- Yoksa eğitimde inovasyon, çocukların okula gitmekten mutlu olduğu, öğrenmenin olduğu okullar ve sınıflar yaratmak mıdır?

İnsan Yetiştirmeyi ve Mesleki Eğitim Planlamasını Etkileyen Unsurlar:

İnsan yetiştirme sistemi, daha doğrusu "insan" sorunu sık sık tehlikeye düşmektedir. Hele bizim gibi toplumlarda, değişmelerin hep tepeden yapıldığı mozaik

toplumlarda, hem de sık sık yapıldığı toplumlarda bu iş zorlaşmaktadır. Ayrıca kültürdeki sağlıksız gelişmeler, Doğu-Batı; Eski-Yeni; Sağ-Sol gibi ikilemler insan yetiştirme düzenini bozmaktadır. Endüstrinin ve teknolojinin sağlıksız gelişimi, iletişim araçlarının amaca göre kullanılamayışı bu işi daha da zorlaştırmaktadır. Bütün bu değişimler içinde insanımız nasıl yetişecek? Kimlik sorunu nasıl korunacak? Nasıl kişilikli ve yaratıcı insanlar yetişecek? Zihin ve duygu dünyası zengin olan insanlar yetişebilecek mi?

1. Üniversite ile iş dünyasının meslek eğitimi ile ilgili olarak koordine içerisinde bulunması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
2. Stajyer öğrencileri kabul etmeleri için özel teşvik tedbirleri getirilmelidir.
3. Üniversitelerdeki eğitim programlarının içerikleri, bir taraftan dünyadaki gelişmeler dikkate alınarak ve diğer taraftan da ülkemizdeki iş piyasasının ihtiyaçları göz önünde bulundurularak dikkatle belirlenmelidir.
4. Mesleki ve teknik eğitimde Eğitim Bakanlığı, üniversiteler, yerel yönetimler ve işletmeler ortak çalışma platformları oluşturmalıdır.
5. Üniversitelerdeki eğitim gözden geçirilmeli ve öğrencilerin mesleki yeterlilik kazanacakları yetenek ve beceriler ön plana çıkarılmalıdır.

2.1.6.2. Kıbrıs Türk Eğitim Sistemine Türkiye Eğitim Sisteminin Etkileri ve Kuzey Kıbrıs'ta Eğitimde Değişimler Üzerine Oynadığı Rol Nedir?

Kıbrıs Türk halkı ile Türkiye arasında ayrılmaz bir bütünlük söz konusudur. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanıyan ve destekleyen tek ülke Türkiye Cumhuriyeti'dir. Buna ek olarak neredeyse ülke nüfusu kadar Türkiye kökenli vatandaşımızla birlikte KKTC'de yaşıyoruz. Geçmişten gelen ve günümüzde var olan bu nedenler ışığında hemen hemen her konuda Türkiye'nin yansıması durumundayız.

Türkiye eğitim sisteminin ciddi noktalarında yapılan reformlar KKTC eğitim sistemine yansıtılıyor. Öğretim programları eğitim sisteminin temeli ise, kitaplar da bu temelin üzerindeki yapı taşlarıdır diyebiliriz.

Türkiye Cumhuriyeti'nde 4+4+4 eğitim sistemi ile ilkokullar 4 yıl, KKTC'de ise 5 yıl olarak düzenlenmiştir. Bu bağlamda eğitim sistemleri farklıymış gibi gözükse de aslında içerik bakımından bakıldığında pek fazla bir farklılık söz konusu değildir.

KKTC ilkokul 5. sınıflarında TC'nin ortaokul 1. Sınıfları için düzenlenen matematik ve Fen Bilgisi kitabı öğretim programımıza dahil edilmiş durumdadır. Ayrıca bu kitapların üzerindeki TC Milli Eğitim Bakanlığı, Ortaokul 1 sınıf için hazırlanmıştır yazısı dikkat çekici bir ayrıntı olup, bu kitaplarla ilişkili okullarımıza gönderilen öğretim programının başında ise TC Milli Eğitim Bakanlığı yazısının olması TES ile ne kadar bağlantılı olduğumuzun göstergesidir.

Kitapların Türkiye Cumhuriyeti tarafından basılıp KKTC Milli Eğitim Bakanlığı'na bağışlanması ve/veya satılması sonucu okullarımızda okutulan kitapların çoğu benzerlik göstermektedir. Örneğin ilkokulun tüm sınıflarında okutulan matematik kitapları, ilkokul 4 ve 5. Sınıf fen bilgisi kitapları ile Türkçe kitapları Türkiye Cumhuriyeti tarafından gönderilmektedir. Kitaplarımızın bir kısmı da ülkemize uygun, yerel olarak hazırlanmıştır. Örneğin ilkokul 4 ve 5. Sınıflara yönelik hazırlanan sosyal bilgiler kitapları, ilkokul 1, 2, ve 3. Sınıflara yönelik hazırlanan hayat bilgisi kitapları ülke kültürünü yansıtmaktadır. Yine ilkokul 1, 2, ve 3. Sınıf öğrencilerimizin okudukları Türkçe kitapları ülkemizde hazırlanmıştır.

Bir eğitim sisteminde var olan girdiler, süreç ve çıktılar çok önemlidir. Bu bağlamda TC ve KKTC eğitim sistemlerini karşılaştırırken bu üç başlığı ayrı ayrı ele alınarak farklı açılardan incelenecektir.

a) Eğitimin Girdisi:

Eğitim sistemlerinin girdileri tabi ki çocuklardır. Ülkemizde eğitim gören öğrencilere bakıldığında TC kökenli öğrencilerin hatırı sayılır bir sayıda oldukları göz ardı edilemez. Bu öğrenciler Türkiye'ye döndüklerinde veya Türkiye'den adamıza geldiklerinde eğitim alanında fazla bir zorlukla karşılaşmazlar. Çünkü eğitimlerimiz paralel bir şekilde ilerlemektedir. Bunun aksine İngiltere'den adamıza gelip öğrenimine devam eden bir öğrenci konuların içerisinde resmen boğulup sistemin içerisinde kayboluyor.

Bu konuda Türkiye'den gelip de geri dönen öğrenciler bakımından eğitim sistemimizin paralel olması çocuklar açısından oldukça avantajlı olmalarına rağmen her ülkenin kendi eğitim politikaları ile yönetilmesinin eğitimi her zaman daha ileriye taşıyacağı düşüncesindeyiz. Çünkü başkalarının gözlükleriyle dünyaya bakmak bizlere ufuk açıp bir vizyon sağlayamaz.

Eğitimde Süreç: Süreç çok geniş kapsamlı incelenebilecek bir konu olmasına rağmen burada kültür konusu açısından bakılacaktır.

Bölgeler arası bile kültürel farklılıklar olmasına rağmen ülkemiz eğitimi ısmarlama eğitim sistemleri ile bunca zaman yönetilmeye çalışılmıştır. Bunun da ne kadar başarılı olduğu her sene üniversite sınavları başarı yüzdelerinden gayet iyi ortaya konulmaktadır.

En erken zamanda eğitim şuralarında var olan sinerji ile ülke şartlarına uygun bir eğitim programı KKTC'deki tüm etkenlerin (Aile, bakanlık, sendika, v.b) aktif katılımı ile oluşturulmalıdır. Hazırlanacak olan bu programına hedef ve davranışlarına göre kitaplar basılıp okullara dağıtılmalıdır.

Dünyada gelişmiş ülkelerde bile eğitimde bölgeler arası farklılıklar gözlemlemek mümkündür. Ülkemizin küçük olmasına rağmen bölgeler arası farklılıkları gözle gözüdür şekilde fazladır. Burada ülkemiz eğitim programları oluşturulurken buna da dikkat edilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde eğitim politikalarının oluşturulmasında etkin rol oynayan en üst otorite MEB'tir. MEB eğitim politikasını oluştururken kültür ve ortama bağlı felsefe ve fikir üretebilmelidir. Yani eğitim programları oluşturulurken sosyal bir temele dayalı olmalı ve ülke eğitimine yön veren bir eğitim felsefesi ile ülkenin kültürü ve sosyal değerleriyle ilişkili olmalıdır.

b) Eğitimin Çıktısı:

Eğitimin girdisinin öğrenci olduğu gibi çıktısı da öğrencidir. Burada çıktıların neyi hedeflediklerine bakılacaktır.

Ülkemizde kapsamlı bir şekilde ayrı bir üniversiteye giriş sınavı yapılmamaktadır. Liseden mezun olan öğrenciler Türkiye liselerinden mezun olan öğrencilerle birlikte aynı ÖSYM sınavlarına katılmakta ve başarılı olmak için ter dökmektedirler. Bu da eğitimlerimizin paralel olması zorunluluğunu getirmektedir.

2.1.7 Yönetim Kuramları

Kuram, bir olguyu etkilediği düşünülen değişkenler arasındaki ilişkileri belirleyerek, bu olguyla bağlantılı olan kavramları tanımlayan önermeler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Lunenburg, 1991, s.45). Örgütlerin çalışma alanlarındaki verimlilik ve etkinliklerinin artırılması yönünde açıklamalar ve açıklamalar içeren yönetim kuramları yöneticilere referans olup, problemlerin aşılmasına dönük yaklaşımlar sunarak, yöneticilerin kararlarının şekillenmesine katkı koymaktadır (Hoy, 1991, s.59). Lunenberg (1991), yöneticilerin yönetim süreçlerinde karşılaşılan problemlerin çözümünde genellikle pratik çözümler içeren somut reçeteler aradıklarını, ancak gerçekleştirilen hemen her işlem ve eyleme kuramsal bir açıklama getirilebileceğini, yönetimlerin belli bir kuramı seçmelerinin arkasında genellikle belirli bir çıkar, açıklanmayan bir amaç ya da güç-bilgi ilişkisi bulunduğunu, kurama öncelik verenlerin bazı durumlarda kuramı bir dogma haline getirebildiklerini belirtmektedir.

Keith (1988), yönetimi, bir örgütün misyon ve vizyonu doğrultusunda belirlenen amaçların hayata geçirilmesi sürecinde insan kaynağı ve diğer tüm kaynakların bu amaçlar doğrultusunda yönlendirilmesi, denetlenmesi ve değerlendirilmesi doğrultusunda gerçekleştirilen bir eylemler bütünü olarak açıklamaktadır. Yönetim süreçlerinde oldukça önemli bir etken olan çalışanların motivasyonu ile ilgili ilk çalışmaları yapan Frederick W. Taylor, üretimi artırmak için insan kaynağının hayati bir önem taşıdığını belirleyip, çalışanların eğitildiğinde ve çeşitli yollarla güdülendiğinde daha verimli çalışabileceğini ileri sürerek (Yüksel, 1997), bireysel ve örgütsel motivasyonun nasıl artırılabilirliğini ele almış ve temel ilkeler olarak da gelişmiş güzel çalışma yerine bilimsel çalışmayı, başıbozukluğu değil, uyumlu ve koordineli çalışmayı, kişisel çalışmalar yerine yardımlaşmayı, yapılan işlerden düşük verim almayı değil maksimum verimi ve herkesin en yüksek verimlilik düzeyine çıkabilmesi için sürekli eğitim almayı gerekli görmüştür (Koçel, 1998, s.120). Bilimsel yönetim yaklaşımında, maksimum verim elde etmenin yolları belirtilmekte, çalışanlar, iş makineleri ve teknolojik cihazların yanı sıra çok önemli bir üretim faktörü olarak ele alınmakta (Özkalp, 1988, s.85), çalışanların performanslarının yükselmesi için en önemli motivasyon aracının ücret olduğu ileri sürülerek, çalışanlara ekonomik ödüllerin verilmesi, teşvik edici ya da parça başına ücret ödenmesi gerektiği

savunulmakta, ancak çalışanların sosyal ve psikolojik yönlerine yeterince değinilmemektedir (Saylan, 1973, s.27).

Kalite kavramının bir mal veya hizmetin taleplere, kullanıma ve gerekliliğine uygunluk derecesi ya da ihtiyaçları karşılamaya bağlı özelliklerin toplamı olarak açıklanmasından (Bozkurt ve Odaman, 1995), yola çıkılarak, toplam kalite yönetimi (TKY) yaklaşımı, müşterilerin süreç içerisinde aldığı hizmet ya da üründen tatmin olmasını başarmaya, örgüt personeli ve toplumdaki tüm paydaşlar için avantajlar elde etmeyi amaçlamaya ve kalite üzerine yoğunlaşarak tüm personeli örgüt yönetiminin karar alma süreçlerine katmaya dayanıp (Efil, 1996), temel amaç olarak iç ve dış müşteri beklentilerinin karşılanmasını alan, çalışanların bilgilendirip yetkilendirilmesini ve takım çalışmalarıyla tüm süreçlerin sürekli iyileştirilmesini hedefleyen bir yönetim felsefesi olarak da kabul edilmektedir (Büyükbaş, 2002, s.10). Youssef ve Luthans'a göre de (2007) TKY, örgütün üst düzey yönetimi tarafından tasarlandıktan sonra tüm örgüte yayılan genel bir örgütsel strateji olup, kaliteyi tüm iş görenlerin sorumluluğu haline getiren örgüt felsefesi ve stratejisidir. Harris ve Helfat (1997), TKY uygulamalarının en önemli yanının verimlilik ve kaliteyi iyileştirmeye yönelik sürekli çaba göstermesi olduğunu, bunun da herkesi gelişme sürecine dahil ederek hem çalışma yaşamında boşa giden enerji ve zamanı en asgari düzeye indirdiğini hem de organizasyondaki temel iyileştirmeyi olanaklı kıldığını belirtmektedir.

Price ve Chen (1993), TKY'nin temel unsurlarını; müşteriye odaklanma, çalışanların geliştirilmesi ve katılımı, toplumsal sorumluluk, sürekli iyileştirme, liderlik ve amaçların tutarlılığı ve süreçlerin geliştirilmesi olarak sınıflandırmaktadır. Müşterilerin memnuniyetini ürün ve hizmetlerin beklenen, tatmin eden ve memnuniyet yaratan kalitesi belirlemektedir. Çalışanların iletişim, interaktif ve etkin toplantı becerileri üzerinde odaklanan bir eğitimle başlayan ve örgütün ilgi alanları ile devam eden çalışanların geliştirilmesi eğitimi, hem insanların grup faaliyetlerine etkin bir şekilde katılmasını hem de ürün ve hizmetlerin sürekli iyileştirilmesine aktif şekilde katılmasını sağlar. Olası hataların ortaya çıkmasını önleyici bir eğitim ve başarılı süreçlerin geliştirilmesi sayesinde örgütün performansı sürekli olarak iyileştirilmektedir. Bedük (2005), TKY'de problem çözme süreci, kalite iyileştirme süreci ve benchmarking süreci gibi temel süreçlerin, örgüt çalışanları arasında sürekli iyileştirme için ortak bir dil sağladığını belirterek, benchmarking sürecini, örgüt

alışanlarını en iyi rol modellerini teşhis etmeye teşvik eden ve benzer metotları benimsemeleri için çaba göstermelerini sağlayan bir süreç olarak açıklamaktadır. Sürekli iyileştirme, Deming veya PUKÖ (Plnla, Uygula, Kontrol Et, nlem Al) döngüsü ile işlerlik kazanan ve en önemli değerleri yaratıcılık ve değişime açıklık olan bir anlayıştır. Kavrakoğlu (1994) da, küresel rekabet ortamında kalite, maliyet ve temin üçlüsünün örgüte rekabette üstünlük sağlama özelliğine sahip olduğunu, özellikle müşteri tarafından değerlendirilen ürün veya hizmet kalitesinin sürekli değişmek durumunda kaldığını ve buna bağlı olarak da ürün veya hizmetin maliyetinin ve temin edilmesi durumunun örgütleri sürekli ve hızlı bir şekilde yaşanan değişime ayak uydurmaya zorladığını belirtmekte, ayrıca, TKY'nin bir örgütte başarıyla uygulanabilmesi için, yönetimin yol gösterici, katılımcı ve etkin liderliğe dayalı bir strateji izlemesi gerektiğini, örgüt çalışanlarının görev, yetki alanı ve sorumluluklarının açık bir pln ve program dahilinde belirlenmesinin ve etkin bir kamu yönetimi için de sistemli ve akıcı çalışan bir iletişim sağlanması gerektiğinin önemini vurgulamaktadır.

TKY başlangıçta özellikle imalat sektörü için geliştirilmiş bir yönetim sistemi olmasına karşın, başarılı sonuçlar üretmesi nedeniyle günümüzde eğitimden sağlığa, savunmadan bankacılığa kadar geniş bir üretim ve hizmet alanında uygulama alanı bulmaktadır. TKY'nin kullanılması ile elde edilen başarılar, bu ağdaş yönetim felsefesinin eğitim sektöründe kullanılması konusunda niversite yönetimlerini cesaretlendirmektedir (Gençyılmaz ve Zaim, 1999, s.9-35). Eğitimde uygulanan başlıca yedi temel TKY yaklaşımı; 1980'li yıllarda geliştirilmiş olan ve benchmarking, istatistiksel süreç kontrolü, kalite çemberleri gibi kalite iyileştirme programlarının kullanımına dayanan TKY kriterleri yaklaşımı; Deming, Feigenbaum, Juran, Crosby, Ishikawa gibi kalite konusunun guruları tarafından geliştirilen yöntemlerin kullanılmasına dayanan uzman yaklaşımı; 1950'li yıllardan itibaren kullanılan Deming döngüsü ve ödülüne dayanan Japon model yaklaşımı; bir Japon kalite yönetim modeli olarak plânlama, plnlamanın yayılımı, yürütülmesi ve aylık denetimine dayanan Hoshin plânlama yaklaşımı; 1989 yılından itibaren kalitenin teşvik edilmesi amacıyla ABD'de uygulanan Malcolm Baldrige dl yaklaşımı; organizasyonların rekabet avantajı tesis edebilmeleri için kalite geliştirme faaliyetlerini destekleme esasına dayanan Avrupa kalite dl (EFQM) kriterleri yaklaşımı; ve daha önce imalat firmaları tarafından başarıyla uygulanmış olan kalite uygulamalarının eğitim

sektörüne adapte edilmesine dayanan sanayi model yaklaşımıdır (Michael ve Motwani, 1997, s.104-120).

Simon (1967), yönetim kavramını, herhangi bir örgütte bulunan bireylerin iş birliği yaparak ortak amaç ya da amaçları gerçekleştirmek, üstlenilen misyonu yerine getirmek ve belirlenen vizyona ulaşmak için ortaya koydukları çaba ve gerçekleştirdikleri etkinlikler olarak açıklamaktadır. Yönetimler, örgütün hedeflediği ortak amaç ya da amaçları gerçekleştirmek, üstlenilen misyonu yerine getirmek ve belirlenen vizyona ulaşabilmek için yöntemin nasıl belirlendiği, amacı gerçekleştirecek bireylerin çeşitli görevlere nasıl seçildikleri ve örgütteki bireylerin üstlenilen misyonu yerine getirme ve belirlenen vizyona ulaşma sürecinde nasıl bir iş birliği içinde çalışıp gerçekleştirecekleri etkinliklerin nasıl bir eş güdüm içinde yapılacağı ile ilgilenir. Bedeian (1993), çeşitli yönetim kuramlarına bağlı olarak yapılan farklı yönetim tanımlarının ortak özelliği olarak yönetimin; insan kaynaklarını ve materyalleri verimli bir biçimde kullanılabileceğinden bahsetmektedir. Gerek küresel gerekse toplumsal değişimler örgütleri de etkilemekte, yönetimlerinde sürekli olarak farklı yapılanmalara gitmelerini zorlamakta (Donnelly, 1995), küresel, toplumsal, politik ve ekonomik güçlerin etkisiyle de örgütlerin yönetiliş biçimleri sürekli olarak değişmekte ve yeni koşullara göre şekillenmektedir (Daft, 1995, s.32).

Toplumsal güçler, insanlar ve çeşitli zümrelerin ihtiyaçları, değerleri ve davranış standartları ile kendini gösterip, aralarındaki ilişkileri etkileyen ve zamanla hem bu ilişkileri hem de yönetimleri değişime zorlayan güçlerdir. Örgütler ve kurumlar tarafından hizmet verilen insanların küresel ya da toplumsal bağlamda değişen koşullarla birlikte mülkiyet, sözleşme, eğitim, çalışma, sağlık ve demokratik haklarını belirleyen, adaletin, suçluluğun ya da suçsuzluğun tanımını yapan, çeşitli alanlardaki mülkiyet sahipleri ile yöneticilerin, hizmet alanların, müşterilerin ve en genelde halkın ilişkilerini düzenleyen yönetimin şekil ve yöntemlerini belirleyen ve değişen koşullara uygun yeni yönetsel ve örgütsel düzenlemelerin hayata geçirilmesini zorlayan güçler ise politik güçlerdir. Ekonomik güçler ise, birbiri ile rekabet eden kullanıcılar arasında kaynakların varlığını, üretimini ve dağıtımını etkileyen ve yönetimleri değişime zorlayan, küreselleşmenin etkisi ile giderek daha liberal ekonomik politikalar sonucu ortaya çıkan yeni güçler ve toplumlardaki diğer ekonomik örgütler ve kurumlar olup, bu ekonomik güçler toplumlardaki diğer örgüt ve kurumları farklı yönetim ve örgütlenme biçimlerine dönüşmeye zorlamaktadırlar (Bedaian, 1993).

Yönetimlerin yapıları yetkilerin nerde toplandığına bağlı olarak çeşitlilik göstermektedir. Merkezden yönetim, yerinden yönetim, yetki genişliği türünden yönetim, yerel yönetimler ya da yerelleşme türünden yönetimler bunlara örnek gösterilebilir. Bütün idari işlerle hizmetlerin, diğer bir deyişle karar üretme mekanizmalarının merkezde tek elde toplanması "merkezden yönetim"; hizmetin, idari işlemlerin ve karar alma yetkilerinin bir kısmının başka özerk yönetim kuruluşlarına verilmesi ise "yerinden yönetim" biçimini oluşturmaktadır. Merkezden yönetim biçiminin belli konularda taşra örgütlerine karar alma yetkilerini devretmesine de merkezin "yetki genişliği" ilkesi denmektedir. Yerelleşmenin temelinde ise doğrudan yetki aktarımı vardır ve yerel yönetim yetkilerinin bir kısmını farklı derece ve türde hangi yönetim birimine aktaracağını yine kendisi belirlemektedir. Burada önemli olan, merkezi yönetimin yetkilerinin daha büyük bir bölümünün yerel yönetime aktarılması ve yerel yönetimin daha özerk kılınmasıdır (Bucak, 2000, s.2-5). Yerelleşmenin özünde yetki aktarımının bulunması nedeniyle, yerelleşme, merkez yönetiminin elinde bulunan yetkinin, taşra örgütlerine ya da yerel yönetim örgütlerine aktarılması olarak kabul edilmektedir (Koçak, 1997).

Küreselleşmenin de etkileriyle özellikle 1980'lerden sonra, eğitimin geliştirilmesi ve gerek bireysel gerekse bölgesel ihtiyaçlara daha çok cevap verebilmesi açısından, merkezin karar verme yetkilerinin bir kısmının okullara devredildiği en önemli bir kaç yenilikten biri de okula dayalı yönetimlerdir (Oswald, 1997). Okula dayalı yönetim, eğitimle ilgili her türlü kararın okulda alınması demektir. Okula dayalı yönetim, eğitim-öğretimi geliştirmek amacıyla, okul düzeyinde yetki ve sorumlulukların artırılmasına, özerklik ve katılımlı karar almaya dayalı, okulları temel karar alma birimi olarak kabul eden eğitimin, yerinden yönetim biçimidir (Özden, 1998, s.107). Günümüzde, okul çevresinin ihtiyaçlar doğrultusunda güçlendirilmesi, yönetim etkinliğinin artırılması ve kararların daha hızla alınıp gecikmeden uygulanabilmesi için merkezin otoritesinin azaltılması hedeflenmektedir. Okula dayalı yönetim, eğitimde yenileşme, personelin yenileştirilmesi, sürekli personel gelişimi, okul faaliyetlerinin iyileştirilmesi konuları üzerinde odaklanmaktadır (Güçlü, 2005, s.1). Young (2008), okula dayalı yönetimin en önemli iki özelliğinin otonomi ve karara katılma olduğunu belirtmekte, okula dayalı yönetimin okula karar verme yetkisi ve sorumluluğu vererek, özerkliği artırdığını, okula dayalı yönetimlerde, değişim konusunda iç dinamiklerin etkili olduğu ve yenileşmelerin sahiplenildiği, yetki

paylaşımına gidildiği, okul ve çevresinin program, bütçe ve personel seçimi konusunda tam yetkili olduğu bir sistem olduğunu vurgulamaktadır.

Okula dayalı yönetimin en önemli başarılarından birisinin, öğrencinin eğitim ve öğretim çevresinin geliştirilmesi ve bunun öğrenci performansındaki olumlu etkisi olduğu belirtilmektedir. Öğrencilerin başarılarının artmasının yanı sıra, okullardaki çalışma koşullarının iyileşmesi ve disiplin sorunlarının azalması da okula dayalı yönetimlerin başarıları olarak görülmektedir. Liontos ve Lashway (1997), okula dayalı yönetimin diğer başarılarının da dikkate değer olduğunu, ancak, öğrenci performansını etkilemediği sürece hiç bir anlam ifade etmediğini belirterek, temel amacın daha rahat bir örgüt kurmak değil, öğrencinin öğrenmesini geliştirmek ve öğrenme düzeyini daha iyi bir seviyeye getirmek olduğunu belirtmektedir. Okula dayalı yönetim sisteminin uygulanmasını önerenler, eğitim yönetiminin merkezi yönetim olmaktan ziyade yerelleşmesinin ve okullara yetkiler vermesinin, öğrencilerin başarılarının artmasına katkıda bulunacağını söylerken, bölgenin ve okulun ihtiyaçlarını bilen ve öğrencilerin kaygı ve beklentilerinin farkında olan öğretmen ve müdürlerin, bölge, okul ve öğrenci ihtiyaçları hakkında, merkez yöneticilerinden çok daha fazla duyarlı olacaklarını, özellikle öğretmenlerin plânlamalara ve kararlara katılmadığı bir eğitimin yeterince başarılı olamayacağını belirtmektedirler Peterson (1991, s.1-2).

Okul içi ve dışı paydaşların okulda karar alma sürecine katılımının sağlanması, okul bütçesi, eğitim programı, personel ve öğretim boyutlarında okulun özerk bir yapıya kavuşturulması, öğretmenin okulda daha etkin rol oynaması, öğretimin zenginleştirilmesi, okul ortamı, eğitimci personelin rollerinin yeniden belirlenmesi, okulun vizyon, misyon ve yapı açısından amaçlarının belirlenmesinde yönetici, öğretmen, uzman, öğrenci ve toplumdaki tüm paydaşların katılımının sağlanması üzerinde yoğunlaşan okula dayalı yönetimde kararların birlikte alınması oldukça önemlidir (Hanson, 1998, s.111-123; Aytaç, 1999, s.71). Öğretmenler, müdürler, bölge eğitim yöneticileri, veliler, öğrenci ve toplumun diğer paydaşlarından oluşan grup kararlarının daha yüksek nitelikte kararlar olacağı tartışılmaz bir gerçekliktir (Chapman, 1990, s.112). Yeni araştırmaların yapılması ve düzenlemelerle birlikte okula dayalı yönetim, eğitimde öğrenci merkezli olmada, demokratikleşmede, yetki aktarımında, okulun amaçlarının ve işlevlerinin gerçekleştirilmesinde, kültürün yeniden yapılanmasında güçlü bir eğitim reformu haline gelmelidir, çünkü yetkiyi paylaşma ancak eğitim sürecini daha fazla kontrol etme ile işe yarar hale gelecektir

(Peterson, 1991, s.165-169). Her okul çevresinin farklı bir iklimi olmasından ötürü, okula dayalı yönetim sistemi her okulun kendi okul kültürünü oluşturmaya, okulun üyelerinin kendi kişilik yapılarına ve performanslarına dönük uygulama yapmalarına, kendi vizyonlarını belirleyerek diğer okullara göre farklılaşmalarına olanak sağlamaktadır (Oswald, 1997). Bu alanda yapılan birçok araştırmanın ortak sonuçlarına göre, okula dayalı yönetimin, öğrenci başarı ve performansı üzerindeki doğrudan etkisinin yanı sıra önemli dolaylı etkileri de olduğunu göstermektedir. Örneğin, Kanada'nın iki okul bölgesinde yapılan araştırmalarda, yerel okul yönetimlerinin bulundukları bölgelerde, toplumun geniş bir kesimini etkileyen oldukça etkin bir eğitim çevresi yarattıkları, lise öğrencilerinin ise okula dayalı yönetim uygulamaları başladıktan sonra sadece derslerde değil pek çok kültürel, sportif, sanatsal ve sosyal alanda da daha başarılı oldukları görülmüştür (Peterson, 1991, s.2).

Liontos ve Lashway (1997), okula dayalı yönetimin güçlü yanları olarak, öğrenciler için daha iyi programlar hazırlanması, insan kaynaklarının etkili bir şekilde kullanımı, yüksek nitelikli kararlar alınması, okul personelinin okula bağlılığının ve sahiplik duygusunun yükselmesi, açık ve herkes tarafından anlaşılan okulun misyon ve hedeflerinin belirlenmesi, okul personelinin liderlik becerilerinin gelişmesi, iletişimin artması, okul personelinin moralinin yükselmesi, yeniliklerin ve okul personelinin yaratıcılığının desteklenmesi, toplumun okula artan güveni, okul bütçesi üzerinde sorumlulukların artması, yeniden yapılanma yaklaşımlarının gelişmesi ve güdülenmenin artması olarak belirtirken; okula dayalı yönetimin zayıf yönleri olarak da, kararların alınması konusunda daha fazla iş yapılması, alınan kararların daha düşük etkililiği, uzmanlığın etkisini zayıflatması, okul performansında belirsizlik, personel geliştirmeye artan ihtiyaç, yeni rol ve sorumlulukların karıştırılması ve koordinasyon güçlüğüne dikkat çekmektedir. Ancak bu zayıf yönlerin sistemin yerleşmesi ve tüm paydaşlara dönük olarak bu konuda yapılacak eğitim çalışmaları ile giderilebileceği ve okula dayalı yönetimlerin daha da iyileştirilebileceği düşünülmektedir.

Eğitim ne bireyin kendi ihtiyaçlarından ve ne de özellikle bulunduğu çevrenin ihtiyaçlarından bağımsız olarak ele alınamaz. Elbette dünyadaki gelişmelerden ve evrensel ihtiyaçlardan kopuk da olamaz eğitim, ancak asıl işlevi, değişen ihtiyaçlara, okulun bulunduğu bölgenin önceliklerine, toplumun ilgi ve ihtiyaçlarına uygun bir eğitim sunmaktır. Eğitim programlarının, hangi programa ne kadar öğrenci

alınacağını, sektörel olarak düşünülüp toplumun insan gücü talepleri doğrultusunda belirlenmesi gerekmektedir. Eğitim ve özellikle mesleki eğitim, bireyin ilgi ve yetenekleri ile üretim ve istihdam arasında işgücü analizleri yapılarak sağlıklı dengeler kurularak yürütülmelidir ki sosyal ve toplumsal yapıyı olumsuz etkilemesin. Günümüzde birçok ülke, özellikle mesleki ve teknik eğitim kurumlarını günümüz ihtiyaçları doğrultusunda güncelleştirerek, paylaşımcı yönetim anlayışı ve işbirliğine dayalı, kendi kendini değerlendirip değerlendirme sonuçlarına ve iş hayatındaki gelişmelere göre plânlı ve sürekli gelişim anlayışını benimseyen ve iş sektörlerindeki gelişmelere paralel bir yapıya ulaşmayı hedefleyen Plânlı Okul Gelişim Modeline dayalı okul yapılarını benimsemektedir. Planlı okul gelişim modelleri okula dayalı yönetim anlayışları ile geliştirilmekte ve uygulanmakta olup, bu anlayışla sürdürülen yönetimler vasıtasıyla yerel düzeyde çevrenin katılım ve işbirliği ile eğitim ihtiyaçları ve modüler programlar geliştirilmekte, öğrenciler iş hayatı ve yüksek öğrenim seçenekleri hakkında bilgilendirilmekte, mezunlar iş yaşamında izlenmekte, var olan kaynaklar etkili ve verimli kullanılıp yeni kaynaklar yaratılmakta, yaşam boyu eğitim felsefesi tüm yıl ve tam zamanlı çalışma prensibiyle benimsenip çalışanların sürekli eğitimi sağlanmaktadır. Planlı okul gelişim modellerinde sıkça kullanılan okul-sanayi işbirliği, ekonomik sektörlerin günümüz ve gelecekte ihtiyaç duyacağı insan kaynağı ve becerilerle okullarda kazandırılan beceriler arasındaki uyumu sağlamaktadır. Ülkenin ihtiyaç duyduğu mesleklere insan yetiştirmede her mesleğin standartları belirlenerek, bu standartları kazandırmaya yönelik eğitim programları hazırlanarak uygulanmalıdır ki mezunlar iş dünyasının aradığı niteliklere sahip olup istihdam şansları artmış bireyler olsunlar. Plânlı Okul Gelişim Modeli ile hem öğrenciler yeteneklerine ve kişilik gelişmelerine uygun mesleklere yönlendirilmekte hem de ülkenin ekonomik ihtiyaçlarına cevap verebilecek istihdam alanlarını seçmeleri doğrultusunda öğrencilere yol gösterilmektedir. Planlı okul gelişim modeli uygulanan okullarda, bireysel farklılıklara uygun bir mesleki ve teknik eğitim verilebilmesi için modüler öğretim yaklaşımı benimsenmektedir. Yeteneği, ön bilgisi, güdülenme düzeyi ve öğrenme hızı birbirinden farklı olan bireyler kendilerine uygun modülleri tamamladıkça ilerlemektedir (Erhun, 2003, s.1-7).

Küreselleşme tüm dünyayı zorlayan büyük bir değişim olup çalışma yaşamı ile ilgili çeşitli ekonomik sektörlerde ve iş dünyasında yapılan araştırmalar, istihdam edilmeyi bekleyen gençlerin günümüzde ihtiyaç duyulan bilgi ve becerileri öğrenme

kapasitelerinin düşüklüğü, girişimcilik, problem çözme ve risk alabilme gibi özelliklerinin yetersizliğini ortaya koymaktadır. Bu yetersizlikler, eğitim sistemleri, eğitim anlayış ve yaklaşımları ile eğitim yöntemlerinde büyük bir değişimi zorunlu kılmakta (Akçay, 2003), eğitimde küresel yaklaşımın bütüncüllüğü ve disiplinler arası araştırma yaklaşımları, küreselleşen eğitimin yeni yöntemlerine temel teşkil etmektedir (Çelik ve Gömleksiz, 2000). Doğan (2002) eğitimde küreselleşmenin dört temel ilkesinin, *öğrenmeyi bilmek, öğrenmeyi öğrenmek, bireysel öğrenmek ve birlikte öğrenmek* olduğunu belirtmektedir.

2.1.8 Küreselleşme ve Eğitimde Reform Alternatifleri

“Günümüz eğitim plânlamacıları özellikle 1960’lı yıllardan sonra, merkezi ve katı plânlama stratejileri yerine, sürekli veri toplayan, değerlendiren, programların etkinliğini ölçen, geniş tabanlı, geleceği öngörmeye çalışan, değişmez ince ayrıntılar içermeyen ve sürekli güncellenebilen, ülkelerin küresel ekonomi, üretim ve sermaye akışına ayak uyduracak insan tipini yetiştirmeye katkı koyan rekabet, finans ya da sosyal eşitlik temelli esnek eğitim reform plânlarını tercih etmektedirler. Üretim merkezli bir anlayışla hazırlanan rekabet temelli reform planları, eğitim kurumlarının kalitesini yükseltip, daha nitelikli bireyler yetiştirerek ekonomik üretkenliği artırmayı amaçlamakta, eğitimde yerelleşme, standart geliştirme, eğitim kaynaklarının etkin yönetimi ve öğretmen eğitimi alanlarında çalışmalar ve önlemler içermektedir (Carnoy, 1997, s.5, 18, 32, 37).

Eğitimde yerelleşmenin özünde, eğitim konularında karar verme ve uygulama gücünün belli ölçülerde merkezi karar verme yetkisine sahip olan eğitim bakanlıklarından alınıp, yerel yönetimlere otonomi sağlayarak devredilmesine dayanan bir plânlama anlayışı bulunmaktadır (Carnoy, 1999, s.52). Eğitimde yerelleşme ile birlikte eğitim çalışmalarının işlev ve kontrollerinin artırılması, problemlerin yerinde ve zamanında belirlenip, karar alma süreçlerinde etkin ve hızlı çözümler üretilmesi, yönetsel ve finansal açılardan daha esnek, dinamik ve işlevsel yapılar oluşturulması konularında başarılı sonuçlar alındığı ve bunun da eğitim kalitesini anlamlı bir biçimde artırdığı görülmüştür (Hannaway ve Carnoy, 1993).

Merkezi eğitim yapılarının güçlü olduğu Fransa, Uruguay, Costa Rica ve birçok Afrika ülkesinde standartların test edildiği ulusal testlere benzer biçimde, örgün eğitimin büyük ölçüde yerelleştirilmiş olduğu ABD, Brezilya ve Şili gibi ülkelerde de

eğitim etkinliklerinin işlevselliğini ve belirlenen amaçlara ulaşılıp ulaşılmadığını, geliştirilen standartlar kapsamında yaygın bir şekilde ölçen merkezi sınavlar uygulanmaktadır (UNESCO, 1993, s.78). Bunların yanında TIMS ve PISA gibi uluslararası standart testler de uygulanmaya başlamıştır.

Ekonomi ve kalkınma planlarında olduğu gibi, eğitim plânlamalarında da en önemli sorunlardan birinin sınırlı kaynaklarla sınırsız ihtiyaçları karşılamak olması nedeniyle, eğitim sistemi kapsamındaki bazı unsurların özelleştirilmesi, ödenek stratejileri benzeri eğitim girdileri ile öğretmen motivasyonu ve performans etkinliğinin artırılmasında daha esnek hareket edilebilmesi ve eğitim finansmanındaki kaynakların daha etkin kullanımı açısından anlamlı ve önemli bir iyileştirme olarak düşünülmektedir (Carnoy, 1997). Dünya Bankası tarafından hazırlanan eğitim raporları, gelişmekte olan ülkelerde temel eğitim yatırımlarının devlet tarafından, lise ve üniversite süreçlerindeki hizmet ve yatırımların ise büyük ölçüde devlet kontrolü altında özel sektör tarafından finanse edildiğini belirtmektedir (World Bank, 1995).

Arcaro (1995), eğitimin kalitesinin yükseltilmesinin en temelde paraya değil; okul yöneticileri, öğretmenler ve tüm çalışanların liderlik, takım çalışması, iş birliği, güven ve tanıma gibi konulara odaklanacak tutumları geliştirmelerine bağlı olduğunu belirtmektedir. Bu anlayışa uygun olarak, OECD ülkeleri de eğitimin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla en başta öğretmen kalitesi ve donanımının artırılmasına dönük olarak öğretmen eğitimi ve hizmet içi eğitimlerle öğretmenlerin bilgi ve yeteneklerini sürekli güncelleyen, öğretme potansiyellerini artıran fırsatları yaratma yönünde çalışmaktadırlar (OECD, 1992, s.79, 81, 83). Ayrıca, öğretmenlerin çalışma saatleri, ücretleri, bölgesel veya ulusal düzeyde eğitimle ilgili düzenlemelerde karar verme yetkilerinin olması gibi unsurların da eğitimin kalitesini etkileyen çok temel etkenler olduğu belirtilmektedir (UNESCO, 1994).

Küreselleşmenin, ekonomik büyümeyi azaltan stratejiler olarak görüp büyük ölçüde kısıtlama getirdiği sosyal eşitlik temelli reformların en önemli amacı, düşük gelirli ailelerin çocuklarının eğitim ihtiyaçlarının finansmanının tüm eğitim düzeylerinde karşılanması yolu ile eğitimde ekonomik fırsat eşitliği yaratmaktır (UNESCO, 1993, s.44).

Dünyadan kendini izole etmiş bir eğitim sistemi oluşturmanın imkânsız olduğu günümüzde, her ülke kendi toplumsal ihtiyaçları ile küreselleşmenin ortaya çıkardığı

yeni unsurların etkileşimini dikkate alarak eğitim sisteminde plânlama yapmalıdır (UNESCO, 1993, s.82). Devletler ve hükümetler, küreselleşmenin kendi eğitim sistemleri üzerindeki var olan ve olması olası etkilerini de dikkate alarak, rekabet, finans ve sosyal temelli eğitim reformlarını kendi ülke koşullarına uyumlu olacak biçimde sentezleyip değerlendirerek geliştirecekleri eğitim reformları ile kendi işlevsel eğitim sistemlerini oluşturma gayreti içerisinde olmalıdırlar.

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren tüm dünyada ve yaşamın her alanında etkisini giderek daha çok hissettiren yeni teknolojiler, inovasyonlar ve bilgi üretim hızındaki inanılmaz artış, devletleri ve hükümetleri bilgi toplumuna insan yetiştirme doğrultusunda reformlar yapmaya yönlendirmiştir. Bilgi toplumunda çalışacak olan uzman, teknisyen ve işçilerin, küreselleşmenin ve bilgi toplumunun gereklerine uygun mesleki ve teknik donanımlarla çalışma yaşamına atılıp, potansiyel bilgi ve beceri birikimlerini artık sürekli olarak güncellemeleri kaçınılmaz olduğundan, gerekli ve yeterli donanımlara sahip insan gücünü yetiştirerek küreselleşme sürecinde geri kalmadan var olabilmek için, ülkelerin geleceklerinin plânlandığı plânlama stratejileri kapsamında uygulanacak reform hareketlerinde, genel eğitim ile mesleki ve teknik eğitim programları yürüten okulların oranı, devletin konuyla ilgili tüm plânlama kurumları tarafından organize bir şekilde saptanarak, dengenin çok iyi kurulması gereklidir. Plânlanacak eğitim sisteminden mezun olacak birçok yetişkinin donanımının, sistemde gerek duyulduğu zaman günün hizmet ihtiyaçlarına göre güncellenerek yeniden sisteme entegre edebilmesi, ayrıca, eğitim kalitesinin büyük ölçüde öğretmen ve öğretme etkinliklerine bağlı olduğunun bilinciyle de, tasarlanacak eğitim sistemlerinde öğretmen ve eğitim yöneticilerinin öğretme ve yönetme potansiyellerinin artırılması oldukça önemlidir Eğitim sistemleri planlanırken, bütün bu önemli etmenlerin öneminin yanı sıra, eğitimde yerelleşme ve denetimli özelleştirmenin de katkıları ile, ortaya çıkması olası sorunlara daha etkin ve hızlı, gereksinimlere ise daha işlevsel ve ekonomik çözümler üretebilen modeller oluşturmak ve eğitimin gelecekte ekonomik ve sosyal gelişim alanlarındaki etkisini artırmak mümkündür (UNESCO, 1993, s. 42-73).

2.1.9 Değişen Bilim Anlayışları Etkisinde Öğrenme Paradigmaları

İnsanoğlunun toplu yaşamı ilkel komünal toplum ile başlayarak günümüze gelene kadar sırası ile feodal toplum, kapitalist toplum ve sosyalist topluma doğru

evrilirken, üretim ilişkileri açısından bakıldığında ise, toplumların önce toprağa bağlı olan tarım toplumları, ardından fabrikalar temelinde gelişen sanayi toplumları ve en son da bilgi toplumları olarak oluştukları bilinmektedir (Toffler, A., 1981). Toplumsal üretim ilişkilerinde ve ekonomik yapılanmalarında temel olan hangi sistemin başat olduğudur, ancak bu diğer sistemlerin yok olduğu anlamına da gelmez. Bir yapıdan diğerine geçmek yüzyıllar sürebildiği gibi, önceki toplum yapılarının tamamen ortadan kalktığını söylemek de zordur. Günümüz bilgi toplumu nüvelerinin görüldüğü gelişmiş toplumların yapılarında bile, halen gerek sanayi toplumunun ve hatta gerekse tarım toplumunun nüvelerinin görülebilmesi doğaldır (Çağlar ve Reis, 2007).

18. yüzyılda tarım toplumlarının ardından sanayi toplumları oluşur ve eğitim yolu ile 19. yüzyıl toplumlarının gereksindiği insanlar sanayi toplumunun başat bilim anlayışı olan *Newton'cu pozitivist bilim anlayışı ile yetiştirilmeye çalışılırken*, okullarda henüz etkin olan ancak değiştirilmeye çalışılan anlayış 17. yüzyılın bilim anlayışıydı. Sanayi toplumunda başat olan pozitivist bilim anlayışında *evren durağan kabul edilmekte, bilginin kendini tekrarlayan ve önceden tahmin edilebilir olduğu üzerinde durulmakta, doğrusal düşünmenin önemine inanılmakta ve bilimin bir saat düzeni içerisinde ve mekânîk bir yapıda işlediği kabul edilmekteydi*. Pozitivist bilim anlayışının etkilediği eğitim sistemlerinin temel özellikleri olarak, öğretimin tek yönlü olması ve bilgi aktarımının temel alınması, zekânın geliştirilemeyecek sabit bir yeti kabul edilmesi, öğretilecek konularda içeriğin bölümlere ayrılarak aktarılmasının önemli olması, grup çalışmalarından ziyade rekabetin öne çıkarılması ve değerlendirmelerin dışsal ve nesnel olması gösterilebilir (Aşkar, 2000).

Realist felsefeden esinlenmekte olduğu bilinen ve geleneksel eğitim anlayışı olarak kabul edilen pozitivist eğitim anlayışında, öğretmen merkezli bir yaklaşımla öğrencilere bilgi aktarılmakta, öğrenciler pasif dinleyiciler olarak aktarılan bilgiyi ezberlemekte ve belli normlarla yapılan ölçme ve değerlendirmelerle başarı düzeyine karar verilmektedir. Pozitivist paradigmaya göre bireyler kendi dışlarında var olan gerçekliği algılamaya, algıladığı gerçekliği belli bir sistematik içinde sınıflamaya ve sebep-sonuç ilişkilerini bulmaya çalışmakta, esas önemli olan bilgi ve gerçekliği bulmak olduğundan, bireyin kendi yaratıcılığı ve kendi yorum ve düşünceleri ikincil planda kalmaktadır. Pozitivist yaklaşımla birlikte anılan davranışçı öğrenme yaklaşım ve kuramları da, bireylere var olan bilgiyi aktarmaya önem vermekte, seçilen uygun davranışlar konusunda bireyleri biçimlendirmeye ve yönlendirmeye çalışmaktadır.

Öğrenciler kitaplarda verilen bilgiyi almaya ve kazandırılmak istenen davranışları kazanmaya, öğretmenler de var olan bilgiyi aktarmaya çalışan pozisyonundadırlar. Pozitivist paradigma ve davranışçı yaklaşıma göre *“insanlar çevresel etkilere tepki veren ve çevre kontrollü olaylara kendi iradelerinden bağımsız olarak tepki gösteren edilgen katılımcılardır”* (Şimşek, 1997, s.146).

Bilgi toplumuna geçiş süreçlerinin giderek daha etkin yaşandığı 1980’lerden sonra daha sık gündeme gelen günümüz bilim anlayışı ise pozitivist bilim anlayışının aksine bütünselliğin temel alındığı kuantum fiziği ile ilgilenmekte, olasılığa dayalı kaos matematiğini kullanmakta, dinamik bir yapıda gelişen evrimci biyolojiyi temel almakta, her şeyin birbirini etkilediği üzerine kurulu olan bilişsel bilimi kullanmakta ve doğrusal olmayan sistem kuramları ile ilgilenmektedir (Aşkar, 2004).

Yeni bilim anlayışının kullanılması ile, bilginin sürekli arttığı, arttığı oranla paralel bir şekilde de eskidiği görüldüğünden, her meslek sahibinin kendini kısa aralıklarla yenilemesini dayatmakta, bu da bireylere ve dolayısı ile toplumlara yaşam boyu eğitimi zorunlu hale getirmektedir. Günümüz eğitim sistemlerinin bilgiye ulaşabilen, araştıran, iletişim kurabilen, grup çalışmalarına uyum sağlayabilen, sürekli öğrenen ve öğrendiğini başkalarıyla paylaşabilen, teknolojiyi kullanabilen, yalnızca verilen problemleri çözen değil çevresinde var olan ve olması olası problemleri görebilen, yeni düşüncelere ve değişime açık ve daha dinamik insanları yetiştirecek şekilde kurgulanması gerekmektedir. Bütün dünyada sanayi toplumlarından bilgi toplumlarına geçiş sürecinin yaşandığı günümüzde, eğitim sistemlerinde çeşitli krizler yaşanmaktadır. Günümüz okullarında, bilgi toplumunun gereksindiği insanın öğrenme ihtiyaçları karşılanamamakta ve pasif öğrenme ortamlarına sahip okullardan aktif ve dinamik yapıları insanın yetiştirilebileceği ortamlara sahip okullara geçmekte büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. Günümüzde öğrenciler bireysel, toplumsal ve evrensel ihtiyaçların gerektirdiği kazanımlarla yeterince donanamamakta, hızla artan ve sürekli eskiyip değişen bilginin hızına yetişememektedirler. Eğitim sistemlerinde teknolojik dönüşümlere ihtiyaç duyulduğu oranda, öğrenme kuramlarında da pozitivist yaklaşımların terk edilmesi gerekmektedir. Okullarda bilgisayar laboratuvarları, elektronik sınıflar, proje ve araştırma ortamları yaratılmalı, sanayi toplumunda kabul gören dilsel ve mantıksal zekâ türlerinin yanısıra, Gardner’ın çoklu zekâ kuramı (Gardner, 1983, 1989, 1993, 1999; Smith, 2002) da dikkate alınarak öğretim metodlarında da zenginleştirilmeye gidilmelidir. Bilgi toplumlarını oluşturacak

bireylerin ve toplumların sürekli öğrenme süreci içerisinde bulunmalarını sağlayacak öğrenme ortamlarının düzenlenmesi, eğitimde zaman, yaş ve mekân engellerinin ortadan kaldırılması gerekmektedir (Aşkar, 2000). Toplumlar kendi ülke koşullarına uygun olacak bir şekilde eğitim sistemlerini yeniden gözden geçirmek, eğitim programlarını, öğrenme teorilerini, öğretim metod ve tekniklerini, sınıf ve okulları, öğretmen yetiştirme sistemlerini ve kısaca eğitim sistemiyle birlikte hem tüm alt sistemleri hem de eğitimi etkileyen tüm diğer sistemleri bilgi toplumuna ve küreselleşme süreçlerinin gerektirdiği yapılara göre birlikte analiz etmek durumundadırlar. Günümüz okullarında, özellikle de temel eğitim sürecindeki öğrencilere sunulacak öğrenme ortamlarında, öğrencilere kazanacakları yaratıcılık güçleri ile kendilerini keşfetmenin yollarını bulabilecekleri olanaklar sunmak gerekmektedir.

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişlerin yaşandığı, hemen herkesin ve her toplumun her geçen gün daha çok etkilenmeye devam ettiği ve gerek bireysel gerekse toplumsal beklentilerin hızla değiştiği bu süreçte bilimsel alanlarda yaşanan gelişmeler, özellikle teknoloji alanlarında inanılmaz düzeyde gerçekleşen buluşlar, bilginin yeni anlamlar kazanarak hızla ve çeşitli yollarla paylaşılması, yönetim kuramlarındaki farklı anlayışlar, plânlama ve stratejik plânlama kuramlarındaki gelişmeler ve özellikle de öğrenme paradigmalarındaki dönüşümler, eğitim, öğrenme ve öğretme kavramlarına yeni anlamlar kazandırmakta, eğitim sistemlerinin kökten değişimini gerekli kılmaktadır.

Bilginin en alt basamağında bulunan ve bilinti olarak nitelenen veri ve enformasyon, malumat olarak da bilinen ve bireyin kendi oluşturmadığı, kendisine bir şekilde sunulan, başkaları tarafından oluşturulan bilgilerdir. Günümüzde bilgi toplumuna geçiş sürecinin yaşanmasına ve bilgi toplumuna insan yetiştirilmesi hedeflenmesine rağmen, hala geleneksel eğitim anlayışlarının sürdürüldüğü birçok eğitim sisteminde programlar ve kitaplar çeşitli malumatlara göre hazırlanarak öğrencilerden bu malumatları öğrenmeleri beklenmektedir (Özden, 2005). Değil elli yıl öncesine, daha beş-on yıl öncesine kadar toplumlar ve iş çevreleri, çabuk iş yapabilen, algılamaları güçlü, çabuk ve doğru karar verebilen, sorumluluk sahibi, yabancı dil bilen insanlara ihtiyaç duyarken, bugün bu donanımlar dahi yeterli olmamakta, toplumlar ve iş dünyası artık öğrenmeyi öğrenen ve öğrendiğiyle kalmayıp sürekli öğrenen, yaptığı işin tüm süreçlerini bilen, iş alanında yaratıcı olan, grup

çalışmasına yatkın, iletişim becerileri gelişmiş, girişken olan ve risk alabilen, hata yapmaktan çekinmeyen ve herhangi bir problem ya da olay karşısında esnek düşünebilen insanları aramaktadırlar. İşte eğitim sistemlerinin ve toplumların yaşadığı asıl problem de buradadır. Aranılan insan niteliklerinin kazandırılması için eğitim sistemlerindeki dönüşüm tam da bu noktada başlamalı ve pozitivist anlayışlar yerini bilgi toplumunun gereksindiği yapılandırmacı ve oluşturmacı yaklaşımlara bırakmalıdır. Martin (2000), “çocukların gücü ellerine almaları için düşünme becerilerini geliştirmeleri gerekir. Kendi bilgi ve düşüncelerinin sorumluluğunu almaları gerekir. Doğru-yanlış değerlendirmeleri yerine öğrenenlerin kendileri soruları sormalı ve cevap verme yollarına kendileri karar vermelidir” demektedir. Piaget de öğrenmenin temelini keşfetmek olduğunu ileri sürerek “anlamak keşfetmektir, ya da keşfetme yoluyla tekrar oluşturmaktır. Gelecekte yineleme değil de üretme ve yaratma becerisine sahip bireyler yetiştirilmek isteniyorsa, keşfetmeye gereken önem verilmelidir” demektedir (Piaget, 1973; Can, 2004). Yapılandırmacı ve oluşturmacı yaklaşımla yapılanması beklenen eğitim sistemlerinde, derslerin öğrencilerin konu ve olayları derinliğine anlamalarına, eleştirel ve esnek düşünmeyi öğrenmelerine katkı koyması beklenirken, okulların da bilgileri öğrencilere kullanmayı öğretme ve onların bu bilgilerden yola çıkarak yeni bilgi oluşturmalarına fırsat yaratan bilgi üretme merkezleri olmaları düşünülmelidir. Okullarda gerçekleştirilecek olan çalışmaların ise, öğretmen ve öğrencilerin etkileşimi altında ve öğretmenlerin hazırlayacakları farklı aktivitelerle zenginleştirilmiş ortamlarda öğrencilere öğrenci merkezli bir anlayışla sunacakları olanaklarla yapılması gerekir. Eğitim, çoklu zekâ kuramına uygun olarak, sosyal, duygusal ve benlik zekâlarını da içine alacak şekilde çok yönlü bir gelişmeyi hedefleyecek biçimde oluşturulmalıdır (Özden, 2005). Bu yeni anlayışlarla yapılandırılacak olan eğitim sistemlerinde ve oluşturulacak olan öğrenme ortamlarında, her öğrenci kendi çevresindeki öğretmen ve öğrencilerle etkileşimde bulunarak kazanacağı deneyimlerle, önceki öğrenme ve bilgilerini bu yeni deneyimlerle yorumlayarak kendi bilgilerini yeniden oluşturabilecektir.

Günümüz küreselleşen dünyasında bilgi toplumlarının gereksindiği insan tipini yetiştirmeye en uygun olduğu düşünülen yapılandırmacılık ve oluşturmacılık paradigmasını başlatacak eğitim sistemlerinin en temel özellikleri; öğretmeye değil öğrenmeye önem vermesi, öğrenenin özerkliğini ve inisiyatifini destekleyip kabul etmesi, öğrenenleri irade ve amaç sahibi varlıklar olarak görmesi, öğrenmeyi süreç

olarak düşünmesi, öğrenenin araştırma yapmasını desteklemesi, öğrenmede deneyimin kritik rolünü onaylaması, öğrenenlerin doğal merakını desteklemesi, öğrenenlerin zihinsel modelini hesaba katması, performansı ve öğreneni değerlendirirken anlayışı vurgulaması, kendini bilişsel teorisinin ilkeleri içinde görmesi, *öngör*, *yarat* ve *analiz et* gibi bilişsel terminolojiden yararlanması, öğrenenin “nasıl” öğrendiğini dikkate alması, öğrenenin diğer öğrenenlerle ve öğretmenle konuşma içerisinde olmasını ve birlikte öğrenmeyi desteklemesi, öğrenenleri gerçek dünya durumlarına katması, öğrenmenin gerçekleştiği bağlama önem vermesi, öğrenenin inançları ve tutumlarını göz önünde bulundurması ve öğrenenlere yeni bilgi oluşturma ve gerçek deneyimlerden anlama fırsatını sağlaması olarak gösterilmektedir (Can, 2004).

Oluşturmacı öğrenme paradigmasının uygulanacağı öğrenme ortamlarında öğretmene çok önemli görevler yüklenmektedir. Yapılandırmacı ve oluşturmacı paradigmanın öğrenciyi merkeze almasından dolayı öğretmenin rolünün azalmak yerine daha da artacağını belirten Şimşek ve Özden (2005), günümüz yeni öğrenme paradigmaları ışığında öğrenmeyi “sosyal bir çevrede oluşan ve karmaşık bir problemin çözümü sırasında öğrenenlerin var olan bilgilerindeki değişmelerin derecesi” olarak tanımlarken, öğretmeyi de “öğrenenlere eski deneyim ve yaşantılarını kullanma olanağı yaratabilecek ve karşılıklı etkileşimleri temel alan ortamların hazırlanma süreci” olarak tanımlamaktadır.

Brooks ve Brooks (1999), yapılandırmacı ve oluşturmacı öğrenme paradigmasının uygulandığı sistemlerde öğretmenlerin artan önemli rollerine önemle değinirken, öğretmenin; *öğrenenin özerkliği ve girişimlerini desteklemesini; öğretimde çeşitli ortam ve materyallerin yanı sıra ham verileri ve birincil bilgi kaynaklarını kullanmasını; bir öğrenme görevini oluştururken "belirlemek", "karşılaştırmak", "sınıflamak", "çözümlemek", "oluşturmak" gibi üst düzey bilişsel etkinlikleri gerektiren görevlere ağırlık vermesini; bu görevin gerçek yaşamda karşılaşılan düzeyde karmaşık olmasına dikkat etmesini ve doğrudan parçalara ayrılması yerine öncelikle bütüncül olarak tasarlamasını; dersi öğrenenin tepkilerine göre yönlendirmesini; gerekli olduğunda öğretim stratejileri ve içeriğini değiştirmesini; öğrenilecek konuyla ilgili görüşleri öğrenenlerle paylaşmadan önce, öğrenenlerin o konuya ilişkin görüşlerinin ve bakış açılarının ne olduğunu belirlemesini; öğretimin başında öğrenenlerin konuyla ilgili görüşlerine karşıt nitelikte öğrenme deneyimleri sunmasını ve olabildiğince farklı açılardan*

düşünmelerini ve tartışmalarını sağlamasını; öğrenenlerin ilgilerini çekecek sorunlar ortaya atmasını; öğrenenlerin hem öğretmenle, hem öteki öğrenenlerle diyaloglarını desteklemesini; öğrenenlere açık uçlu, düşündürücü, anlamlı ve derinliği olan sorular sorarak, onların konuyu araştırmalarını desteklemesini ve aynı zamanda öğrenenlerin kendi arkadaşlarına sorular sormasını özendirmesini; öğrenenlere bir soru yöneltildiğinde, olası bir yanıt üzerinde düşünebilmeleri için yeterince bekleme süresi tanınmasını; öğrenenlere, sunulan bilgiler arasında ilişki kurabilmeleri ve çeşitli görüşleri birbirleriyle karşılaştırabilmeleri için zaman vermesini; öğretim sırasında öğrenme döngüsü modeli (keşfetme, kavramı tanıtma, uygulama) kullanarak öğrenenlerin doğal meraklarını beslemesini; ve öğrenenlerin başarısını, öğrenme bağlamına göre değerlendirmesini önermektedir.

Honebein (1996) de, yapılandırılmacılık ve oluşturmacılık öğrenme paradigmasının uygulanabilmesi amacı ile oluşturulması gereken öğrenme ortamlarının; bilgi oluşturma sürecinde çok yönlü görüş açıları için ilgi ve deneyimler yaratması; öğrenmeyi, uygun ve gerçek bağlamların içine yerleştirmesi; öğrenme sürecinde sahiplik ve söz hakkını desteklemesi; öğrenmeyi toplumsal deneyimler içine yerleştirmesi; sunum ve simgelerin çok yönlü kullanımlarını desteklemesi; ve bilgi oluşturma sürecini öğrencilerin tanınmasına olanak vermesi gerektiğini belirtmektedir. Şimşek ve Özden (2005), okullarda yapılandırmacı ve oluşturmacı öğrenme paradigmasına uygun uygulamaların mutlaka davranışçı öğrenme anlayışının yerini alması gerektiğini vurgulamakta ve bunun için; yapılandırmacı ve oluşturmacı öğrenme paradigması içinde çalışabilecek profesyonel öğretmenin yetiştirilmesi, istihdamı ve yeniden eğitilmesinin; öğrenciyi “şekil verilmeyi bekleyen edilgen bir nesne” olarak görmek yerine, onu kendine özgü bir öğrenme yöntemi, ilgi ve beklentileri olan tam bireyler olarak anlanmanın; öğrenmeyi hedef ve hedef davranışlara indirgeyen davranışçı program anlayışının acilen terkedilmesinin; hiyerarşik, bürokratik ve merkezden yönetilen okul örgütlenmelerinden uzaklaşarak, daha katılımcı, çevresiyle bütünleşmiş, öğrenci ve veli katılımına önem veren ve topluluk bilincinin geliştiği okul örgütlenmelerini yaratmanın; ve okulda başarılan bir paradigmatik dönüşümün, ev ortamları ile koşut gitmediği zaman başarılı olamayacağı varsayımından hareketle okulların aynı zamanda aile ve veli eğitimini gündeme getirerek eğitim ve öğrenmeyi çocuk ve ailenin birlikte gerçekleştirdiği ortaklaşa bir etkinlik haline getirmenin önemi üzerinde durmaktadır.

2.2 Eğitimde Yapısal Reform Alanları

2.2.1 Öğretmen Yetiştirme

Küreselleşme sürecinin etkileri, bilim ve teknolojide yaşanan gelişmeler ve inovasyonlardaki artışlar tüm dünyada olduğu gibi AB ülkeleri eğitim sistemlerinde de niteliğin artırılması için başta öğretmen eğitiminde kapsamlı reformların yapılmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu reformlar, öğretmen eğitiminin süresinin uzatılması ve düzeyinin yükseltilmesinden öğretmen eğitimi programlarına, öğretmen okullarına öğrenci seçiminden öğretmenliğe atanma ölçütlerine kadar bir dizi yapısal değişiklikleri kapsamaktadır. Günümüz ülkelerinin eğitim sistemleri ve kurumlarının bilgi toplumu olma yönünde ilerleyebilmeleri için, tüm bireylere, bilgi toplumunun göstergeleri olan bilgiye ulaşabilme, bilgiyi ve teknolojiyi kullanabilme ve üretebilme, araştırma yapabilme, sorun çözebilme, doğru karar verebilme, eleştirel ve yaratıcı düşünebilme gibi nitelikleri kazandırması gereklidir. Eğitim kurumlarının bu görevlerini yerine getirebilmeleri, eğitim sürelerinin yeniden belirlenmesinden amaçlara ve bu amaçların gerçekleştirilme yöntemlerine, yeni anlayış ve yaklaşımlarla hazırlanacak eğitim programlarından bu programları öğrencilere uygulama sorumluluğunu üstlenecek olan öğretmenlerin mesleğe seçimine ve öğretmen eğitimine, öğretmenlik mesleğine atama yöntemlerinden okullardaki olanaklara kadar olan tüm niteliklerinin artırılmasına bağlıdır (Sağlam, 2005, s.1-3).

Özellikle 1970 sonrası dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Avrupa ülkelerinde de zorunlu eğitimin süresinin uzatılması yönündeki ihtiyaçlar, öğrenme paradigmalarında oluşan yeni yaklaşımlar, eğitim teknolojilerinin çeşitlenmesi, yükseköğretime giderek artan toplumsal talep, çeşitli nedenlerle yaşanan göçler sonucunda sınıflardaki öğrencilerin gerek kültürel, gerek sosyal, gerekse bireysel niteliklerinin çeşitlenmesi gibi nedenler, öğretmen eğitiminde yapısal reformlar yapılmasını hızlandırmış, yapılan değişiklikler de hem bilim dünyasında hem politik çevrelerde öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinin iyileştirilmesi çabalarını giderek artırmıştır (Eurydice, 2017). Sağlam (2005), Türkiye ve Fransa'nın *öğretmen eğitiminde süre uzatma, düzey yükseltme, öğretmenlik meslek bilgisini yeniden düzenleme ve yeni bir model uygulama yönünde*; Almanya, İngiltere, Galler, İzlanda, Polonya, Letonya ve Slovenya'nın *süre uzatma ve düzey yükseltme yönünde*; Finlandiya, Norveç, Bulgaristan, Macaristan, İskoçya ve Hollanda *yükseköğretim sisteminde yapılan düzenlemelerin öğretmen eğitimi süre, düzey ve kurum yönünden*

etkilediği ülkeler; Yunanistan, İtalya ve Romanya öğretmen eğitiminde öncelikle öğretmenlik meslek bilgisi öğreniminin düzenlenmesine önem verilen ülkelerdir. Avrupa ülkelerinde öğretmen eğitimi alanında yapılan reformlar bağlamında, hemen tüm ülkelerde öğretmenlik eğitimi yükseköğretim düzeyine alınmış ve süresi uzatılmış; birçok ülkede öğretmen eğitimi görevinin eğitim-öğretim ve araştırma özerkliği olan üniversitelere verilerek öğretmen eğitiminde de bilimsel araştırmalar ve araştırmacılık ön plâna çıkarılmış; okul öncesi ve ilköğretim öğretmenlerinin eğitiminde kaynaşık model, orta öğretim alan öğretmenliğinde de ardışık model uygulanmakta olup her iki modelde de öğretmenlik meslek bilgisi öğreniminin oranı artırılmış; alan öğretmenliğinde eğitim düzeyinin lisans düzeyinden lisansüstü düzeye yükseltilmesi çabaları yoğunluk kazanmış; ve öğretmen eğitiminde istenilen niteliğin sağlanması için, standart geliştirme ve akreditasyon uygulamasına dönük çalışmalara hemen her ülkede giderek daha fazla önem verilmiştir.

Öğretmen eğitiminde, öğretmenlik programlarından mezun edilecek öğretmenlerin hedeflenen niteliğe ulaşmalarında eğitim programlarının ve bu programları yürüten öğretim elemanlarının nitelikleri kadar, bu programlara girecek olan öğretmen adayı öğrencilerin giriş özellikleri olarak bilişsel ve duyuşsal nitelikleri de son derece önemlidir. Bundan dolayı, hemen tüm ülkelerde öğretmenlik eğitimi programlarına girmek isteyen öğrencilerin seçimi için öğretmen eğitiminin yükseköğretim alanında ve genellikle üniversiter düzeyde olması nedeniyle, yükseköğretime öğrenci seçiminin doğal bir parçası olarak birtakım yaklaşımlar uygulanmaktadır. Öğretmenliğe öğrenci seçim sistemi, öğretmenliğe olan yoğun talebe karşı yükseköğretim kurumlarının sınırlı kapasiteye sahip olduğu ülkelerde belli sayıda en iyi öğrencileri seçmek, kimi ülkelerde de yükseköğretim kurumlarında kapasite sınırlılığı olmamasına karşılık, daha nitelikli öğretmen adayı öğrencileri seçmek için uygulanır (Sağlam, 2005, s.11). Bir toplumsal sistem olarak eğitim sistemi etkililiğe ve verimliliğe odaklanmış bir sistem olduğundan, öğretmen eğitimine alınacak öğretmen adayı öğrencilerin seçiminde olduğu gibi, mezuniyet sonrasında öğretmenlik mesleğine atanacak kişilerin seçiminde de çeşitli yaklaşımların uygulanması doğal bir gerekliliktir (Sağlam, 2005, s.4).

Avrupa ülkelerinde yükseköğretim sistemi genel olarak üniversiter alandaki akademik yükseköğretim ve üniversiter alana girmeyen mesleki yükseköğretim olmak üzere birbirinden bağımsız olarak örgütlenen iki alanı kapsar. Farklı amaçlı bu iki

alandaki yer alan yükseköğretim programlarına öğrenci alımında farklı yöntem ve ölçütler uygulanabilmektedir. Yükseköğretime giriş koşulları ya da ölçütleri; *Almanya, Avusturya, Fransa, Hollanda ve İngiltere’de uygulanan* orta öğretimin sonunda yapılan olgunluk sınavını başarıyla tamamlayarak yükseköğretime giriş için gerekli olan olgunluk diploması almak; veya *Türkiye, Yunanistan, Portekiz, İspanya, Polonya, Macaristan ve KKTC’de olduğu gibi* merkezi ya da kurumsal düzeyde yapılan yükseköğretime giriş sınavını kazanmak; ya da *Belçika, İzlanda, Malta ve İngiltere’de olduğu gibi* orta öğretim diplomasına sahip olup, orta öğretimi belli bir not ortalaması ile bitirmek gibi bazı özel koşulları yerine getirmek şeklinde olmaktadır (Sağlam, 2005, s.7,13; Eurydice, 2017). Öğretmenlik eğitimi tamamlayan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine atanmalarının sınavla yapıldığı ülkelere *Türkiye, Almanya, Avusturya, Fransa, İspanya ve Lüksemburg*; öğretmenlik mesleğine atanmalarının merkezi veya yerel düzeyde doğrudan ya da görüşme sonucunda yapıldığı ülkelere *Belçika, Hollanda, Yunanistan ve Portekiz* örnek olarak gösterilebilir (Sağlam, 2005, s.13).

Hangi yöntemle atanırlarsa atansınlar, hemen her ülkede mesleğe atama yoluyla yeni başlayan öğretmenler için içerisinde belli eğitimlerden de geçilen bir stajyerlik dönemi vardır. Bu dönem, öğretmen adaylarına alanlarındaki eğitim ve öğretim becerilerinin ve yeterliklerinin kazandırılması amacıyla dönük destekleyici ve denetleyici eğitim süreçlerini içeren bir dönemdir. Bu eğitim sürecinde öğretmen adayları, deneyimli rehber öğretmenlerin gözetiminde okullarda her tür eğitim-öğretim etkinlikleri ve idari çalışmalar ile okul içinde veya dışında alan uzmanlarınca ve deneyimli öğretmenlerce verilen kuramsal ve uygulamalı öğretmenlik eğitimi seminerlerine katılırlar. Bu süre içinde öğretmen adayları, eğitim, öğretim ve diğer öğretmenlik bilgi, beceri, tutum ve yeterlikleri kazanma düzeylerinin belirlenmesi amacıyla, okul müdürü, rehber öğretmen ve denetçiler tarafından yürütülen çeşitli denetim ve değerlendirme süreçlerinden de geçerler. Bu sürenin sonunda başarılı olan adaylar, asil öğretmenliğe geçerler. Stajyerlik döneminin sonunda adayın başarısız olması durumunda bu evre tekrar edilir. Ancak, bu alanda yapılan araştırmalar, stajyerlik eğitiminin sonunda başarısızlık oranının çok düşük olduğunu göstermektedir (Eurydice, 2017).

2.2.2 Eğitim Teknolojileri

Küreselleşme sürecini doğuran ve sürecin temel dinamiği olan bilimsel gelişmeler, teknoloji ve inovasyonlardaki artışlar ve bunların yaratmış olduğu yeni eğilimler, sanayi toplumundan bilgi toplumuna, işgücü ağırlıklı teknolojiden bilgi temelli yüksek teknolojiye, ulusal ekonomilerden uluslar arası dünya ekonomisine, merkezi yönetimlerden yerel yönetimlere, temsili demokrasilerden katılımcı demokrasilere, hiyerarşik yönetim yapılarından hiperarşik görünümlü şebeke ve sanal organizasyon yapılarına geçişler gibi sosyal, siyasal, ekonomik, yönetsel ve örgütsel faaliyetlerde çeşitli dönüşümler yaşanmasına neden olmaktadır (Naisbitt, 2000). Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) ile bilgi ağlarının ekonominin ve yaşamın hemen her alanında kullanılması, yeni ekonomik ve sosyal yapıların ortaya çıkmasına, yeni kavram ve işlemlerin doğmasına yol açmıştır. BİT'lerin yaygın bir biçimde bireyler ve tüm kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılmasıyla birlikte, bilgi de üretimin temel değişkeni olarak küreselleşmenin temelini oluşturmuş ve birey temelli yeni bir ekonomik ve sosyal düzenin doğmasını hızlandırmıştır (Tapscot, 1996, s.44). Teknoloji her geçen gün artan bir şekilde insanların günlük yaşamlarını daha fazla etkilemekte, internet kullanımı ile devletlerin ve kurumların sundukları hizmetlerin elektronik ve bilgisayar ortamlarında sunulması artarak yaygınlaşmakta ve eğitim sistemleri de insan yetiştirme süreçlerinde BİT kullanmak ve BİT kullanabilen insanlar yetiştirmek zorunda kalmaktadır (Bayrakçı, 2005, s.1). BİT, öğrenci merkezli öğrenme ortamlarının oluşturulmasında önemli bir rol üstlenerek, bilgiye ulaşılmasını ve bilginin farklı açılardan görülebilmesine olanak sağlamakta ve öğrencilerin kendi ihtiyaç ve kapasitelerine göre öğrenme ortamları ve konular hazırlayabilmelerine zemin hazırlamaktadır (Smeets ve Mooji, 2001, s.404; Eraut, 1991, s.180).

Eğitim politikalarının ülkelerin eğitim sistemlerinin oluşturulmasında, değişim ve dönüşümle ilgili atılacak adımların belirlenmesinde ve yaşam boyu eğitimde önceliklerin neler olacağının belirlenmesinde başat bir rol üstlenmesinden ötürü, BİT ile ilgili uygulama ve kararların da eğitim politikaları içerisinde yer almaları oldukça önemlidir (Bayrakçı, 2005, s.1).

Teknolojinin öğretim yöntemleri ve programları içerisine entegrasyonunun, teknolojinin inanılmaz hızlı gelişmesine kıyaslandığında, çok uzun ve yavaş bir süreç içerisinde gerçekleştiği görülmekte, eğitim sistemlerinin değişim ve dönüşüm hızlarının teknolojinin gelişme hızının çok gerisinde kaldığı gözlemlenmektedir

(Roblyer, 1997, 2003, 2004; Massy ve Wilger, 1998). Gündelik yaşam içerisindeki teknoloji baş döndürücü bir hızla ilerlerken, BİT ile ilgili altyapı, kaynakların yönetimi, öğrenme, öğretme, kişisel gelişim, hizmet içi eğitim, geniş çaplı reform gibi eğitim politikaları oluşturulmasında zamanlamanın önemini artmaktadır (Knowles, 2004, s.19).

Debande ve Ottersten (2004), BİT eğitim sistemlerinde etkin ve başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için okullardaki alt yapı ve donanımın, yüksek kaliteli eğitimsel multimedya hizmetleri ve içeriğinin, öğretmenlere ve yaşam boyu öğrenme etkinliklerine yönelik eğitim aktivitelerinin ve tüm seviyelerde diyalog ve iş birliğinin genel eğitim politikaları içerisinde yer alması gereken başlıca faktörler olduğunu belirtmiştir. Buradan da, BİT ile ilgili oluşturulması gereken eğitim politikalarının yalnızca bilgisayarlar, teknolojik donanımlar ve internet türünden araçlarla ilgili kararları değil, öğretmen, yönetici ve yetişkinlerin hizmet içi eğitimleri, toplumsal diyalog ve anlayış gibi diğer bazı faktörleri de içermekte olduğu, BİT uygulamalarının eğitime etkin bir biçimde entegrasyonunun ise ancak veliler, üst düzey yöneticiler, okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrencilerin etkin donanımı ve katkısıyla başarılabileceği görülmektedir (Thornburg, 2002, s.97).

2.2.3 Mesleki Teknik Eğitim

Bir ülkenin ülkede yetişmiş insan kaynaklarının çeşitliliği ve niteliği, o ülkenin kalkınmışlık düzeyini belirlemede kullanılan en temel göstergelerin başında gelmektedir. Gelişmiş ülkeler, küreselleşmenin etkileri altında kendi toplumsal kalkınma planlarının gerektirdiği insan kaynaklarını istenilen nitelik ve nicelikte yetiştirirken, geri kalmış ülkelerin insan kaynaklarını yetiştirmede sorunlar yaşadıkları, eğitim sistemlerinde dönüşümleri gerçekleştiremedikleri görülmektedir. Bilindiği üzere, toplumsal kalkınmayı gerçekleştirebilecek nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi büyük ölçüde eğitim kurumlarının ve eğitim politikalarını oluşturan devletin görevidir. Eğitim kurumlarının bu görevi yerine getirebilmeleri için gerekli olan yapılanma, programlar ve eğitim faaliyetlerini eğitimcilerin ve politikacıların ayrıntılı olarak plânlamaları gerekir. Ülke genelinde standartlar dikkate alınarak yöresel düzeyde işverenin, tüketicinin ve öğrencinin ihtiyaçları dikkate alınmalıdır. (Erhun 2003, s.1).

2.2.4 Yönlendirme

Yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren hızla ve sürekli olarak değişen teknolojik, sosyal, ekonomik ve siyasal yapılar yaşam biçimlerini, beklentileri ve standartları değiştirirken meslek seçimlerini de etkilemeye başlamış, mesleki eğitim ve meslek seçiminin önemini artırmıştır. Günümüzün gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerinde eğitim sistemleri, kişilerin kendilerini tanımlarına ve mesleki yönlendirme programlarına, küreselleşmenin etkileri, bilgi toplumunun ihtiyaç duyduğu insan donanımları, bilim, teknoloji ve değer yargılarında oluşan değişkenler doğrultusunda düzenleme ve geliştirme yapmakta, öğrenim süreci içinde sunulan etkinlikler kanalı ile öğrencilerin doğru ve etkili kararlar alabilmeleri açısından okul öncesinden başlayarak bilgi ve farkındalıkların artırılmasına katkı koymaktadır. Artık günümüzde kişilik, zekâ ve yetenek açısından birbirinden farklı olan öğrencileri standart bir eğitim sürecine dahil ederek başarı elde etmek ve toplumların ihtiyaç duyduğu alanlarda bireylerin kendi yeteneklerini geliştirmelerini beklemek pek olası değildir. Günümüz bilgi toplumuna dönük olarak yetişmesini hedeflediğimiz her bireyin kendi zeka, ilgi, istek ve yeteneklerine uygun bir alan ve eğitim programı sunan anlayışlarla, kişisel potansiyellerin birçok yönden bireyler ve toplumlar için en uygun şekilde geliştirilmesine çalışılmakta ve kalkınma, zenginleşme, daha fazla gelir, daha iyi iş imkanlarının sağlanması amaçlanmaktadır. Bu nedenlerle, eğitim sisteminin en önemli değişkenlerinden biri olan yönlendirme süreci, birey ve toplum yaşamında giderek daha fazla önem kazanmaktadır (Arslan ve Kılıç, 2000). Yönlendirme çalışmaları *eğitimsel sorunlarla ilgili olarak eğitim sisteminde bireye ve bireylere götürülen yardım etkinliklerini* içeren Eğitimsel Yönlendirme ve *Bireye mesleksel tercihler yapmasında, bir meslek alanına yönelmesinde, bu meslek alanı içinde bir meslek seçmesinde ve mesleğe hazırlanmasında götürülecek etkinlikleri içeren* Mesleki Yönlendirme çalışmaları olarak en genelde iki başlıkta toplanmaktadır (Özoğlu, 1982, s.98-101). Humphreys, A. J., Traxlar, A. E., & North, R. D. (1967) mesleki yönlendirmede, öğrencilerin okul yaşamlarının erken yıllarında çalışmaların başlatılması, mesleğe yöneltme için sürekliliği olan bir program seçilmesi, gelişme ve olgunlaşmanın vurgulanması, belirli bir mesleği zamanından önce seçme baskısından bireyi kurtarmaya çalışılması, öğrencinin psikolojik ve sosyal özelliklerine ilişkin geniş ölçüde bilgi sahibi olunması, belirli bir meslek ya da iş yerine meslek seçme ve hazırlama konusunun kariyer kavramı içinde ele alınması ve öğretimin, bireyin meslek

seçmesi gibi kısıtlı bir iş ya da eylem için olmaktan çok, mesleksel gelişim kavramı içinde ele alınması hususlarının önemine değinmektedir.

Mesleki yönlendirme alanında çalışan rehberlik uzmanlarının, bireylere salt standart testler, ilgi envanterleri ve başarı testleri uygulayarak sonuçları yorumlamaları değil, bireyler hakkında toplanan tüm bilgiler ışığında, bireylerin kendilerine uygun meslek alanını seçmeleri için bireylerin kendi gerçeklerine uygun olmayan beklentilerini görmelerini, yeterlilikleri ile yetersizliklerini farketmelerini sağlamaya çalışmaları oldukça önem taşımaktadır. Gerek eğitimsel gerekse mesleki yönlendirme hizmetlerinin sağlıklı bir biçimde yapılabilmesi için, bireylerin psikolojik özelliklerinin de rehberlik uzmanları tarafından araştırılıp incelenmesi ve hem eğitsel hem de mesleki kararlarda toplanan bu bilgilerin dikkate alınması gerekmektedir (Arslan ve Kılıç, 2000).

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1 Araştırma Deseni

Yapılan bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ve görüşme tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel araştırma sürecidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.39). Nitel araştırma ortamının doğası gereği bir olguyu kendi gerçekliği içinde derinlemesine incelemek amaçlanmaktadır. Nitel araştırmalarda en sık kullanılan veri toplama tekniği görüşme metodudur (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.119). Görüşme metodu araştırma kapsamı çerçevesinde konu veya bir soru hakkında derinlemesine bilgi sağlamaktadır (Büyüköztürk, vd., 2012, s.150). Araştırmada nitel veri toplama araçlarından biri olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış formlar görüşülen kişiye kendini ifade etme imkanı sağlamaktadır (Büyüköztürk vd. 2012, s.152). Nitel araştırmaların odak noktası bir grup bireyin durumlarını, duygularını, algılarını, tutumlarını, değerlerini inançlarını ve deneyimlerini anlamak, açıklamak, incelemek, keşfetmek ve netleştirmektir (Çokluk, 2014, s.110). Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasına bağlı iç içe geçen çoklu durum deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, “tek ve ilişkili bir yapının yoğun ve holistik bir tanımı ya da analizidir. Durumun anlaşılması veri analizinde üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Veriler genellikle görüşmelerden, alandaki gözlemlerden ve belgelerden elde edilmektedir” (Merriam, 2013, s.193). Çoklu durum desenlerinde, birden fazla kendi başına bütüncül olarak algılanabilecek durum söz konusudur. Her bir durum kendi içinde bütüncül olarak ele alınır ve daha sonra birbirleriyle karşılaştırılır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

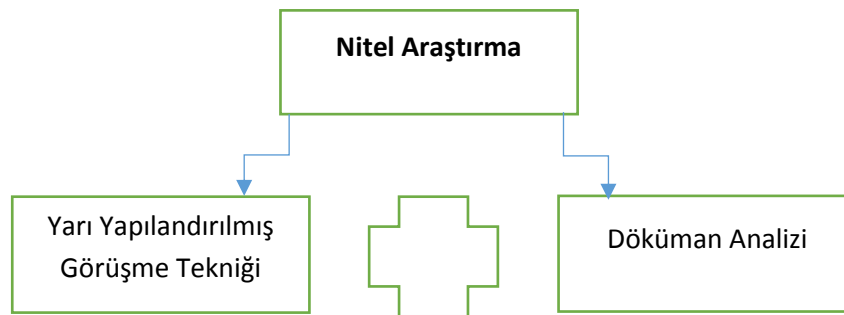
Döküman analizi modeli ise çatışma yönetimi ile ilgili çalışmalarının içerik analizi bakımından değerlendirilmesine yönelik, tarama modelinde, betimsel bir çalışmadır. Bu araştırmada eğitim bilimleri alanında çatışma, çatışma yönetimi ve çatışma stratejileri konularında yapılan çalışmaları incelemek amacıyla içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi sözel, yazılı ve diğer kaynakların sistematik bir biçimde nesnel olarak incelenmesine olanak tanıyan bilimsel bir yaklaşımdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Cohen, Manion ve Morrison (2007)’a göre içerik analizi,

eldeki yazılı bilgilerin temel içeriklerinin ve içerdikleri konuların özetlenmesi ve belirtilmesi işlemi olarak da tanımlanmaktadır.

Doküman analizi olarak 1983 yılından 2017 yılına kadar Kuzey Kıbrıs'ta kurulan bütün hükümetlerde sunulan hükümet programları içerisinde yer alan eğitim hedefleri, meclisten eğitim konularında geçen yasalar ve bakanlar kurulundan geçen eğitim ile ilgili tüzükler taranmıştır.

Eğitim Bakanları ile yapılan görüşmelerde kullanılan görüşme tekniği ise yarı yapılandırılmış görüşme tekniği olarak belirlenmiştir. Görüşme tekniğini kendi içinde yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmeler olarak sınıflamak mümkündür. Yarı yapılandırılmış görüşmede sorular önceden belirlenir ve bu sorularla veriler toplanmaya çalışılır (Karasar, 1998). Bu yöntem ne tam yapılandırılmış görüşmeler kadar kesin ve katı, ne de yapılandırılmamış görüşmeler kadar ucu tamamen açık ve esnektir; yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmeler olarak adlandırılan iki uç arasında yer almakta, araştırmacının hem görüşmelerde önceden hazırlanan geçerlik ve güvenilirliği belirlenmiş sorular doğrultusunda görüşmelerini yapmasına hem de görüşmeler sırasında katılımcıların sorulara verdiği cevaplar nedeniyle konu ile ilintili yeni soruları da sormasına olanak tanımaktadır. Araştırmacıya bu esnekliği sağladığı için, bu çalışmada görüşme türlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

Çizelge 1: Araştırmanın Deseni

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmada amaçlı tam örnekleme yolu izlenmiş olup, 1983 yılından 2017 yılına kadar Eğitim Bakanlığı yapmış olan tüm Bakanların katılımı ile çalışma grubu oluşturulmuştur (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Çalışma grubu oluşturulurken 1983-2017

yılları arasında Eğitim Bakanlığı yapmış olan 2 Bakanın hayatta olmadığı tespit edilmiş, bu yüzden de bu iki Bakanın dönemleri ile ilgili görüşme yapılamamıştır. Bu çalışmada toplam 15 Eğitim Bakanı ile görüşülmüş olup, çalışmada kullanılan amaçlı tam örneklemede 2 Bakan eksik olmasına karşın seçilen örneklemin araştırmanın amacına uygun olduğu düşünülmektedir (Tavşancıl ve Aslan, 2001).

3.3 Veri Toplama Süreci

Araştırma verileri 01 Eylül 2015–20 Aralık 2016 tarihleri arasında, çalışmaya katılımcı olarak araştırmacı ile gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla katılan eğitim bakanlarının uygun oldukları gün ve saatlerde, kendi belirledikleri ev ya da iş ortamlarındaki kendi odalarında yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırmada eğitim bakanlarının kendi görev yaptıkları dönemlerdeki hükümetlerin hükümet programlarında yer alan eğitim hedefleri ve eğitimde kendi dönemlerinde yapılan icraatlar ve reformlar ile eğitimle ilgili yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri hakkındaki görüşlerinin ve deneyimlerinin belirlenmesi amacıyla ortalama 2 saat sürelerle yüz yüze görüşmeler araştırmacı ve katılımcı eğitim bakanları arasında yapılmıştır. Araştırmaya katılan 15 eğitim bakanı ile gerçekleştirilen yüz yüze görüşmelerden zengin veriler elde etmek amacıyla rahat ve sohbet ortamı oluşturularak görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

3.4 Veri Toplama Aracı

Verilerin toplanmasında uygulanan görüşme formunda, eğitim bakanlarının kendi görev yaptıkları dönemlerdeki hükümetlerin hükümet programlarında yer alan eğitim hedefleri ve eğitimde kendi dönemlerinde yapılan icraatlar ve reformlar ile eğitimle ilgili yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri hakkındaki görüşlerinin ve deneyimlerinin belirlenmesi, bu süreçlerdeki rollerinin ve fonksiyonlarının ortaya çıkmasında, yaşadıkları problemlerin belirlenmesinde, süreçleri etkileyen öngörülen ve öngörülemeyen etmenlerin ortaya çıkmasında görüş, düşünce, öneri ve algılarının neler olduğunu tam olarak ortaya koyabilecek şekilde görüşme soruları hazırlanmıştır. Görüşme formunun iç geçerliliğini sağlamak için görüşme formu iki uzmana verilmiş ve incelenmesi sağlanarak, bazı soruların içeriği benzetmesinden dolayı görüşme soruları listesinden çıkarılmış veya birleştirilmiş, bazı soruların ise anlaşılabilirliği geliştirilerek görüşme formuna son şekli verilmiştir. Eğitim Bakanlarının görev yaptığı dönemlerde eğitim bakanlığı müsteşarlığı yapmış olan üç müsteşar ile görüşülerek

pilot görüşme yapılmıştır. Böylece soruların açık ve anlaşılır olup olmadığının, verilen yanıtların sorulan soruların yanıtlarını yansıtıp yansıtmadığının belirlenmesi sağlanmıştır. Bu maksatla, müsteşarlarla yapılan görüşmeler sırasında kaydedilen seslerin bilgisayar ortamında oluşturulan görüşme döküm formu yazılı biçime dönüştürülmüştür. Daha sonra başka iki uzmandan dökümleri inceleyerek sorulan soruların açık ve anlaşılır olup olmadığını, ele alınan konuyu kapsayıp kapsamadığını ve gerekli olan bilgileri sağlama olasılığını da düşünerek kontrol etmeleri istenmiştir. Bu iki uzmanın % 90 oranında görüş birliği içerisinde oldukları görülmüştür. Bu çalışmanın sonunda soru maddelerinin geçerliği saptanmıştır. Görüşme sorularının istenilen verileri sağladığı kanısına varılarak veri toplama sürecine geçilmiştir. Bu araştırmada veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizinde veriler dört aşamada analiz edilmiştir. Aşağıda bu aşamalara yer verilmiş ve her aşamada yapılan çalışmalar belirtilmiştir:

3.4.1 Verilerin Kodlanması:

Görüşmeler sırasında kayıt edilen CD'ler çözümlenmiş ve her bir satıra numara verilerek görüşme dökümü oluşturulmuştur. Görüşme dökümü ile kasetler alandan bir uzmana verilerek yanlış ya da eksik bölümlerin kontrolü sağlanmıştır. Görüşmenin dökümleri yapıldıktan sonra katılımcılardan elde edilen veriler incelenerek anlamlı bölümlere ayrılmış ve kendi içinde anlamlı bütünler oluşturan bu bölümler isimlendirilip kodlanmıştır. Tüm veriler bu şekilde kodlandıktan sonra bir kod listesi oluşturulmuş ve bu verilerin incelenmesinde ve düzenlenmesinde anahtar liste görevini görmüştür. Daha sonra kodlama anahtarları ve görüşme dökümleri araştırmacı ve danışmanlar tarafından ayrı ayrı okunarak “görüş birliği” ve “görüş ayrılığı” olan konular tartışılarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmanın güvenirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenirlik formülü kullanılarak ortalama % 91 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik hesaplamalarının % 70'in üzerinde çıkması araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Burada elde edilen sonuç araştırma için güvenilir kabul edilmiştir. Araştırmacı ve danışmanlar tarafından yapılan kodlamalarda uyum gösteren kodlar temalara ulaşmada temele alınmıştır. Araştırma verilerinin analizinde ve modelleştirilmesinde “QSR Nvivo 8”den yararlanılmıştır.

3.4.2 Temaların Bulunması:

Bu aşamada ise verilerin kodlanması aşamasında belirlenen kodlar belirli kategoriler altında toplanarak temalar oluşturulmuştur.

Örneğin, tam gün eğitime geçmek kodu ile tam gün eğitim ile ilgili program çalışmaları yapmak gibi kodlar tam gün eğitim kapsamına alınarak kodlar arasındaki ortak yönler bulunulmaya çalışılmış ve tematik kodlama işlemi bu yöntemle gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmada, eğitim sisteminin en önemli sorunları, eğitim sisteminde reform ve değişim durumu, mesleki eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumu, eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler, eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu ve uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmalar olmak üzere toplam altı tane boyut oluşturulmuştur.

3.4.3 Verilerin Kodlara ve Temalara Göre Düzenlenmesi:

Bu aşamada ise katılımcıların görüşleri, okuyucunun anlayabileceği bir dilde açıklanmış ve görüşler ilk elden okuyucuya sunulmuştur. Görüş- me notlarının hangi katılımcıya ait olduğunu belirlemek amacıyla dipnot kullanılmış ve görüşme notları tırnak işareti içinde verilmiştir. Daha sonra parantez içinde görüşmenin hangi katılımcıya ait olduğu belirtilmiştir. Aşağıdaki örnek açıklamada kodlama sistemi verilmiştir:

Örnek: “Öğretmen camiasında en az yapılan iş hizmet içi eğitimidir.”(EB 12)

EB: Eğitim Bakanı

EB 12: Kodlamada 12. Eğitim Bakanı olarak kodlanan Eğitim Bakanı

3.4.4 Bulguların Yorumlanması:

Ayrıntılı bir biçimde tanımlanan ve sunulan bulguların araştırmacı ve danışmanlar tarafından yorumlanması ve bazı sonuçların açıklanması bu son aşamada yapılmıştır. Toplanan veriler nitel araştırmanın gerektirdiği aşamalardan geçirilerek yorumlanmış ve bir takım sonuçlar çıkarılmış, sonuçların önemine ilişkin açıklamalar alanyazınla desteklenmiştir.

BÖLÜM IV

5. BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırma kapsamında belirlenmiş 7 alt amaca yönelik bulgular ve yorumlanması bu bölümde ele alınmaktadır. 7 alt amaca yönelik bulgular içerisinde görüşme tekniği ile ortaya çıkmış nitel bulgular 6 boyutta 6 temel soruya cevap aranacak şekilde ortaya konmuştur, yedinci son temel soru için ise döküman analizi tekniği kullanılmış olup kapsamlı biçimde gelmiş hükümetlerin programları incelenmiştir.

Araştırmada, çalışma grubunda bulunan eğitim bakanlarının kendi görev yaptıkları hükümet dönemlerinde hazırlanan hükümet programlarındaki eğitim ile ilgili hedef ve reformların gerçekleştirilmesindeki süreçlerde, eğitim bakanlarının kendi rollerinin ve fonksiyonlarının ortaya çıkmasında, yaşadıkları problemlerin belirlenmesinde, süreçleri etkileyen öngörülen ve öngörülemeyen etmenlerin ortaya çıkmasında görüş, düşünce öneri ve algılarının neler olduğu, çalışma kapsamında belirlenen ilk altı alt amaç boyutu sırası ile sunulmuştur. Bu altı alt amaç aşağıdaki gibidir:

- I. Alt Amaç: Eğitim Sisteminin En Önemli Sorunları
- II. Alt Amaç: Eğitim sisteminde reform ve değişim durumu
- III. Alt Amaç: Mesleki Eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılaşma durumu
- IV. Alt Amaç: Eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler
- V. Alt Amaç: Eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşılabilirlik durumu
- VI. Alt Amaç: Uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmalar.

Yöntem alanyazında nitel verilerin sayısal analizi yani sayısallaştırılması, araştırmanın güvenilirliğini artırması, yanlılığı azaltması, ortaya çıkan tema ve kategoriler arasında karşılaştırma yapmaya olanak vermesi gibi nedenlerle kullanılmasının uygun olacağını ifade edilmektedir. Bu maksatla, araştırmada nitel veriler yüzdelere indirgenerek tablolar halinde verilmiştir. Ayrıca, katılımcıların görüşleri ise her boyutta sunulmaya çalışılmıştır. Aşağıda çalışma kapsamında

belirlenen altı boyut ve her boyutta eğitim bakanlarının nitel görüşleri ayrı ayrı verilmiş, veriler yüzdelere indirgenerek tablolar halinde karşılaştırma yapılmasına olanak sağlayacak şekilde sunulmuştur:

I. Alt Amaç: Eğitim Sisteminin En Önemli Sorunları

Araştırmanın birinci boyutu eğitim sisteminin en önemli sorunlarını ortaya koyabilme kapsamında oluşturulmuştur. Bu boyut bağlamında 15 Milli Eğitim Bakanı'na eğitim sisteminin en önemli sorunları hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorularak düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Katılımcıların görüşleri Tablo 2'de belirtilen oranlar ve temalar altında belirlenmiş ve verilen görüşler sunulmuştur.

Eğitim sisteminin en önemli sorunlarının tam olarak tespit edilebilmesi amacıyla Eğitim Bakanlarına eğitim sisteminin en önemli sorunları hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Eğitim Bakanlarının görüşleri bağlamında en önemli gördükleri sorunlar arasında, en çok görüş % 6.3 oranında, eğitim sistemimizdeki en önemli sorun olarak öğretmenlerin yeteri kadar hizmet içi eğitim almamaları hakkında görüş bildirilmiştir. Bu görüşü savunan bakanlardan bazıları;

EB 6 “Türkiye’den, yurt dışından hizmet içi eğitimler sunduk. Okul yönetimi ve organizasyonlar konusunda ben de dahil olmak üzere akademik alanda öğretmenlerime stratejik planlama, kalite ve liderlik konularında eğitimler sundum”

EB 12 “Öğretmen camiasında en az yapılan iş hizmet içi eğitimidir.”

EB 10 “Hizmet içi eğitime gerçekten ihtiyaç vardır.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Yine % 6,3 oranında eğitim bakanı da Milli Eğitim Bakanlığı'nda yeteri kadar eğitim alanında uzmanın olmayışı olarak belirtmiştir. Bu görüşü savunan bakanlardan bazıları;

EB 8 “Eğitimde denetim yoktu. Biz her branşta 1 veya 2 denetmen olmasını sağladık. Bana göre bu bir reformdur.”

EB 14 “1986 yılında yasa yaptık. Anavatan Türkiye’den uzmanlar getirdik, rektör olması için eleman getirdik. Doğu Akdeniz Üniversitesini açtık ardından da Lefke Avrupa Üniversitesini açtık.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir. Görüş belirten bakanların belirtmeyenlere oranının % 67 olduğu Tablo 3’de görülmektedir.

Eğitim planlarının yapılmaması konusunda araştırmada söyleşi yapılan eğitim bakanlarımızın 9 tanesi % 5,7 oranında görüş bildirildiği ortaya çıkmıştır. Bu görüşü bildiren bakanlardan bazıları;

EB 6 “Ülkemiz ve eğitim sistemimizin en önemli meselesi planlamadır.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

9 eğitim bakanımız yine % 5,7 oranında öğretmenlerin motivasyon ve istekliliklerinin yetersiz oluşu hakkında görüş bildirdiği görülmektedir.

EB 8 “Öğretmenlerin çalışma esnekliği konusunda da motivasyon olabileceğini düşündük ama öyle gelişmedi.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Yine aynı oranda (%5,7) her gelen hükümetin kendi görüşüne göre eğitim yapmaya çalışması konusunda görüş bildirmişlerdir. Görüş bildiren bakanların bazıları;

EB 7 “Tamamen partizan bir uygulama başlatıldı. Hükümetin devamını sağlayabilmek için bu tasvip etmediğim uygulamaları engelleyemedim.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

9 bakanın belirttiği görüş oranı, belirtmeyenlere göre %60 olarak görülmektedir.

Öğretmenlerin öğrencileri sevme durumu temasını savunan eğitim bakanlarının 8 tanesi %4,9 oranında görüş bildirildiği ortaya çıkmıştır. Bu görüşü bildiren bakanlardan bazıları;

EB 4 “Gençleri, çocukları seven, onlara eğitim vermek isteyen kişiler ancak eğitimci olabilir.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Yine 8 katılımcımız aynı oranda (%4,9) eğitim sendikalarının fiziksel altyapı ile ilgilenmesi, eğitim programına önem vermemesi konusunda görüş bildirmişlerdir. Görüş bildiren bakanların bazıları;

EB 10 “Alt yapıların yetersizliği konusu başlıca bir başlık açabiliriz. Bu konulara ilişkin politikaların sürekliliği ve devlet politikası olarak uygulanıp uygulanmadığı konusunda soruları dikkate alabiliriz.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

8 katılımcı bakanımız yine %4,9 oranında milli eğitim politikasının(devlet politikasının) tam olarak yerleşmemiş olması görüşünü bildirmişlerdir. Görüş bildiren bakanların bazıları;

EB 7 “Eğitim sendikalarının şımarık tutumu, her gün grev tehdidi ile bakanlık ve hükümet üzerindeki şantajlı davranışları karşısında eğitimin kimin idaresinde olduğu konusunda kafamız karışıyor.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Yine 8 katılımcı bakan, %4,9 oranında Hükümet programlarında eğitim konusunun yetersiz dahil edilmesi hakkında görüş bildirmiştir. Bu görüşü savunan bir bakanımız;

EB 6 “Bir plan çerçevesinde bazı şeyler yapılmaktadır. Hükümetlerden dolayı bir kopukluk var. Hükümetlerle yürüyen bir yapının olması gerekir.”

şeklinde görüşlerini savunmuşlardır.

Bu görüşü savunan bakanların, görüşü savunmayanlara oranının %54 olduğu görülmektedir.

Eğitim sisteminin tamamen Türkiye’ye bağımlı olması konusunda eğitim bakanlarının % 4,4 oranında görüş bildirildiği ortaya çıkmıştır. Bu görüşü bildiren bakanlardan bazıları;

EB 7 “Eğitim sisteminde en önemli faktör Türkiye’ye bağımlılığımızdır.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Görüş belirten bakanların görüş belirtmeyenlere oranının %47 olduğu görülmektedir.

6 Eğitim bakanı % 3,9 oranında öğretmenlerin yeterince denetlenmemesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildirenlerden bir tanesi;

EB 8 “60 tane denetmen kadrosu vardı. Biz ilk etapta 30 tanesini aldık. Her branşa 1-2 tane denetmen aldık ve ilk olarak o yıllardan itibaren öğretmenler denetlenmeye başlandı.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Yine 6 katılımcı bakan % 3,9 oranında öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre yönlendirilmemeleri hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bir katılımcı;

EB 8 “Ümit ederim artık yanlış yönlendirmeyi yapmazlar. Zamanında ve doğru yönlendirilir. Hem para doğru yönlendirilir, hem parası doğru yönde gider, hem de toplum kazanır.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Katılımcılar aynı (%3,9) oranda eğitimin yarım gün olması, tam gün olmaması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 14 “Tam gün eğitimde müsabaka sağlayamadık. Sendikalarla görüşmeler yaptık ama olmadı.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Eğitim bakanlarının % 3,9’u yeni nesil öğretmenlerin mesleğe bağlılığının az oluşu hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildirenlerden bir tanesi;

EB 13 “Öğretmenler arasında maaş dengesizliği ve çalışma saati dengesizliği öğretmenin motivesini kaybetmesinin en büyük faktörlerden biridir. 2011 yılı sonrası girenler çok düşük maaş alıyorlar.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Yine katılımcıların % 3,9’u özel derslerin yarattığı sıkıntılar hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bir katılımcı;

EB 12 “Hiç dershaneye gitmeden, özel ders almadan en iyi okullara, en iyi şekilde girebilirken, şuanda bu kadar dershane takviyesi, özel ders takviyesi ile maddi imkanlar çok yıpranıyor.

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Katılımcı bakanların 6 tanesi aynı (%3,9) oranda kolej sınavlarının yapılması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 15 “O günlerde Yakın Doğu kolej giriş sınavı yapacak bende karşıyım yapmasına ve karşı karşıya geldik yakın doğu kolejiyle.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Aynı şekilde 6 katılımcı bakanımız %3,9 oranında özel okulların varlığı hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 10 “Devletteki öğretmenlerin hemen hemen tamamı ilkokul, ortaokul ve lisede büyük çoğunluğu özel okullara çocuklarını gönderiyor.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

6 görüş belirten bakanın görüş belirtmeyenlere oranının % 40 olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların 5 tanesi %3,1 oranında öğretmenlerin konferans ve seminerlere katılmaması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 6 “Öğretmenlere ben de dahil olmak üzere yetkili olduğumuz akademik alanda öğretmenlere stratejik planlama, kalite ve liderlik alanlarında kendim de eğitim sundum. Sistem yeniliklere açık öğretmen diyor. Ama katılım maalesef azdı.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

5 görüşü savunan bakanların görüş belirtmeyenlere oranı % 33 olarak görülmektedir.

Katılımcı bakanların 4 tanesi % 2,6 oranla öğretmen alımlarının uygun olmayışı hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 12 “Öğretmen alımlarında dönem dönem şaibe olması.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir. Görüş belirten bakanların belirtmeyenlere oranı ise % 27 olarak görülmektedir.

% 1,9 oranla 3 katılımcı bakan okullarda sınıfta kalmanın kaldırılması şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 4 “Sınıf geçme sınavlarını kaldırılmalıdır.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Yine 3 katılımcı % 1,9 oranla eğitime ayrılan bütçenin azlığı hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bir katılımcı;

EB 8 “Şht. Ertuğrul İlkokulunda tam gün eğitim başlattık fakat ilk günden masrafları görerek olmayacağını söyledim. Okul Aile Birliğinden destek istedim.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Katılımcılar aynı (%1,9) oranda devletin verdiği eğitimin bütün noktalara kadar dengesiz dağılımı hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 12 “Kırsaldaki okullar başta olmak üzere ülke ortalamasının çok altında bir eğitim hizmeti alabiliyor öğrenciler.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Yine görüşme yapılan bakanların 3 tanesi % 1,9 oranında özel eğitim gerektiren öğrencilere uygun özel eğitim verilmemesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bir katılımcı;

EB 10 “Baktığımız zaman bir de özel eğitim dediğimiz bir konu var. Öğrenme sorunları olan öğrencilere ayrı bir eğitim uygulaması.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

3 katılımcı bakan aynı (%1,9) oranda ezbere dayalı olması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 8 “Çocuğun hayatını bir günlük, bir saatlik değerlendireceğiniz bir sistem olmaması lazım. Ezberci bir eğitim olmaması gerekir.”

şeklinde görüş belirtmiştir. 3 Görüş belirten katılımcı bakanlarımızın görüş bildirmeyenlere göre oranı % 20 olarak ortaya çıkmıştır.

Eğitim bakanlarının % 1,3'ü yaparak yaşayarak, gezerek görerek öğrenme yapılmaması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildirenlerden bir tanesi;

EB 8 “Finlandiya Eğitim Sistemi, çocukların elinde testereler birtakım bizim hayal edemeyeceğimiz marangozluk aletleri ile sınıfın içinde ders yaparlar ve ilkokul çağlarındaki çocuklardır bunlar. Çünkü problem çözme yeteneğini bir şekilde farklı yönden de çözmeyi gösteriyor. Hem o çağdan itibaren çocuğun o yönünü keşfederek o yöne doğru çevirebiliyor.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

2 katılımcı bakan aynı (%1,3) oranda eğitim sisteminin yetersiz kurgulanması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 6 “Dikkat ettiysen daha çok bilgi yükleme şeklinde bir eğitim yaklaşımımız vardır. Biz neyi ölçüyoruz? Daha çok bilgiyi ölçüyoruz.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Eğitim bakanlarından yine %1,3'ü üniversitelerden yeteri kadar desteği bakanlığın talep etmemesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan bakan;

EB 1 “Kısır bir döngü içindeyiz. Bunun için devlet planlaması üniversitelerle birlikte düzenleme içerisinde olmalı ve üniversitelerimizin de belli öğrenci gruplarını belli sayıda almaları gerekmektedir.”

şeklinde görüş bildirmiştir.

Bu durumda görüş bildirenlerin bildirmeyenlere oranı %13 olarak tespit edilmiştir.

Eğitim sisteminin en önemli sorunlarının tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla sorulan sorulara ise eğitim bakanlarından görüş bildirilmeyen sorulara bakıldığında %5,3 oranında en çok görüş bildirilmeyen konular arasında yaparak-yaşayarak, gezerek-görerek öğrenme yapılmaması, eğitim sisteminin yetersiz kurgulanması ve üniversitelerden yeteri kadar desteğin bakanlık tarafından talep edilmemesi olarak tespit edilmiştir.

Tablo 2

Eğitim sisteminin en önemli sorunları

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Ezbere dayalı olması	3	%1,9	12	%4,9
Eğitim planlarının yapılmaması	9	%5,7	6	%2,4
Yaparak yaşayarak, gezerek görerek öğrenme yapılmaması	2	%1,3	13	%5,4
Eğitimin yarım gün olması, tam gün olmaması.	6	%3,9	9	%3,6
Öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimin yetersizliği	10	%6,3	5	%2
Öğretmenlerin konferans ve seminerlere katılmaması	5	%3,1	10	%4
Yeni nesil öğretmenlerin mesleğe bağlılığının az oluşu	6	%3,9	9	%3,6
Özel derslerin yarattığı sıkıntılar	6	%3,9	9	%3,6
Devletin verdiği eğitimin bütün noktalara kadar dengesiz dağılımı	3	%1,9	12	%4,9
Kolej sınavlarının yapılması	6	%3,9	9	%3,6
Özel okulların varlığı	6	%3,9	9	%3,6
Öğretmenlerin öğrencileri sevme durumu	8	%4,9	7	%2,8
Eğitim sisteminin yetersiz kurgulanması	2	%1,3	13	%5,4
Eğitim sendikalarının fiziksel altyapı ile ilgilenmesi, eğitim programına önem vermemesi.	8	%4,9	7	%2,8
Eğitim sisteminin tamamen Türkiye'ye bağımlı olması	7	%4,4	8	%3,2
Öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre yönlendirilmemeleri	6	%3,9	9	%3,6
Özel eğitim gerektiren öğrencilere uygun özel eğitim verilmemesi.	3	%1,9	12	%4,9
Hükümet programlarında eğitim konusunun yetersiz dahil edilmesi.	8	%4,9	7	%2,8
Öğretmenlerin motivasyon ve istekliliklerinin yetersiz oluşu.	9	%5,7	6	%2,4
Milli eğitim politikasının(devlet politikasının) tam olarak yerleşmemiş olması	8	%4,9	7	%2,8
Her gelen hükümetin kendi görüşüne göre eğitim yapmaya çalışması.	9	%5,7	6	%2,4
Bakanlıkta yeterince eğitim uzmanının olmaması.	10	%6,3	5	%2
Eğitime ayrılan bütçenin azlığı	3	%1,9	12	%4,9
Üniversitelerden yeteri kadar desteği bakanlığın talep etmemesi	2	%1,3	13	%5,4
Öğretmen alımlarının uygun olmayışı.	4	%2,6	11	%4,5
Öğretmenlerin yeterince denetlenmemesi	6	%3,9	9	%3,6
Okullarda sınıfta kalmanın kaldırılması	3	%1,9	12	%4,9
TOPLAM	158	%100	247	%100

Katılımcıların görüşleri Tablo 2’de belirtilen frekanslar, yüzdelik oranları ve temalar altında belirlenmiş, katılımcılardan toplanan veri ve görüşler sunulmuştur.

Birinci boyut kapsamında 15 Milli Eğitim Bakanı’na eğitim sisteminin en önemli sorunları hakkındaki görüşlerinin her bir temanın kendi içerisinde verilen cevapları bakımından incelenmesi sonucunda Tablo 3’deki veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında katılımcıların görüşleri Tablo 3’de belirtilen temalar altında her bir temanın kendi içerisinde belirlenmiş verilerin miktar ve oranları sunulmuştur.

Tablo 3

Eğitim sisteminin en önemli sorunlarının temalar altında değerlendirilmesi

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Ezbere dayalı olması	3	%20	12	%80
Eğitim planlarının yapılmaması	9	%60	6	%40
Yaparak yaşayarak, gezerek görerek öğrenme yapılmaması	2	%13	13	%87
Eğitimin yarım gün olması, tam gün olmaması.	6	%40	9	%60
Öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimin yetersizliği	10	%67	5	%33
Öğretmenlerin konferans ve seminerlere katılmaması	5	%33	10	%67
Yeni nesil öğretmenlerin mesleğe bağlılığının az oluşu	6	%40	9	%60
Özel derslerin yarattığı sıkıntılar	6	%40	9	%60
Devletin verdiği eğitimin bütün noktalara kadar dengesiz dağılımı.	3	%20	12	%80
Kolej sınavlarının yapılması.	6	%40	9	%60
Özel okulların varlığı.	6	%40	9	%60
Öğretmenlerin öğrencileri sevme durumu.	8	%53	7	%47
Eğitim sisteminin yetersiz kurgulanması.	2	%13	13	%87
Eğitim sendikalarının fiziksel altyapı ile ilgilenmesi, eğitim programına önem vermemesi.	8	%53	7	%47
Eğitim sisteminin tamamen Türkiye’ye bağımlı olması	7	%47	8	%53
Öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre yönlendirilmemeleri	6	%40	9	%60
Özel eğitim gerektiren öğrencilere uygun özel eğitim verilmemesi.	3	%20	12	%80
Hükümet programlarında eğitim konusunun yetersiz dahil edilmesi.	8	%53	7	%47

Tablo 3'ün devamı

Öğretmenlerin motivasyon ve istekliliklerinin yetersiz oluşu.	9	%60	6	%40
Milli eğitim politikasının(devlet politikasının) tam olarak yerleşmemiş olması	8	%53	7	%47
Her gelen hükümetin kendi görüşüne göre eğitim yapmaya çalışması.	9	%60	6	%40
Bakanlıkta yeterince eğitim uzmanının olmaması.	10	%67	5	%33
Eğitime ayrılan bütçenin azlığı.	3	%20	12	%80
Üniversitelerden yeteri kadar desteği bakanlığın talep etmemesi.	2	%13	13	%87
Öğretmen alımlarının uygun olmayışı.	4	%27	11	%73
Öğretmenlerin yeterince denetlenmemesi.	6	%40	9	%60
Okullarda sınıfta kalmanın kaldırılması.	3	%20	12	%80
TOPLAM	158	%100	247	%100

Katılımcıların görüşleri her bir temaya göre Tablo 3'de belirtilen temalar, frekanslar ve tema yüzdelik oranları belirtilmiştir.

Eğitim sisteminin en önemli sorunları hakkında eğitim bakanları en çok öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimin yetersizliği ve bakanlıkta yeterince eğitim uzmanının olmaması hakkında görüşlerini belirtmişlerdir. Burada öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimin zorunlu olmamasından dolayı katılımın az olması ile amaca hizmet edememesinden dolayı olmuş olabilir.

Eğitim uzmanlarının az olmasının nedeni olarak merkezi bir eğitim sistemi olmasından dolayı eğitimde uzman kişilerin merkezde yani Milli Eğitim Bakanlığı'nda toplanması amaçlanmaktadır. Bu gerçekleştirmek için yeterli kadronun olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

II. Alt Amaç: Eğitim sisteminde reform ve değişim durumu.

Araştırmanın ikinci boyutu eğitim sisteminde reform, değişim durumunun ortaya koyabilme kapsamında oluşturulmuştur. Bu boyut bağlamında 15 Milli Eğitim Bakanı'na eğitim sisteminde reform, değişim durumu hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorularak düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Katılımcıların görüşleri Tablo 4'te belirtilen oranlar ve temalar altında belirlenmiş ve verilen görüşler sunulmuştur.

Eğitim sisteminde reform, değişim durumunun tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla Eğitim Bakanlarına eğitim sisteminde reform, değişim durumu hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Eğitim Bakanlarından % 13'ü eğitim sistemimizdeki reform, değişim durumunu eğitim programlarının yeniden ele alınarak geliştirilmesi hakkında görüş bildirmiştir. Bu görüşü savunan bakanlardan bazıları;

EB 3 “Bana göre ilk yaptığımız bizim devlet programlarımızı elden geçirmektir.”

EB 2 “İnsan haklarına saygılı olsun, özgürlükçü olsun, düşünce özgürlüğüne sahip olsun. Kendi kararını verebilsin, onun yanında vatanına ve milletine sahip çıksın diye hep bu doğrultuda biz çalışmalarımızı yürüttük ve bu esas ilkeler doğrultusunda programlarımızı, planlarımızı yaptık.

EB 6 “Temel neden plan ve programlar ile stratejilerin misyon ve vizyon edinmedikleri için planda olmayan değişen yapılaşmalar söz konusu.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Katılımcı bakanların kendi içerisinde görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre % 80 oranında olduğu görülmektedir.

Önceden eğitim bakanlığı yapan katılımcılarımızın %12 oranı eğitimde 3'lü kararname ile siyasi müdürlüklerin ortadan kaldırılması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 7 “Üçlü kararname ile çöken kamu yönetimi çatırıyor.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Aynı şekilde katılımcıların %12'si eğitimde teknoloji kullanımını gerçek anlamda sağlamak hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 10 “Türkiye’de şimdi birer bilgisayar veya eş değer bir şey veriyorlar öğrencilere kitabı kaldırıyorlar yani. Bütün dersler, her şey elektronik ortamlarda sunuluyor.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşme yapılan bakanlardan bu konu hakkında görüş bildirenlerin, bildirmeyenlere göre %73 oranında olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların %11'i tam gün eğitime geçilmeli şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 8 “Tam gün eğitimin adımı sadece bizim zamanımızda atıldı. Şht Ertuğrul İlkokulunda pilot uygulama başlattık.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Yine görüşme yapılan bakanların 10 tanesi % 11 oranında sendikaların eğitime katkı vermesinin sağlanması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 8 “Sendikalar kitapların yeniden yazılması konusunda büyük bir destek verdiler. Yönlendirme sistemi konusunda yine destek verdiler. Yani birçok alanda destekleri oldu.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Bu görüşü bildirenlerin bildirmeyenlere oranı ise %67'dir.

Önceden eğitim bakanlığı yapan 9 katılımcılarımızın %10 oranı Öğretmen yetiştirilmesine hükümet programlarında yer verilerek eğitilmeleri ve yetiştirilmeleri için yurt dışı eğitimler, seminerler, konferanslar ve hizmetiçi eğitimler verilmeli şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 2 “Öğretmenlerin kalitesini yükseltmeye çalıştım. Kurslar açtım, bir sürü öğretmenleri seminerlere yolladım.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Bu görüşü belirten bakanların kendi içinde belirtmeyen bakanlara göre %60 oranındadır.

8 katılımcı bakanımız ise %9 oranında stratejik eğitim planlarının yapılması şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 4 “Sınıf geçme sınavlarını kaldırıp, tam gün eğitime geçilmesi gerekir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüş belirten bakanların belirtmeyenlere oranı ise %53'tür.

Katılımcıların %6,5'i öğretmen alımlarının gerçek anlamda yapılması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 8 “Kendi sınıfında o programı okuyacaksa, o dersleri verebilecek olan öğretmenlere de iş imkanı çıktı. O dönemde en fazla öğretmen alımı olan dönem oldu.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Yine görüşme yapılan bakanların % 6,5'i ezberci eğitimden uzaklaşılması, yarını yaparak, görerek ve sınayarak yapmayı sağlayacak müfredat değişiklikleri yapılmalı hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 6 “Dikkat ettiysen daha çok bilgi yükleme şeklinde bir eğitim yaklaşımımız vardır.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Bu görüşü belirtenlerin belirtmeyenlere göre oranı ise %40 olarak tespit edilmiştir.

4 katılımcı bakanın görüşü %4 oranında görülmektedir. Katılımcılar öğrendiklerini yaşama geçirebilecek yönde eğitimi değiştirmek şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 10 “Öğrencilerin okur-yazar olduğu zaman ileride dünya ile rekabet edebilecekse hep hazır yiyeceklilikten ziyade kendisinin de üretici hale gelebileceği temelleri atılması lazım. Küçük küçükte olsa alfabeyi öğrenir gibi program yazmayı da, onun felsefesini de öğrenmesi gerekir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşünü belirten bakanların belirtmeyenlere oranı %27 olarak görülmektedir.

Görüşme yapılan bakanların 3 tanesi tüm katılanların % 3'ü oranda eğitimde gerçek anlamda yönlendirme yapılabilecek adımların atılması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 15 “Bireyin yeteneğine, becerisine çapına, kapasitesine göre yönlendireceksiniz. Aynı zamanda toplumun ihtiyaçlarına göre de olacak. Biz toplumsal ihtiyaçları tamamen göz ardı ettik.”

şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Görüş bildiren bakanların bildirmeyene göre oranının %20 olduğu görülmektedir.

Önceden eğitim bakanlığı yapan 2 katılımcımızın %2 oranı eğitimde düşmanlık aşıl原因 ibareleri çıkarmak hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 4 “Eğitimde dışlayıcı, diğer topluma düşmanlık ifade eden unsurların temizlenmesi gerekir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Bu görüş ile ilgili katılımcılardan görüş belirtenlerin, belirtmeyenlere oranı %13 olarak belirlenmiştir.

Eğitim sisteminde reform, değişim durumu tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla sorulan sorulara ise eğitim bakanlarından görüş bildirilmeyen sorulara bakıldığında %15 oranında en çok görüş bildirilmeyen konular arasında eğitimde düşmanlık aşıl原因 ibareleri çıkarmak hakkında olduğu tespit edilmiştir.

Yine eğitim bakanlarının %15’i ise Eğitimde düşmanlık aşıl原因 ibareleri çıkarmak hakkında görüş bildirmemişlerdir.

Tablo 4
Eğitim sisteminde reform, değişim durumu

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Öğretmen yetiştirilmesine hükümet programlarında yer verilerek eğitilmeleri ve yetiştirilmeleri için yurt dışı eğitimler, seminerler, konferanslar ve hizmetiçi eğitimler verilmelidir.	9	%10	6	%7
Tam gün eğitime geçilmelidir.	10	%11	5	%5
Ezberci eğitimden uzaklaşılması, yarını yaparak, görerek ve sınavarak yapmayı sağlayacak müfredat değişiklikleri yapılmalı.	6	%6,5	9	%11
Eğitimde düşmanlık aşılayan ibareleri çıkarmak.	2	%2	13	%15
Öğrendiklerini yaşama geçirebilecek yönde eğitimi değiştirmek.	4	%4	11	%12
Eğitimde teknoloji kullanımını gerçek anlamda sağlamak.	11	%12	4	%5
Stratejik eğitim planlarının yapılması.	8	%9	7	%8
Eğitimde gerçek anlamda yönlendirme yapılabilecek adımların atılması.	3	%3	12	%14
Eğitim programlarının yeniden ele alınarak geliştirilmesi.	12	%13	3	%3
Eğitimde 3'lü kararname ile siyasi müdürlüklerin ortadan kaldırılması.	11	%12	4	%4
Öğretmen alımlarının gerçek anlamda yapılması.	6	%6,5	9	%11
Sendikaların eğitime katkı vermesinin sağlanması.	10	%11	5	%5
TOPLAM	92	%100	88	%100

Katılımcıların görüşleri Tablo 4'de belirtilen frekanslar, yüzdelik oranları ve temalar altında belirlenmiş, katılımcılardan toplanan veri ve görüşler sunulmuştur.

İkinci boyut kapsamında 15 Milli Eğitim Bakanı'na eğitim sisteminde reform, değişim durumu hakkındaki görüşlerinin her bir temanın kendi içerisinde verilen cevapları bakımından incelenmesi sonucunda Tablo 5'teki veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında katılımcıların görüşleri Tablo 5'de belirtilen temalar altında her bir temanın kendi içerisinde belirlenmiş verilerin miktar ve oranları sunulmuştur.

Tablo 5

Eğitim sisteminde reform, değişim durumunun temalar altında değerlendirilmesi

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Öğretmen yetiştirilmesine hükümet programlarında yer verilerek eğitilmeleri ve yetiştirilmeleri için yurt dışı eğitimler, seminerler, konferanslar ve hizmet içi eğitimler verilmelidir.	9	%60	6	%40
Tam gün eğitime geçilmelidir.	10	%67	5	%33
Ezberci eğitimden uzaklaşılması, yarını yaparak, görerek ve sınavarak yapmayı sağlayacak müfredat değişiklikleri yapılmalı	6	%40	9	%60
Eğitimde düşmanlık aşılayan ibareleri çıkarmak.	2	%13	13	%87
Öğrendiklerini yaşama geçirebilecek yönde eğitimi değiştirmek.	4	%27	11	%73
Eğitimde teknoloji kullanımını gerçek anlamda sağlamak.	11	%73	4	%27
Stratejik eğitim planlarının yapılması.	8	%53	7	%47
Eğitimde gerçek anlamda yönlendirme yapılabilecek adımların atılması.	3	%20	12	%80
Eğitim programlarının yeniden ele alınarak geliştirilmesi.	12	%80	3	%20
Eğitimde 3'lü kararname ile siyasi müdürlüklerin ortadan kaldırılması.	11	%73	4	%27
Öğretmen alımlarının gerçek anlamda yapılması.	6	%40	9	%60
Sendikaların eğitime katkı vermesinin sağlanması.	10	%67	5	%33
TOPLAM	92	%100	88	%100

Katılımcıların görüşleri her bir temaya göre Tablo 5'de belirtilen temalar, frekanslar ve tema yüzdelik oranları belirtilmiştir.

Eğitim sisteminde reform, değişim durumu hakkında eğitim bakanlarının çoğu eğitim programlarının yeniden ele alınarak geliştirilmesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bunun nedeninin daima yapılacak bir iş önceden planlanmalıdır. Üstelik bu iş eğitim hakkında olursa plan ve program olmazsa olmazdır. Bu yüzden

bakanların büyük bir çoğunluğu eğitimde programlamanın tekrardan ele alınması gerektiği hakkında görüş bildirdikleri düşüncesindeyim.

III. Alt Amaç: Mesleki Eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumu.

Araştırmanın üçüncü boyutu mesleki eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumunun ortaya koyabilme kapsamında oluşturulmuştur. Bu boyut bağlamında 15 Milli Eğitim Bakanı'na mesleki eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumu hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorularak düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Katılımcıların görüşleri Tablo 6'te belirtilen oranlar ve temalar altında belirlenmiş ve verilen görüşler sunulmuştur.

Mesleki eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumunun tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla Eğitim Bakanlarına mesleki eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumu hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Eğitim Bakanlarından % 19'u mesleki eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumu olarak ailelerin çocuklarının mesleki eğitim almasını istememesi; bunun yerine kolejlere ve üniversitelere yönelmesi hakkında görüş bildirmiştir. Bu görüşü savunan bakanlardan bazıları;

EB 8 “Toplumsal algıdır. Benim çocuğum üniversiteden ve 4 yıllık bir programdan mezun olsun.”

EB 7 “Aslen Kıbrıslı meslek sahibi zanaatkar, desinatör, tesisatçı, elektrikçi bulabilmek olanaksızdır. Nedeni şafak düzeyi yükselmiş halkımızın çocuklarını bu yola yönlendirmemesi, herkesin üniversite okumaya yönelmesidir.”

EB 6 “Meslek okullarına dönük, kendi işini kuran, girişimci insanlar yetiştirmeye yönelik bir felsefemiz ve planlamamız yoktur.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Görüş bildiren bakanların bildirmeyene göre oranının %73 olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan 7 katılımcının %12 oranında ailelere, mesleki liselerin gerçek anlamda meslek sahibi olabilmek için gidilen okullar olarak devlet tarafından bildirilmemesi görüşünü bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 2 “Ailelere anlatmanız lazım. Bunun için aile toplantıları yaparak, anlatmaya çalışıyoruz.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Bakanların bu konu hakkındaki görüşlerine bakıldığında %47 oranında görüş bildirdikleri görülmektedir.

Katılımcıların 6 tanesi %10 oranında yasal düzenleme eksikliğinin bulunması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 4 “Gerek kamuda, gerekse kamu dışında mevcut veya mevcut olmayan yasal düzenlemelerin büyük sıkıntılar yarattığını düşünüyorum.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüş bildiren bakanların bildirmeyene göre oranının %40 olduğu görülmektedir.

Görüşme yapılan bakanların %9'u zeki çocukların meslek yerine sadece üniversitelere yönlendirilmesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 2 “Toplumun açığı budur. Çocuğun kafa dinamo gibi, meslek ile alakası olmaz.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Yine aynı oranda (%9) yurt dışından ucuz emek ile çalışan getirilmesi yerine ülke personel kaynakları kullanılması hakkında katılımcılar görüş bildirmektedirler. Bu görüşü savunan bakan;

EB 8 “Diğer taraftan biz başka ülkelerden işçi ithal ediyoruz.

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüş bildiren bakanların bildirmeyene göre oranının %33 olduğu görülmektedir.

Önceden eğitim bakanlığı yapan 4 katılımcılarımızın %8 oranı meslek liselerini bitirenleri üniversite bitirenlere göre daha avantajlı hale getirilmesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 15 “Meslek okullarında yetişenlerin istihdamları konusunda da devlet önlem almalıdır. Vatandaş bilecek çocuğu meslek okulundan çıktıktan sonra devlet istihdam edecek veya devlet ona kendi işini kurması için olanak sağlayacak.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcı bakanların bildirmeyene göre oranının %27 olduğu görülmektedir.

3 katılımcı bakanımız ise %5 oranında meslek liseleri modüler yapı ile halka açılmak şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 8 “Modüler eğitim dediğimiz yani birbirinin altına eklenebilecek eğitim modülleriyle şekillenmesi lazım. Örneğin turizmde meslek edinme kurslarını yaptık.” şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcıların %5’i ise mesleki eğitim liselerinin birleştirilerek kampüs haline getirilmesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 7 “Merkezdeki, Girne Kapısı’ndaki okullar Lefkoşa master planına uygun olarak şehir merkezi dışında tahsis edilen alanlara taşımak istendiyse de kuruldan onay alınamadı.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Yine görüşme yapılan bakanların % 5’i meslek liseleri öğrencilerinin sürekli okuldan sanayiye staj yapabilecek statüde bir devlet sanayi mekanizması kurulmalı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 15 “Daha eğitim çağından bir yandan meslek okulunda eğitim alırken, diğer yandan bu işverenlerin yanında staj yapması ve kendini yetiştirmesi gerekmektedir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüş bildiren bakanların bildirmeyene göre oranının %20 olduğu görülmektedir.

2 katılımcı bakanın görüşü %3 oranında görülmektedir. Katılımcılar mesleki eğitimle ilgili çıraklık eğitimin 5 ilçeye yayılması gerekir şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 12 “Bugüne kadar 5 ilçede çıraklık merkezi eğitimlerinin açılması gerekiyordu.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşme yapılan bakanların yine 2 tanesi tüm katılanların % 3’ü oranda ticaret ve sanayi adası devlet ile koordineli çalışarak meslek ihtiyaçlarının belirlenmesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 15 “Bir ticaret, bir de sanayi odası var. Sanayiciliği temsil eden esnaf ve sanatkârlar var. Devlet bunları koordine etmeli ve bunlarla birlikte ihtiyaçlar belirlenmeli. Çünkü ihtiyaçlar bunların ihtiyaçlarıdır.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Önceden eğitim bakanlığı yapan 2 katılımcımızın %3 oranı mesleki teknik lisesi öğretmenlerinin maaşları daha yüksek olmalı ve sözleşmeli olmalı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 13 “ Mesleki tekniğe alınacak olan öğretmenler sözleşmeli olarak alınmalı ve maaşları da daha yüksek olabilir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Yine 2 katılımcı bakanın görüşü %3 oranında görülmektedir. Katılımcılar meslek liselerinin sanayiye yakın yerlere yapılması şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 13 “Mesleki teknik okullarının kampüsü olması gerekir, bir de sanayiye yakın olması gerekir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşme yapılan bakanların yine 2 tanesi tüm katılanların % 3’ü oranda meslek liselerindeki teknolojinin sürekli güncellenerek yenilenmesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 9 “Mesleki liselerde dünya standartlarını yakalamak gerekir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcıların görüşleri arasında bildirenlerin bildirmeyenlere oranı %14 olarak tespit edilmiştir.

Önceden eğitim bakanlığı yapan 1 katılımcı %2 oranda iş insanları ile eğitimin buluşarak meslek liselerinin tamamen sanayinin içerisinde olmalı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 12 “Esnaf ve sanatkârlar odası ile birlikte sanayi bölgesinde bir çıraklık eğitim merkezi kurduk.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüş bildiren bakanların bildirmeyene göre oranının %7 olduğu görülmektedir.

Mesleki eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumunun tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla sorulan sorulara ise eğitim bakanlarından görüş bildirilmeyen sorulara bakıldığında %9 oranında en çok görüş bildirilmeyen konular arasında iş insanları ile eğitimin buluşarak meslek liselerinin tamamen sanayinin içerisinde olmalı olarak tespit edilmiştir.

Tablo 6

Mesleki eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumu

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Ailelerin çocuklarının mesleki eğitim almasını istememesi; bunun yerine kolejlere ve üniversitelere yönelmesi.	11	%19	4	%2
Zeki çocukların meslek yerine sadece üniversitelere yönlendirilmesi	5	%9	10	%6
Yasal düzenleme eksikliğinin bulunması.	6	%10	9	%5
Meslek liselerini bitirenleri üniversite bitirenlere göre daha avantajlı hale getirilmesi.	4	%8	11	%7
Ailelerin mesleki liselerin gerçek anlamda meslek sahibi olabilmek için gidilen okullar olarak devlet tarafından bildirilmemesi.	7	%12	8	%5
Mesleki eğitimle ilgili çıraklık eğitimin 5 ilçeye yayılması gerekir.	2	%3	13	%8

Tablo 6'nın devamı

Meslek liseleri modüler yapı ile halka açılmak.	3	%5	12	%7
İş insanları ile eğitimin buluşarak meslek liselerinin tamamen sanayinin içerisinde olmalı.	1	%2	14	%9
Meslek liseleri öğrencilerinin sürekli okuldan sanayiye staj yapabilecek statüde bir devlet sanayi mekanizması kurulmalı.	3	%5	12	%7
Meslek liselerindeki teknolojinin sürekli güncellenerek yenilenmesi.	2	%3	13	%8
Mesleki eğitim liselerinin birleştirilerek kampüs haline getirilmesi.	3	%5	12	%7
Meslek liselerinin sanayiye yakın yerlere yapılması.	2	%3	13	%8
Mesleki teknik lisesi öğretmenlerinin maaşları daha yüksek olmalı ve sözleşmeli olmalı.	2	%3	13	%8
Ticaret ve sanayi odası devlet ile koordineli çalışarak meslek ihtiyaçlarının belirlenmesi.	2	%3	13	%8
TOPLAM	59	%100	166	%100

Katılımcıların görüşleri Tablo 6'da belirtilen frekanslar, yüzdelik oranları ve temalar altında belirlenmiş, katılımcılardan toplanan veri ve görüşler sunulmuştur.

Üçüncü boyut kapsamında 15 Milli Eğitim Bakanı'na mesleki eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma hakkındaki görüşlerinin her bir temanın kendi içerisinde verilen cevapları bakımından incelenmesi sonucunda Tablo 7'deki veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında katılımcıların görüşleri Tablo 7'de belirtilen temalar altında her bir temanın kendi içerisinde belirlenmiş verilerin miktar ve oranları sunulmuştur.

Tablo 7

Mesleki eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumunun temalar altında değerlendirilmesi

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Ailelerin çocuklarının mesleki eğitim almasını istememesi; bunun yerine kolejlere ve üniversitelere yönelmesi.	11	%73	4	%27
Zeki çocukların meslek yerine sadece üniversitelere yönlendirilmesi	5	%33	10	%67
Yasal düzenleme eksikliğinin bulunması.	6	%40	9	%60
Meslek liselerini bitirenleri üniversite bitirenlere göre daha avantajlı hale getirilmesi.	4	%27	11	%73
Ailelerin mesleki liselerin gerçek anlamda meslek sahibi olabilmek için gidilen okullar olarak devlet tarafından bildirilmemesi.	7	%47	8	%53
Mesleki eğitimle ilgili çıraklık eğitimin 5 ilçeye yayılması gerekir.	2	%13	13	%87
Meslek liseleri modüler yapı ile halka açılmak.	3	%20	12	%80
İş insanları ile eğitimin buluşarak meslek liselerinin tamamen sanayinin içerisinde olmalı.	1	%7	14	%93
Meslek liseleri öğrencilerinin sürekli okuldan sanayiye staj yapabilecek statüde bir devlet sanayi mekanizması kurulmalı.	3	%20	12	%80
Meslek liselerindeki teknolojinin sürekli güncellenerek yenilenmesi.	2	%13	13	%87
Mesleki eğitim liselerinin birleştirilerek kampüs haline getirilmesi.	3	%20	12	%80
Meslek liselerinin sanayiye yakın yerlere yapılması.	2	%13	13	%87
Mesleki teknik lisesi öğretmenlerinin maaşları daha yüksek olmalı ve sözleşmeli olmalı.	2	%13	13	%87
Ticaret ve sanayi adası devlet ile koordineli çalışarak meslek ihtiyaçlarının belirlenmesi.	2	%13	13	%87
Yurt dışından ucuz ucuz emek ile çalışan getirilmesi yerine ülke personel kaynakları kullanılması.	6	%40	9	%60
TOPLAM	59	%100	166	%100

Katılımcıların görüşleri her bir temaya göre Tablo 7’de belirtilen temalar, frekanslar ve tema yüzdelik oranları belirtilmiştir.

Mesleki Eğitimin ülke ihtiyaçlarına göre yapılma durumu hakkında eğitim bakanlarının çoğu ailelerin çocuklarının mesleki eğitim almasını istememesi; bunun yerine kolejlere ve üniversitelere yönelmesi görüşünü belirtmektedirler. Burada her ailenin çocuğunu iyi bir yerde görmek istemesinden ve ülkemizde birçok üniversite olması ile okuma imkânı Doğmasından dolayı olduğu düşünülmektedir.

IV. Alt Amaç: Eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler.

Araştırmanın dördüncü boyutu eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörleri ortaya koyabilme kapsamında oluşturulmuştur. Bu boyut bağlamında 15 Milli Eğitim Bakanı'na eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorularak düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Katılımcıların görüşleri Tablo 8'de belirtilen oranlar ve temalar altında belirlenmiş ve verilen görüşler sunulmuştur.

Eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörleri tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla Eğitim Bakanlarına eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Eğitim Bakanlarından % 23'ü eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktör olarak en çok müfredatların ve eğitim programlarının gözden geçirilerek teknoloji ve dünya küreselleşmesi ile uyumlu hale getirilememesi hakkında görüş bildirmiştir. Bu görüşü savunan bakanlardan bazıları;

EB 4 “Eğitim politikalarında çok büyük bir etki yaptığını görmüyorum ama yapması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü dünyanın şartları küreselleşme teknolojinin geliştirdiği yeni eğitim modelini de zorunlu kılar. Böylece yaşayarak, görerek eğitimi zorunlu kılar, hatta yeni unsurların teknolojideki küreselleşme ile ortaya çıkan dünyanın küçük bir köy haline gelmesi, eğitimi başka ülkelerin eğitimlerinden de esinlenilerek daha küresel bir modele yaklaşmayı gerekli kılar.”

EB 8 “İnnovasyonlara ve yeniliklere çocuklar alışsın diye bilgisayar destekli eğitimleri çoğalttık ve akıllı tahtaları ilk defa getirdik.”

EB 13 “Müfredat değişimi yaptım. Ülke eğitimini dünya standartlarına getirebilmek için.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Görüş bildiren bakanların bildirmeyenlere göre oranı %67 olarak görülmektedir.

Araştırmaya katılan 8 katılımcı %18 oranında teknolojik gelişmeye yeteri kadar adapte olunamaması görüşünü bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 7 “Elokttronik aletlerin özellikle tıpta kullanılanların bakım ve onarım gibi alanlarda yarı yolda kalınıyor, dışa muhtaç oluyoruz.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüş bildiren bakanların, bildirmeyenlere oranı %53 olarak tespit edilmiştir.

Katılımcıların 6 tanesi %13 oranında öğretmenlerin hizmet içi kurslarla yeteri kadar yetiştirilemediği ve geliştirilemediği hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 11 “Bizim dönemimizde hizmet içi eğitimler devam etti, halen daha da ediyor. Bana göre yeterli değil.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşme yapılan bakanların % 13’ü hükümetlerin cezai karar alarak adım atması ve oy endişesi içerisine girmemesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 8 “Neticede halkın karşısına geçeceksiniz, oy isteyeceksiniz. Önceden halkı ikna edecek başka yol bulmanız lazım.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Yine aynı oranda (%13) eğitim sisteminde yabancı dili önemseyen bir yapı kurularak insanlarımızın dünyaya açılımını kolaylaştıracak eğitim sistemlerinde değişimine kolaylıkla sağlayabilecek adımlar atılması hakkında katılımcılar görüş bildirmektedirler. Bu görüşü savunan bakan;

EB 10 “Avrupa dil pasaportu görevine bakacak olursak 6 düzeye ayrılmış İngilizcenin hiç olmazsa 2 düzeyinin de her kesim tarafından bilinmesi lazım. Eğer üniversiteye de gidecekse 4. Seviye düzeyine ulaşması gerekir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüş bildiren katılımcıların, bildirmeyenlere oranının %40 olduğu görülmektedir.

Önceden eğitim bakanlığı yapan 5 katılımcılarımızın %11 oranındaki görüşü Öğrencilere doğru araştırmayı öğretebilecek eğitimleri yetiştirilmesi şeklinde bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 10 “Ev ödevi verdiğin zaman diyelim, internette araştır bul ama kendi cümlelerinle, kendi kelimelerinle bunu özetle diyeceksin. Öğrenci kendi cümlelerinle dediğin zaman çok büyük zorluklarla karşılaşacak. Küçüklükten başlarsa bunu yapmaya bir kere sorgulamayı, kendi kafasında kurgulamayı, özet çıkarmayı, yazmayı, düşünmeyi öğrenecek.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcılar arasında görüş bildirenlerin, bildirmeyene göre oranının %33 olduğu görülmektedir.

4 katılımcı bakanımız ise %9 oranında ARGE’lerin ülkede yeteri kadar olmayışı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 7 “ARGE’leri geliştirip ülke sanayi ile işbirliği içinde çalışarak teknolojimizi geliştirmede yaşamsal bir rol üstlenmelidirler.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüş bildiren bakanların bildirmeyene göre oranının %27 olduğu görülmektedir.

Eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörlerin tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla sorulan sorulara ise eğitim bakanlarından görüş bildirilmeyen sorulara bakıldığında %18 oranında en çok görüş bildirilmeyen konular arasında ARGE’lerin ülkede yeteri kadar olmayışı olarak tespit edilmiştir.

Tablo 8

Eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Teknolojik gelişmeye yeteri kadar adapte olunamaması.	8	%18	7	%12
Öğretmenlerin hizmet içi kurslarla yeteri kadar yetiştirilemediği ve geliştirilemediği.	6	%13	9	%14
ARGE'lerin ülkede yeteri kadar olmayışı.	4	%9	11	%18
Öğrencilere doğru araştırmayı öğretebilecek eğitimleri yetiştirilmesi.	5	%11	10	%17
Hükümetlerin cezai karar alarak adım atması ve oy endişesi içerisine girmemesi.	6	%13	9	%15
Eğitim sisteminde yabancı dili önemseyen bir yapı kurularak insanlarımızın dünyaya açılımını kolaylaştıracak eğitim sistemlerinde değişimine kolaylıkla sağlayabilecek adımlar atılması.	6	%13	9	%15
Müfredatların ve eğitim programlarının gözden geçirilerek teknoloji ve dünya küreselleşmesi ile uyumlu hale getirilememesi.	10	%23	5	%9
TOPLAM	45	%100	60	%100

Katılımcıların görüşleri Tablo 8'de belirtilen frekanslar, yüzdelik oranları ve temalar altında belirlenmiş, katılımcılardan toplanan veri ve görüşler sunulmuştur.

Dördüncü boyut kapsamında 15 Milli Eğitim Bakanı'na eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler hakkındaki görüşlerinin her bir temanın kendi içerisinde verilen cevapları bakımından incelenmesi sonucunda Tablo 9'daki veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında katılımcıların görüşleri Tablo 9'da belirtilen temalar altında her bir temanın kendi içerisinde belirlenmiş verilerin miktar ve oranları sunulmuştur.

Tablo 9

Eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler temalar altında değerlendirilmesi

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Teknolojik gelişmeye yeteri kadar adapte olunamaması.	8	%53	7	%47
Öğretmenlerin hizmet içi kurslarla yeteri kadar yetiştirilemediği ve geliştirilemediği.	6	%40	9	%60
ARGE'lerin ülkede yeteri kadar olmayışı.	4	%27	11	%73
Öğrencilere doğru araştırmayı öğretebilecek eğitimleri yetiştirilmesi.	5	%33	10	%67
Hükümetlerin cezai karar alarak adım atması ve oy endişesi içerisine girmemesi.	6	%40	9	%60
Eğitim sisteminde yabancı dili önemseyen bir yapı kurularak insanlarımızın dünyaya açılımını kolaylaştıracak eğitim sistemlerinde değişimine kolaylıkla sağlayabilecek adımlar atılması.	6	%40	9	%60
Müfredatların ve eğitim programlarının gözden geçirilerek teknoloji ve dünya küreselleşmesi ile uyumlu hale getirilememesi.	10	%67	5	%33
TOPLAM	45	%100	60	%100

Katılımcıların görüşleri her bir temaya göre Tablo 9'da belirtilen temalar, frekanslar ve tema yüzdelik oranları belirtilmiştir.

Eğitim sistemlerinde değişimi etkileyen faktörler konusunda eğitim bakanlarının çoğu müfredatların ve eğitim programlarının gözden geçirilerek teknoloji ve dünya küreselleşmesi ile uyumlu hale getirilememesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bunun nedeni dünyanın sürekli gelişmesi ve değişmesi ile eğitimin de gelişip, değişmeye ihtiyacı olmasından dolayı olabilir. Her değişim için mutlaka maddiyata da ihtiyaç vardır. Ülkemizin tanınmamasından dolayı eğitimdeki değişime harcayacağı büyük

miktarlarda kaynak ayıramaması nedeni ile değişimin gerçekleşemediği düşüncesindeyim.

V. Alt Amaç: Eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu.

Araştırmanın beşinci boyutu eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumunu ortaya koyabilme kapsamında oluşturulmuştur. Bu boyut bağlamında 15 Milli Eğitim Bakanı'na eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorularak düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Katılımcıların görüşleri Tablo 9'da belirtilen oranlar ve temalar altında belirlenmiş ve verilen görüşler sunulmuştur.

Eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumunun tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla Eğitim Bakanlarına eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Eğitim Bakanlarından en çok görüş % 14 oranında eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu olarak bazı tüzüklerin güncellenmesinin yapılması hakkında görüş bildirmiştir. Bu görüşü savunan bakanlardan bazıları;

EB 13 “En büyük enerjimizi alan konulardan bir tanesi de taşımacılıktı. O konuyla ilgili tüzük değişikliği yapıldı. Yani eğitime yönelik bir takım çalışmamız olmuştur.”

EB 1 “YÖDAK yasasını hazırladık, hazırlıyoruz. Denetmenlik yasasının hazırlıkları bitmek üzere, Milli Eğitim Yasası'nda yapacağımız bir ufak değişiklik ile yeni bir tüzük çıkarmayı planlıyoruz. Bu tüzükle özel eğitimi bir sistematik içerisine getireceğiz.

EB 8 “Bizim dönemimizde birçok yasa geçti, tüzük değişikliği oldu. Denetim yasası, iş tüzüğü yasası vardı. Denetleme ve yönlendirme kurulu diye isim oluşturduk ve yasa geçti. Gözümde bizim dönemimizde geçen en önemli yasa bu oldu.”

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Katılımcı bakanların görüşlerine kendi içerisinde bakıldığında; görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre % 60 oranında olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan 8 katılımcı %13 oranında tam gün eğitimin başarıya ulaşamaması görüşünü bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 14 “Tam gün eğitimde müsabaka sağlayamadık. Sendikalarla görüşmeler yaptık ama olmadı.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcıların 8 tanesi %13 oranında kolej sınavlarının kaldırılması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 7 “Kolejlere sınavsız girişi getirdiler.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcı bakanların kendi içerisinde görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre % 54 oranında olduğu görülmektedir.

Görüşme yapılan bakanların % 11’i eğitimin yerelleştirilmesi için yerel ders kitaplarının yapılması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 1 “Kitap konusuna başladık. Yıllar içerisinde diğer sınıflara sistemi değiştiriyoruz ve yerel kitaplar basıyoruz.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcı bakanların arasında görüş bildirenlerin, bildirmeyenlere göre % 47 oranında olduğu tespit edilmiştir.

Eğitim bakanlarının %9’u bakanlık döneminin kısa olduğu için programda yer alan hedeflere ulaşılması hakkında katılımcılar görüş bildirmektedirler. Bu görüşü savunan bakan;

EB 10 “Ben çok kısa bir bakanlık dönemi geçirebildim. Yaklaşık 15-16 ay gibi. Onun için hedefler 4-5 yıl gibi bir seçim dönemine göre çizilir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcıların kendi içerisinde görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre % 40 oranında olduğu görülmektedir.

Önceden eğitim bakanlığı yapan 4 katılımcılarımızın %6 oranı elektronik gelişimin (akıllı tahta) eğitimde kullanılması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 11 “Biz okullara akıllı tahtalar yani çocukları teknolojiyle buluşturalım, tahta da modern ülkelerde veya Türkiye’nin birçok okulunda olan şeylerdir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

4 katılımcı bakanımız ise %6 oranında kendi döneminde ilköğretim ve ortaokulda bakanlığımız çerçevesinde öğretmenlerle kitapları tekrar elden geçirerek yeniden yapılması şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 8 “Sendikalar kitapların yeniden yazılması konusunda büyük bir destek verdiler.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcı bakanların kendi içerisinde görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre % 27 oranında olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan 3 katılımcı %4 oranında fatih eğitimin müfredata alınması görüşünü bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 12 “Ben gittim Fatih Projesini imzaladım. Türkiye’de ne varsa bizde de olsun diye.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcıların 3 tanesi %4 oranında ilkokulların merkezileştirilmesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 7 “Küçük köy okulları kapatılarak merkezi okul sistemi getirildi.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Görüşme yapılan bakanların % 4’ü liselerdeki düşmanlık içeren tarih kitaplarının yeniden yazılması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 4 “Tarih kitaplarının içerisindeki düşmanlık ibarelerini kaldırttık.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Yine aynı oranda (%4) spor komplekslerinin eğitimle birlikte hareketinin sağlanması hakkında katılımcılar görüş bildirmektedirler. Bu görüşü savunan balan;

EB 1 “Spor açısından bütün illerimizde gençlik spor komplekslerinin eğitimle birlikte hareketini sağlayacak adımlar atılmalı.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Önceden eğitim bakanlığı yapan 3 katılımcılarımızın %4 oranı öğrenci komplekslerinin kurulması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 7 “Merkezdeki, Girne Kapısı ’ndaki okullar Lefkoşa master planına uygun olarak şehir merkezi dışında tahsis edilen alanlara taşımak istendiyse de kuruldan onay alınamadı.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

3 katılımcı bakanımız ise %4 oranında eğitimde demokrasinin getirilmesi şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 4 “Eğitim sistemi demokratik olmalıdır. Herkese ve her bölgede eşit şekilde eğitimi götürmemiz gerekir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcıların arasında görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre % 20 oranında olduğu görülmektedir.

2 katılımcı bakanımız %3 oranında uyuşturucu eğitimi hakkında eğitimlerin verilmesi görüşünü belirtmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 1 “Uyuşturucu konusunun da müfredata girmiş olması benim övünerek ifade ettiğim bir unsurdur.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcı bakanların kendi içerisinde görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre % 14 oranında olduğu görülmektedir.

Eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumunun tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla sorulan sorulara ise eğitim bakanlarından görüş bildirilmeyen sorulara bakıldığında %9 oranında en çok görüş bildirilmeyen konular arasında uyuşturucu eğitimi hakkında eğitimlerin verilmesi olarak tespit edilmiştir.

Tablo 10

Eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Bakanlık döneminin kısa olduğu için programda yer alan hedeflere ulaşılması.	6	%9	9	%7
Döneminde ilkokul ve ortaokulda bakanlığımız çerçevesinde öğretmenlerle kitapları tekrar elden geçirerek yeniden yapılması.	4	%6	11	%8
Bazı tüzüklerin güncellenmesinin yapılması.	9	%14	6	%4
Elektronik gelişimin(akıllı tahta) eğitimde kullanılması.	4	%6	11	%8
Uyuşturucu eğitimi hakkında eğitimlerin verilmesi.	2	%3	13	%9
Fatih eğitimin müfredata alınması.	3	%4	12	%8
Spor komplekslerinin eğitimle birlikte hareketinin sağlanması.	3	%4	12	%8
İlkokulların merkezileştirilmesi.	3	%4	12	%8
Eğitimin yerelleştirilmesi için yerel ders kitaplarının yapılması.	7	%11	8	%6
Liselerdeki düşmanlık içeren tarih kitaplarının yeniden yazılması.	3	%4	12	%8
Eğitimde demokrasinin getirilmesi.	3	%4	12	%8
Öğrenci komplekslerinin kurulması.	3	%4	12	%8
Tam gün eğitimin başarıya ulaşamaması.	8	%13	7	%5
Kolej sınavlarının kaldırılması.	8	%13	7	%5
TOPLAM	66	%100	144	%100

Katılımcıların görüşleri Tablo 10’da belirtilen frekanslar, yüzdelik oranları ve temalar altında belirlenmiş, katılımcılardan toplanan veri ve görüşler sunulmuştur.

Beşinci boyut kapsamında 15 Milli Eğitim Bakanı’na eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu hakkındaki görüşlerinin her bir temanın kendi içerisinde verilen cevapları bakımından incelenmesi sonucunda Tablo 11’deki veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında katılımcıların görüşleri Tablo 11’de belirtilen temalar altında her bir temanın kendi içerisinde belirlenmiş verilerin miktar ve oranları sunulmuştur.

Tablo 11

Eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu temalar altında değerlendirilmesi.

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Bakanlık döneminin kısa olduğu için programda yer alan hedeflere ulaşılması.	6	%40	9	%60
Döneminde ilkokul ve ortaokulda bakanlığımız çerçevesinde öğretmenlerle kitapları tekrar elden geçirerek yeniden yapılması.	4	%27	11	%73
Bazı tüzüklerin güncellenmesinin yapılması.	9	%60	6	%40
Elektronik gelişimin(akıllı tahta) eğitimde kullanılması.	4	%27	11	%73
Uyuşturucu eğitimi hakkında eğitimlerin verilmesi.	2	%13	13	%87
Fatih eğitimin müfredata alınması.	3	%20	12	%80
Spor komplekslerinin eğitimle birlikte hareketinin sağlanması.	3	%20	12	%80
İlkokulların merkezileştirilmesi.	3	%20	12	%80
Eğitimin yerelleştirilmesi için yerel ders kitaplarının yapılması.	7	%47	8	%53
Liselerdeki düşmanlık içeren tarih kitaplarının yeniden yazılması.	3	%20	12	%80
Eğitimde demokrasinin getirilmesi.	3	%20	12	%80
Öğrenci komplekslerinin kurulması.	3	%20	12	%80
Tam gün eğitimin başarıya ulaşamaması.	8	%53	7	%47
Kolej sınavlarının kaldırılması.	8	%53	7	%47
TOPLAM	66	%100	144	%100

Katılımcıların görüşleri her bir temaya göre Tablo 11’de belirtilen temalar, frekanslar ve tema yüzdelik oranları belirtilmiştir.

Bakanların çoğu eğitim sisteminde hükümet programlarında yer alan hedeflere ulaşabilme durumu hakkında bazı tüzüklerin güncelleme yapılması görüşünü bildirmiştir. Bunun nedeni de demokratik ülkelerin yasalar ile yönetilmesinden dolayı yapılan değişikliklerin mutlaka yasalarda belirtilmesi gerekliliğinden olduğu düşünülmektedir.

VI. Alt Amaç: Uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmalar.

Araştırmanın altıncı boyutu uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmaları ortaya koyabilme kapsamında oluşturulmuştur. Bu boyut bağlamında 15 Milli Eğitim Bakanı’na Uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmalar hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorularak düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Katılımcıların görüşleri Tablo 12’de belirtilen oranlar ve temalar altında belirlenmiş ve verilen görüşler sunulmuştur.

Uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmaların tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla Eğitim Bakanlarına uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmalar hakkındaki görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Eğitim Bakanlarının % 20’si Uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmalar olarak tam gün eğitim sistemine geçmek hakkında görüş bildirmiştir. Bu görüşü savunan bakanlardan bazıları;

EB 5 “Bence bugün günümüzde eğitimin sisteminin en büyük sıkıntısı hale daha tam gün eğitimin ülkede var olmayışıdır. Tam gün eğitime geçememe bence eğitimin en büyük sıkıntısıdır.”

EB 4 “Mitingler yaptılar, yürüyüşler yaptılar, tam gün eğitime karşı sendikalar grev yaptı. Bu yüzden tam gün eğitimi başaramadık.

EB 12 “Tam gün eğitim bir ihtiyaçtır.

şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Katılımcı bakanların bildirdikleri görüşlere kendi içerisinde bakıldığında görüş bildirenlerin, bildirmeyenlere göre % 60 oranında olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan 8 katılımcı %18 oranında eğitim vizyonunun oluşturulması görüşünü bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 15 “Gerçekten eğitimi planlama, programa, geleceği düşünme ve toplumun ihtiyaçlarını düşünme yönüdür.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Yine aynı miktarda katılımcı %18 oranında eğitimde kalitenin artırılması amacıyla çalışmalar yapılması hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 7 “Hedef üniversitelere girişte başarılı olmaktı ve bütün okullardaki düzey buna olanak veriyordu.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcı bakanların kendi içerisinde görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre % 53 oranında olduğu görülmektedir.

Görüşme yapılan bakanların % 14’ü öğrencilerin GCSE Level notları ile Türkiye üniversitelerine girişi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren bakan;

EB 11 “Bugün çocuklarımızın büyük bir kısmı Türkiye’de okuyabiliyor, az bir kısımda yurt dışında 3. ülkede. Dolayısı ile Türkiye’deki LYS sınavına giren ve okul kazanan çocuklarımız mecburen oradaki eğitim sistemine ayak uydurmak zorundadır.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcı bakanların görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre % 40 oranında olduğu görülmektedir.

Eğitim bakanlarının %9’u internet yoluyla araştırmaların sınıf içi durumu gözlemleyebilmeleri hakkında katılımcılar görüş bildirmektedirler. Bu görüşü savunan bakan;

EB 10 “İnterneti kullanarak öğrencilerin araştırma yapma becerisini geliştirmek gerekir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Önceden eğitim bakanlığı yapan 4 katılımcımızın %9 oranında lisan eğitiminin geliştirilmesi hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü bildiren katılımcı;

EB 10 “Avrupa dil pasaportu görevine bakacak olursak 6 düzeye ayrılmış İngilizcenin hiç olmazsa 2 düzeyinin de her kesim tarafından bilinmesi lazım. Eğer üniversiteye de gidecekse 4. Seviye düzeyine ulaşması gerekir.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcı bakanlar içerisinde görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre oranı %27 olduğu görülmektedir.

3 katılımcı bakanımız ise %7 oranında ıpad sistemiyle çantasız eğitim sistemini hayata geçirmek şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 12 “Akıllı tahta ayağı gelmiş durumda ve başarılıdır. Fakat İpet kısmı tamamlanamamıştır.”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcıların kendi içerisinde görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre oranının % 20 olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan 2 katılımcı %5 oranında ölçme ve değerlendirmenin kalitesini artırmak için hizmet içi eğitimlerin geliştirilmesi görüşünü bildirmişlerdir. Bu görüşü savunan katılımcı;

EB 6 “Türkiye’den, yurt dışından hizmet içi eğitimler sunduk. Okul yönetimi ve organizasyonlar konusunda ben de dahil olmak üzere akademik alanda öğretmenlerime stratejik planlama, kalite ve liderlik konularında eğitimler sundum”

şeklinde görüş belirtmiştir.

Katılımcı bakanların kendi içerisinde görüş bildirenlerin bildirmeyenlere göre % 14 oranında olduğu görülmektedir.

Uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmaların tam olarak tespit edilebilmesi maksadıyla sorulan sorulara ise eğitim bakanlarından görüş bildirilmeyen sorulara bakıldığında %18 oranında en çok görüş bildirilmeyen konular arasında ölçme ve değerlendirmenin kalitesini artırmak için hizmet içi eğitimlerin geliştirilmesi olarak tespit edilmiştir.

Tablo 12

Uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmalar

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Eğitimde kalitenin artırılması amacıyla çalışmalar yapılması.	8	%18	7	%9
Ölçme ve değerlendirmenin kalitesini artırmak için hizmet içi eğitimlerin geliştirilmesi.	2	%5	13	%18
Lisan eğitiminin geliştirilmesi.	4	%9	11	%14
İpad sistemiyle çantasız eğitim sistemini hayata geçirmek.	3	%7	12	%16
Tam gün eğitim sistemine geçmek.	9	%20	6	%8
İnternet yoluyla araştırmaların sınıf içi durumu gözlemleyebilmeleri.	4	%9	11	%14
Öğrencilerin GCSE Level notları ile Türkiye üniversitelerine girişi	6	%14	9	%12
Eğitim vizyonunun oluşturulması.	8	%18	7	%9
TOPLAM	44	%100	76	%100

Katılımcıların görüşleri Tablo 12’de belirtilen frekanslar, yüzdelik oranları ve temalar altında belirlenmiş, katılımcılardan toplanan veri ve görüşler sunulmuştur.

Altıncı alt amaç kapsamında 15 Milli Eğitim Bakanı’na uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmalar hakkındaki görüşlerinin her bir temanın kendi içerisinde verilen cevapları bakımından incelenmesi sonucunda Tablo 13’deki veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında katılımcıların görüşleri Tablo 13’de belirtilen temalar altında her bir temanın kendi içerisinde belirlenmiş verilerin miktar ve oranları sunulmuştur.

Tablo 13

Uzak hedeflere yönelik yapılan çalışmaların temalar altında değerlendirilmesi

Alt Temalar	Tema ile ilgili görüş bildiren		Tema ile ilgili görüş bildirmeyen	
	Katılımcı Sayısı	Yüzde	Katılımcı Sayısı	Yüzde
Eğitimde kalitenin artırılması amacıyla çalışmalar yapılması.	8	%53	7	%47
Ölçme ve değerlendirmenin kalitesini artırmak için hizmet içi eğitimlerin geliştirilmesi.	2	%13	13	%87
Lisan eğitiminin geliştirilmesi.	4	%27	11	%73
İpad sistemiyle çantasız eğitim sistemini hayata geçirmek.	3	%20	12	%80
Tam gün eğitim sistemine geçmek.	9	%60	6	%40
İnternet yoluyla araştırmaların sınıf içi durumu gözlemleyebilmeleri.	4	%27	11	%73
Öğrencilerin GCSE Level notları ile Türkiye üniversitelerine girişi	6	%40	9	%60
Eğitim vizyonunun oluşturulması.	8	%53	7	%47
TOPLAM	44	%100	76	%100

Katılımcıların görüşleri her bir temaya göre Tablo 13’de belirtilen temalar, frekanslar ve tema yüzdeler oranları belirtilmiştir.

Eğitim Bakanlarının çoğunluğunun uzak hedeflere yapılan çalışmalar bölümünde tam gün eğitime geçişi tercih etmelerinin nedeninin eskiden eğitimin tam gün olması ve günümüzde bilginin değerinin çok yüksek olması, bunun da eğitim ile kazandırılması sonucunda eğitim ortamlarında daha fazla bulunmanın öneminden dolayı olduğu düşünülmektedir.

7.Alt Amaca yönelik problem: Bugüne kadar hükümet programlarında belirlenen eğitim hedeflerinden hangileri gerçekleştirilmiştir. gerçekleştirilmeyenlerin gerçekleştirilememesi nedenleri nelerdir?

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet Meclisi web sayfasından, yine Cumhuriyet Meclisi arşivi, Bakanlar Kurulu arşivi ve Yüksek Mahkeme arşivi ile Milli Eğitim Bakanlığı Arşivinden taranan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetlerinin 1983

yılından 2017 yılına kadar olan eğitim ile ilgili programları aşağıda belirtilmiştir. Bu programlar tarihsel döküman analizi yöntemi ile analiz edilip programlarda yer alan eğitimle ilgili hedefler irdelenmiştir. Doküman İncelemesi araştırma kapsamında incelenen konuyla ilgili olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı belgelerin analiz edilmesiyle veri sağlanmasına döküman incelemesi denilmektedir. Araştırma yapılan alanla ilgili pek çok bilgi görüşme ve gözlem yapmaya gerek kalmaksızın belge inceleme yoluyla elde edilebilir. Bu sayede araştırmacı zaman ve kaynak tasarrufu sağlamış olur. Hangi dökümanın önemli olduğu ve veri kaynağı olarak kullanılabileceğine araştırma konusuna bakarak karar vermek gerekir. Örneğin çocuk suçluğu ile ilgili bir araştırmada adli istatistiklere, emniyet verilerine ve sosyal hizmet dosyalarına bakılması yerinde olacaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 188). Araştırma konusuyla ilgili raporlar, kitaplar, arşiv dosyaları, video ve ses kayıtları, fotoğraflar gibi belgeler özgünlüğü kontrol edilerek sistematik bir şekilde analiz edilmelidir.

Yapılan analizler neticesinde günümüze kadar gelmiş geçmiş tüm hükümetlerin çıkardıkları yasalar ve uygulamada gerçekleştirip gerçekleştirmediği reformlar tezin amacı kapsamında araştırılıp yorumlanmıştır. Çizelge 2 KKTC'nin kuruluşundan itibaren kurulan tüm hükümetlere işaret etmektedir.

ÇİZELGE 2: KKTC’NİN KURULUŞUNDAN İTİBAREN HÜKÜMETLER

- ÇAĞATAY HÜKÜMETİ (15.03.1982 - 13.12.1983)
- KURUCU MECLİS HÜKÜMET PROGRAMI 13-12-1983
- UBP-TKP HÜKÜMET PROGRAMI 19-07-1985
- UBP-YDP HÜKÜMET PROGRAMI 02-09-1986
- UBP-BAĞIMSIZLAR HÜKÜMET PROGRAMI 23-05-1988
- UBP HÜKÜMETİ PROGRAMI 20-06-1990
- DP-CTP HÜKÜMET PROGRAMI 12-1-1994
- II. DP-CTP HÜKÜMET PROGRAMI 3-6-1995
- III. DP-CTP HÜKÜMET PROGRAMI 21-12-1995
- UBP-DP HÜKÜMET PROGRAMI 28-8-1996
- UBP-TKP HÜKÜMET PROGRAMI 12-01-1999
- UBP-DP HÜKÜMET PROGRAMI Haziran 2001
- CTP-DP HÜKÜMET PROGRAMI 13-01-2004
- CTP-DP HÜKÜMET PROGRAMI 11 Mart 2005
- CTP-DP HÜKÜMET PROGRAMI 3 MAYIS 2005
- CTP-ÖRP HÜKÜMET PROGRAMI 30 EYLÜL 2006
- ULUSAL BİRLİK PARTİSİ HÜKÜMET PROGRAMI - 11 MAYIS 2009
- ULUSAL BİRLİK PARTİSİ HÜKÜMET PROGRAMI - MAYIS 2010
- CTP BG-DP-TDP 2013
- CTP-BG, DP-UG HÜKÜMET PROGRAMI 6 EYLÜL 2013
- CTP-BG, UBP HÜKÜMET PROGRAMI 22 Temmuz 2015
- UBP-DP HÜKÜMET PROGRAMI 2016

1983- 2017 arası Hükümet Programları Eğitim Bölümleri ve Analizi

Aşağıda 1983-2017 yılları arasında kurulan KKTC hükümetlerinin hükümet programlarında yer alan eğitim hedefleri ve bu hedeflerin gerçekleşip gerçekleşememe durumları yer almaktadır.

Hedeflerin gerçekleşme durumları hedeflerin belirtildiği paragrafların altında italik olarak araştırmacının değerlendirmelerini belirtecek şekilde sunulmuştur.

Ayrıca bu dönemde belirlenen hedeflere ulaşma amacı ile çıkarılan tüzükler de italik olarak verilmiştir.

Kurucu Meclis Hükümet Programı 13-12-1983

- Kıbrıs Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda hazırlanmış bulunan Eğitim Temel Yasa Tasarısının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin varlığı ışığında yasalaştırılması gerçekleştirilecektir. Tüm yurttaşlara ortak bir temel eğitim sağlanmasına, genel kalkınma hedeflerine uygun olarak ekonomik ve sosyal gereksinimlerle eğitim arasında sağlıklı bir dengenin oluşturulmasına özen gösterilecektir.

Aşağıda belirtildiği gibi 25/1985 sayılı yasa çıkarılmıştır. Ekonomik ve sosyal gereksinimlerle eğitim arasında sağlıklı bir denge halen kurulamamıştır.

- Okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasına ve bu eğitimi veren kuruluşların her türlü çağdaş eğitsel araç ve gereçlerle donatılarak eğitimdeki düzeyin yükseltilmesine özen gösterilecektir. Ayrıca çalışan annelere de yardımcı olunmak üzere yuvalar ve kreşlerin geliştirilmesine ve bu kurumların her türlü çağdaş eğitsel araç ve gereçlerle donatılmasına özen gösterilerek, gerekli önlemler alınacaktır.

Okulöncesi eğitimde devlet yetersiz kalmış, bu alandaki boşluğu özel sektör kuruluşları doldurmuştur.

- Temel Eğitim, Genel Orta Öğretim ve Mesleki Teknik Öğretim Kurumlarının, nicelik yanında niteliğine önem verilerek çağdaş eğitim olanakları ile donatılmasına, öğrencilerin birer araştırmacı olarak yetiştirilmelerine ve okullarımızda yaparak-yaşayarak yetişip üretken çalışmalara hazırlanmalarına önem ve özen gösterilecek kalkınma planı hedeflerine de uygun olarak ülkemizin nitelikli insan gücü

gereksiniminin karşılanmasında önemli bir etken olan mesleki ve teknik eğitime ağırlık verilmesine devam edilecektir.

Bu konularda önemli bir ilerleme olmadığı gibi nitelik yönünde gerilemeler yaşanmaktadır.

- Özellikle İlkokul ve Ortaokul ders kitaplarının ülkemiz gerçeklerine göre yeniden düzenlenmesi için gerekli önlemler alınacaktır.

Yıllar içerisinde Kıbrıs Coğrafyası, Kıbrıs Tarihi ve Kıbrıs Edebiyatı konularında bazı ders kitapları yayınlanmıştır.

- Özel Eğitime muhtaç bireylerin eğitim olanaklarından etkin bir biçimde yararlanmaları için önlemler alınacak, özürlü vatandaşların rehabilitelerine özen gösterilecektir.

Uzun vadede bu konuda yetersiz olsa da özel eğitim okulları açılmıştır.

- Öğretmenlerin her türlü sorunlarına çözüm getirmek ve ilgili yasaların günün koşullarına göre yeniden düzenlenmesini sağlamak üzere gerekli önlemler alınacak, öğretmenlerin ve tüm eğitimcilerin toplum içinde layık oldukları manevi değerlerle donatılarak huzur içinde çalışmaları güvence altına alınacak ve etkin görev yapmada kendilerini sürekli yenileyebilmeleri ve mesleki formasyonlarını geliştirilmeleri kolaylaştırılacaktır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kurucu Meclisinin 14 Mayıs 1985 tarihli Birleşiminde Kabul olunan 25/1985 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Öğretmenler Yasası, Anayasanın 94(1) maddesi gereğince, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından Resmi Gazete’de yayınlanmak suretiyle 3 Haziran 1985 tarihinde ilan olunmuştur. Bu Yasanın amacı, öğretmenlerin hizmet koşullarını, niteliklerini, ödev, yetki ve sorumluluklarını, aylık, ücret ve ödeneklerini, güvencelerini, atanmalarını, onaylanmalarını, sürekli veya emeklilik hakkı veren kadrolara yerleştirilmelerini, terfilerini (yükselmelerini), yer değiştirmelerini, emekliye sevklerini, disiplin işlemlerini ve özlük işlemlerini düzenlemektir.

- Ülkemizde, Türkiye ve üçüncü ülkelerde yüksek öğrenim gören öğrencilerimizin her türlü sorunları ile çok yakından ilgilenilerek sorunlara çözüm getirici önlemler ivedilikle alınacak, yetenekli öğrencilerin üniversite ve üniversite üstü öğrenimlerini

sürdürmeleri ve tamamlamalarına yardımcı olunarak bilim alanlarına yönelmelerine özendirici önlemler getirilecektir.

Yüksek öğrenim gören öğrencilerimizin sorunlarının çözümünde yetersiz kalınmıştır. Yetenekli öğrenciler ise Burs Tüzüğü yanlışlığı neticesinde yıllardır cezalandırılmaya devam edilmektedir, şöyle ki yetenekli öğrencilerimizin hemen hemen hepsi Amerika veya İngiltere gibi 3. Ülkelere gitmektedirler, Burs Tüzüğüne göre TC ve KKTC dışındaki üniversitelere giden öğrencilere lisans bursu verilmediği için bu öğrenciler cezalandırılmaktadır.

- Ülkemizdeki mevcut yüksek öğrenim kurumlarının geliştirilerek ihtiyaçları karşılayacak bir düzeye getirilmesine önem verilecektir.

Yıllar içerisinde yükseköğretim kurumlarımız nitelikte ilerleme kaydetmeler bile esasen sayıları artmış ve nicelikte gelişmişlerdir.

- Yaygın eğitim kapsamı içerisinde sürdürülen pratik mesleki eğitim kurslarının sürdürülmesine devam edilecek, bu kurslar mesleki gereksinme alanlarına da kaydırılarak yaygınlaştırılacaktır.

Yaygın eğitim dallarında ilerleme değil büyük gerilemeler olmuştur, örneğin bir zamanlar çok yaygın olan köy kadın kursları hemen hemen tarihe karışmıştır.

- Okul, halk ve gezici kitaplıkların zenginleştirilerek; öğrenci ve halkımıza bu konuda en iyi bir şekilde hizmet verebilmesi için özen gösterilecektir.

İnternet çağına geçiş ile bu tür kitaplıklara olan ilgi azalmıştır.

25/1985 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Öğretmenler Yasasının Madde 93 ve 102 Altında "Okul Kitaplıkları Tüzüğü"nde yer verilmiştir.

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gençliğinin ve tüm bireylerinin sağlık ve kişiliğinin oluşması ve gelişmesi için beden eğitimi ve sporun ülke düzeyinde yaygınlaştırılması ve bireylerde spor yapma bilincinin geliştirilmesi için gerekli önlemler alınacaktır. Beden Eğitimi ve Sporun uluslararası ilişkilerin gelişmesinde büyük payı olduğunun bilincinde olarak uluslararası Spor Karşılaşmalarına katılmayı ve sporu Cumhuriyetimizin tanıtılmasında etkin bir şekilde kullanmaya önem verilecektir.

Birçok spor alanında gerilemeler olduğu gibi uluslararası spor karşılaşmaları ve tanıtımında kayda değer hiçbir ilerleme olmamıştır.

- Şehit ve Hadise Kurbanı çocuklarının eğitim giderlerinin Devlet tarafından karşılanmasına,

Bu çocuklara yıllar içerisinde bazı ayrıcalıklar tanınmıştır.

Personel eğitimi ve Halk Sağlığı Eğitimi konularında çalışmalar yapılacak, mevcut Hastabakıcılık ve Ebe Okulunun 4 yıl süreli Sağlık Meslek Lisesi düzeyine çıkarılması için yasal çalışmalar başlatılacaktır.

Sağlık Meslek Lisesi konusunda hiçbir gelişme olmamıştır.

- Yurt dışında, yabancı ülkelerde toplu olarak yaşayan yurttaşlarımızın eğitimde, kültür alanında ve sosyal konularda yığınla sorunu vardır. Yeni kuşakları Türk kültür ve geleneklerine bağlı olarak yetiştirmek ve sorunları çözmek için gerekli önlemleri almak.

Bu konuda İngilteredeki “göstermelik” bazı faaliyetler dışında etkin hiçbir faaliyet olmamıştır.

Özet not: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kurucu Meclisinin 14 Mayıs 1985 tarihli Birleşiminde Kabul olunan 25/1985 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Öğretmenler Yasası gerçekleştirilmiş bir de bu yasa altında "Okul Kitaplıkları Tüzüğü"nde yer verilmiş, 10 Şubat 1984 tarihli RG 14, Güzel sanatlarda olağanüstü yetenekli çocukları saptama tüzüğü ile 22 Ağustos 1984, RG 77, Güzel sanatlarda olağanüstü yetenekli çocukları saptama (değişiklik) tüzüğü yapılmıştır. Hükümet Programında diğer maddelerle ilgili herhangi bir tüzük ve yasaya rastlanmamıştır. Hükümet Programında diğer maddeler ayrı ayrı incelendiğinde. Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılıysaydı gerçekleştirilecek maddeler olduğu görülmüştür.

UBP-TKP Hükümet Programı 19-07-1985

- Milli eğitim yasa tasarısı, bu bilinçle ve KKTC'nin varlığı, halkının birlik, beraberlik ve bölünmezliği ve Türk milletinin kopmaz bir parçası olduğu gerçeği ışığında ve

Kıbrıs Türk Halkının kendisine özgü nitelikleri de dikkate alınarak gözden geçirilecek ve yasalaştırılacaktır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'nin 23 Mayıs 1986 tarihli birleşiminde kabul olunan, 11 Haziran 1986 yılında 17/1986 "Milli Eğitim Yasası" Resmî Gazete'de yayınlanmak suretiyle ilân olmuştur.

- Okulöncesi eğitim yaygınlaştırılacak ve bu eğitimi veren okullar çağdaş eğitsel araç ve gereçlere donatılarak eğitimdeki verimin yükseltilmesi sağlanacaktır.

Okulöncesi eğitimde devlet yetersiz kalmış, bu alandaki boşluğu özel sektör kuruluşları doldurmuştur.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'nin 23 Mayıs 1986 tarihli birleşiminde kabul olunan, 11 Haziran 1986 yılında Resmî Gazete'de yayınlanmak suretiyle ilân olunmuş, 17/1986 "Milli Eğitim Yasası"nın 25., 26. ve 27. maddelerinde Okulöncesi Eğitim, sadece kapsam, amaç ve görevler ve kuruluş çerçevesine değinilmiştir.

- Tüm yurttaşlara, çevresi ile bütünleşebilen ortak bir temel eğitim sağlanacak; ayrıca genel kalkınma hedeflerine uygun olarak ekonomik ve sosyal gereksinmelerle eğitim etkinlikleri arasında bir denge oluşturularak ülkemizin ihtiyacı olan insan gücünü yetiştirmek için gerekli önlemler alınacaktır.

Mevcut eğitim uygulamaları genel kalkınma hedeflerine uygun olarak ekonomik ve sosyal gereksinmelere karşılık veremediği gibi ülkemizin ihtiyacı olan insan gücünü yetiştirmek konusunda tamamen yetersiz ve hatta engelleyicidir çünkü esnaf veya sanatkar olması gereken çocuklar yükseköğretime özendirilmektedir. Bu durumda ülkede ciddi şekilde işçi, sanatkar veya teknisyen eksiği varken işsiz üniversite mezunu sayısı her geçen gün artmıştır.

- Eğitimde fırsat ve olanak eşitliğinin yaygınlaştırılması için gerekli önlemler alınacak, burs ve nakdi yatırımlar, günün koşullarına uygun bir hale getirilerek yaygınlaştırılacaktır.

7/1986 "Milli Eğitim Yasası"nın 10. Maddenin 1., 2. ve 3. bendinde yer almaktadır.

Devlet okullarında yaşanan kalite düşüklüğü ve özel okullardaki gelişmelerden dolayı fırsat ve olanak eşitliği ortadan kalkmıştır. Burs tüzüğündeki yanlış uygulamalar verimliliği azaltmaktadır.

- Ülkemiz koşullarına uygun, çeşitli fakülteleriyle içe ve dışa dönük olarak kendi üniversitemizin açılması ivedilikle gerçekleştirilecektir.

7/1986 "Milli Eğitim Yasası"nın 36.,37.,38.,39. ve 40. maddelerinde yükseköğretimin kapsam, amaç ve görevler, kuruluşu belirlenmiş ancak üniversitemizin açılması ivedilikle gerçekleştirilecektir konusunda bir maddeye rastlanmamaktadır.

- Sanayi, tarım ve hizmet sektörlerinde kısa sürede verimi artıracak teorik ve uygulamalı kurslarla yaygın eğitim faaliyetlerine önem verilecektir.

7/1986 "Milli Eğitim Yasası"nın 47. maddesinde yer almaktadır.

- Orta öğretim gören öğrencilerin çağdaş metotlarla ve teknolojinin gerektirdiği imkânlarla yetişmeleri için gerekli önlemler alınacak, kalkınma hedeflerine de uygun olarak nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanabilmesi için mesleki ve teknik eğitim çağı gereklerine uygun biçimde düzenlenecek ve mesleki, teknik eğitime ağırlık verilecektir.

17/1986 "Milli Eğitim Yasası"nın 15. Maddesinin 1. ve 2. bölümünde Mesleki ve Teknik Eğitime yer verilmiştir. 31., 32., 33., 34. ve 35. Maddelerinde Orta Öğretimin, sadece kapsam, amaç ve görevler ve kuruluş çerçevesi belirlenmiştir. Eğitim kurumlarının geliştirilmesinde, çevresel özellik ve gereksinimler de gözetilip, bu kurumların yer, personel, bina, tesis ve ekleri, donatım, araç, gereç ve kapasiteleri ile ilgili standartlara göre optimal büyüklükte kurulması veya mevcutların bu esaslara göre yeniden düzenlenmesi ve verimli olarak işletilmesinin sağlanması yönünde gerekli önlemler konusuna 15. maddenin 3. bölümünde değinilmiştir.

Nitelikli insan yetiştirilmesi konusunda ilerleme kaydedilmediği gibi yapılan yanlış uygulamalarla bu konuda toplumun her geçen gün geriye gittiği görülmektedir.

- Öğretmenlerin ve eğitimcilerin etkin görev yapmalarında kendilerini sürekli yenileyebilmeleri ve mesleki formasyonlarını geliştirmeleri için gerekli hizmetiçi eğitim düzenlemelerine önem verilecek, öğretmenlerimizin çalışma koşulları iyileştirilerek özlük hakları korunacaktır.

17/1986 "Milli Eğitim Yasası"nın 58., 59. ve 60. maddelerinde yer almıştır.

Genel öğretmen kalitesi yükseleceğine her geçen gün düşmektedir çünkü sistem kadrolanma aşaması ve sonrasında gerekli yeterliliğe sahip olmayan öğretmenlere yaptırım veya etkin bir denetime fırsat vermemektedir.

- Yuva ve yurtlarımızda barındırılan 0-12 ve 12-18 yaş grubundaki çocuklarımıza verilmekte olan bakım, eğitim ve diğer hizmetler en üst düzeye çıkarılacaktır.

Yuva ve yurtlarımızda barınma konusunda herhangi bir maddeye rastlanmamıştır.

- Endüstriyel Eğitim ve Verimlilik Merkezi'nin verimli çalışması ve teknik insan gücü yetiştirilmesi için özendirici önlemler alınacaktır.

Endüstriyel Eğitim ve Verimlilik Merkezi'nin verimli çalışması ve teknik insan gücü konusunda herhangi bir maddeye rastlanmamıştır.

- Temel eğitim kapsamında öğrencilerin temel becerileri kazanmaları yanında onları yaşama hazırlama ve meslek seçimlerini kendi yetenek ve ilgi alanları doğrultusunda yapabilmelerini kolaylaştıracak eğitim programı ve rehberlik çalışmalarına önem verilecektir.

Bu konuda önemli bir ilerleme olmadığı gibi devlet okullarından mezun olan öğrencilerin eğitim düzeylerinde büyük gerilemelerin olduğu görülmektedir.

Özet Not: Bu Dönemki Hükümet Programında bazı maddeler hariç, diğer maddelerle ilgili herhangi bir tüzük ve yasaya rastlanmamıştır. Hükümet Programında diğer maddeler ayrı ayrı incelendiğinde. Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılsaydı gerçekleştirilecek maddeler olduğu görülmüştür.

UBP-YDP Hükümet Programı 02-09-1986

- Okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasına hız verilecek ve zorunlu eğitim çağı olan ilköğretim Okulları ile ortaokullarda okullaşma oranının % 100'e vardırılması için gerekli alt yapı, modern programlar ve öğretmen ihtiyacı sağlanarak, tüm yurttaşlara çevresi ile bütünleşebilen ortak bir eğitim verilmesi yönünde gerekli önlemler alınacaktır.

Özel sektör eğitim kuruluşlarının yaygınlaşması ile okullaşma oranlarında büyük gelişmeler olmuştur.

- Ortaöğretim gören öğrencilerin çağdaş yöntemler ve teknolojinin gerektirdiği imkânlarla yetiştirilmeleri için sürdürülen çabalara daha da hız verilecek ve kalkınma hedeflerine uygun olarak nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanabilmesi için mesleki ve teknik eğitime ağırlık verilecektir. Ayrıca, endüstriyel pratik mesleki eğitime başlanarak mesleklerin sınıflandırılması ile unvan ve yetkilerin düzenlenmesi yönüne gidilecektir.

Bu konuda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Okullarımızda yabancı dil öğreniminin daha verimli olmasına özen gösterilecek, toplumsal temayüle uygun olarak, mevcut Türk Maarif Kolejlerinin sayıları daha da artırılacak, bu okulların gereksinim duyacağı öğretmenlerimizin yetiştirilmesi için gerekli önlemler alınacaktır.

Mevcut atama ve nakil uygulamaları ile doğru öğretmenin doğru okulda ders vermesi ya mümkün değildir ya da uzun yıllar bekleme sonucu olmaktadır. Bu da Kolejlerin ihtiyaç duyduğu nitelikteki öğretmenleri almalarını zorlaştırmaktadır. Yeni Kolej açmak bir yana mevcutların nitelikli öğretmen ihtiyaçları bile karşılanamamaktadır.

28 Kasım 1986, RG 109, Öğretmenlerin Yurt Dışı Burslar Tüzüğü yapılmıştır.

- Ülkemiz koşullarına uygun Fakülteleri ile içe ve dışa yönelik faaliyette bulunacak Doğu Akdeniz Üniversitesinin en kısa sürede arzulanan düzeye ulaşması için gayret gösterilecek ve ülkemizin gereksinme duyduğu öğretmenlerimizin de bu çatı altında yetiştirilmesi sağlanacaktır.

18/1986 Kuzey Kıbrıs Eğitim Vakfı ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Kuruluş Yasası olarak adlandırılan yasa merkezi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde olmak üzere, yükseköğretime yönelik faaliyette bulunacak Üniversite ve diğer yükseköğretim kurumları ile yükseköğretim dışında eğitim öğretim kurumları açmak, bu kurumlara bağlı olarak araştırma ve uygulama birimleri oluşturmak ve bu Yasanın öngördüğü diğer amaçları gerçekleştirmek, vakfın amacına uygun olarak Kuzey Kıbrıs'ın ve Ortadoğu'nun yükseköğrenim gereklerine yönelik; araştırma ve standartlaşma çalışmalarında bulunan; sosyal, kültürel ve bilimsel ilişkilerin gelişmesine yardımcı

olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin dünya uygarlığı içinde saygın bir yer almasını ve bu amaçla çalışırken toplum yararına diğer doğal kazançların sağlanmasına yardımcı olan ve bu Yasanın öngördüğü diğer amaçları gerçekleştirmek üzere Doğu Akdeniz Üniversitesi kurulur.

- Eğitimde fırsat ve olanak eşitliği ilk, orta ve yükseköğretimde dengeli bir biçimde sağlanarak ülkemizde, Türkiye'de ve üçüncü ülkelerde öğrenim gören öğrencilerimizin karşılaştıkları sorunları giderici önlemler alınacaktır. Maddi olanaklardan yoksun yükseköğretimdeki başarılı öğrenciler, burs ve nakdi yardımlarla desteklenecek ve en üst düzeye kadar öğrenim görmeleri sağlanacaktır.

Yüksek öğrenim gören öğrencilerimizin sorunlarının çözümünde yetersiz kalmıştır. Yetenekli öğrenciler ise Burs Tüzüğü yanlışlığı neticesinde yıllardır cezalandırılmaya devam edilmektedir, şöyle ki yetenekli öğrencilerimizin hemen hemen hepsi Amerika veya İngiltere gibi 3. Ülkelere gitmektedirler, Burs Tüzüğüne göre TC ve KKTC dışındaki üniversitelere giden öğrencilere lisans bursu verilmediği için bu öğrenciler cezalandırılmaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'nin 12 Mayıs, 1987 tarihli birleşiminde kabul olunan "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında 9.3.1987 tarihinde imzalanan Eğitim, Bilim ve Kültür Alanındaki İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Yasası", 65/1987 Spor Dairesi (Kuruluş, Görev Ve Çalışma Esasları) Yasası, Anayasa'nın 94 (1) maddesi gereğince, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından Resmi Gazete'de yayınlanmak suretiyle ilân olunur. Sayı: 24/1987 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında 9.3.1987 tarihinde imzalanan Eğitim, Bilim ve Kültür Alanındaki İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Yasa gerçekleşmiştir. Bu yasanın 5. Maddesindeki (a) Burslar tahsis edeceklerdir. (b) Öğrenci yurtlarında yer tahsisi için çaba göstereceklerdir. (c) Öğrenim kurumlarına kabul konusunda öğrencileri kendi mevzuatlarının sağladığı kolaylıklardan yararlandıracaklardır maddeleri, Türkiye'de öğrenim gören öğrencilerimizin karşılaştıkları sorunları giderici önlemler içerisine girebilmektedir. Ancak, ülkemizde ve yabancı ülkelerde öğrenim gören öğrenciler için herhangi bir maddeye rastlanmamıştır.

- Dış ülkelerdeki yurttaşlarımızın her türlü eğitim-kültür sorunlarına yardımcı olunacak; Türk Dili, Türk kültürü ve geleneklerimizi yaşatmalarına, geliştirmelerine destek ve olanak sağlanacak, o ülkelerle dostane ilişkilerimizin artmasında ve devletimizin tanıtılmasında etkin olmalarını gerçekleştirmek yönünde çalışılacaktır.

Bu konuda İngilteredeki “göstermelik” bazı faaliyetler dışında etkin hiçbir faaliyet olmamıştır.

- Bunların yanında öğretmenlerimizin ve eğitimcilerimizin çalışma koşulları ve özlük hakları daha da geliştirilecek, hizmetteki verimliliklerinin artırılması amacı ile gelişen teknolojinin gereklerine uyum sağlamaları bakımından hizmetiçi eğitim çalışmalarına ağırlık verilecektir.

Öğretmenlerin çalışma koşullarında birçok iyileştirme olmasına ve eğitim hizmetiçi eğitim konusunda bazı uygulamalar olsa da öğretmen kalitesindeki düşüş her geçen gün devam etmektedir, çünkü öğretmenin verimlilik veya kalite denetimi diye bir şey yoktur.

- Endüstriyel Eğitim ve Verimlilik Merkezinin verimli çalışması ve ihtiyacımız olan teknik insan gücünün yetiştirilmesi için özendirici önlemler alınacaktır.

Önemli bir ilerleme olmamıştır.

- Yurt dışında, yabancı ülkelerde toplu olarak yaşayan yurttaşlarımızla çocuklarının, özellikle eğitim alanında, kültürel ve sosyal konularda çözümlenmesi gereken sorunları vardır. Bu sorunların çözümüne, olanaklarımız ölçüsünde yardımcı olmak; yeni kuşakların Türk kültür ve geleneklerine bağlı olarak yetiştirilmelerini sağlamak da başlıca görevlerimiz arasında olacaktır.

Bu konuda İngilteredeki “göstermelik” bazı faaliyetler dışında etkin hiçbir faaliyet olmamıştır.

Özet Not: Bu Dönemki Hükümet Programında "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında 9.3.1987 tarihinde imzalanan Eğitim, Bilim ve Kültür Alanındaki İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Yasası" KKTC Bakanlar Kurulu, 17/1986 sayılı Milli Eğitim Yasası'nın 51(4) maddesi uyarınca aynı Yasanın 70. Maddesi altında “Okul Aile Birlikleri ve Federasyonları Tüzüğü”nü, 17/1986 sayılı, Milli Eğitim Yasasının 49. ve 70. maddelerinin verdiği

yetkiye dayanarak Zorunlu Eğitim Tüzüğü'nü yapmıştır. Yine 11 Haziran 1986 tarihinde 19/1986 Kültür Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası 28 Kasım 1986, RG 109, Öğretmenlerin Yurt Dışı Burslar Tüzüğü yapılmış. Diğer maddelerle ilgili herhangi bir tüzük ve yasaya rastlanmamıştır. Hükümet Programında diğer maddeler ayrı ayrı incelendiğinde. Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılıyorsa gerçekleşebilecek maddeler olduğu görülmüştür.

UBP-Bağımsızlar Hükümet Programı 23-05-1988

- Okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasına daha da hız verilecek, 15 yaşına kadar zorunlu ve parasız, 18 yaşına kadar parasız eğitimin tüm bireylere fırsat ve olanak eşitliği verilmek suretiyle sürdürülmesine özen gösterilecek, bu çerçevede ortaokullardaki okullaşma oranının yüzde yüze ulaşması sağlanacaktır.

15 yaşına kadar zorunlu ve parasız, 18 yaşına kadar parasız eğitimin büyük oranda gerçekleştirilmesine rağmen devlet okullarındaki kalite düşüklüğü nedeni ile maddi imkanı olan veliler çocuklarını özel sektör eğitim kuruluşlarına göndermekte veya okul dışı ek ders aldırılmaktadır, bu da fırsat ve olanak eşitliğini ortadan kaldırmıştır.

- Özel eğitime muhtaç çocuklarımızın da toplumun mutluluğundan paylarını alabilmeleri için eğitim ihtiyaçlarının gerektiği şekilde karşılanmasına özen gösterilecektir.

Uzun vadede bu konuda yetersiz olursa da özel eğitim okulları açılmıştır.

- Ortaöğretimde kalkınma hedeflerine uygun olarak nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanabilmesi için mesleki ve teknik eğitime ağırlık verilecektir. Ayrıca, endüstriyel pratik mesleki eğitime başlanarak mesleklerin sınıflandırılması ile unvan ve yetkilerin düzenlenmesi yönüne gidilecektir.

Nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanabilmesi için mesleki ve teknik eğitimde önemli bir ilerleme olmamıştır.

- Okullarımızda, yabancı dil öğreniminin daha etkili ve verimli olabilmesi için araştırma ve çalışmalar yapılarak ders kitabı ve diğer görsel ve işitsel öğretim araç ve gereçleri ile okullarımızın donatılması gerçekleştirilecektir. Ayrıca, yabancı dil eğitim ve öğretiminde etkin oldukları kanıtlanan ve sayıları artırılmış bulunan maarif

kolejlerinin etkinlik ve verimliliğini artırabilmek ve öğretim standardını yükseltebilmek için çağın gereklerine uygun düzenlemelere gidilecek ve gereken önlemlerin alınmasına özen gösterilecektir.

Tüm okullarımızın gereksinim duyduğu nitelikli öğretmenlerin ve verimliliklerinin azlığı nedeni ile bu konuda ilerleme kaydedilmesi mümkün olmamaktadır.

- KKTC'deki her tür ve düzeydeki okulların, teknolojinin gerektirdiği araç ve gereçlerle donanımına önem verilecek; eğitim ve öğretimin çağdaş yöntemlerle sürdürülmesine özen gösterilecektir.

Özet Not: Bu Dönemki Hükümet Programında Sayı: 50/ 1989 “Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası”, Sayı: 69/1989 Mesleki Teknik Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası, Sayı: 12/L990 Yüksek Öğrenim ve Dışilişkiler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası, Sayı: 28/1988 Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasası, 4/1989 Gençlik Dairesi (Kuruluş, Görev Ve Çalışma Esasları) Yasası dışında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisinin 14 Kasım 1989 Tarihli Birleşiminde kabul olunan Sayı: 68/1989 "İlköğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası", Anayasanın 94 (1) Maddesi gereğince, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından, 28 Kasım 1989 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmak suretiyle ilan olmuştur. Yine bu yasalar altında Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumları Kayıt-Kabul, Devam-Devamsızlık Tüzüğü: 50/1989 Sayılı Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 13/1 maddesi ve 69/1989 Sayılı Mesleki Teknik Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 17/1 maddesi uyarınca, Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme Sınav Tüzüğü: 50/1989 Sayılı Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları), Yasası'nın 13/1 maddesi ve 69/1989 Sayılı Mesleki Teknik Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 17/1 maddesi uyarınca, Okul Spor Kolları Tüzüğü: 50/89 sayılı Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 13(3) maddesi uyarınca, Okul Spor Kolları Tüzüğü: 69/89 sayılı Mesleki Teknik Öğretim Dairesi (Kuruluş Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 17(3) maddesi uyarınca. Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumları İçinde ve Dışında Uyulacak Kurallar ve Disiplin Tüzüğü: 50/1989 Sayılı Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 13/2 maddesi ve 69/1989 Sayılı Mesleki Teknik

Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 17/2 maddesi uyarınca Burs Tüzüğü: 12/1990 sayılı, Yükseköğrenim ve Dışilişkiler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları Yasası)'nın 12. maddesinin (2). fıkrası uyarınca, Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tüzüğü: 17/1986 sayılı Yasa altında tüzük. Dıştan Okul Bitirme Sınavları Tüzüğü: İlköğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 13/1 maddesi ve Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 13/1 maddesi ve Mesleki Teknik Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 17/1 maddesi uyarınca ve yine 28/1988 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasası tahtında tüzükler çıkarılmıştır. Hükümet programında maddeler incelendiğine bu çalışmaları yapacak dairelerin kuruluş, görev ve çalışma esasları yasaları yapılmış ancak maddelere yönelik bir çalışma yapılmamıştır. Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılsaydı gerçekleştirilecek maddeler olduğu görülmüştür.

UBP Hükümeti Programı 20-06-1990

- Her tür ve düzeydeki okullarımızda çağın gerektirdiği uygulamalı eğitim yöntemleri tatbik edilerek, öğrencilere araştırmacılığa yönelik eğitim olanakları sağlanacaktır.

Bu konuda önemli bir ilerleme olmamıştır.

- Okulöncesi eğitimin yurt sathında yaygınlaştırılmasına hız verilecek ve okullaşma oranının yüzde yüze ulaşması sağlanacaktır.

Okulöncesi eğitimde devlet yetersiz kalmış, bu alandaki boşluğu özel sektör kuruluşları doldurmuştur.

- Özel eğitime muhtaç çocuklarımızın çağdaş imkânlarla ve mutlu bir ortamda eğitim gereksinimlerinin karşılanmasına özenle devam edilecektir.

Uzun vadede bu konuda yetersiz olsa da özel eğitim okulları açılmıştır.

- Vakıfların, kuruluş amaçlarına, ulusal ve mahalli ihtiyaçlara en uygun biçimde çalışması ve vakıf kaynaklarının mali gücünün artırılması sağlanacaktır. Üniversite eğitiminin gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla eğitim vakfı konusuna özen gösterilecektir.

Özet not: Bu dönemin Hükümet Programı incelendiğinde 2/1993 Yükseköğretim Kurumları Kurulu, Görev, Denetleme ve Akreditasyonu Yasası ve 2/1993 sayılı Yükseköğretim Kurumları (Kuruluş, Görev, Denetleme ve Akreditasyonu) Yasası'nın 21'inci maddesi uyarınca YÖDAK'ın (Yükseköğretim Denetleme ve Akreditasyonu Kurulu, Çalışma Şekil ve Esasları) tüzüğüne ve 56/1993, Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası Madde 5(7) altındaki tüzüğün yapıldığını, hükümet programında maddeler incelendiğinde bu maddelerin iyileşmesine yönelik yasa ve tüzüklerin yapılmadığını. Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılsaydı gerçekleştirilecek maddeler olduğu görülmüştür.

DP-CTP Hükümeti Programı 12-01-1994

- Demokratik kurallara bağlı, demokrasiye yönelik tehditlere karşı duyarlı bir gençlik yetiştirilmesi için eğitim kurumlarında gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
- Eğitim Sistemi, Kıbrıs Türk toplumuna gereksinme duyduğu iyi eğitilmiş, nitelikli insan gücünü kazandırmak, insanımızı dünyada saygın bir biçimde kabul görecektir. öğrenim, beceri ve yabancı dille donatmak amacıyla top yekun ele alınıp yeniden yapılandırılacaktır. bu amaçla devlet bütçesinden eğitime ayrılan pay artırılacak, okul-aile birliklerine çağdaş işlevler kazandıracak düzenlemeler yapılacaktır.
- Yeni okul binalarının ve öğretmen lojmanlarının yapım, bakım ve onarımı gerçekleştirilirken tüm eğitim kurumlarına çağdaş eğitimin gerektirdiği araç, gereç ve donanımın sağlanması için önlemler alınacaktır.
- Eğitimde verimliliği artıracak önlemler alınacak, öğretmenlerin yetiştirilmesine ve hizmet içi eğitimine önem verilecektir. bu çerçevede Türk Öğretmen Koleji, hizmet içi eğitime de cevap verecek şekilde yeniden yapılandırılacak, gerçek bir yükseköğretim kurumu düzeyine getirilecektir.
- Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilatı içinde ihtiyaçlara cevap verebilecek düzenlemeler yapılacaktır.
- Okullar, bina, tesis, mefruşat ve donanımlarıyla toplumun sahip olduğu değerlerdir. bu değerlerden toplumun azami derecede yararlanması tasarrufun bir gereğidir.

okulların tam gün boyunca öğrencilere ve halka hizmet verebilecek bir duruma getirilmesi için gerekli çalışmalar başlatılacaktır.

Yukarıdaki hedeflerde belirtilen konularda önemli bir ilerleme olmamıştır.

- Öğretmenlerin çalışma koşullarını iyileştirmek için gerekli önlemler alınacaktır.

Öğretmenlerin çalışma koşullarında birçok iyileştirme olmasına ve eğitim hizmetiçi eğitim konusunda bazı uygulamalar olsa da öğretmen kalitesindeki düşüş her geçen gün devam etmektedir çünkü öğretmenin verimlilik veya kalite denetimi diye bir şey yoktur.

- Özel eğitime muhtaç olan özürü yurttaşlarımızın en iyi bir şekilde eğitilmesi, rehabilite edilmesi ve toplumsal yaşama katılmasının sağlanması yönünde başta sağlık bakanlığı olmak üzere ilgili kurum, kuruluş, birim ve bu alandaki örgütlerle işbirliği içinde çalışacaktır. Bakanlık bünyesinde bir özel eğitim birimi oluşturulacaktır.

Bu konuda önemli bir ilerleme olmamıştır

- Anasınıfların ilkokul bünyesinden ayrılması yönünde çalışmalar geliştirilecektir.
- Küçük köy okullarının merkezileşmesi yönünde çalışmalar geliştirilecektir.

Zaman içerisinde bu konularda olumlu gelişmeler olmuştur.

- İlköğretimdeki branş öğretmeni eksikliği giderilmeye çalışılacak, "branş öğretmenleri tüzüğü" çıkarılacaktır.
- Eğitim bakanlığı bünyesinde bir "ders araçları yapım merkezi" oluşturulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- Sınıflardaki öğrenci sayısı çağdaş eğitimin gerektirdiği seviyeye indirilecektir.

Yukarıdaki konularda önemli bir ilerleme olmamıştır.

- Bütün öğretim kademelerinde müfredat programları, diploma denkliği korunarak çağdaştırılacak, toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden düzenlenecek, yerelliğe gereken önem verilecek, çevre, sağlık, turizm, trafik ve cinsel eğitim konuları müfredat programlarına alınacaktır.

Müfredat programlarının uygulanmasındaki sorunlar eğitim sistemimizdeki en önemli eksiklik olarak karşımıza çıkmaya devam etmektedir. Müfredatların uygulanması ile ilgili yeterli bir denetim olmadığı için verilen eğitim de yetersiz kalmakta ve ek ders alma, dershaneye gitme zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Netice olarak eğitim kalitesi düşmektedir.

- Toplumun gereksinme duyduğu ara elemanları yetiştirmek amacıyla mesleki teknik eğitime gereken önem verilecek bu kurumlar gerekli araç gereçle donatılacaktır.

Bu konuda kayda değer bir ilerleme olmamıştır. Sorun araç gereçten çok müfredatların işlenmesi ve Öğretmen kalitesi sorunudur.

- Kolejlerin durumu ve kolejlere giriş koşulları yeniden ele alınacaktır.
- Yüksek öğrenim, lisans ve lisansüstü burs sistemi yeniden düzenlenecek, Türkiye'de Kıbrıslı öğrencilerin yoğun olduğu şehirlerde öğrenci yurtları açılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Bu konuda önemli bir ilerleme olmamıştır.

- Ülke eğitimine, ekonomisine ve ülkemizin yurt dışında saygın bir yer edinmesine katkıları da göz önünde bulundurularak üniversitelerin devamlılığı ve öğretim kalitesinin yükseltilmesi için gerekli olan tüm teşvikler ve devlet desteği sağlanırken üniversitelerin bilimsel ve yönetsel özerkliği özenle korunacaktır. Devlet, üniversitelere aktardığı kaynakların kullanımını denetleyecek ve üniversitelerin standardının yükseltilmesini gözetecektir. Kıbrıslı öğrencilerin üniversitelerden daha geniş bir şekilde yararlanması için gerekli teşvik tedbirleri alınacaktır.

Devletin üniversitelerimize yaptığı katkılar artarak devam ettirilmektedir ancak üniversitelerimizin kalitesinde beklenen yükselme gerçekleşmemiştir.

- Üniversitelerin, toplum sorunlarının aşılmasına katkıda bulunacak bilimsel çalışmalar gerçekleştirilmesi için yardımcı olunacaktır.

Üniversitelerimizde yapılan birçok araştırmadan gerektiği gibi yararlanıldığı söylenemez.

Özet not: 30 Mayıs,1994 tarihli Sayı : 34/1994 "Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası"nda yer alan

"Müdür" Kadrosu Hizmet Şemasının "II. Aranan Nitelikler" Kısmı kaldırılmak ve yerine yeni "II. Aranan Nitelikler" kısmı konmak suretiyle değiştirilir.; 30 Mayıs,1994 tarihli Sayı : 39/1994 "İlköğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası"nda yer alan "Müdür" Kadrosu Hizmet Şemasının "II. Aranan Nitelikler" Kısmı kaldırılmak ve yerine yeni "II. Aranan Nitelikler" kısmı konmak suretiyle değiştirilir.; 30 Mayıs,1994 tarihli Sayı : 41/1994 "Mesleki Teknik Öğretim Dairesi İlköğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası"nda yer alan "Müdür" Kadrosu Hizmet Şemasının "II. Aranan Nitelikler" Kısmı kaldırılmak ve yerine yeni "II. Aranan Nitelikler" kısmı konmak suretiyle değiştirilir.; 6 Haziran,1994 tarihli Sayı : 44/1994 "Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası" yapılmıştır. Bu Hükümet Programındaki maddeler tek tek incelendiğinde bu maddeler doğrultusunda yasa veya tüzük yapılmadığı görülmüş. Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılsaydı gerçekleştirilecek maddeler olduğu görülmüştür.

II. DP-CTP Koalisyon Hükümet Programı 22-05-1995

- Eğitim sistemi; Kıbrıs Türk toplumuna gereksinme duyduğu iyi eğitilmiş, nitelikli insan gücünü kazandırmak, insanımızı dünyada saygın bir biçimde kabul görecektir öğrenim, beceri ve yabancı dille donatmak amacıyla topyekün ele alınıp demokratikleşme anlayışına paralel olarak yeniden yapılandırılacaktır.
- Bu amaçla devlet bütçesinden eğitime ayrılan pay artırılacak, okul aile birliklerine çağdaş işlevler kazandıracak düzenlemeler yapılacaktır.
- Eğitimde coğrafi bölgelerarası dengesizlik giderilecek demokratik eğitimin yeniden yapılanması sağlanacaktır.
- Yeni okul binalarının ve öğretmen lojmanlarının yapım, bakım ve onarımı gerçekleştirilirken tüm eğitim kurumlarına çağdaş eğitimin gerektirdiği araç, gereç ve donanımın sağlanması için önlemler alınacaktır.
- Eğitimde verimliliği artıracak önlemler alınacak, öğretmenlerin yetiştirilmesine ve hizmet içi eğitimine önem verilecektir. Bu çerçevede Atatürk Öğretmen Koleji yasası hazırlanarak, hizmet içi eğitime de cevap verecek şekilde yeniden yapılandırılacak, gerçek bir yükseköğretim kurumu düzeyine getirilecektir.

- Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı teşkilatı içinde ihtiyaçlara cevap verebilecek düzenlemeler yapılacaktır.
- Okullar, bina, tesis mefruşat ve donanımlarıyla toplumun sahip olduğu değerlerdir. bu değerlerden toplumun azami derecede yararlanması tasarrufun bir gereğidir. okulların tam gün boyunca öğrencilere ve halka hizmet verebilecek bir duruma getirilmesi için gerekli çalışmalar başlatılacaktır.
- KKTC'deki yüksek öğrenim kurumlarının geliştirilmesini ve eğitim standartlarının yükseltilmesini amaçlayan yükseköğrenim yasası ile DAÜ (değişiklik) yasası hazırlanıp uygulamaya konulacaktır.
- Öğretmenlerin çalışma koşullarını iyileştirmek için gerekli önlemler alınacaktır.
- Özel eğitime muhtaç olan özürlü yurttaşlarımızın en iyi bir şekilde eğitilmesi, rehabilite edilmesi ve toplumsal yaşama katılmasının sağlanması yönünde başta sağlık bakanlığı olmak üzere ilgili kurum, kuruluş, birim ve bu alandaki örgütlerle işbirliği içinde çalışacaktır. Bakanlık bünyesinde bir özel, eğitim birimi oluşturulacaktır.
- Küçük köy okullarının merkezileştirilmesi yönünde çalışmalar geliştirilecektir.
- Sınıflardaki öğrenci sayısı çağdaş eğitimin gerektirdiği seviyeye indirilecektir.
- Bütün öğretim kademelerinde müfredat programları, diploma denkliği korunarak çağdaştırılacak, toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden düzenlenecek, yerelliğe gereken önem verilecek, çevre, sağlık, turizm, trafik ve cinsel eğitim konuları müfredat programlarına alınacaktır.
- 8 yıllık temel eğitim dönemi, bir bütünsellik içerisinde ele alınacak; yeteneklerin seçilmesinden çok her çocuğun potansiyelinin geliştirilmesine gayret gösterilecektir.
- Zorunlu eğitim aşağıya ve yukarıya çekilmek suretiyle 10 yıla çıkartılarak çağdaş ülkelerin düzeyine doğru ilerlenecektir. anayasa'da öngörülen 15 yaşına kadar olan zorunluluk gerçekleştirilirken bunun, 18 yaşına doğru ilerletilmesi için çalışmalar sürdürülecektir .
- Ortaöğretim kademesi çok amaçlılık ilkesi çerçevesinde yeniden yapılandırılacak, öğrencilerimizin çok yönlü yetiştirilmelerinin koşulları hazırlanacaktır. Bu ilkenin

hayata geçirilmesi ile birlikte ülkemizdeki ara eleman sorununa ciddi çözümler getirilecektir.

- Okullarımızda sanat eğitimi yaygınlaştırılacaktır.
- Eğitim bakanlığı bünyesinde bir "ders araçları yapım merkezi" oluşturulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- Köy kadın kurslarının gereksinim duyulan tüm köylerde açılması ve yaygın eğitimin kırsal alanlardan başlayarak geliştirilmesi için önlemler alınacaktır.
- Yükseköğretim, lisans ve lisansüstü burs sistemi yeniden düzenlenecek, Türkiye’de Kıbrıslı öğrencilerin yoğun olduğu şehirlerde öğrenci yurtlarının ve kültürel etkinliklerin yürütülebileceği lokaller açılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- Ülke eğitimine, ekonomisine ve ülkemizin yurtdışında saygın bir yer edinmesine katkıları da göz önünde bulundurularak, üniversitelerin devamlılığı ve öğretim kalitesinin yükseltilmesi için gerekli olan tüm teşvikler ve devlet desteği sağlanırken üniversitelerin bilimsel ve yönetsel özerkliği özenle korunacaktır. Devlet, üniversitelere aktardığı kaynakların kullanımını denetleyecek ve üniversitelerin standardının yükseltilmesini gözetecektir. Kıbrıslı öğrencilerin üniversitelerden daha geniş bir şekilde yararlanması için gerekli teşvik tedbirleri alınacaktır.
- Üniversitelerin, toplum sorunlarının aşılmasına katkıda bulunacak bilimsel çalışmalar gerçekleştirmesi için yardımcı olunacaktır.
- Yükseköğrenim gören muhtaç ve başarılı öğrencilerin öğrenimlerini daha sağlıklı sürdürebilmeleri amacıyla yeni düzenlemeler yapılacaktır.

Birkaç ay süren bu hükümet döneminde hiçbir konuda kayda değer bir ilerleme olmamıştır.

Özet not: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti arasında, 26 Temmuz 1995 tarihinde, Sayı: 55/1995 Eğitim, Bilim, Kültür ve Teknik Alanda İşbirliği Protokolü (Onay) Yasası, 12 Aralık, 1995 tarihli birleşiminde kabul olunan "Öğretmenler (Değişiklik No:3) Yasası" yapılmış. Bu Hükümet Programındaki maddeler tek tek incelendiğinde bu maddeler doğrultusunda yasa veya tüzük

yapılmadığını Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılsaydı gerçekleştirilecek maddeler olduğu görülmüştür.

III. DP-CTP Koalisyon Hükümet Programı 21-12-1995

- Eğitim sistemi; Kıbrıs Türk toplumuna gereksinme duyduğu iyi eğitilmiş, nitelikli insan gücünü kazandırmak, insanımızı dünyada saygın bir biçimde kabul görecektir öğrenim, beceri ve yabancı dille donatmak amacıyla top yekün ele alınıp demokratikleşme anlayışına paralel olarak yeniden yapılandırılacaktır.

Önemli bir ilerleme olmamıştır.

- Bu amaçla devlet bütçesinden eğitime ayrılan pay artırılacak, okul aile birliklerine çağdaş işlevler kazandıracak düzenlemeler yapılacaktır.

Devlet bütçesinden eğitime ayrılan pay verimli olarak kullanılmadığı için hemen hemen tüm okullarımız maddi sıkıntı içerisinde ve okul aile birlikleri bu konuda büyük destek okullarımıza vermektedirler.

- Eğitimde coğrafi bölgelerarası dengesizliği gidermeye yönelik demokratik eğitimin yeniden yapılanması çalışmaları sürdürülecektir.

Öğretmen atama ve nakil sistemi nedeni ile bazı coğrafi bölgelerde sürekli öğretmen açığı ve değişikliği olmaktadır (örneğin Karpaz bölgesi) bu da bu gibi bölgelerin eğitim kalitesini düşürmektedir. Öğretmenlerin bu bölgelerde zorunlu olarak belirli bir süre hizmet vermeleri sağlanmadığı için bu dengesizlik devam etmektedir.

- Yeni okul binalarının ve öğretmen lojmanlarının yapım, bakım ve onarımı gerçekleştirilirken tüm eğitim kurumlarına çağdaş eğitimin gerektirdiği araç, gereç ve donanımın sağlanması için önlemler alınacaktır.

Kayda değer bir ilerleme olmamıştır.

- Eğitimde verimliliği artıracak önlemler alınacak, öğretmenlerin yetiştirilmesine ve hizmet içi eğitimine önem verilecektir. Bu çerçevede Atatürk öğretmen koleji yasası hazırlanarak, hizmet içi eğitime de cevap verecek şekilde yeniden yapılandırılacak, gerçek bir yükseköğretim kurumu düzeyine getirilecektir.

Öğretmenlerin sorumluluklarını yerine getirmeleri konusunda kayda değer bir denetimin olmaması nedeni ile eğitimdeki kalite ve verimlilik her geçen gün azalmaktadır. Bu da her yıl yapılan üniversite giriş sınav neticelerinde açıkça görülmektedir.

- Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı teşkilatı içinde ihtiyaçlara cevap verebilecek düzenlemeler yapılacaktır. Bu amaçla bakanlık ve okullar arasında oluşturulmaya başlanan bilgisayar ağı “bilişim birimi” tarafından geliştirilecektir.

Bu konuda yıllar içerisinde bazı gelişmeler olmasına rağmen gelişmiş ülkelerin çağdaş uygulamalarının çok gerisindeyiz.

- Okullar, bina, tesis, mefruşat ve donanımlarıyla toplumun sahip olduğu değerlerdir. Bu değerlerden toplumun azami derecede yararlanması tasarrufun bir gereğidir. Okulların tam gün boyunca öğrencilere ve halka hizmet verebilecek bir duruma getirilmesi için gerekli çalışmalar başlatılacaktır.

Tam gün eğitime geçilmesi gerek okulların donanımı gerekse öğretmen çalışma hakları değişmediği sürece mümkün değildir ve bu güne kadar da bu konuda hiçbir ilerleme olmamıştır.

- KKTC’deki yüksek öğrenim kurumlarının geliştirilmesini ve eğitim standartlarının yükseltilmesini amaçlayan yüksek öğrenim yasası ile DAÜ (değişiklik) yasası hazırlanıp uygulamaya konulacaktır.

- Öğretmenlerin çalışma koşullarını iyileştirmek için gerekli önlemler alınacaktır.

Eğitim ödeneği ve çalışma saatlerinin azaltılması gibi iyileştirmeler yapılmış, öğrenci başına düşen öğretmen sayısı gelişmiş Avrupa ülkelerinin üzerine çıkarılmış ancak öğretmen verimliliği ve kalitesindeki düşüş devam etmiştir.

- Sağlık bakanlığı, özel eğitime muhtaç olan özürlü yurttaşlarımızın en iyi bir şekilde eğitilmesi, rehabilite edilmesi ve toplumsal yaşama katılmasının sağlanması yönünde ilgili kurum, kuruluş, birim ve bu alandaki örgütlerle işbirliği içinde çalışacaktır. Bu amaçla, bakanlık bünyesinde bir özel eğitim birimi oluşturulacaktır.

Bu konuda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Küçük köy okullarının merkezileştirilmesi yönünde başlatılan çalışmalar tamamlanacaktır.

Küçük köy okullarının merkezileştirilmesi bir iki istisna dışında tamamlanmıştır.

- Sınıflardaki öğrenci sayısı çağdaş eğitimin gerektirdiği seviyeye indirilecektir.
- Bütün öğretim kademelerinde müfredat programları, diploma denkliği korunarak çağdaşlaştırılacak, toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden düzenlenecek, yerelliğe gereken önem verilecek, çevre, sağlık, turizm trafik konuları müfredat programlarına alınacaktır.

Bu konulardaki müfredat programlarında etkin bir değişiklik olmamakla birlikte müfredat programlarının uygulanmasındaki sorunlar eğitim sistemimizdeki en önemli eksiklik olarak karşımıza çıkmaya devam etmektedir. Müfredatların uygulanması ile ilgili herhangi bir denetim olmadığı için verilen eğitim yetersiz kalmaktadır .

- Sekiz yıllık temel eğitim dönemi, bir bütünsellik içerisinde ele alınacak; yeteneklerin seçilmesinden çok her çocuğun potansiyelinin geliştirilmesine gayret gösterilecektir.

Yetenekleri belirlenmeyen çocukların potansiyelinin geliştirilmesi mümkün değildir.

- Zorunlu eğitim aşağıya ve yukarıya çekilmek suretiyle 10 yıla çıkartılarak çağdaş ülkelerin düzeyine doğru ilerlenecektir. Anayasa’da öngörülen 15 yaşına kadar olan zorunluluk gerçekleştirilirken, bunun 18 yaşına doğru ilerletilmesi için çalışmalar sürdürülecektir.

- Orta öğretim kademesi çok amaçlılık ilkesi çerçevesinde yeniden yapılandırılacak, öğrencilerimizin çok yönlü yetiştirilmelerinin koşulları hazırlanacaktır. Bu ilkenin hayata geçirilmesi ile birlikte ülkemizdeki ara eleman sorununa ciddi çözümler getirilecektir.

- Okullarımızda sanat eğitimi yaygınlaştırılacaktır.

- Eğitim bakanlığı bünyesinde bir “ders araçları yapım merkezi” oluşturulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

- Köy kadın kurslarının gereksinim duyulan tüm köylerde açılması ve yaygın eğitimin kırsal alanlardan başlayarak geliştirilmesi için önlemler alınacaktır.

- Yükseköğretim, lisans ve lisansüstü burs sistemi yeniden düzenlenecek, Türkiye’de Kıbrıslı öğrencilerin yoğun olduğu şehirlerde öğrenci yurtlarının ve kültürel etkinliklerin yürütülebileceği lokaller açılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Ülke eğitimine, ekonomisine ve ülkemizin yurtdışında saygın bir yer edinmesine katkıları da göz önünde bulundurularak, üniversitelerin devamlılığı ve öğretim kalitesinin yükseltilmesi için gerekli olan tüm teşvikler ve devlet desteği sağlanırken üniversitelerin bilimsel ve yönetsel özerkliği özenle korunacaktır. Devlet, üniversitelere aktardığı kaynakların kullanımını denetleyecek ve üniversitelerin standardının yükseltilmesini gözetecektir. Kıbrıslı öğrencilerinin üniversitelerden daha geniş bir şekilde yararlanması için gerekli teşvik tedbirleri alınacaktır.

Üniversitelere olan devlet desteği artarak devam etmiş,devlete bağlı üniversitelerin yönetsel özerklikleri sağlanamadığı gibi üniversitelerin standardının yükseltilmesinde de başarılı olunamamıştır.

- Üniversitelerin, toplum sorunlarının aşılmasına katkıda bulunacak bilimsel çalışmalar gerçekleştirmesi için yardımcı olunacaktır.
- Yüksek öğrenim gören muhtaç ve başarılı öğrencilerin öğrenimlerini daha sağlıklı sürdürebilmeleri amacıyla yeni düzenlemeler yapılacaktır.
- Uluslararası ilişkilerimizi geliştirmek üzere çeşitli organizasyonlarla olan bağlar güçlendirilecek, karşılıklı bilgi alışverişine önem verilecektir.
- III. Milli Eğitim Şurası Kararlarının yürürlüğe konması için gerekli yasal ve yönetsel önlemler alınacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

Özet not: Bu Hükümet Programındaki maddeler tek tek incelendiğinde bu maddeler doğrultusunda yasa veya tüzük yapılmadığı görülmüş. Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılsaydı gerçekleştirilecek maddeler olduğu görülmüştür.

UBP-DP Hükümet Programı 28-8-1996

- İnsan varlığına yapılan yatırımın en değerli, toplumu çağdaşlaştırıcı ve yüceltici bir yatırım olduğunun bilinci ve inancı ile yıllık bütçelerimizde eğitim harcamalarına gerekli pay ayrılacak ve bireylerin çağdaş eğitim olanakları ile eğitilmelerine özen gösterilecektir.

Devlet bütçesinden eğitime ayrılan pay verimli olarak kullanılmamaktadır. Bütcenin tamamına yakını öğretmen maaşlarına gittiği için tüm okullarımız maddi sıkıntı içerisinde. Okul aile birlikleri bu konuda okullarımıza büyük destek vermektedirler.

- Her tür ve düzeydeki okullarımızda çağın gerektirdiği uygulamalı eğitim yöntemleri uygulanarak, öğrenciler araştırmacılığa yöneltilecek ve yaparak ve yaşayarak eğitim görme olanakları zenginleştirilecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Ülkemizde Milli Eğitim Yasası hükümleri uyarınca uygulanan eğitimden tüm bireylerin eşitliği de gözetilerek yararlandırılmaları uygulamasına devam edilecek, zorunlu eğitim çağındaki çocuklarımızın okula devamlarına özen gösterilecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Özel eğitime muhtaç yurttaşlarımızın eğitimin gerektirdiği çağdaş olanaklarla eğitilmeleri sağlanarak, mutlu bir ortamda eğitim gereksinmelerinin karşılanması rehabilite edilmesi ve toplumsal yaşama katılmasının sağlanması yönünde, başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere ilgili kurum, kuruluşlarla işbirliğine gidilecektir.

Uzun vadede bu konuda yetersiz olsa da özel eğitim okulları açılmıştır.

- Bireylerin çağdaş eğitim olanakları ile eğitilmelerine özen gösterilecek, modern program uygulayan genel liseler yanında, ticaret-turizm liseleri ve mesleki teknik liselerin daha da geliştirilmeleri sağlanacaktır. Kalkınma hedeflerine uygun olarak nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanmasına özen gösterilecek ve bu doğrultuda mesleki-teknik eğitim yatırımlarına ağırlık verilecektir.

Mevcut eğitim uygulamaları genel kalkınma hedeflerine uygun olarak ekonomik ve sosyal gereksinmelere karşılık veremediği gibi ülkemizin ihtiyacı olan insan gücünü yetiştirmek konusunda tamamen yetersiz ve hatta engelleyicidir, çünkü esnaf veya

sanatkar olması gereken çocuklar yükseköğretime özendirilmektedir. Bu durumda ülkede ciddi şekilde işçi, sanatkar veya teknisyen eksikliği varken işsiz üniversite mezunu sayısı her geçen gün artmıştır.

- İngiliz dili ile öğretim yapan Maarif Kolejlerinin programları yeniden hayata geçirilecektir.

Tekrar hayata geçirilmiştir.

- Zorunlu eğitimden sonra eğitim olanaklarından yararlanamamış gençlerin bir mesleğe yönelmeleri ve onların sağlıklı ve dengeli olarak yetiştirilmeleri için Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasası kapsamındaki uygulamalara hız verilecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Öğrencilerin eğitim olanaklarından en iyi şekilde yararlanmaları amacıyla küçük okulların yerleşim yerleri özellikleri de dikkate alınmak suretiyle merkezileştirilmesi çalışmaları sürdürülecek, boşalan okul binalarımızın köy maksatlarına yönelik olarak kullanılması sağlanacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır

- Sınıflardaki öğrenci sayısı, çağdaş eğitim olanağı veren bir düzeye indirilecektir.

Zaman içerisinde bir miktar iyileşme olmuştur.

- Okulların tam gün boyunca eğitim-öğretim yapması için çalışmalar yapılacak, bu bağlamda koşulların iyileştirilmesine çalışılacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır

- Ülkemizde, Türkiye’de ve üçüncü ülkelerde yüksek öğrenim gören öğrencilerimizin eğitim ve öğrenimlerine yardımcı olmak için gerekli önlemlerin alınmasına özen gösterilecek, maddi olanaklardan yoksun başarılı öğrencilerin en üst düzeye kadar öğrenim görmeleri için ekonomik koşullar da dikkate alınarak gerekli burs ve nakdi yardım uygulamasına özenle devam edilecektir.

Yüksek öğrenim gören öğrencilerimizin sorunlarının çözümünde yetersiz kalınmıştır. Yetenekli öğrenciler ise Burs Tüzüğü yanlışlığı neticesinde yıllardır cezalandırılmaya devam edilmektedir, şöyle ki yetenekli öğrencilerimizin hemen hemen hepsi Amerika

veya İngiltere gibi 3. Ülkelere gitmektedirler, Burs Tüzüğüne göre TC ve KKTC dışındaki üniversitelere giden öğrencilere lisans bursu verilmediği için bu öğrenciler cezalandırılmaktadır.

- Öğretmenlerimizin ve eğitimcilerimizin gelişen eğitim teknolojisinin gereklerine uyum sağlamaları için hizmetiçi eğitim uygulamalarına önem verilecek, öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olarak devamı için gerekli maddi ve manevi önlemlerin alınmasına devam edilecektir.

Genel öğretmen kalitesindeki yükseleceğine her geçen gün düşmektedir çünkü gerek kadrolanma aşamasında gerekse kadrolanma sonrası gerekli yeterliliğe sahip olmayan öğretmenlere hiçbir yaptırım veya ceza uygulanmadığı gibi öğretmenler tamamen etkin bir denetimden uzaktırlar. Eğitim ödeneği ve çalışma saatlerinin azaltılması gibi iyileştirmeler yapılmış, öğrenci başına düşen öğretmen sayısı gelişmiş Avrupa ülkelerinin üzerine çıkarılmış ancak öğretmen verimliliği ve kalitesindeki düşüş devam etmiştir.

- Yurt dışındaki yurttaşlarımızın ana dili eğitimi ile diğer kültürel gereksinmelerinin giderilmesine yardımcı olunacak ve ilgili ülkeler ile dostane ilişkilerimizi geliştirerek bu alandaki faaliyetlerin genişletilmesine özen gösterilecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Ülke eğitimine, ekonomisine ve ülkemizin yurt dışında saygın bir yer edinmesine katkıları da göz önünde bulundurularak, üniversitelerin devamlılığı ve öğretim kalitesinin yükseltilmesi için gerekli olan tüm teşvikler ve devlet desteği sağlanırken üniversitelerin bilimsel ve yönetsel özerkliği özenle korunacaktır.

Üniversite teşvikleri artarak devam etmiş ancak kalite ve yönetsel özerklik konularında herhangi bir ilerleme sağlanamamıştır.

- Devlet, üniversitelere aktardığı kaynakların kullanılmasını denetleyecek ve üniversitelerin standardının yükseltilmesini gözetecektir.

Özet Not: 29 Nisan,1997 tarihli Sayı:25/1997 “İlköğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası”, 29 Nisan,1997 tarihli Sayı: 26/1997 “Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası”, 29 Nisan,1997 tarihli Sayı:27/1997 “Mesleki Teknik Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve

Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası”, 7 Temmuz, 1997 tarihli Sayı: 37/1997 “Kuzey Kıbrıs Eğitim Vakfı ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Kuruluş (Değişiklik) Yasası”, 24 Şubat, 1998 tarihli Sayı: 15/1998 “ Öğretmenler (Değişiklik) Yasası” yapılmış. Bu Hükümet Programındaki maddeler tek tek incelendiğinde bu maddeler doğrultusunda yasa veya tüzük yapılmadığı görülmüş. Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılsaydı gerçekleştirilecek maddeler olduğu görülmüştür.

UBP-TKP Hükümet Programı 12-01-1999

- BRTK, özel radyo ve televizyonlar açısından bir eğitim merkezi olma özelliğini taşımakta ve teknik açıdan özel radyo ve televizyon yayınlarında devamlılığın sağlanmasında yaşamsal bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda, iletişim fakültelerimizde eğitim gören öğrencilerimize staj olanaklarının yaratılması, özel radyo ve televizyonlarımıza personel ve teknik yönden destek verilmesi, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığımız ile işbirliği içinde eğitim yayınları yapılabilmesi için gerekli önlemler alınacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Ülkemiz insanını ulusal, ahlaki ve kültürel değerlerimizi benimseyecek, çağdaş bilim ve teknolojik gelişmeye uyum sağlayacak şekilde bilgi çağı insanı olarak yetiştirecek yerel özelliklere de sahip bir eğitim programı uygulayacağız. Bu program kapsamında, öğretmenlerimizin, gelişen teknolojileri izleyebilmeleri ve kendilerini geliştirebilmeleri için yeni eğitim ve öğretim tekniklerinden yararlanmalarını ve bunları uygulamalarını sağlayacak programlarla sürekli mesleki eğitime tabi tutulmaları için imkânlar yaratılacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Gerçekleştireceğimiz eğitim reformu kapsamında öğretmenlerimizin çalışma koşulları ile sosyo-ekonomik durumlarının iyileştirilmesi ve okulların her türlü donanımlarının geliştirilmesi de gözetilerek okul aile birlikleri ve öğretmen sendikalarıyla uzlaşarak, gerekli altyapıyı da hazırlamak suretiyle tam gün eğitime, öncelikle pilot okullardan başlayarak uygulanması yoluna gidilecektir.

Bu uygulama tam bir başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

- Hükümetimiz Bakanlığı, çağdaş eğitim ilkelerine uygun politikalar oluşturan, genel eğitim planlamasını yapan ve eğitimin bu çerçevede yapılmasını denetleyen bir yapıya kavuşturacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Özürlü çocuklarımızın eğitimine özel bir önem verecek ve çağdaş özel eğitim programları uygulanacaktır. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için okulöncesi, temel ve orta eğitim kurumları içinde özel eğitim verecek özellikli derslikler ve özel okullar açılacaktır. Bu derslik ve okullarda, konularında özel olarak eğitilmiş uzman ve personelin istihdamına ve bu alanda görev yapacak öğretmenlerin eğitilmelerine, özürliülerin eğitimine ve eğitim yolu ile kişilik ve yeteneklerini geliştirmelerine özen gösterilecektir.

Uzun vadede bu konuda yetersiz olsa da özel eğitim okulları açılmıştır.

- Daha yaygın ve daha güçlü bir eğitime hazırlık için okulöncesi eğitimin iki yıla çıkarılması amacıyla bir program uygulamaya konacaktır. Kentlerde ve büyük yerleşim birimlerinde ilkokulların bünyesinde bulunan anasınıfların ayrılarak bağımsız anaokulları haline getirilmesi sağlanacaktır.

Bu konuda bazı olumlu gelişmeler olmuştur.

- Okullarımızda yeni derslikler açılacak, sınıflardaki öğrenci sayısının çağdaş düzeye çekilmesi sağlanacaktır.

Zaman içerisinde bir miktar iyileşme olmuştur.

- Öğrencilerin eğitim olanaklarından en iyi şekilde yararlanmaları amacıyla küçük okulların yerleşim yerleri özellikleri de dikkate alınmak suretiyle merkezileştirilmesi çalışmaları sürdürülecek, boşalan okul binalarımızın köy maksatlarına yönelik olarak kullanılması sağlanacaktır.

Kayda değer bir uygulama olmamıştır.

- Bireylerin çağdaş eğitim olanakları ile eğitilmelerine özen gösterilecek, modern program uygulayan genel liseler yanında, ticaret-turizm liseleri ve mesleki-teknik liselerin daha da geliştirilmeleri sağlanacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Kalkınma hedeflerine uygun olarak nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanmasına özen gösterilecek ve bu doğrultuda mesleki-teknik eğitim yatırımlarına ağırlık verilecektir. Ezberci eğitim ve koleje girişte tek sınava bağlı yaklaşımlar yerine, ilgili örgütler ve devlet bütünselliği içinde yeniden yapılanmaya gidilecektir.

Kolej giriş sınavlarında bazı değişiklikler yapılmıştır.

- Zorunlu eğitimden sonra eğitim olanaklarından yararlanamamış gençlerin bir mesleğe yönelmeleri ve onların ağırlıklı ve dengeli olarak yetiştirilmeleri için Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasası kapsamındaki uygulamalara hız verilecektir.

Kayda değer bir uygulama olmamıştır.

- Orta eğitimde, mesleki-teknik öğretime ağırlık verilecek ve bunu teşvik edecek uygulama ve yönlendirme etkinlikleriyle bu alandaki okullaşma oranı yükseltilecektir. Böylece ekonomik ve sosyal yaşamımızın bu alanda ihtiyaç duyduğu insan gücü öncelikle yetiştirilecektir. Öğrencilere gördükleri eğitimle ilgili olarak verilecek diploma/belge, iş bulmada öncülük taşıması için gerekli tedbirler alınacaktır.

Mevcut eğitim uygulamaları genel kalkınma hedeflerine uygun olarak ekonomik ve sosyal gereksinmelere karşılık veremediği gibi ülkemizin ihtiyacı olan insan gücünü yetiştirmek konusunda tamamen yetersiz ve hatta engelleyicidir çünkü esnaf veya sanatkar olmasına gereken çocuklar yükseköğretime özendirilmektedir. Bu durumda ülkede ciddi şekilde işçi, sanatkar veya teknisyen eksiği varken işsiz üniversite mezunu sayısı her geçen gün artmıştır.

- Bilgisayar destekli eğitim, etkileşimli eğitim, bilgi paylaşımı, internet, görüntülü haberleşme gibi, imkânlar sunacak olan Bilişim Projesi çerçevesinde tüm ortaokul - lise ve meslek liselerimize çağdaş bilgisayar laboratuvarlarının kurulması sağlanacaktır. Bu çerçevede TC ile ortaklaşa hazırlanan Eğitimde Modernizasyon Projesi uygulamaya konacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- İnsan varlığına yapılan yatırımın en değerli, toplumu çağdaşlaştırıcı ve yüceltici bir yatırım olduğunun bilinci ve inancı ile yıllık bütçelerimizde eğitime ayrılan pay,

çağdaş ülkelerdeki oran düzeyine kademeli olarak yükseltilecek ve bireylerin çağdaş eğitim olanakları ile eğitilmelerine özen gösterilecektir.

- Okullarımızda öğretmen-öğrenci motivasyonu artırılacak, ölçme ve değerlendirme hizmetlerinde verimlilik yükseltilecektir.

Genel öğretmen kalitesindeki yükseleceğine her geçen gün düşmektedir, çünkü gerek kadrolanma aşamasında gerekse kadrolanma sonrası gerekli yeterliliğe sahip olmayan öğretmenlere hiçbir yaptırım veya ceza uygulanmadığı gibi öğretmenler tamamen etkin bir denetimden uzaktırlar. Eğitim ödeneği ve çalışma saatlerinin azaltılması gibi iyileştirmeler yapılmış, öğrenci başına düşen öğretmen sayısı gelişmiş Avrupa ülkelerinin üzerine çıkarılmış ancak öğretmen verimliliği ve kalitesindeki düşüş devam etmiştir. Sınıfta kalmanın yapılan uygulamalarla tamamen ortadan kaldırılması ile öğretmen-öğrenci motivasyonu tamamen ortadan kalkmış disiplinsizlik hat safhaya ulaşmıştır. Netice olarak eğitimdeki kalite düşmesini her yıl yapılan ÖSS sınav neticelerinde açıkça görülmekteyiz. Bir zamanlar Türkiye birincisi olan KKTC Hakkari'nin gerisine düşerek sonunculuğa gerilemiştir.

- Ailelerin Eğitimdeki gücünü ve sorumluluklarını artıracak okul ve aileler arasındaki ilişkiler geliştirilecek, öğrencilere Eğitim ve Öğrenme kültürünün aileler tarafından da verilmesi sağlanacak, yaygın eğitime gereken önem verilecektir. Bu amaçla, çağdaşlaşmak ve çağın büyük yarışından kopmamak için, gerçekleştireceğimiz eğitim reformuyla eğitimi yaygınlaştıracak bir sistem kuracak; eğitimi sadece okullarla sınırlı tutmayacak, ülkemizin her sahasında insan kalitesini, niteliklerini ve kapasitesini yükseltecek yaygın eğitimi yaşama geçireceğiz. Eğitimde ulaşacağımız hedeflerden biri, yaşam boyu eğitim olacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Yeni okul binalarının ve öğretmen lojmanlarının yapım, bakım ve onarımı gerçekleştirilirken tüm eğitim kurumlarına çağdaş eğitimin gerektirdiği araç, gereç ve donanımın sağlanarak, okullarımızın daha modern ve rahat bir yapıya kavuşturulması için gerekli önlemler alınacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Atatürk Öğretmen Koleji Yasası hazırlanarak, hizmetiçi eğitime de cevap verecek şekilde yeniden yapılandırılması sağlanacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'nin 7 Kasım 2000 tarihli birleşiminde kabul olunan Resmi Gazete'de yayımlanan 60/2000 "Atatürk Öğretmen Akademisi Kuruluş Yasası" ve bu yasanın 14(5) Maddesi uyarınca, AÖA Yönetim Kurulu Toplanma Şekli ve Çalışma Esasları Tüzüğü, 12(5) Maddesi uyarınca, AÖA Giriş Sınavları ve Mülakat Tüzüğü, 24(4) Maddesi uyarınca, Atatürk Öğretmen Akademisi Personel Atama ve Görevlendirme Tüzüğü, 5(3) ve 6(2) Maddeleri uyarınca, AÖA Pedagojik Formasyon Kazandırma Programları Tüzüğü, 6(2) Maddesi uyarınca, AÖA Ölçme ve Değerlendirme Birimi Oluşum, Görev ve Çalışma Esasları Tüzüğü, 6(2) Maddesi uyarınca, AÖA Öğretmenlik Meslek Eğitimi Birimi, Oluşumu, Görev ve Çalışma Esasları, 28(2) Maddesi uyarınca, AÖA Öğretim ve Sınav Tüzüğü, 6(2) Maddesi uyarınca, AÖA Hizmetiçi Eğitim Birimi Oluşumu, Görev ve Çalışma Esasları Tüzüğü yapılmıştır.

- Üniversitelerimizin standartlarını ve eğitim kalitesini yükseltecek imkânlar yaratılacak, devletin bu alandaki etkin desteği artırılacaktır. Üniversitelerimizin kendi kendilerini daha iyi yönetebileceği, özerkliklerini sağlayacak ve demokratik yapılarını oluşturacak yasal düzenlemeler yapılacaktır.

Devletin üniversitelerimize yaptığı katkılar artarak devam ettirilmektedir ancak üniversitelerimizin kalitesinde beklenen yükselme gerçekleşmemiştir.

26 Ocak 1999, RG 5 Yükseköğretim Kurumları Tüzüğü yapılmıştır.

- Üniversitelerimizin, dış rekabet olguları dikkate alınarak, rekabet güçlerini arttıracak bir işbirliği ve dayanışma içinde faaliyetlerini yürütecekleri zemin yaratılacaktır.

Üniversitelere verilen teşviklerle bunun sağlanmasına çalışılmaktadır.

- Yükseköğretim Kurumları Kuruluş, Görev, Denetleme ve Akreditasyon Yasası (YÖDAK) üzerinde gerekli yasal düzenlemeler yapılarak YÖDAK'a işlerlik kazandırılacaktır.

Kayda değer bir ilerleme olmamıştır.

- Türkiye Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı ve YÖK ile KKTC Eğitim Bakanlığı arasında yakın işbirliği sürdürülecek ve KKTC’ne Üniversitelerde Kontenjan sağlanacaktır.

YÖK tarafından üniversitelerimize sağlanan kontenjanlar artarak devam etmektedir.

- Ülkemizde ve Türkiye’de yükseköğrenim gören öğrencilerimizin eğitim ve öğrenimlerine yardımcı olmak için gerekli önlemlerin alınmasına özen gösterilecek, maddi olanaklardan yoksun başarılı öğrencilerin en üst düzeye kadar öğrenim görmeleri için ekonomik koşullar da dikkate alınarak gerekli burs ve nakdi yardım uygulamasına özenle devam edilecektir.

Kayda değer bir ilerleme olmamıştır.

- İş hayatının mevcut ve beklenen ihtiyaçlarının karşılanması için iş dünyası, eğitim kurumları ve ilgili örgütlerle işbirliği yapılacaktır.

Kayda değer bir uygulama olmamıştır.

- Kıbrıs Türk Kültürünün yozlaşmadan benimsenip korunması ve Türkiye ile ülkemiz arasında eğitim, bilim ve kültür-sanat alanında var olan işbirliğinin daha da güçlendirilmek suretiyle devamına önem verilecektir.

Kayda değer bir ilerleme olmamıştır.

Özet Not: Bu Hükümet döneminde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi’nin 24 Mayıs 2000 tarihli 31/2000 sayılı “Talim ve Terbiye Dairesi (Kuruluş Görev ve Çalışma Esasları) Yasası” ile 60/2000 “Atatürk Öğretmen Akademisi Kuruluş Yasası”, 5 Ekim , 1999 tarihli Sayı :49/1999“Öğretmenler (Değişiklik No:3) Yasası”, 11 Şubat 2000 tarihli Sayı :20/2000 “Öğretmenler (Değişiklik) Yasası” yapılmış bunun dışında bazı maddeler daha önce yapılan yasaların devamının sürdürülmesi kapsamaktadır. Diğer maddelerle ilgili herhangi bir yasa veya tüzük yapılmamıştır. Bu Hükümet Programındaki maddeler tek tek incelendiğinde bu maddeler doğrultusunda yasa veya tüzük yapılmadığı görülmüş. Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılsaydı gerçekleştirilecek maddeler olduğu görülmüştür.

UBP-DP Hükümet Programı 11-06-2001

- Her birey için yaşam boyu öğrenme yaklaşımıyla bilgiye ulaşabilme yöntemlerini öğreten, rehberlik hizmetleri içeren, teknolojik olanaklardan yararlanabilen, üretime dönük eğitime ağırlık veren ve fırsat eşitliğini gözetten bir eğitim sistemi oluşturulacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılması için gerekli altyapı ve öğretmen açıklarının giderilmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır. Okulöncesi eğitim hizmeti veren özel ve kamu kurumları arasındaki farklılıkların giderilmesi amacıyla standartlar geliştirilecektir.

Okulöncesi eğitimde devlet yetersiz kalmıştır, bu alandaki boşluğu özel sektör kuruluşları doldurmuş ayrıca okullaşma oranlarının yükselmesine de katkı sağlamıştır.

- Özel eğitim alması gereken çocukların, gelişim düzeyi normal seyreden çocuklarla birlikte eğitim görmesine olanak yaratacak kaynaştırma sınıfları tüm öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek mekan, donanım, personel ve program esnekliğine kavuşturulacaktır.

Uzun vadede bu konuda yetersiz olsa da özel eğitim okulları açılmıştır.

- Eğitimin her kademesinde ileri teknolojileri kullanan yeni eğitim yöntemlerinin uygulamaya konması sağlanacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Yükseköğretimde, rekabet gücünün artırılması ve korunması amacıyla, kalitenin geliştirilmesi yönünde gerekli yasal ve idari düzenlemeler yapılacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Öğrencilerin eğitim olanaklarından en iyi şekilde yararlanmaları amacıyla küçük okulların yerleşim yerleri özellikleri de dikkate alınmak suretiyle merkezileştirilmesi çalışmaları sürdürülecek, boşalan okul binalarımızın köy maksatlarına yönelik olarak kullanılması sağlanacaktır.

Birçok küçük köy okulu merkezleştirilmiştir.

- Bireylerin çağdaş eğitim olanakları ile eğitilmelerine özen gösterilecek, genel liseler yanında, ticaret, turizm liseleri ve mesleki teknik liselerinin daha da geliştirilmeleri sağlanacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Kalkınma hedeflerine uygun olarak nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanmasına özen gösterilecek ve bu doğrultuda mesleki-teknik eğitim yatırımlarına ağırlık verilecektir.

Mevcut eğitim uygulamaları genel kalkınma hedeflerine uygun olarak ekonomik ve sosyal gereksinmelere karşılık veremediği gibi ülkemizin ihtiyacı olan insan gücünü yetiştirmek konusunda tamamen yetersiz ve hatta engelleyicidir çünkü esnaf veya sanatkar olmasına gereken çocuklar yükseköğretime özendirilmektedir. Bu durumda ülkede ciddi şekilde işçi, sanatkar veya teknisyen eksiği varken işsiz üniversite mezunu sayısı her geçen gün artmıştır.

- Zorunlu eğitimden sonra eğitim olanaklarından yararlanamamış gençlerin bir mesleğe yönelmeleri ve onların ağırlıklı ve dengeli olarak yetiştirilmeleri için Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasası kapsamındaki uygulamalara hız verilecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Bilgisayar destekli eğitim, etkileşimli eğitim, bilgi paylaşımı, internet, görüntülü haberleşme gibi imkânlar sunacak olan Bilişim Projesi çerçevesinde tüm ortaokul-lise ve meslek liselerimize çağdaş bilgisayar laboratuvarlarının kurulmasına devam edilecektir. Bu çerçevede TC ile ortaklaşa hazırlanan Eğitimde Modernizasyon Projesi uygulamaya konacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Okullarımızda öğretmen-öğrenci motivasyonu artırılacak, ölçme ve değerlendirme hizmetlerinde verimlilik yükseltilecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Ailelerin Eğitimdeki gücünü ve sorumluluklarını artıracak okul ve aileler arasındaki ilişkiler geliştirilecek, öğrencilere Eğitim ve Öğrenme kültürünün aileler tarafından da verilmesi sağlanacak, yaygın eğitime gereken önem verilecektir. Eğitimde ulaşacağımız hedeflerden biri, yaşam boyu eğitim olacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Üniversitelerimizin standartlarını ve eğitim kalitesini yükseltecek imkânlar yaratılacak, Devletin bu alandaki etkin desteği artırılacaktır. Üniversitelerimizin kendi kendilerini daha iyi yönetebileceği, özerkliklerini sağlayacak ve demokratik yapılarını oluşturacak yasal düzenlemeler oluşturulacaktır.

Devletin üniversitelerimize yaptığı katkılar artarak devam ettirilmektedir ancak üniversitelerimizin kalitesinde beklenen yükselme gerçekleşmemiştir.

- Üniversitelerimizin, dış rekabet olguları dikkate alınarak rekabet güçlerini arttıracak bir işbirliği ve dayanışma içinde faaliyetlerine zemin yaratılacaktır.

Üniversitelere verilen teşviklerle bunun sağlanmasına çalışılmaktadır.

- Yükseköğretim Kurumları Kuruluş, Görev, Denetleme ve Akreditasyon Yasası (YÖDAK) üzerinde gerekli düzenlemeler yapılarak, işlerlik kazandırılacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK ile KKTC Milli Eğitim Bakanlığı arasında yakın işbirliği sürdürülecek ve KKTC’ne Üniversitelerde Kontenjan sağlanacaktır.

Üniversitelerimize verilen kontenjanlar artarak devam etmektedir.

- Ülkemizde ve Anavatan Türkiye’de yüksek öğrenim gören öğrencilerimizin eğitim ve öğrenimlerine yardımcı olmak için gerekli önlemlerin alınmasına özen gösterilecek, maddi olanaklardan yoksun başarılı öğrencilerin en üst düzeye kadar öğrenim görmeleri için ekonomik koşullar da dikkate alınarak gerekli burs ve nakdi yardım uygulamasına özenle devam edilecektir.

Yetersiz de olsa bu öğrencilere maddi yardım sağlanmaya devam edilmiştir.

- İş hayatının mevcut ve beklenen ihtiyaçlarının karşılanması için iş dünyası, eğitim kurumları ve ilgili örgütlerle işbirliği yapılacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Kıbrıs Türk Kültürünün benimsenip korunması ve Anavatan Türkiye ile ülkemiz arasında eğitim, bilim ve kültür-sanat alanında var olan işbirliğinin daha da güçlendirilmek suretiyle devamına önem verilecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

Özet Not: 6/2002 Orta Doğu Teknik Üniversitesinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bir Kampus Kurmasına İlişkin Çerçeve Protokolü (Onay) Yasası, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arsında mevcut işbirliği ve dayanışma çerçevesinde Orta Doğu Teknik Üniversitesinin bir eğitim kampusu tesisi kurması amacıyla 27 Mart 2000 tarihinde Ankara’da imzalanan 13 maddelik çerçeve protokole yasal işlerlik kazandırıldı. Hükümet Programında diğer maddelerle ilgili herhangi bir tüzük ve yasaya rastlanmamıştır. Hükümet Programında diğer maddeler ayrı ayrı incelendiğinde. Tüm maddelerin hükümet tarafından gerekli çalışmalar yapılsaydı gerçekleştirilecek maddeler olduğu görülmüştür.

CTP -DP Hükümet Programı 19-01-2004

- Kıbrıs Türk insanının, gerek kendi öz yurdunda yaşamını sürdürebileceği gerekse dünyada saygın biçimde kabul göreceği kapsamda öğrenim, meslek ve yabancı dil, teknoloji kullanımı ve iletişim becerileriyle donatılmasına büyük önem verilecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Okullarımızda, düşünce ve anlatım özgürlüğüne inanan, din ve vicdan özgürlüğü ile bunları savunan nitelikler kazandıracak bir eğitim politikası uygulayacak, cinsiyet ayrımcılığına karşı olacak, şiddetin her türünü reddeden, demokrasiye, insan hak ve özgürlüklerine inanıp bunları savunan niteliklere sahip gençler yetiştirilecektir

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Eğitimin; öğretmen, öğrenci ve velilerin katılımı ile demokratik ve katılımcı bir yapıya kavuşturulması yönünde çalışmalar yapılacaktır. Okullarımızda oluşturulan

öğrenci konseylerinin yetki ve işlevleri geliştirilecek, velilerimizle öğretmenlerimizin ve sendikalarının eğitimle ilgili tüm süreçlere katılımı sağlanacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Okullarımızda mevcut bina ve alt yapıların bakım onarımı gerçekleştirilecektir, yeni derslikler açılarak sınıflardaki öğrenci sayısı çağdaş düzeye çekilecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Toplumun en önemli gereksinmesi olan ara eleman açığını gidermek için Mesleki Teknik Eğitimde yeniden yapılanma ve teknolojik yenilenmeye gidilecek, yabancı dilde eğitim yapan, başta turizm olmak üzere bazı mesleklere yönelik Meslek Kolejleri açılacaktır.

Mevcut eğitim uygulamaları genel kalkınma hedeflerine uygun olarak ekonomik ve sosyal gereksinmelere karşılık veremediği gibi ülkemizin ihtiyacı olan insan gücünü yetiştirmek konusunda tamamen yetersiz ve hatta engelleyicidir çünkü esnaf veya sanatkar olmasına gereken çocuklar yükseköğretime özendirilmektedir. Bu durumda ülkede ciddi şekilde işçi, sanatkar veya teknisyen eksikliği varken işsiz üniversite mezunu sayısı her geçen gün artmıştır.

- Çıraklık Meslek Eğitimi Yasası, günün koşullarına göre yeniden düzenlenerek uygulanması sağlanacak, Çok Amaçlı Meslek Liselerinin hayata geçirilmesi yönünde gerekli önlemler alınacak ve çalışmalar başlatılacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Geçmişte, özürlü çocukların toplumdan ve arkadaşlarından soyutlanarak sürdürülen eğitim anlayışını değiştirmek amacıyla "Özel Eğitimde Entegrasyon Projesi" hazırlanıp, iki okulumuzda kaynak sınıflar açılmıştı. Bu projenin daha ileriye götürülmesi sağlanacaktır. Hükümetimiz döneminde özel eğitimin alt yapısını oluşturan çalışmalar süratle yapılacak ve özel eğitim yasası süratle çıkarılacaktır. Bu dönemde özürlü ailelerin eğitilmesi ile ilgili programlar ve düzenlemeler yapılacaktır. Bakanlık bünyesinde özel eğitim dairesi oluşturulacak ve ülkemizdeki özürlü çocuklar ve özür grupları ile ilgili bölgesel bazda veri toplama ve değerlendirme çalışmaları süratle yapılacaktır. Özürlülerle ilgili çalışmalarda, ilgili sivil toplum örgütleri ile

işbirliği yapılacak ve özörlöülerin eğitimi konusunda uğraş veren sivil toplum örgötlöeri desteklenecektir.

Uzun vadede bu konuda yetersiz olsa da özel eğitim okulları açılmış ve sivil toplum örgötlöeri ile de işbirliği yapılmaktadır.

- Yerel bilgilerle donatılmış ders kitaplarının hazırlanması, basımı ve okullarımıza dağıtımını gerçekleştirilecek ve daha önce hazırlanıp müfredatlara konan yerel ders kitaplarının okutulması sağlanacak, her yıl karşılaşılan kitap sorununun ortadan kaldırılması ve okullarımıza zamanında dağıtımını için gerekli önlemler alınacaktır.

Kayda değer bir ilerleme olmamıştır.

- Eğitimde günlük ve yıllık çalışma programları içinde azami süreden yararlanma konusunda gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Öğretmenlik mesleği, kaliteye azami özen gösterilerek her kademedede teşvik edilecektir, eğitim sürecinde en önemli ve vazgeçilmez öğelerden birisi olan öğretmenlerin çalışma koşullarının çağdaş standartlara yükseltilmesi sağlanacak, öğretmenlerimizin mesleki gelişmelerinde önemli yeri olan hizmetiçi eğitim çalışmaları, çağdaş yenilikler dikkate alınarak ve ihtiyaç analizleri yapılarak yaygınlaştırılacaktır.

Genel öğretmen kalitesindeki yükseleceğine her geçen gün düşmektedir çünkü gerek kadrolanma aşamasında gerekse kadrolanma sonrası gerekli yeterliliğe sahip olmayan öğretmenlere hiçbir yaptırım veya ceza uygulanmadığı gibi öğretmenler tamamen etkin bir denetimden uzaktırlar. Eğitim ödeneği ve çalışma saatlerinin azaltılması gibi iyileştirmeler yapılmış, öğrenci başına düşen öğretmen sayısı gelişmiş Avrupa ülkelerinin seviyesine çıkarılmış ancak öğretmen verimliliği ve kalitesindeki düşüş devam etmiştir.

- Eğitimin ölkemizin gelişiminde önemli bir sektör olduğu gerçeğinden hareketle, üniversitelerin bilgi üreten ve ürettiği bilgiyi çeşitli araçlarla yayan kurumlar olarak düzeylerinin yükseltilmesi teşvik edilecektir. Bu amaçla üniversitelerin altyapı, tesis, donanım, kadrolar yönünden çağdaş düzeyi yakalamasına yardımcı olunacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Yüksek öğrenim kurumlarının özgür ve demokratik bir ortam içinde çalışmaları sağlanacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Yükseköğretim bir bütün olarak ele alınacak, uluslararası kalite ve standartları gözetilecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Demokratik ve katılımcı bir anlayış ve yaklaşımla ilgili tüm tarafların katkıları ile yükseköğretim kurumlarının uymaları gereken genel esasları içerecek yeni bir yükseköğretim yasası hazırlanacaktır. Yüksek Öğrenim ve Akreditasyon Yasası günümüz koşulları dikkate alınarak yeniden düzenlenecektir.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Atatürk Öğretmen Akademisi Yasası katılımcı bir yaklaşımla yeniden ele alınacak, verimlilik etkinlik ve işlevsel yönleri ile gerekli düzenlemelerin yapılması sağlanacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

- Gerek yatırımlar, gerekse hizmetler, sosyal transferler ve diğer ödenekler açısından bütçeden eğitime ayrılan pay, gerekli önlemler alınarak çağın gereklerine uygun rakamlara yükseltilecektir.

Devlet bütçesinden eğitime ayrılan pay verimli olarak kullanılmamaktadır. Bütcenin tamamına yakını öğretmen maaşlarına gittiği için tüm okullarımız maddi sıkıntı içerisinde. Okul aile birlikleri bu konuda okullarımıza büyük destek vermektedirler.

- Eğitim ve Kültür Bakanlığı bünyesinde kültürle ilgili olarak yazın sanatı, sahne sanatları, görsel sanatlar, plastik sanatlar ve müzik alanlarında yeni birimler oluşturulacaktır.

Bu konularda önemli bir gelişme olmamıştır.

CTP-BG-DP Hükümeti Programı 11-03-2005

- İki partinin siyasi eşitlik ve işbirliği anlayışı ile oluşturdukları ve 17 Nisan, 2005 Cumhurbaşkanlığı seçimlerine kadar göreve devam edecek olan koalisyon hükümetimiz 24 Nisan referandumundan sonra ortaya çıkan ve bütün çabalarımıza karşın çözülemeyerek 20 Şubat erken seçimlerine yol açan hükümet krizini aşmayı, bunu yaparken de Cumhurbaşkanlığı seçimine kadar bir kesintiye yol açmamayı öngörmektedir.
- Eğitimin yeniden yapılanması amacı ile başlatılan çalışmalar şeffaflık ve katılımcılık anlayışları ile sürdürülecektir.
- “Gençlik gelecektir” anlayışı ile gençlerimiz için başlattığımız çalışmalar, katılımcılık temelinde ve özellikle gençlerimizin katılımı sağlanarak devam ettirilecektir.
- Bu arada 17 Nisan Cumhurbaşkanlığı seçiminden sonra kurulacak olan ve beş yıllık bir icraat hükümeti olması öngörülen yeni CTP-BG-DP koalisyon hükümetinin programı için gerekli hazırlıklar da hükümetimizin görevleri arasında olacaktır.

Özet Not: 11 Martta kurulan bu hükümet kullandığı ilk satırlardan da anlaşılacağı gibi Cumhurbaşkanlığı seçimlerine odaklı kısa süreli bir hükümet olduğu için herhangi bir reform yapmamış sadece Annan planı ve A.B yanlısı siyasetin devamı ile birlikte gençlik mobilizasyonunun artırılması ve bir takım bursların yurtdışına giden (özellikle Avrupa ve Amerika)öğrencilerin bu burslardan faydalanması yönünde M.E.Bakanlığı aracılığıyla düzenlemelere gitmiştir. Dönemin başbakanı Mehmet Ali Talat 1 ay sonra Cumhurbaşkanı seçilmiş ve hükümet değişmiştir.

CTP BG-DP Hükümeti Programı 03-05-2005

- Bugün sizlere programını sunmakta olduğumuz CTP-BG/DP koalisyon hükümeti, siyasal yapımızda ortaya çıkan yeni dengelerin üzerinde yükselen, Kıbrıs Türk halkının demokratik iradesi ile belirlenmiş olan yeni hedeflerini gözeterek olan yeni bir hükümettir. Bu hükümetin başlıca amacı, halkın demokratik tercihlerini siyasal yaşama yansıtmak ve siyasal süreç içinde üretilecek kararlarla Kıbrıs Türk halkının siyasal, sosyal ve ekonomik yaşamını yeniden şekillendirmektir. Bu nedenle, bu

hükümet Yeniden Yapılanma Hükümeti, programı ise Yeniden Yapılanma Programı olacaktır.

- Kıbrıs sorunu gibi, ekonomik, sosyal, sanatsal, kültürel ve sportif yaşamımızın kurumları da, dış dünya ile etkileşimin bugüne oranla çok daha sınırlı olduğu bir dönemde şekillenmişlerdir. Bugünün ve yarının ihtiyaçlarını, dünün kurumları ve anlayışları ile karşılayabilmemiz mümkün değildir. Bu nedenle her alanda yeniden yapılanma, Kıbrıs Türk halkının üretkenliğini, verimliliğini ve yaşam kalitesini yükseltme gerekliliği vardır. Yeni hükümetimiz, bütün sorunlara, böyle bir reformist anlayışla yaklaşacaktır.

- Yaşadığımız günümüz dünyasında insanoğlunun barış, özgürlük, demokrasi, ve kaliteli yaşam hakkı giderek daha da belirginleşmekte ve vazgeçilmez olmaktadır. İnsanların ve toplumların yaşamı anlamlandırıp daha mutlu ve kaliteli bir yaşama olanak tanınmanın en etkili yolunun eğitimden geçtiği bilinen bir gerçekliktir.

- Hükümetimiz, Atatürk ilkelerini bilen ve yorumlayan, “Yurtta Barış Dünyada Barış” ilkesini yaşama geçiren, ülkesinin her türlü kültürel ve tarihi değerlerini birer zenginlik olarak görüp barış, özgürlük, demokrasi, sosyal adalet ve hukukun üstünlüğü ilkelerine bağlı, bunları benimseyen, koruyan ve geliştiren, bilimsel düşünüş ve çalışmayı özümsemiş, teknoloji kullanmayı, değişimi ve gelişmeyi amaç edinmiş çağdaş bilgi ve becerilere sahip, her türlü ayırmacılığa karşı bir dünya görüşünü benimsemiş, hoşgörülü ve emeğe saygılı yurttaşlar yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

- Eğitimde kalite ve verimliliği artırma bağlamında öğrencilerin on beş yaşına kadar kesintisiz/zorunlu Temel Eğitim alma olanağına kavuşması yönüne gidilecektir. Temel eğitim kapsamında öğrencilerin temel becerileri kazanmaları yanında onları yaşama hazırlama ve meslek seçimlerini kendi yetenek ve ilgi alanları doğrultusunda yapabilmelerini kolaylaştıracak eğitim programı ve rehberlik çalışmalarına pilot uygulamalarla birlikte geçilecektir.

Kesintisiz tam gün temel eğitim başlığı altında ada da ilk kez bir ilkokul pilot okul seçilerek(Şht. Ertuğrul İlkokulu) okul aile birliği onayı da olarak. Tam gün eğitim denemesinde bulundu ancak ilk başta sendika onayı ve desteği de bulunmasına karşın gerek okulun fiziki durumu, öğretmenlerin hazırbulunuşluk düzeyleri, yemekhane

düzenlemesindeki eksiklikler ve yönetimde yaşanan olumsuzluklar sonucu M.E.Bakanlığı uygulamaya son verme durumunda kalmıştır.

- Çocukları küçük yaşlardan anlamsız ve gereksiz bir yarışa sokan sınavlara alternatif çağdaş yaklaşımlar getirilerek bu bağlamda bilimsel çalışmalar hayata geçirilecektir. Yarıştıran ve eleyen bir sistem yerine, herkesin yeteneklerini geliştirmeyi hedefleyen ve ilgilerini dikkate alan öğrenci merkezli bir sistem hayata geçirilecektir. Bu bağlamda programlardaki zorunlu derslere ilaveten sunulan seçimlik derslerin artırılması yönüne gidilecektir.

Kolejlerin ortabölgeleri yukarıdaki paragraf gerekçe gösterilerek kapatıldı. Lise I ile orta son sınıf arasına içi ve müfredatı belirli olmayan hazırlık sınıfları eklendi. Mevcut sınavla kolejler ve Anadolu liselerine sınavla giriş kaldırıldı ve Kolej sistemi çöktürüldü. Kolejin Orta okul müfredatında okutulan İngilizce içerikli dersler sistem dışına çıkartıldı. Liseden itibaren koleje giren gençler altyapısız bir şekilde İngilterenin GCE sınavlarına girdikleri için başarı oranları ada çapında düştü. Velilerin kolej talebi o güne kadar denenmemiş bir yol olan Rum kesiminin paralı English School'una kaydı. Toplumda Fırsat eşitliğini sağlayan yegane okullar olan ücretsiz Kolejler bu hükümet eliyle kapatıldı ve seçimlerde İktidarın büyük partisi yüksek oranda oy kaybı yaşadı. Programda bahsedilen öğrenci merkezli eğitim uygulanmadığı gibi seçmeli derslerin artırılması sadece orta okul sonrası eklenen hazırlık sınıflarında yer buldu burada ise özellikle meslek liselerinde çocuklar kargaşa ve kafa bulanıklığı yaşadı çünkü mevcut içerisinde bulundukları liselere devam edip etmeyecekleri belirli değildi.

- Yeni derslikler ve okullar açılarak, sınıflardaki öğrenci sayısının çağdaş düzeye çekilmesi sağlanacaktır. Ayrıca okul öncesi eğitim alacak çocukların kendi yerleşim birimlerinde eğitim alabilmeleri sağlanacaktır.

Her iki konuda da adım atılmadığı gibi mevcut anaokullarının bazıları kapatılıp yerleri otellere verildi. Ör: Dr.Fazıl Küçük Anaokulu Lefkoşa.

- Öğrencilerimizin toplumsal ve evrensel değerlere sahip ve bu sorunlara duyarlı yurttaşlar olarak yetiştirilmesini hedefleyen hükümetimiz, Temel Eğitimde gerekli görülen derslerin yanı sıra sanat eğitimine özel bir önem verilmesini sağlayacak, sanat ve düşünce tarihi gibi derslerin müfredata alınması için çalışmalar gerçekleştirecektir.

Yaşamımızda gereksinim duyduğumuz trafik ve çevre eğitimi gibi konularda öğrencilerimizin eğitim alması sağlanacaktır. Öğrencilerimize kitap okuma alışkanlığı kazandırılması çalışmalarına ağırlık verilecektir.

- Ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerimizin katı bir biçimde belli bölümlere yönelmeleri yerine, kendi ilgi ve istekleri doğrultusunda dersler ve etkinlikleri seçerek, ilerlemesini sağlayacak bir yapılanmaya gidilecektir. Ortaokulları liselerin bünyesinden ayırma projesi devam edecek ve ağırlıkla üçüncü ülkelerin üniversite giriş sınavlarına öğrenci hazırlayıp yetiştiren kolejler dışındaki liselerin "Çok Programlı/Amaçlı Modern Liseler" konseptine uyumlu ve daha verimli bir biçimde hizmet vermelerine özen gösterilecektir.

- Hükümetimiz, Avrupa Birliği, dünya ile bütünleşme ve bilgi çağının gereklerini yerine getirip bilgi alış verişinde bulunma, farklı toplum ve kültürlerle iletişim ve etkileşimi kolaylaştırma bağlamında yabancı dillerin edinimine büyük ölçüde önem vermektedir. Bu nedenle İngilizce yanında ikinci bir yabancı dilde de iletişim becerileri kazandıracak programları uygulamaya koyacaktır.

Bu konuda hazırlık sınıfı müfredatlarına Almanca ve Fransızca dersleri eklendi, ilgili iki dil ile ilgili öğretmen münhalleri artırıldı. Buna ek olarak az da olsa Yunan dili öğretmeni geçici olarak istihdam edildi.

- Öğrencilerimizi özellikle üçüncü ülkelerin üniversite giriş sınavlarına hazırlama işlevi olan kolejlerin, bu işlevlerini çok yönlü olarak gerçekleştirmesini sağlamak üzere GCE sınavları yanında Uluslararası Bakelorya (International Baccalaureate) sınavlarına hazırlık programlarının oluşturulması için, daha önce başlatılan çalışmalara devam edilecektir.

Kolejler orta bölümleri kaldırılınca GCE müfredatından uzaklaştırıldı, daha alt düzeyde akademik ortalamaıyla İngiltere ve diğer ülkelere geçişin yolları International Baccalaureate ile aransada ülkede GCE sınavlarında başarısız olan öğrencilerimiz ingilterenin paralı ilk 100'e giremeyen üniversitelerine girmeye başladı.

- Toplumun en önemli gereksinimlerinden biri olan ara eleman açığını gidermek için Mesleki Teknik Eğitimde yeniden yapılanma ve teknolojik yenilenmeye gidilecek, ve özellikle Avrupa'yla bütünleşme bağlamında gelişecek sanayi ve yeni oluşacak ekonomik yaşamın ihtiyaç duyacağı insan gücünü yetiştirmeye ağırlık verilecektir. Bu

amaçla „Çok Programlı/Amaçlı Modern Meslek Liseleri“ konseptine uygun okullar hayata geçirilecektir. Meslek tanımlarını daha belirgin hale getirecek yasal düzenlemelere gidilecektir.

Meslek Liseleri ile ilgili projelerin çoğu yarım kaldı ve maddi kaynak aktarımları bu hükümetler döneminde yapılmadı. Özellikle tek kampüs altında toplanmaları yönündeki fikirler proje safhasından öteye geçmedi. Ara eleman eksikliği halen ülkenin bir sorunu olarak devam etmektedir.

- Çıraklık Meslek Eğitimi Yasası, günün koşullarına göre yeniden düzenlenerek uygulanması sağlanacaktır.

Çıraklık Eğitimleri yasal çerçeveye dayandırıldı bu konuda Avrupa Birliği ile ortak çalışmalar yürütüldü.

- Engelli bireylerin toplumdan ve arkadaşlarından soyutlanarak sürdürülen eğitim anlayışını değiştirmek amacıyla "Özel Eğitimde Kaynaştırma Projesi" nin geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır.

Bu konuda Turkcell sponsorluğunda projeler ve Özel eğitim ile ilgili sivil toplum örgütleri ile de çalışmalar başlatıldı.

- İlkokul, ortaokul ve lise düzeyinde bilimsel yöntemlerle saptanan üstün yetenekli veya yavaş öğrenen öğrencilerin yararlanabilecekleri eğitim programlarını hayata geçirme ve bu bağlamdaki eğitim araç ve gereçlerini sağlamaya yönelik çalışmalara hız verilecektir.
- Rehber öğretmenlerin çalışmalarını düzenleyecek tüzük taslağı ile bütün okullarımıza yönelik "Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Merkezleri Projesi" hayata geçirilerek, bu alandaki boşluklar doldurulacaktır.
- Ezbere dayalı eğitim sistemi yerine, öğrenciyi aktif kılacak deney, gözlem ve araştırmaya dayalı ve üretimle iç içe olacak öğretim metotları kullanılacaktır. Ders programları ve içeriği, gereksiz, eskimiş ayrıntılardan arındırılıp çağdaş bilgi ve kültür birikimiyle donatılmış hale dönüştürülecektir. Yerel yazın ve sanat ürünlerinin her kademedeki eğitim sürecinde yer almasına özen gösterilecektir. Eğitimde “öğrenmeyi öğrenme” prensibinin uygulanmasına özen gösterilecektir.

- Olanaklar ve ihtiyaçlar çerçevesinde diğerk kaynaklar yanında yerel bilgilerle donatılmış ders kitaplarının hazırlanması, basımı ve okullarımıza dağıtımı yönünde çalışmalar yapılacaktır.

Yerel Kitaplar yazıldı fakat mevcut müfredatın içine eklenip ders sayısı çoğaltıldı örneğilise son sınıf öğrencilerin aldığı ders sayısı dönemlik 5,6 iken yerel ders zorunluluğuyüzünden 15,16 lara çıkan dersler bir yandan üniversiteye hazırlanan gençler açısından ders yükü yarattı.

- 1995 yılında başlatılan Bilgisayar ve Eğitim-Kültür Televizyonu (e-eğitim) projesine eğitimin her kademesinde devam edilecektir. Görsel - işitsel eğitim hayata geçirilecektir. Okulların internet ağı aracılığıyla uluslararası bilgi ağlarından yararlanmalarına olanak tanıyacak üyeliklerin hayata geçirilmesine çalışılacaktır.
- Eğitim sürecinde en önemli ve vazgeçilmez öğelerden birisi olan öğretmenlerin çalışma koşullarının ağdaş standartlara yükseltilmesi, yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve gelir düzeylerinin artırılarak toplumda layık oldukları seviyeye getirilmesi sağlanacaktır.
- Öğretmenlerimizin mesleki gelişmelerinde önemli yeri olan hizmet içi eğitimleri, ağdaş ve bilimsel yenilikler dikkate alınarak yaygın ve ihtiyaçlar dikkate alınarak sürekli hale getirilecektir. Öğretmenlerin terfi işlemleri konu ile ilgili düzenlenen tüzüklere göre yapılacaktır.
- Öncelikle eğitimin her alanında ve her aşamasında eğitmen ve öğrencilerin konforunu, sağlığını ve can güvenliğini tehdit eden her türlü koşul ve olasılığın en aza indirilmesi öngörülmektedir. Bu bağlamda eğitimin kaliteli ve verimli bir biçimde sürdürülebilmesi için eğitim ortamlarının modern norm ve standartlara uygun hale gelmesi için sürekli plan ve uygulamalara ağırlık verilecektir.
- Her düzey ve seviyedeki eğitimin kaliteli ve verimli bir biçimde sürdürülebilmesi için gerekli olan her türlü faaliyet ve görevi kolaylaştıracak ve verimli kılacak modern yasal düzenlemelerin sürekli geliştirilmesi yönüne gidilecektir.
- Öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin katılımı ile eğitimin demokratik ve katılımcı bir yapıya kavuşturulması yönünde başlatılan çalışmalar ileriye götürülecektir. Okullarımızda oluşturulan öğrenci konseylerinin yetki ve işlevleri geliştirilecek,

velilerimizle öğretmenlerimizin ve sendikalarının eğitimle ilgili bütün süreçlere katılımı sağlanacaktır. Ailenin eğitimin en önemli unsurlarından biri olduğu bilinci ve inancıyla Okul Aile Birlikleri'nin fonksiyonlarını daha etkin hale getirme çalışmaları sürdürülecektir.

- Yükseköğretim bir bütün olarak ele alınıp, uluslararası norm ve standartlar gözetilecektir. Yükseköğretimdeki bütünlüğü ve kaliteyi destekleyecek Yükseköğretim Denetleme ve Akreditasyon (YÖDAK) Yasası'nın geliştirilmesi yönüne gidilecektir.
- Öğretmen yetiştirme sisteminin yerel ve evrensel modern değişimleri karşılayacak şekilde ülke genelinde bütünlüklü bir biçimde yeniden yapılandırılması çalışmalarına ağırlık verilecektir.
- Eğitimle ilgili araştırma, geliştirme, planlama ve uygulama çalışmalarında AÖA ve diğer yükseköğretim kurumlarında görev yapan öğretim elemanları ve onların bilimsel ve profesyonel deneyimlerinden azami ölçüde yararlanılacaktır.

Hizmet içi eğitim seminerleri üniversitelerle koordineli biçimde planlanmıştır.

- Meslek yüksek okulları geliştirilerek mesleki eğitim özendirilecek ve meslek lisesi mezunlarının eğitimlerine devam etmelerine olanak sağlayacak çalışmalara ağırlık verilecektir. Yapılacak çalışma ve kamu görevlileri yasalarındaki düzenlemelerle meslek yüksek okulu mezunlarının görev tanımları netleştirilecektir.
- Toplumun her kesiminin ve her bireyin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda yaşam boyu eğitim olanaklarından yararlanabilmesi için program ve projeler geliştirilecektir.
- Yaşam boyu eğitim programları çerçevesinde mesleksiz lise mezunları ve/veya işsiz üniversite mezunlarına meslek olanakları yaratma yönüne gidilecektir.

CTP-ÖRP Hükümeti Programı 30-09-2006

- Günümüz gereksinimleri ve "herkes için yaşam boyu öğrenme" yaklaşımıyla birlikte eğitim sistemleri, her insana değer veren, bilgiye ulaşma yol ve yöntemlerini öğreten, etkin rehberlik hizmeti içeren, yatay ve dikey geçişlere olanak veren, piyasa meslek standartlarına uygun, bilgisayar teknolojisini hayatının bir parçası olarak gören, üretime dönük eğitime ağırlık veren, fırsat eşitliğini gözetten bir yapıya dönüşmektedir.

- Hükümetimiz, özgürlük, demokrasi, barış, sosyal adalet ve hukukun üstünlüğüne inanıp bunları benimseyen, koruyan ve geliştiren, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, bilgiyi yaratıcı bir şekilde kullanabilen, bilgisayar teknolojisini kullanabilen, sorgulayan, düşüncesini özgürce söyleyen, ulusal, kültürel, sanatsal ve çağdaş kimliklerinin farkına varan, hoşgörülü ve emeğe saygılı yurttaşlar yetiştirmeyi amaçlamaktadır.
- Fırsat eşitsizliği yaratan program düzenlemelerine alternatif çağdaş yaklaşımlar getirilerek, bu konuda bilimsel çalışmalar hayata geçirilmeye başlanmıştır. Buna bağlı olarak herkesin yeteneklerini geliştirmeyi hedefleyen ve ilgilerini dikkate alan öğrenci merkezli bir sistemin hayata geçirilmesi çalışmalarına devam edilecektir. Buna olanak vermek amacıyla, programlardaki zorunlu derslere ilaveten sunulan seçimlik derslerin artırılması yönüne gidilecek ve öğrenciler ilgi duyduğu program türlerine yönelerek kendilerine en uygun programları seçebileceklerdir.
- Sınıflardaki öğrenci sayısının çağdaş düzeye çekilmesini sağlamak amacıyla yeni derslikler ve okullar açılması yoluna gidilecektir. Ayrıca okul öncesi eğitim alacak çocukların, kendi yerleşim birimlerinde eğitim alabilmeleri sağlanacaktır.
- Öğrenciler, standart, geçerlilik ve güvenilirliği olan Merkezi Ölçme-Değerlendirmeyeyle değerlendirilecekler ve böylece, kendilerine, ailelerine ve öğretmenlerine bireysel gelişimleri hakkında bilgi sunulacaktır. Buna bağlı olarak da rehberlik hizmetlerinden de destek alınarak öğrencilere yönlendirme konusunda daha sağlıklı hizmet sunulacaktır.
- Öğretmenlerimizin mesleki bilgilerinin artırılması ve yeniliklerin takip edilebilmesi açısından çok önemli yeri olan hizmet içi eğitimler, çağdaş, bilimsel yenilikler ve ihtiyaçlar da dikkate alınarak sürekli hale getirilecektir.
- Bu bağlamda öğretmen yetiştirme de dahil olmak üzere yükseköğretim bir bütün olarak ele alınacak ve bu konuda uluslararası norm ve standartlar göz önünde bulundurulacaktır. Bunun yanı sıra yüksek öğrenim gören öğrencilerimize verilen burslarla ilgili olarak da mevcut Burs Tüzüğü yeniden gözden geçirilerek başarıyı teşvik edici hale getirilecektir.
- Vakıf Üniversiteleri'nin daha demokratik ve özerk bir yapıya kavuşturulması için gereken yasal düzenlemeler yapılacaktır.

Bir önceki hükümetle aynı uygulamalar ortaya konmuştur aynı bakan ve farksız uygulamalar olmuştur.

UBP Hükümeti 11-05-2009

- Eğitim bireylerde zihinsel, bedensel ve ruhsal yeterlilikler kazandırmak, bireyleri çağdaş bilgi ve becerilerle donatmak ve bir toplumun sağlıklı gelişmesini sağlamak amacıyla düzenlenen etkinlikler bütünüdür.
- Hükümetimizin eğitim vizyonu “yaşam boyu eğitim” ile “öğrenen insan ve öğrenen toplum” anlayışından hareketle nitelikli ve çağdaş bir eğitim sistemi uygulamaktır.
- Bu bağlamda hükümetimiz, Atatürkçü düşünce sistemini benimsemiş, bilgi çağının ihtiyaçlarına cevap verebilen, Kıbrıs Türk Halkı'nın değerlerinin yanı sıra uluslararası alanda oluşan değerlere de sahip çıkabilen, akılcı, yaratıcı, eleştirci, katılımcı, yenilikçi, çağdaş nesiller yetiştirmek amacıyla eğitime büyük önem vermektedir.
- “Eğitimde Eşitlik ve Genellik” ve “Atatürk Milliyetçiliği” milli eğitimimizin temel öğeleri olmaya devam edecektir. Milli eğitimde, Türk ulusunun milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerleri benimsetilecek, ailesini, yurdunu, milletini seven ve yüceltmeye çalışan, insan haklarına saygılı demokratik, laik ve sosyal bir hukuk sistemine inanan, yurduna ve Anavatanına karşı görev ve sorumluluk-larını bilen, bu özellikleri davranışa dönüştürebilen ve ulusal kalkınmaya katkı koyabilen yurttaşlar yetiştirmek başlıca amacımız olacaktır.

Annan Planı ve gerçekleşmeyen Avrupa Birliği hayali sonrası tekrardan milli bir eğitim aile,yurt ve maneviyat sevgisinin önplanda tutulduğu Atatürk Milliyetçiliği çerçevesinde bir eğitime dönüş programının temel eğitim yapısını oluşturmuştur.

- Her birey için, yaşam boyu öğrenme yaklaşımıyla bilgiye ulaşabilme yöntemlerini öğreten, rehberlik hizmetleri içeren, teknolojik olanaklardan yararlanabilen, üretime dönük eğitime ağırlık veren ve fırsat eşitliğini gözetten bir eğitim sistemi oluşturulacaktır.
- İngiliz dili ile öğretim yapan Maarif Kolejlerinin orta bölümünün kapatılması, ülkemiz eğitiminde ciddi bir eksiklik ve sıkıntı yaratmıştır. Bu nedenle kolejlerin orta bölümü yeniden hayata geçirilecektir.

Kolejlerin orta bölümünün açılması ve eski işler düzenin teminiyle beraber kolejler tekrardan hayat bulmuştur. Bu noktadaki sıkıntı ise BTMK ile TMK'nın birleştirilip ortaokul çağındaki çocuklar ile lise çocuklarının aynı binada kalabalık biçimde eğitim almaları, verilen eğitim kalitesini bir miktar düşürmüş ve farklı sosyal problemleri kolejlere taşımıştır. Ör: sigara içme alışkanlığı ve başlama yaşının düşmesi.

- Psikolojik Danışman ve Rehberlik hizmetlerine önem verilecek ve öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitimlerini sürdürmeleri için gerekli çalışmalar başlatılacaktır. Lise eğitimine devam edecek olan öğrencilerimiz için sağlıklı bir yönlendirme modeli yaratılacaktır.

- Okullarda tam gün boyunca eğitim-öğretim faaliyetlerinin yapılması, öğrencilerimizin okullarımızdan ve öğretmenlerimizden azami yarar sağlamalarına yardımcı olacaktır. Bu nedenle, ilgili kesimlerle birlikte hareket ederek ve gerekli altyapı sağlandıktan sonra, okulların tam gün boyunca öğrencilere ve halka hizmet verebilecek bir duruma getirilmesi için gerekli çalışmalar başlatılacaktır.

Gerekli çalışmalar başlatılsa da tam gün eğitime geçme cesaretini hükümet kendinde bulmamıştır. Önceki hükümet döneminde başlatılan pilot uygulamada son bulmuştur.

- Anadilimiz Türkçe'nin çok iyi öğretilmesinin yanı sıra, yabancı dil bilmenin öneminin giderek arttığı günümüzde, okullarda en az bir yabancı dilin iyi bir şekilde öğretilmesi hedeflenecektir. Bunun sonucunda, farklı toplum ve kültürlerle iletişim ve etkileşim kolaylaşacak ve bilgi çağının gerekleri yerine getirilerek, bilgi alış verişinde bulunulacaktır.

Almanca ve Fransızca eğitimdeki uygulama devam etmiş ancak geçici olarak istihdam edilen yunanca öğretmenlerine kadro açılmamıştır.

- Gerekli altyapı düzenlemesine gidildikten sonra okul öncesi 4 yaş grubu okullaşma oranı AB ve OECD ülkeler düzeyine çıkarılarak ve her çocuğun okul öncesi eğitim almış olarak zorunlu eğitime devam etmesi sağlanacaktır.

Halihazırda KKTC'de okul öncesi okullaşma oranı AB ve OECD ülke ortalamalarının üzerindedir.

- Mesleki ve Teknik eğitimde modüler ve esnek sistem daha da geliştirilerek diploma yanında sertifikalandırmaya geçiş sağlanacaktır.

- Kişilerin mesleki nitelikleri bakımından güvenilir bir belgeye sahip olmasını sağlayacak “Ulusal Meslek Standartları Yasası” bir an önce çıkarılacak, Ulusal Meslek Standartları ve Belgelendirme Sistemi hayata geçirilecektir.

Bu yasa yürürlüğe girmemiştir.

- Ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin çağdaş metotlarla ve teknolojinin gerektirdiği imkanlarla yetişmeleri için gerekli önlemler alınacak, kalkınma hedeflerine de uygun olarak nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanabilmesi için mesleki ve teknik eğitim, çağın gereklerine uygun biçimde düzenlenecektir.
- Müfredat programları ve ders kitapları Milli Eğitim Yasası’na, geçmişimize, kültürümüze uygun ve gerçekçi bir şekilde yeniden yapılacaktır. Tarih kitapları bu bağlamda yeniden ele alınacaktır.

Önceki hükümetin değiştirdiği tarih kitapları yeniden yazılmış ve eski milli hassasiyetlere uygun uslub kullanılmıştır.

- Öğretmenlik mesleğinin niteliklerinin yükseltilmesi ve öğretmenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi sağlanacaktır.

Bunun tam aksi yönünde ekonomik programın imzalanıp hükümet tarafından onaylanmasıyla beraber öğretmenlerin kamuya ilk girenlerin maaşı mevcut öğretmenlerin neredeyse yarı maaşı seviyesine gelmiştir. Ör: Yeni bir öğretmenin maaşı 1800-2000 tl arası iken, 10 yıllık öğretmen maaşı 4000-4500 tl idi.

- Öğretmenlerin çalışma koşullarını geliştirmek ve onların eğitim-öğretim etkinliklerindeki yeniliklere daha uyumlu olmalarını sağlamak amacıyla hizmet içi eğitime önem verilecektir.

Hizmet içi eğitimlere devam edilmiş ancak eğitimin uygulama kısmına geçiş için gerekli yasal düzenleme ya da tüzük çalışmaları yapılmamıştır. Ör: Mevcut ölçme ve değerlendirme sistemi.

- Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın denetiminde Din İşleri Dairesi Başkanlığı’nın yapacağı düzenlemelerle isteyen velilerin çocuklarına örgün eğitimin dışında çağdaş normlarda din eğitimi aldirmalarına imkan sağlanacaktır.

Bu imkan sağlanmış ve yaz kursları düzenlenmiştir.

- Özel eğitime muhtaç çocuklarımızın çağdaş olanaklarla mutlu bir ortamda eğitim gereksinmelerinin karşılanmasına özen gösterilecektir.
- Yüksek öğrenimi planlamak, üniversiteleri denetlemek ve programlarını akredite etmek amacıyla kurulan YÖDAK'ın kuruluş amacına uygun olarak görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmesi sağlanacaktır.
- Atatürk Öğretmen Akademisi Yasası gözden geçirilerek iyileştirilecek, alt yapısı geliştirilecektir. Atatürk Öğretmen Akademisi diplomasının, Anavatan Türkiye'de de geçerli olabilmesi için gereken girişimler yapılacaktır.
- İstanbul Teknik Üniversitesi'nin güçlü bir şekilde üniversitelerimiz halkasına eklenmesi sağlanacak, Anavatan Türkiye'nin diğer büyük üniversitelerinin de KKTC'de kampus açmaları için çaba sarf edilecektir.

ITU kampüs çalışmalarını başlatmış, Çukurova arazi için başvuru yapmış ancak Rektör değişimi sonrası yatırımdan vazgeçmiştir.

- Bu atılımlarla öğrenci sayısının 60 bine çıkarılması öncelikli hedeflerimizden biri olacaktır.

Öğrenci sayısında ciddi atılım yaşanmış ve yeni faaliyete geçen ODTÜ gibi üniversiteler sayesinde öğrenci sayısı 60 binin üzerine çıkmıştır.

Yukardakilere ek olarak GCE ile Türkiye'deki okullara giriş çalışması başlatılmıştır.

UBP Hükümet Mayıs 2010

2009'daki hükümet programının aynısı yazılmış ve hedeflenmiştir. Tek fark Sn. Dr. Derviş Eroğlu'nun Cumhurbaşkanı seçilmesiyle Başbakan İrsen Küçük'ün hükümeti olmasıdır.

CTP-DP-TDP Hükümeti 2013

Sadece 3 aylık bir seçim hükümeti olup seçim yasaklarından ötürü fazla icraat yapabilme şansı olmamıştır.

- Sosyal devlet anlayışının gereği olarak eğitim, gençlik ve spor stratejik hedefler açısından öncelikli çalışma alanlarındandır. Çalışmalar bu düşüncenin önemine uygun şekilde sürdürülecektir.

- Eğitim alanında atılacak tüm adımlarda Atatürk ilke ve devrimlerine ve özellikle laiklik anlayışına uygun olarak hareket edilecektir.
- Eğitimde birlik ve eşitlik ilkeleri önemsenerek tüm icraatlar bu çerçevede yürütülecektir.
- İlköğretim, Ortaöğretim ve Yükseköğretim kademelerinin tümünde sendikalarla en üst düzeyde iletişim ve işbirliği kurulacaktır. Eğitim kalitesinin yükseltilmesi ve öğretmenin yıpranan meslek itibarının layık olduğu noktaya gelmesi için çaba sarf edilecektir.
- İçinde bulunduğumuz süreç dikkate alarak eğitim alanında ilköğretim ve orta öğretimde yeni dönemin sağlıklı şekilde açılması ve öğrencilerin okullarına zamanında eksiksiz şekilde başlayabilmeleri için tüm çalışmalar süratle yapılacaktır.
- Yükseköğretim içerisinde yaşanan hedef belirsizliği ve politika eksikliği üniversitelerimiz ve ilgili sendikalarla görüşülerek tartışmaya açılacak ve önümüzdeki süreçte stratejik bir planlama için zemin hazırlanacaktır.
- Yükseköğretimde akreditasyon, tanıtım, üretime katkı ve kaliteyi artırmaya yönelik çalışmalar desteklenecektir.
- Ülkemizde, Türkiye’de ve üçüncü ülkelerde okuyan öğrencilerimizin bursları ve nakdi yardımları ile ilgili yaşanan sıkıntılar giderilecektir.
- Gençliğimizin hem 3. Ülkelerde hem de Türkiye Cumhuriyeti üniversitelerinde önlerini açmış olan A Level uygulaması geliştirilerek devam ettirilecektir.

CTP BG-DP UG Hükümeti 06-09-2013

- KKTC’nin varlığının temeli ve geleceğinin güvencesi olan genç nesillerin yetiştirilmesinde en önemli rolü ve politikayı oluşturan Milli Eğitim Sistemi’nin çağdaş düzeye ve bilimsel temellere dayandırılarak yapılandırılmasına, ülkemiz geleceği için son derece önem vermekteyiz.
- Eğitim alanında atılacak tüm adımlarda Atatürk ilke ve devrimlerine ve özellikle laiklik anlayışına uygun olarak hareket edilecektir. Ülkemiz insanının ihtiyaçlarına, politik konjonktüre, hukukun üstünlüğüne, stratejik vizyona, bilimsel temellere, şeffaf

ve adil yaklaşımlara, eşitlikçi vizyona ve ülke gerçeklerimize uygun bir milli eğitim politikası öngörmekteyiz.

- Talim Terbiye Dairesi'nde bulunan kurulun akademik kurul seviyesine yükseltilerek merkezi sınav sistemi, müfredatların düzenlenmesi, Ar-Ge, kitap yazımı ve insan kaynakları yönetimi sisteminin bu kurul tarafından yapılması hedeflenmektedir.
- Hükümetimiz, okul öncesi dört yaş eğitiminin yaygınlaştırılması, ilkokulların altı yıla çıkarılması ve bölge okullarının yeniden açılması hedeflemektedir.
- Orta eğitimin modern kampuslara taşınması, mesleki teknik okulların da bu kampuslarda yer alması ve eğitimin tüm donanımı ile birlikte kontrollü alanlarda yapılması hedeflenmektedir.
- İlköğretim ve ortaokulların Program Geliştirme Projesi'ne devam edilecektir.
- Öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerinde önemli yeri olan hizmet-içi eğitimler, çağdaş ve bilimsel yenilikler ve ihtiyaçlar dikkate alınarak yaygın ve sürekli hale getirilecektir.
- Öğrenci sayılarının okullara dengeli dağılması amacı ile kapsam ve taşımacılık bölgelerinin yeniden düzenlenmesi sağlanacaktır.
- Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde, Reform Yönetim Grubu'nda koordine edilecek olan AB ile uyum çalışmaları kapsamında şu hedefler hayata geçirilecektir:

1. Eğitim sistemi günün ihtiyaçlarına göre düzenlenecek ve yükseköğretimde talep artırılabilecektir.
2. Mesleki eğitim günümüz şartlarına uygun olarak geliştirilecek ve Mesleki Yeterlilik Kurulu AB'ye uyumlu bir şekilde oluşturulacaktır.
3. AB Müktesebatı'na uyumlu Mesleki Niteliklerin Karşılıklı Tanınmasına yönelik mevzuat çalışmaları tamamlanacak, uluslararası akreditasyon işlemleri desteklenecek ve AB standartları ile eş düzeye getirilecektir.

CTP-UBP Hükümeti 22-07-2015

- Eğitimde alınan kararları daha verimli kılmak, eğitim uygulamalarının denetlenmesinde çok yönlü, dengeli ve etkili bir kontrol mekanizması geliştirilmesine olanak sağlamak amacıyla okullara kendi iç denetimleri konusunda yetki verilecektir.

Bu amaçla on sekiz ay içerisinde bütçe ve başarı sorumluluğunu okullara yükleyecek “Okula Dayalı Yönetim” ve “Okul Tabanlı Bütçe” anlayışı hayata geçirilecektir. Uygulama ile okul öz değerlendirmeleri ön plana çıkarılarak etkili bir kontrol mekanizması oluşturulacak, her okul için eğitim bakanlığı tarafından kullanılacak “okul bütçesi” oluşturulacaktır.

İlk kez okul bütçesi kavramı kullanılmıştır, kontrol mekanizmasına örnek olarak smart schools projesi hayata geçirilmiştir. Öğrencilerin bilgileri daha kolay erişilebilir halde elektronik ortama aktarılmıştır.

- Alt yapı yatırımlarının planlı ve ihtiyaca dönük olmasına özen gösterilerek, benzer düzeyde eğitim veren okullar arasındaki kalite farkını ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak amacıyla gerekli çalışmalar başlatılacaktır.

Bayraktar Ortaokulunun derslikleri çökmüş bina halen tamir edilememiştir.

- İki yıl içerisinde, 0-3 yaş grubundaki çocuklara yönelik eğitim programları ve eğitim uygulamaları eğitimden sorumlu bakanlığın yetki alanı içerisine alınarak bu alanda tam denetim sağlanacaktır.

Özel sektörde gelen şikayetler üzerine denetim adına bu madde eklensende bu denetimi sağlayacak okul öncesi kokenli müfettişler eğitim bakanlığı kadrolarında yer almamaktadır.

- Okul öncesi ve ilkokullar da dahil olmak üzere üniversite öncesindeki tüm eğitim kademelerinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetlerinin verilmesine yönelik uygulamaların yaşam bulması için gerekli yasal düzenleme iki yıl içerisinde yapılacaktır.

Bu konuda son dönemde eylemler gerçekleşmiş ve ilkokullarda bu hizmet başlatılmış ancak okul öncesine kadar yaygınlaştırılmamıştır.

- Kolejlerin mevcut yapısının güçlendirilmesi ve sürdürülebilir, çağdaş anlayışlara uygun bir kolej giriş sisteminin geliştirilmesi için, mevcut sistem kademeli olarak değiştirilerek, süreç temelli bir değerlendirme sistemiyle, ülke çağ nüfusunun ihtiyaçları, öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre yönlendirilmesi kontenjanlar doğrultusunda üç yıl içinde sağlanacaktır.

Kolejin yapısı ve sistemi güçlendirilmiş ancak öğretmen nakil tüzüğü ve atama ile çelişkili durumlar ortaya çıktığı için kolejler arası bölgesel farklılıklar ortaya çıkmıştır.Ör: Güzelyurt TMK, Lefkoşa TMK.

- On sekiz ay içerisinde yapılacak düzenlemelerle, ilkokul sonrasında kolejlere girişin yanında, ortaokullardaki farklı program koridorlarıyla yaratılacak yatay ve dikey geçişlerle kolejlere girmede fırsat eşitliği yaratılacaktır.

Bu durum sağlanmıştır.

- Kolejlerin, uluslararası düzeydeki lise bitirme sınavları statüsündeki GCE – A Level sınavlarına ve IB programlarına yönelik işlevlerinin geliştirilmesi için çalışma başlatılacaktır.

- Atatürk Öğretmen Akademisi'nde görev yapan öğretim elemanlarının bilimsel ve profesyonel deneyimlerinden faydalanılarak, Akademi'nin sistemimizin ihtiyaç duyduğu merkezi ölçme-değerlendirme uygulamaları ve öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin gerçekleşmesinde etkili bir merkez olması sağlanacaktır.

- DAİ ve DAK ile ilgili sözleşme yenilenmeden önce, velilerin, öğretmenlerin ve öğrencilerin somut durumdaki memnuniyet seviyesi araştırılacak, sözleşmenin yenilenmesine ilişkin karar, bu kararla ilgili hukuki durum ve bu konudaki araştırmalardan elde edilecek sonuçlar dikkate alınarak verilecektir.

Mevcut sözleşme yenilenmeyip farklı bir okul ile anlaşılmıştır. Okul yönetimi el değiştirmiştir.

- Türk Dili Okulları ihtiyaç analizleri yapılp; öğretmen ihtiyacı, eğitim materyali, teknik destek ve hizmetlerin sunumu için, KKTC MEB; Londra KKTC Temsilciliği ve Londra TC Elçiliği ile gerekli bağlantılar yapılarak ihtiyaçlar karşılanacaktır.

UBP-DP Hükümeti 2016

- Milli Eğitim sistemi bilimsel verilere dayandırılarak yapılandırılacak, Atatürk İlke ve Devrimleri temelinde laiklik anlayışına uygun, ülke ihtiyaçları göz önünde bulundurularak şekillendirilecektir.

- Eğitim alanında 3 ana temel unsur hedef etrafında pilot uygulama başlatacağız. Bu unsurlar;

Demokratikleşme

Yerelleşme/yerinden yönetim

Fırsat Eşitliği olacaktır.

- Farklı sosyo-ekonomik, demografik özellikler gösteren ve tercihen farklı bölgelerde bulunan 3 veya 4 okulda Pilot Uygulamaya geçip, okullarda Okul Müdürlüğü, öğretmen, veliler ve Yerel Yönetim temsilcisinden oluşan, Okul Yönetim Kurulları oluşturulacaktır.

- Okul Yönetim Kurulları okulların günlük ihtiyaçları ile ilgilenecek, sorunları saptayıp çözmeye çalışacaktır. Okul bütçeleri mali ihtiyaçlar temel alınarak oluşturulacak Okul Yönetim Kurullarınca yönetilecektir. Böylelikle amacımız okulların eğitim yerlerinin ve fiziki ortam koşullarının daha etkili hale getirilmesini sağlamak; okul yöneticilerinin fiziki ortam hazırlama durumlarını güçlendirmek ve motivasyonu yükseltmek olacaktır.

- Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı günlük okul işlerine karışan, müdahale eden ve sorunları çözmeye çalışan bir kurum olmaktan çıkıp, eğitime yön veren, temel politikaları belirleyen verimli bir kurum haline getirilecektir.

- Gerek kamu gerekse özel okullar için Fırsat Eşitliği Politikası geliştirilecektir.

- Gerek özel gerekse kamu okullarında okulların farklı kategorilerde Performans ve veya Başarı değerlendirilmeleri yapılarak toplumla paylaşılacaktır.

- Proje tabanlı eğitim sistemine geçiş hedeflenecektir.

- Tam gün eğitime geçmek için alt-yapı çalışmaları başlatılacaktır.

- Öğrenci taşımacılığı denetim altına alınarak kontrol takip sistemi hayata geçirilecektir.

- Mesleki Teknik Eğitim teşvik edilerek, bununla ilgili olarak Lefkoşa Bölgesinde tüm meslek liselerinin bir araya getirileceği çağdaş bir kampüs projesi hayata geçirilecektir.

- Kampüs Projesi ile birlikte Mesleki Teknik Eğitim geliştirilerek, ülkemizin gereksinim duyduğu teknik eleman ihtiyacı giderilecektir. Bu doğrultuda ülke ihtiyaçları, dünya standartları, iş gücü piyasası da göz önünde bulundurularak Mesleki Eğitim özendirilerek yaygınlaştırılacaktır.

Henüz hayata geçirilmemiştir.

- Zorunlu eğitim yaşını tamamlayan ancak örgün eğitime devam etmek istemeyen öğrenciler çıraklık ve meslek eğitimine yönlendirilecektir.
- Ülkemizin ihtiyacı olan elemanların yetiştirilmesi ve iş hayatına kazandırılması için ‘Yaşam Boyu Eğitim’ kursları ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği ile düzenlenecektir.
- Talim ve Terbiye Dairesi, Talim ve Terbiye Kurul Başkanlığı’na dönüştürülüp ‘Araştırma ve Geliştirme Birimi’ ile ‘Ölçme ve Değerlendirme Birimi’ kurulacaktır.

Henüz hayata geçirilmemiştir.

- Uzaktan Eğitim (Açık Lise) yapılanmasının kurulması için gerekli ön hazırlıklar tamamlanıp, bu yapının bir proje kapsamında hayata geçirilmesi sağlanacaktır.
- Temel Eğitim Programlarını Geliştirme Projesi en kısa sürede kademeli olarak sisteme entegre edilecektir.
- Uyuşturucu ve madde bağımlılığı konusunda, her yaş düzeyindeki öğrencilerin müfredat ve programlarla farkındalığı artırılacak, gençlerde ‘hayır’ deme becerisi geliştirilecektir.
- Trafik ve çevre ile ilgili başlattığımız projeler daha da ileriye taşınıp, yaygınlaştırılacaktır.
- Okul Öncesi Eğitim 4 yaş da dahil olmak üzere yeniden re-organize edilecektir.
- Özel eğitimle ilgili yasal mevzuat hızla tamamlanacaktır.
- Özel eğitim birimi güçlendirilerek farklı davranış gösteren öğrencilere daha hızlı yönlendirme ve rehberlik sağlanacaktır.
- Özel Eğitim alanında hizmet veren Hayır Kurumu, Vakıf, Sivil Toplum Kuruluşlarıyla etkin işbirliği geliştirilecektir.

- Öğrencilerin ruhsal ve fiziksel gelişimleriyle becerilerini artırmaya yönelik sportif, sanatsal ve kültürel aktivitelere katılımı artırılacaktır.
- Etkin denetim sistemi yaygınlaştırılacaktır. Bu doğrultuda ilgili birimdeki denetmen eksiklikleri alım koşullarından kaynaklanan engeller de düzeltilerek tamamlanacaktır.
- Milli Eğitim Denetleme Değerlendirme ve Yönlendirme Kurulu Yasası' revize edilerek sistem yeniden yapılandırılarak okulların gelişimi için öz değerlendirme yapmaları sağlanacak, bunun sonucu olarak da kendi kendilerini denetledikleri iç denetim ile Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Denetmenlerinin yaptığı dış denetim sistemi oluşturulacaktır. Böylece okullar gelişim konusunda desteklenecek ayrıca "öğretim ve öğrenim" de daha sıkı ve daha hızlı denetlenerek oluşabilecek sorunlara kısa sürede çözüm bulunması sağlanacaktır.
- Eğitim alanında birçok veriyi kayıt alan MEBSİS (Milli Eğitim Bakanlığı Yönetim Sistemleri) hayata geçirilecek, Rehberlik Denetim Değerlendirme Bilgi İşlem Sistemi (REDBİS) kurularak daha hızlı ve daha seri kurum denetimi yapılması sağlanacaktır.

Henüz hayata geçirilmemiştir.

- Milli Eğitim herkes için vardır. Özel okullar ile devlet okulları aynı oranda denetlenecektir.
- Yükseköğretimde nicel değil nitel büyümeye önem verilecektir. Üniversitelerin fiziki, mali, insan kaynakları ve bilimsel yeterlilik şartları daha üst seviyeye çekilecektir.
- Yükseköğretim ve Dış ilişkiler Dairesinin yapısı güçlendirilecektir.
- Yükseköğretim politikaları Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından oluşturulacaktır. Kalite anlayışının egemen olduğu bir yükseköğretim stratejisi ortaya konurken YÖDAK düzenleme ve denetleme fonksiyonundan sorumlu olacaktır.
- Yükseköğretim stratejisi oluşturulurken "KKTC Yükseköğretim Çalıştay Raporu" rehber olarak alınacaktır.
- Burs Tüzüğü'nün yanında Öğrenim Kredisi Tüzüğü de hayata geçirilecektir.
- Yüksek öğrenime geçiş yeniden yapılandırılacaktır.

- Üniversite Kurulum Tüzüğünde değişikliğe gidilip üniversitelerin yasayla kurulması sağlanacaktır. Üniversite kurulum şartları çağın gerekleri doğrultusunda tekrardan düzenlenecektir.

Üniversitelerin şiddetli itirazlarına rağmen yeni YÖDAK yasası yukarıda belirtilen ve Milli Eğitim Bakanlığının yetkilerini genişleten şekilde meclisin onayından geçmiştir. Cumhurbaşkanı yasayı meclise geri göndermesine rağmen yasa aynı şekliyle kabul görmüş ve YÖDAK bağımsızlığını kaybeder nitelikte siyasi otoritenin işleyiş ve önceliklerine bırakılmıştır.

7. Alt Amaç ile ilgili genel değerlendirme:

Özetle ele alacak olursak hükümetlerin Eğitime bütçeden ayırdıkları pay sağlıktan sonra en düşük bütçe olma geleneği devam etmiştir. Kısıtlı bütçe yapısına rağmen hükümetlerin yapmayı planladıkları hemen hemen tümünün ortak amaç edindikleri 3 dili etkin kullanacak, öğrenci merkezli, okul yönetim tabanlı modeller hayata geçmemiştir. Özellikle hükümetlerin üzerinde hep fikir olduğu ve süreklilik arzemesi beklenen projelerde dahi uzun soluklu bir politika izlenmemiş bazı projeler başlatılamamıştır. Ör: Mesleki teknik eğitimdeki kampus projesi.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet'inde eğitim, özellikle son yıllarda önemli bir sorun haline gelmektedir. Ağırlıklı olarak devlet tarafından sunulan eğitim, hem nitelik hem de nicelik açısından artık günümüz şartları için yetersiz olmaktadır. Sorun olarak genellikle kaynakların arttırılması gerektiği vurgulana gelmiştir. Kaynakların arttırılması, önemli olmakla birlikte eğitimde günümüz şartlarında yaşanan açmazları aşmada orta vadeli bir çözüm olmayı öte gidemez. Nitekim sorunlar kaynaklar artarken de devam etmektedir. Eğitim ayrılan bütçenin miktarı, eğitim sistemi, öğretmen yetiştiren kurumların sayısı, öğretmenlerin eğitim düzeyi ve okul sayısı gibi nitelik belirleyiciler iyileştirildiği halde eğitimde yaşanan sorunlar artarak devam etmektedir. Çünkü eğitimi yetersiz kılan, önünü tıkayan ve çağla uyumsuz kılan, kaynakların azlığından çok, her açıdan bir merkezden yönlendirildiği ve finanse edildiği yapısıdır. Bu yapı içerisinde hangi bilgi, beceri ve tavırların kazandırılacağı bile büyük ölçüde merkezden tayin edilmekte, yenileşme çabaları tepeden aşağı olmakta ve dolayısıyla fabrikasyon usulü birbirine benzer bireyler yetiştirilmektedir.

Eğitime duyulan talepler hızla artmakta ve çeşitlenmektedir. Ancak dinamik bir yapı içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçları, durağan ve planlı gelişmelere cevap vermek üzere yapılanan bir eğitim sistemi karşılamaya çalışmaktadır. Bu çelişki içerisinde doğal olarak okullar, ihtiyaç duyulan yeni değer ve becerileri üretmede zorlanmakta, çok çeşitlenen bireysel ihtiyaçları karşılamada yetersiz kalmakta ve uzun vadeli hesaplar ve hedeflere göre programlanmaları nedeniyle hızlı değerşmeler karşısında uyum sağlayamamaktadır. Eğitim sisteminin aşırı merkezizyeti yapısı ile ekonomik, siyasal ve teknolojik alanlarda ortaya çıkan ihtiyaçlara cevap verememekte ve vermesi mümkün değildir. Bu durum 1983’den günümüze eğitimle ilgili hükümet programları ve yapılan yasa ve tüzüklerde incelendiğinde, KKTC Hkmetleri Eğitim’de değerşen ihtiyaçları karşılama noktasında başarı elde edememişlerdir.

Partiler tarafından şekillenen Milli Eğitim Politikası özellikle belli başlıklar altında gelgitler yaşamış ve toplum vicdanı bu durumların yarattığı olumsuz siyaset nedeniyle ihtiyaç duyduğu eğitim beklentisini son 10 yılda iyice özele kaydırmıştır.

Özellikle ilköğretimde denenmeye çalışılan ve pilot uygulaması 1 okulda gerçekleşen Tam gün eğitim girişiminde önceleri sendika desteği de olmasına rağmen hiçbir sonuç alınamamıştır.

Kolejlerin yapısı ve sınavlarının ne zaman ve ne şekilde yapılması sürekli tartışma konusu yapılmış farklı zamanlarda farklı uygulamalara gidilmiştir.

Ydak ile ilgili düzenlemeler niversiteleri özellikle denetime değil denetimsizliğe ve siyasi otoritenin etkisine doğru sürüklenir nitelikte çıkarılmıştır.

Tarih kitapları ve derslerin (seçmeli, dil) müfredattaki yerleri sorun teşkil etmiş sürekli değerştirilme ihtiyaı hissedilmiştir.

Özetle her hükümet geldiği zaman değerşen ve süreklilik arz edememiş bir eğitim sistemi KKTC’yi derinden olumsuz yönde etkilediği son 35 yılımız için rahatlıkla söylenebilmektedir.

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada ortaya çıkan sonuçlar, kuramsal boyutla karşılaştırılarak tartışılmakta ve KKTC’de eğitim politikalarının ve reformların nasıl geliştirilebileceği ve ortaya konan hedeflerin hangilerine yaklaşıp hangilerine uzak olduğu tartışılmış, öneriler sunulmuştur..

5.1. Tartışma

Eğitimin tarihine baktığımız zaman öğrendiğimiz en önemli husus liderler ve toplumlar bir şeyi can-ı gönülden arzulayıp, amaçlarına uygun hareket ettiklerinde hedeflerine ulaşabiliyorlar. Mesela Fatih Sultan Mehmet 1450’li yıllarda İstanbul’un fethinin yanında dünyada benzerine rastlanmayan Enderun Okulunu da kurarak devlet ve milletini geleceğe taşıyıp, Osmanlı’yı 4-5 asır dünyada istikrarlı bir millet yapan yolları sağlamlaştırdı. II. Dünya savaşı sonrası da, Japonya, Almanya, Hollanda bütün müesseselerini yeniden inşa ederken, okul ve eğitim sistemlerini de yeniden yapılandırdıkları için, bugün eğitim ve öğretimin bazı sahalarında, dünyada en iyi eğitim sistemi yarışında önemli rol oynamaktadırlar.

Tarihte eğitimi başarılı yapan şeyler sadece para ve onunla satın alınan veya yaptırılan güzel binalar, kaliteli eğitim teknolojileri değil, aynı zamanda öğretmene, onun yetişmesine ve problemlerini çözmesine önem veren zihniyette insanların olması ve iyi öğretmenler için harcanmasıdır. Bugün Japonya ve Almanya, okullarında öğrenci başına, ABD’den %50 daha az para harcamaktadırlar. Bununla beraber birçok konuda ABD’den daha ileri seviyededirler. Eğitim uzmanlarına göre eğitime ayrılan paranın miktarından ziyade, onun nasıl ve ne şekilde, nelere harcandığı önemlidir.

Ayrıca eğitim sistemleri kaliteli olan ülkelerde, öğrencilerin daha uzun süre okulda tutuldukları görülmektedir. Bu da eğitimdeki başarıyı ve kaliteyi artırmaktadır. Mesela, Japonya’da öğretim süresi bir yılda 240 gün, Almanya’da 210 gün, KKTC ve Türkiye’de ise yaklaşık 180 gündür. Ayrıca eğitim sistemindeki tutarlılık, uyumluluk ve denge mükemmel olmaya giderken önemli bir anahtardır. Başarılı eğitim sistemine sahip pekçok ülke, milli bir eğitim ve öğretim müfredatına sahiptir. Genelde okul ve

eğitim sistemleri, o ülkenin kültürünü, politikasını, toplumun ekonomik seviyesini yansıtır ve buna göre pratikte işlerlik kazanır. Bu yüzden sosyoekonomik faktörlerin ülkeden ülkeye değişmesi en iyi eğitim programlarının bile aynen uygulanmasını güçleştirmektedir.

Genel olarak politika, yönetim sanatı olarak da düşünülebilir. Bir toplumun devlet yapısı ve dayandığı felsefe, anayasası, yasama, yürütme ve yargı ile ilgili kurum ve kuruluşları, bunların işleyişi; politik sistemi oluşturur. Her devlet, doğal olarak kendi politik anlayışını, yeni kuşaklara aktarmak ve benimsetmek ister. Bunu genellikle okullar ve yetişekler yoluyla yapar. Bu açıdan bakıldığında eğitim, resmi ideolojinin genç kuşaklara aktarılma süreci olarak da tanımlanabilir. Bir devletin anayasası, onun uzak hedeflerini, politik felsefesini yansıtır. Her devlet, kendi resmi ideolojisini, her yurttaşa kazandırmak ve sürekli yaşatmak istese bile, eğitimi etkileyen ekonomik, toplumsal diğer değişkenlerin (bilim, sanat, politika, gelenek, görenek, nüfus yapısı ve yerleşimi, moda, üretim ve tüketim, din, felsefe gibi kültürü oluşturan öğelerdeki değişmelerin) bu yürürlükteki politik yapıyla çelişen öğeleri, tamamen yok edemez. Her ne kadar eğitim kurumları resmi ideolojiyi yurttaşlara aşılacak istese bile, onun yapısı, bu yapıyı etkileyen pek çok değişkenin bulunması, değişimin bir dereceye kadar kaçınılmazlığı, insanın niteliği, bu amacın gerçekleşmesini engelleyebilir. Bu açıdan bakıldığı zaman eğitim sistemi, bir bakıma resmi ideolojiyle çelişecek, ona ters düşecek, onu değiştirecek, hatta yıkacak insanların da yetişmesini sağlayabilir. Bu özellik, eğitim sisteminin yapısında ve özünde vardır (Sönmez, 2014).

Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETAV) için yapılan bir araştırma da “Türkiye’de Milli Eğitim Sistemi: Yapısal Sorunlar ve Öneriler” adlı araştırmadır. Araştırmada Türk eğitim sisteminin sorunları; milli eğitim sisteminin organizasyonu, yapısal müdahaleler ve istikrarsızlık, okul öncesi eğitimin yaygınlaşmaması, temel eğitimde okullaşma, sınıf geçme, ilköğretimden ortaöğretime geçiş, ortaöğretimde okul türleri, meslekî liselerin ortaöğretimdeki payı, ortaöğretimden yükseköğretime geçiş, yeni müfredat ve finansman başlıkları altında incelenmiştir. Elde edilen bulgulara dayalı olarak Türkiye’de izlenen eğitim politikalarında, millî eğitimin bütüncül bir sistem olarak ele alınmadığı ve dolayısıyla sistemin unsurları üzerinde yapılan değişikliklerin, sistemin diğer unsurları üzerindeki etkisinin yeterince analiz edilmeden yürürlüğe konulduğu ileri sürülmektedir (Gür ve Çelik, 2009).

Yılmaz ve Altınkurt (2011) eğitim sisteminin sorunları ve ilgili değişkenler konusunda yapılan araştırmaların analizinde en fazla vurgulanan sorunun, öğretmen yetiştirme sistemi, okul yöneticiliğin meslekleşmemesi, sistemin aşırı merkeziyetçi yapısı, mesleki teknik eğitim ve yükseköğretim sisteminin sorunları olduğunu belirtmektedir. Yürütülen araştırmalarda görülmektedir ki eğitim sisteminin sorunlarının belirlenmesinin amaçlandığı araştırmalarda benzer bulgulara vurgu yapılmaktadır. Bu konuda dikkatleri çekmesi gereken durum farklı araştırmacıların farklı zaman dilimlerinde birbirine yakın konularda yaptıkları araştırma sonuçlarının benzerlik taşıması yıllar itibarıyla sorunların ortadan kalkmadığının bir göstergesi olduğudur. Dolayısıyla bu durum, alanda düzenleme yapmakta görevli birimlere bir özeleştirici yapma imkânı sağlamaktadır. Bu konuda önemli olan öncelikle sorunu fark etmek ve çözmek amacıyla somut adımlar atmaktır. Bu adımlar atılırken; toplumun beklentilerine uygun olması, eğitim alanında hizmet veren eğitim bilimcilerin ortak paydasında ve hatta siyasi parti ve farklı ideolojilerin de görüş birliğinin sağlanacağı, partiler üstü politikalar üretilmesinin gerekliliği dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda özellikle eğitim sistemi içerisinde hizmet veren öğretmenlerin eğitim sisteminin sorunlarına yönelik algıları ve onların çözüm önerilerinin dinlenerek; uygun görüş ve önerilerin de bu politikalara yön vermede dikkate alınması, sistemin çarklarının uyumu açısından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Gelişmiş ülkelerde eğitim politikalarını hayata geçirirken karşılaşılan sorunlardan bir tanesi de öğretmenlerdir. Devletler kendi eğitim sistemlerini yaratırken, günümüzde sürekli ilerleyen ve değişen toplumun yol göstericisi olan öğretmenlerin aldığı eğitim bir süre sonra zamanın gerisinde kalmaktadır. Bu da sürekli olarak öğretmenlerin hizmet içi eğitime ihtiyacı olduklarını göstermektedir.

Saylık ve Saylık'a göre (2015), İngiltere 1988 eğitim reformu ile merkezileşmeye ve rekabet boyutlarına ağırlık verirken, sistemde de önemli değişiklikler yapmıştır. Bunun sebebi ise hükümetlerin eğitim sistemini iyileştirirken alınan kararların sürekli zıt düşünceler olmasından dolayı, eğitim programları üzerinde bir birlik sağlanamamasıdır.

Singapur'un, politik ve ekonomik olarak diğer ülkeler tarafından saldırıya uğrama endişesi, ülkenin birçok alandaki politikalarını da etkileyen aciliyet hissini oluşturmuştur. Bu aciliyet hissi eğitim alanına da yansımış ve mevcut sistemi

iyileştirmek için yapılan reformlar, ivedilikle hayata geçirilerek olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Ülke nüfusunun yoğunluğunun oldukça fazla olması nedeniyle, Singapur eğitim sistemi, mevcut okullarının sayı itibarı ile ihtiyacı karşılayamaması ve sınıfların aşırı kalabalık olması gibi sorunlarla başetmeye çalışmaktadır. 1978 yılında Singapur, eğitim politikalarında aldığı karara göre İngilizce, eğitim dili olarak okutulmaktadır. Bu duruma karşı çıkanları yatıştırmak için iki dilli eğitim (bilingual education) politikası uygulanmıştır. Böylelikle çocuklar, hem kendi dillerinde eğitim alırken hem de İngilizceyi öğrenme imkânı bulmaktadırlar (Levent ve Yazıcı, 2014).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti eğitim sisteminin gelişmiş ülkelere göre daha geride olmasının sebeplerinden birtanesi de, değişen hükümetlerin kendi politik yapısına göre eğitim sistemini değiştirmek istemesidir. Dağlı'ya (2013) göre KKTC eğitim politikalarını hayata geçirirken, eğitim sendikası ve eğitim bakanlığı arasında bir uyum sıkıntısı olduğu ve işbirliği içerisinde ortak paydada çalışamadıkları, büyük bir görüş ve anlayış farklılığı yaşadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Eğitimin kalitesini artırmada şüphesiz en başarılı olacak olanlar, daima ekip halinde çalışan, ekibi devam ettiren ve eğitimin değişik üniteleri arasında haberleşmenin kusursuz olduğu ülkeler olacaktır. Ekip kurabilen ve ekip içinde çalışmasını bilen ve ekibi yürütebilen insanlar 21. asrın içinde yer alabileceklerdir. Eğitim düzenimizde tarafsız kararların alınabilmesi ve verimin artması, eğitim uzmanları ve hizmetlerinin eğitim sistemimizde yerini almasıyla mümkün olacaktır.

Kıbrıs Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Kıbrıs Türk Toplumunun tüm bireylerini, aşağıdaki fıkralarda öngörülen esaslar çerçevesinde yetiştirmektir: (1) Atatürk ilke ve devrimleri ile yurttaşlar arasında bir fikir ve duygu ortaklığını amaçlayan, çağdaşlaşmayı hedefleyen ve Türk milletini milli bilince vardırان Atatürk milliyetçiliğine, demokrasi, sosyal adalet ve hukukun üstünlüğü ilkelerine bağlı, bunları koruyan ve geliştiren yurttaşlar olarak yetiştirmek; (2) Kıbrıs Türk Toplumunun, varolma mücadelesinin özünde yatan gerçekleri bilen, mücadele tarihinin bilincine varan ve bu mücadeleye inançla bağlanan, manevi ve kültürel değerlerini koruyan ve geliştiren, yurdunu ve toplumunu seven, Anayurdu Türkiye'ye, Türk ulusuna, öz yurduna, toplumuna ve ailesine güçlü bağlarla bağlı, yurduna, toplumuna, laik devletine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bu bilinç ve nitelikleri sürekli davranışa dönüştürebilen, barışçı ancak haklarını korumasını bilen

yurttaşlar olarak yetiştirmek; (3) Beden, zihin, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı biçimde gelişmiş sağlam bir kişiliğe ve karaktere, bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insanı seven, insana ve insan haklarına saygılı, girişime değer veren, toplumuna karşı sorumluluk duyan, her yönüyle gelişmiş, toplum ekonomisine katkıda bulunan, toplum çıkarlarını kendi çıkarlarının üstünde tutan ve kendi mutluluğunu toplumun refah ve mutluluğunda gören, toplumun varlığını ve devletini özenle koruyan, gelişmesine çalışan ve onu her türlü tehlikeye karşı savunan ve sonuna kadar direnen, cesur, kişilikli, yapıcı, yaratıcı ve verimli yurttaşlar olarak yetiştirmek; (4) İlgi ve yeteneklerini değerlendirmek ve ortaya çıkarıp geliştirmek suretiyle, gerekli bilgi ve becerilerle donatmak; onlara birlikte ve dayanışma ile iş görme alışkanlıklarını kazandırmak; onları bu yolla hayata hazırlamak ve onların, kendilerini ve ailelerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğu ile kalkınmasına katkıda bulunacak bir mesleğe sahip olmalarını sağlamak; böylece, bir yandan yurtda refah ve mutluluğu artırmak; diğer yandan, toplumsal birlik ve bütünlük içinde ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı destekleyip hızlandıran; toplumunu ve ulusunu, çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı yapmak isteyen ve bu istek doğrultusunda sürekli çaba gösteren yurttaşlar olarak yetiştirmekdir.

Her toplum kendisine yeni katılan kuşağı toplum üyeliğine hazırlamak zorundadır. Yeni kuşakları toplum üyeliğine hazırlanma işi rastlantıya bırakılamayacağı için çağdaş toplumlar bu gereksinimi karşılamak amacıyla eğitim sistemlerini oluşturmuşlardır. Eğitimin işlevlerinden biri toplumun kültürel değerlerini ve davranış örüntülerini yeni kuşaklara aktarmaktır. Ayrıca eğitim yeni buluşları yapabilecek ve toplumsal değişmeyi başlatabilecek yetenekte ve istekte bireyleri yetiştirmeye, bu sayede çağı yakalamaya hizmet etmektedir. Bu doğrultuda ülkelerin ekonomik hedeflerine ulaşabilmesi, ekonomik açıdan büyümelerinin gerçekleşebilmesi, bireylerde yurttaşlık bilgisinin geliştirilmesi, ulusal bütünlüğün ve siyasal gelişmenin sağlanması, yeni durumlara uyum sağlayabilecek ve kendini geliştirebilecek bireylerin yetiştirilmesi için çağın gereklerine ayak uydurulması ve eğitimdeki sorunların çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Eskiden olduğu gibi günümüzde de temel eğitimde pek çok sorun söz konusudur. Kıbrıs Türk Eğitim Sisteminde 1983'den günümüze dek hükümet programlarında belirlenen eğitim hedeflerine ulaşmada karşılaşılan engeller incelendiği zaman, hükümetlerin bu sorunların çözümünde gerekli çabayı göstermediği sonucu çıkmaktadır. Bu sorunlar

çözülse de değişen ve gelişen şartlara göre daha yeni ve farklı sorunlar ortaya çıkacaktır. Üzerinde durulması gereken nokta temel eğitimdeki sorunları çözecek olan insan gücünün yetiştirilmesi ve bu sorunları çözmede kararlı olunmasıdır.

5.2. Sonuç

1- Gereksinim Duyulan İnsan Kaynaklarının Yetiştirilmesi: Mevcut eğitim uygulamaları genel kalkınma hedeflerine uygun olarak ekonomik ve sosyal gereksinimlere karşılık veremediği gibi, ülkemizin ihtiyacı olan insan gücünü yetiştirmek konusunda tamamen yetersiz ve hatta engelleyicidir. Çünkü esnaf veya zanaatkar olması gereken çocuklar yükseköğretime özendirilmektedir.

2- Okulöncesi Eğitim: Okulöncesi eğitimde devletin yetersiz kaldığı söylenebilir, bu alandaki boşluğu özel sektör kuruluşları doldurmuş, ayrıca okullaşma oranlarının yükselmesine de katkı sağlamıştır.

3- Yerel Okul Kitapları: Yıllar içerisinde Kıbrıs Coğrafyası, Kıbrıs Tarihi ve Kıbrıs Edebiyatı konularında bazı ders kitapları yayımlanmış ve bazı okulların müfredatına girmiştir.

4- Özel Eğitim: Özel eğitim okulları konusunda yetersiz olursa da, zaman içerisinde devlet ve özel sektör tarafından özel eğitim okulları açılmıştır.

5- Öğretmenlerin Durumu: Genel öğretmen kalitesinin, yükselmek yerine her geçen gün düştüğü söylenebilir. Çünkü gerek kadrolanma aşamasında gerekse kadrolanma sonrası gerekli yeterliliğe sahip olmayan öğretmenlere hiçbir yaptırım veya ceza uygulanmadığı gibi, öğretmenlerin tamamen etkin bir denetimden uzak olduğu değerlendirilebilir. Eğitim ödeneği ve çalışma saatlerinin azaltılması gibi iyileştirmeler yapılmış, öğrenci başına düşen öğretmen sayısı gelişmiş Avrupa ülkelerinin üzerine çıkarılmış, ancak öğretmen verimliliği ve kalitesindeki düşüş devam etmiştir. Bu da her yıl yapılan üniversite giriş sınav neticelerinde, öğrencilerin üniversite sınav başarılarının düşmesiyle açıkça görülmektedir.

6- Üniversite Öğrencileri: Yüksek öğrenim gören öğrencilerin sorunlarının çözümünde yetersiz kalmıştır. Yetenekli öğrencilerin ise Burs Tüzüğü yanlışlığı neticesinde yıllardır “cezalandırılmaya” devam edildiği görülmektedir. Şöyle ki, yetenekli öğrencilerin hemen hepsi Amerika veya İngiltere gibi 3. Ülkelere

gitmektedirler. Burs Tüzüğüne göre TC ve KKTC dışındaki üniversitelere giden öğrencilere lisans bursu verilmediği için bu öğrencilerin bir nevi “cezalandırıldığı” söylenebilir.

7 – Kütüphane ve Kitaplıklar : İnternet gibi araçların gelişmesi ile kütüphane ve okul kitaplıklarına olan ilgi azalmıştır. Dünya genelinde bu durum sorun olarak gözüксе de teknolojik araçların kullanımı arşivlerin dijital ortamlara aktarımı Milli eğitim bakanlıkları destekli projelerle sağlansa da ülkemizde son olarak Cumhuriyet Meclisinin önderliğinde gerçekleşen MAKYA çalıştayı dışında bu konuda herhangi devlet adına herhangi bir adım atılmamıştır. Özel üniversitelerin kütüphaneleri ise dünya standartlarında dijital ortamdaki kaynaklara erişimi sağlamaktadır. Ör: MAKYA 2017

8 – Sporun Geliştirilmesi ve Uluslararası Tanıtım : Birçok spor alanında gerilemeler olduğu gibi uluslararası spor karşılaşmaları ve tanıtımda kayda değer bir ilerleme olmadığı söylenebilir.

9 – Şehit ve Hadise kurbanı çocuklarına yıllar içerisinde bazı ayrıcalıklar tanınmıştır.

10 – Sağlık Eğitimi : Sağlık Meslek Lisesi kurulamadığı gibi bu konularda hiçbir gelişme olmamıştır.

11 – Yurt Dışında Yaşayan Soydaşlarımızın Eğitim ve Kültürel Gelişimi: Yurt dışında yaşayan soydaşlarımız konusunda İngiltere’deki “göstermelik” bazı faaliyetler dışında etkin hiçbir faaliyet olmamıştır.

12 – Yaygın Eğitim: Yaygın eğitim dallarında ilerleme değil büyük gerilemeler olmuştur. Örneğin bir zamanlar çok yaygın olan köy kadın kursları hemen hemen tarihe karışmıştır.

13 – Yükseköğretim kurumlarımız sayıca ve öğrenci sayısı açısından büyük gelişme göstermiştir ancak kalite açısından yeterince ilerleme olmamıştır.

14 – Eğitimde Fırsat Eşitliği: Devlet okullarında yaşanan kalite düşüklüğü ve özel okullardaki gelişmelerden dolayı eğitimde fırsat ve olanak eşitliği ortadan kalkmıştır. Maddi olanakları iyi olan aileler çocuklarını özel sektör eğitim kurumlarına göndermektedir.

15 – Kolejlerin Geliştirilmesi: Mevcut atama ve nakil uygulamaları ile doğru öğretmen doğru okulda ders vermesi ya mümkün değildir ya da uzun yıllar bekleme sonucu olmaktadır. Bu da Kolejlerin ihtiyaç duyduğu nitelikteki öğretmenleri almalarını zorlaştırmaktadır. Yeni kolej açmak bir yana mevcutların nitelikli öğretmen ihtiyaçları bile karşılanmadığı gözlemlenebilmektedir.

16 – Müfredatların Geliştirilmesi : Müfredat programlarının uygulanmasındaki sorunlar eğitim sistemimizdeki en önemli eksikliklerden biri olarak karşımıza çıkmaya devam etmektedir. Müfredatların uygulanması ile ilgili herhangi bir denetim olmadığı için verilen eğitim yetersiz kalmaktadır. Buna bağlı olarak öğrencilerin ek ders alma, dershaneye gitme zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Netice olarak eğitim kalitesi düşmektedir.

17 – Eğitim Bütçesi: Devlet bütçesinden eğitime ayrılan pay verimli olarak kullanılmamaktadır. Bütçenin tamamına yakını öğretmen maaşlarına gittiği için tüm okullarımız maddi sıkıntı içerisinde. Okul aile birlikleri bu konuda okullarımıza büyük destek vermektedirler.

18 – Bölgesel Dengesizlikler: Öğretmen atama ve nakil sistemi nedeni ile bazı coğrafi bölgelerde sürekli öğretmen açığı ve değişikliği olmaktadır (örneğin Karpaz bölgesi). Bu da bu gibi bölgelerin eğitim kalitesini düşürmektedir. Öğretmenlerin bu bölgelerde zorunlu olarak belirli bir süre hizmet vermeleri sağlanmadığı için bu dengesizlik devam etmektedir.

19 – Öğretmen-Öğrenci motivasyonu: Sınıfta kalmanın yapılan uygulamalarla tamamen ortadan kaldırılması ile öğretmen-öğrenci motivasyonu kalmamıştır. Okullardaki gerek öğretmen gerekse öğrenci disiplinsizliği endişe verici boyutlara ulaştığı söylenebilir.

5.3. Öneriler

1. Eğitim politikaları partiler üstü bir anlayış içerisinde yürütülmelidir.
2. Ulusal düzeyde eğitim politikaları ve bunlara kaynaklık eden eğitim felsefeleri yeniden ele alınıp, gözden geçirilmeli ve çağa uygun, mevcut sorunlara çözüm üretecek niteliğe kavuşturulmalıdır.
3. Ulusal eğitim politikasının belirlenmesinde, demokrasinin vazgeçilmez öğelerinden biri olan katılım temel alınmak zorundadır. Katılım; eğitimle ilgili

yetkililerin, öğretmenlerin, velilerin, öğrencilerin, eğitim sendikalarının, meslek odalarının, yerel düzeydeki yöneticilerin eğitimle ilgili kararlara katılması ile sağlanmalıdır.

4. Öğretim sürecinde kullanılan yöntemler, davranışlar ve uygulanan programlarda yapılan değişikliklere öğretmenlerin olduğu kadar öğrencilerin de uyumunu sağlayıcı koşullar araştırılmalıdır.
5. Öğretmenlerin eğitim programlarını öngörülen standartlarda uygulayabilmeleri için temel alınan programa kolay uyum sağlayabilecekleri çağdaş anlayışlarla donatılmaları hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarında dikkat edilmesi gereken hususlardan olmalıdır.
6. Anne-baba eğitimi; alanında uzman kişilerle, eğitim kurumlarının işbirliği çerçevesinde yürütülerek yaygınlaştırılmalı ve bu eğitime katılımın artırılması için gerekli teşvikler yapılmalıdır.
7. Eğitim birimlerindeki yöneticilik ve Okul yöneticiliği alanında en az tezli ya da tezsiz yüksek lisans eğitimi almış olma şartı aranmalı ve sonraki aşamada da lider yönetici yetiştirme programları açılarak bu eğitimde başarılı olanlar okul yöneticisi olarak atanmalıdır.
8. Eğitim sisteminde personel denetim ve değerlendirme sistemi adil, nesnel ve ayırt edici olacak şekilde yeniden yapılandırılmalı ve çok boyutlu bir performans değerlendirme sistemine geçilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.
9. Öğretmen adayları tecrübeli öğretmenlerin deneyimlerinden yararlanabilmelidir.
10. Bölgesel eşitlik sağlanmalı tüm okullarımız standart fiziksel donanımlara kavuşturulmalıdır. Dezavantajlı okullara daha fazla destek sağlanmalıdır.
11. Öğretmen atamalarında tezli yüksek lisans yapan adaylara sınavsız atanma hakkı tanınmalıdır.
12. Öğretmenlik mesleğine motivasyonu yüksek ve başarılı adayların yerleşmesi için giriş koşulları en üst düzeye çıkarılmalıdır (Finlandiya’da olduğu gibi).
13. Görevdeki öğretmenlere ihtiyaç duydukları alanlarda kendilerini yenilemek ve geliştirmek için etkileşimli hizmet içi eğitim kursları düzenlenmelidir.
14. Öğretmenlik mesleğinin toplum içindeki saygınlığının artırılması için, öğretmen ve yöneticilerin ücret ve çalışma koşullarının bir an evvel OECD ülkelerindeki ortalama düzeye çıkarılması gerekmektedir

15. Tüm dünyada var olan küreselleşme, evrenselleşme, çokdillilik ve çokkültürlülük anlayışlarının benimsenmesi, güncel öğretim yöntem ve teknolojilerinin derslerde etkili bir biçimde kullanılması, öğrencilerin akademik başarılarının artırılması, onları ortaöğretim, yükseköğretim ve meslek hayatına hazırlayabilmesi için KKTC eğitim sisteminin genel özellikleri geliştirilmelidir.
16. KKTC’de eğitim sistemi kapsamında bulunan öğretmen ve öğretim elemanları kendi branşlarına ait dersleri vermeli ve öğretim yöntemleri konusunda kendilerini sürekli geliştirip onlara yönelik hizmet içi eğitimler almalıdırlar.
17. KKTC eğitim sisteminin daha etkili ve verimli olabilmesi için özellikle okul öncesi, ilköğretim ve liselerdeki okul sayıları artırılıp, okullardaki öğrenci sayılarının düşürülmesi gerekmektedir.

5.4. Araştırmacılara Öneriler;

1. Eğitim sendikalarının, hükümet programlarındaki eğitim hedeflerine ve eğitim reformlarına yönelik görüşleri ilgili yapılabilir.
2. Öğretmenlerin, hükümet programlarındaki eğitim hedeflerine ve eğitim reformlarına yönelik görüşleri ilgili yapılabilir.
3. Müdürlerin, hükümet programlarındaki eğitim hedeflerine ve eğitim reformlarına yönelik görüşleri ilgili yapılabilir.
4. Velilerin, hükümet programlarındaki eğitim hedeflerine ve eğitim reformlarına yönelik görüşleri ilgili araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akçay, R. C. (2003). Küreselleşme, eğitimsel yoksunluk ve yetişkin eğitimi. *Milli eğitim dergisi*, 159, 33-49.
- Aktan, C. (1999). 2000'li yıllarda yeni yönetim teknikleri (4): İnsan Mühendisliği. İstanbul: TÜGİAD Yayını,
- Almanya Seçimleri- partilerin eğitim politikaları. (2013, 16 Eylül). Ege Postası. <http://secim2015.egepostasi.com/haber/Almanya-secimleri-Partilerin-egitim-politikalari/61522>
- Anderson, L (1996). Schooling and citizenship in a global age, New-York. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Arslan, M. M., & Kılıç, Ç. (2000). Bazı Avrupa ülkelerinde ve Türkiye’de zorunlu eğitimde yönlendirme çalışmalarının değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 148.
- Arcaro, J. (1995). Quality in education an implementation handbook. Delray Beach. St . Lucie Press
- Aşkar, P. (2000). 21. Yüzyılda temel değişimler ve eğitim. 21. Yüzyılda Eğitim Paneli, Ankara Özel Tevfik Fikret Okulları.
- Aşkar, P. (2004). Eğitimin yeniden kavramsallaştırılması ve matematik eğitimine yansımaları. *Matematik etkinlikleri 2004 matematik sempozyumu ve sergileri*. Ankara. Milli Kütüphane.
- Atabay, S. (2006). II. Panel: Avrupa Birliği eğitim programları. İ. Erdoğan (Editör):*Avrupa Birliği Vizyonu, Türkiye’de eğitim ve özel okullar sempozyumu* (131-132). İstanbul: Neta Matbaacılık, Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği.
- Balcı, A. (2011). Eğitim yönetiminin değişen bağlamı ve eğitim yönetimi programlarına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 36(162).
- Başaran, İ. E. (1994). *Eğitime giriş*, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Başaran, İ. E. (2000). *Eğitim yönetimi* (Nitelikli Okul). Ankara: Feryal Matbaası.

- Baysal, Z. N., & Ada, S. (2015). Düünden bugüne Türk eğitim sistemi ve yapısı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bayrakçı, M. (2005). Avrupa Birliği ve Türkiye eğitim politikalarında bilgi ve iletişim teknolojileri ve mevcut uygulamalar. *Milli Eğitim*, 33(167), 20.
- Bedeian, A. (1993). Management. Fort Worth. The Dryden Press.
- Bedük, A. (2005). Yeni yönetim tekniği “Benchmarking”.
<http://www.econturk.org/dtp14.htm-29/1/2006>
- Bozkurt, R., & Odaman, A. (1995). ISO 9000 *Kalite Güvence Sistemleri*. Ankara: MPM Yayıncılık,
- Bucak, E B. (2000). Eğitimde yerelleşme. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bursalıoğlu, Z. (1999). Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış. Ankara: Pegem Özel Eğitim ve Hizmetleri.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Cangil, B. E. (2004). Küreselleşme ve Avrupa Birliği Yabancı Dil Eğitim Politikaları Işığında 2000’li Yıllarda Türkiye’de Yabancı Dil ve Yabancı Dil Öğretmeni Yetiştirme Politikalarına Bir Bakış. *Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2).
- Cansever, B. A. (2009). Avrupa Birliği eğitim politikaları ve Türkiye’nin bu politikalara uyum sürecinin değerlendirilmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 1(1), 222-232.
- Carton, M., & Tawil, S. (1997). *Economic Globalization and Educational Policies Quarterly Review of Education*, 27, (1), 1-5 (UNESCO Yayınları).
- Carnoy, M., Hallak, J., & Caillods, F. (1999). *Globalization and educational reform: What planners need to know*. UNESCO, International Institute for Educational Planning.
- Chapman, D. (1990). School-Based Decision-Making and Management. London:The Falmer Press.

- Coffield, F. (1994). The Learning Society: knowledge and skills for employment—research specification. Swindon: ESRC.
- Çağlar, M., & Reis, O. (2007). Eğitimde paradigmal dönüşümler sürecinde çağdaş ve küryerel eğitim planlaması. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çaplı, O. (1993). Çocukların, Gençlerin Eğitimi. Ankara. Bilgi Yayıncılık.
- Çelik, V. ve Gömleksiz, M. N. (2000). A Critical Examination of Globalization and its Effects on Education. *Fırat üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 10(2). 133-144.
- Çeken, Y. D. (2006). Küreselleşme ve Türkiye’ de eğitim politikaları: yeni ilköğretim müfredatı sosyal bilgiler programı üzerine bir inceleme. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çınar, İ. (2009). Küreselleşme, eğitim ve gelecek. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 2(1). 14-30.
- Çokluk, Ö. (2014). Araştırma desenin seçimi. Şekercioğlu, G. (Ed.), *Araştırma Yöntemleri Yeni Başlayanlar İçin Adım Adım Araştırma Rehberi* içinde Ankara: Edge Akademi.
- Dağlı, A. (2007). Küreselleşme Karşısında Türk Eğitim Sistemi. *Dicle University Journal of Ziya Gokalp Education Faculty*, 10.
- Dağlı, G. (2013). Kuzey Kıbrıs’ ta eğitim bakanlığı, öğretmen, veli ve sendika yöneticilerinin eğitim reformlarına yönelik görüşleri ile ilgili olarak karşılaştırmalı durum çalışması. 119-135.
- Daft, R. (1995). Understanding management. fort worth. The dryden press.
- Danimarka Çocuk ve Eğitim Bakanlığı (UVM, 2016). Danimarka eğitim sistemi. <http://www.uvm.dk/> adresinden 5 Ocak 2016 tarihinde erişilmiştir.
- Davis, K. (1982). İşletmelerde insan davranışı. Çev. K. Tosun ve ark.), İstanbul: Üniversitesi Yayıncılık, (3028).
- Dclylene, I. (1995). Cross-Cultural Literarcy in the 21.Century, in World Conference on Teacher Education, İzmir.

- Debesse M., & Mialaret G. (1974). *Traite'des Sciences Pedagogiques*. P.U.F. Paris, s. 258.
- Debande, O., & Ottersten, E. K. (2004). Information and communication technologies: A tool empowering and developing the horizon of the learner. *Higher Education Management and Policy*, 16(2), 31-61.
- Demirel, Ö. (2012) . *Gelecek İçin Eğitim* (2.Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Dewey, J. (1996). *Demokrasi ve eğitim*. M.S Otaran (Trans.). İstanbul: Basarı Yayıncılık.
- Dewey, J. (1997). *How we think*. Courier Corporation.
- Doğan, H. (2002). Finansal derinleşme ve ekonomik büyüme ilişkisi: Türkiye Örneği, *İktisat, İşletme ve Finans Dergisi*, 17(190), 60-71.
- Doğan & Uğurlu, (2014). 4+4+4 Eğitim sisteminin okul paydaşlarına olumlu ve olumsuz etkilerinin yönetici görüşlerine göre incelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13(1). 115-138.
- Donnelly, J. H., Gibson, J. L., & Ivancevich, J. M. (1995). *Fundamentals of Management*. Chicago: Irwin.
- Drucker, F. (1993). *Yeni gerçekler*. (Çev. B. Karanakçı) 3. Baskı. Ankara: İş Bankası.
- Drucker, F. (1994) *The Rise of Knowledge Society in Dialog*, (2), .13-18 USA.
- Education System in UK https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/219167/v01-2012ukes.pdf (20.03.2016).
- Efil, İ. (1996). TKY ve toplam kaliteye ulaşmada önemli bir araç iso 9000 kalite güvence sistemi, 2. Baskı, Uludağ Üni. Arş. Uyg. Merk. Yay, (111).
- Eraut, M. (1991). *The Information Society – A Challenge for Education Policies? Policy Options and Implementation Strategies*.
- Erginer, A. (2009). *Avrupa Birliği eğitim sistemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Erginer, A. (2006). Avrupa Birliği eğitim sistemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Erginer, A. (2007). Avrupa Birliği eğitim sistemleri Türk Eğitim Sistemiyle Karşılaştırmalar. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Erhun, G. (2003). Mesleki ve Teknik Eğitimde Plânlı Okul Gelişim Modeli. IVETA Bölgesel Konferansı. Ankara.
- Ertmer, P. A., & Newby, T. J. (1993). Behaviorism, cognitivism, constructivism: Comparing critical features from an instructional design perspective. *Performance improvement quarterly*, 6(4), 50-72.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Eurydice (2017). Structural Indicators for Monitoring Education and Training Systems in Europe 2016 Thematic Overviews.
- Eurydice. National system overview on education system in Europe: England [https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/United-Kingdom England: Overview](https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/United-Kingdom%20England%3A%20Overview). (15.02.2016)
- Garner, L. H. (2002). Education for the twenty-first century: Leadership for globalization. In Iowa: Second Korea-US Forum.
- Gençyılmaz, G., & Zaim, S. (1999). Eğitimde toplam kalite yönetimi. *İÜ İşletme Fakültesi Dergisi*, 28(2), 17-33.
- Giddens, A. (2000). *Elimizden kaçıp giden dünya*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Gökçe, E. (1995). The role of the teacher in development of educational programs. In *World Conference on Teacher Education*.
- Gömlüksiz, M. N., & Kılınç, H. H. (2012). Küreselleşmenin eğitim programları üzerindeki etkisine ilişkin akademisyen görüşleri: Nitel bir çalışma/Views of academicians on the effect of globalization on curriculum: a qualitative study. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17). 397-413.
- Güçlü, N. (2000). Okula dayalı yönetim. *Milli Eğitim Dergisi*, 148, 156-162.

- Gür, B. S., & Çelik, Z. (2009). Türkiye’de millî eğitim sistemi: Yapısal sorunlar ve öneriler. *Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı, 1*, 29-32.
- Gürsoy, H., & Büyükbaş, N. (2002). Eğitimde toplam kalite yönetimi: Kuram ve uygulama. *Elazığ. MEM*.
- Haakenson, P. (1994). Recent Trends in Global/International Education. ERIC Digest.
- Hanson, E. M. (1998). Strategies of educational decentralization: Key questions and core issues. *Journal of educational administration, 36* (2), 111-128.
- Harris, D., & Helfat, C. (1997). Specificity of CEO human capital and compensation. *Strategic Management Journal, 895-920*.
- Hannaway, J. ve Carnoy, M. (1993). Decentralization and school improvement. San Francisco. Jossey Bass.
- Honebein, P. C. (1996). Seven Goals for the Design of Constructivist Learning. - <http://crossroads.georgetown.edu/vkp/resources/glossary/constructivism.htm-19-1-2007>
- Hoy, Wayne. (1991). Educational Administration. New York. McGraw- Hill.
- Humphreys, J. A., Traxler, A. E., & North, R. D. (1967). Guidance services. Science Research Associates.
- Hussen, T. (1989) School in Question. Routledge and Kegan Paul, London.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel Araştırma yöntemi-kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kavrakoğlu, İ. (1994). TKY ve kişisel bir yorum. *Görüş Dergisi*. Ankara: TUSİAD Yayınları, 33-37.
- Kavak, N. ve Köseoğlu, F. (2007). Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına dayalı rol oynama öğretim yönteminin avantaj ve dezavantajları. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, (2)* 309-325.
- Kaya, Y.K. (1992). Ortaöğretimde yenileşme. TED XVI. Eğitim Toplantısı, 3-4 Aralık 1992. Ankara:TED Yayıncılık.

- Keating, S. (2010). The contribution of teachers to education for democratic citizenship and human rights. *Education Newsletter*, 4-5.
- Kurulu, B. M. G. (1948). İnsan hakları evrensel beyannamesi. *İnsan ve İnsan*, 61.
- Keleş, R., & Hamamci, C. (1994). Fransa ve İspanya'da yerinden yönetim. Mahalli idareler eğitim araştırma geliştirme merkezi.
- Keskinkılıç, K. (2006). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pagem Yayıncılık.
- Kılıç, D. (2014). Sınıf öğretmenlerinin 4+ 4+ 4 eğitim sistemi hakkındaki tutumlarının incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(3).
- KKTC Milli Eğitim Bakanlığı. (2015). Eğitim ortak hizmetler dairesi: eğitim istatistikleri yılı. Yılı.
- Knowles, A. (2004). Pedagogical and Policy Challenges in Implementing E-Learning in Social Work Education. Alberta:University of Alberta (Yayınlanmamış Doktora Tezi).
- Koçak-Usluel, Y. (1997). Milli Eğitim Bakanlığı'nın merkez örgütü yöneticilerinin yerleşme konusundaki görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 21(103).
- Koçel, T. (1998). *İşletme Yöneticiliği*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Korkmaz, F. (2000). Eğitim ekonomi ilişkisi. Ankara: Gazi Kitap Evi Yayıncılık.
- Levent, F., & Yazıcı, E. (2014). Singapur eğitim sisteminin başarısına etki eden faktörlerin incelenmesi.
- Liontos, L.B., & Lashway, L. (1997). Shared-Decision Making, School Leadership. Handbook for Excellence. Oregon. University of Oregon Press.
- Lunenburg, F. (1991). Educational Administration. New York. McGraw-Hill.
- Martin, D. J. (2000). "Elementary Science Methods: A Constructivist Approach"
- Massy ve Wilger (1998). Technology's Contribution to Higher Education Productivity. - New Directions for Higher Education. Wiley Online Library

- Mayer, R.E. (1982). Learning, in Mitzel, H.E. (Ed.), *Encyclopedia of educational research*, 1040-1058. New York: Free Press.
- Merkens, H. (1992). Ortaöğretimde yenileşme. TED XVI. Eğitim toplantısı, 3-4 Aralık 1992. Ankara: TED Yayınları.
- Merriam, B. S. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*, (Çev., S. Turan), Ankara: Nobel Akademik.
- Mesut, Ö. (1991). Hukukun temel kavramları. İstanbul: Der Yayıncılık
- M.E.B. (2005). MEB. (2005). *İlköğretim 1-5. sınıf programları tanıtım el kitabı*. Ankara: MEB, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- M.E.B. (2006). Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim sistemleri. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- M.E.B. (2007). Avrupa Birliği ülkelerinde eğitim denetimi. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB, (2016). Milli eğitim sisteminin genel yapısı. <http://www.mebnet.net/?q=node/35> (18.01.2016).
- Kay M. R., Sower, V.E., & Motwani, J. (1997). A comprehensive model for implementing total quality management in higher education. *Benchmarking for quality management & Technology*, 4(2), 104-120.
- Michael, V. ve Notwani, J. (1997). A comprehensive model for implementing total quality management in higher education. *Benchmarking for Quality Management & Technology*, 4,(2), 104-120.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: An expanded sourcebook. sage.
- Monchablon, A. (1994). France: System of education. *International Encyclopedia of Education*.
- Musset, P. (2010). Initial teacher education and continuing training policies in a comparative perspective. *OECD Education Working Papers*, (48), 0_1.

- Naisbitt, P. A. (2000). Globalization and Education. New York. Mc Graw Hill. National Foundation For Educational Research
https://www.nfer.ac.uk/shadomx/apps/fms/fmsdownload.cfm?file_uuid33520-C29EAD4D-0242-F5A56F80AFEE&siteName=nfer.
- OECD, (1992). Organization for Economic Co-operation and Development. Paris. OECD.
- Okçabol, R. (2005). Türkiye Eğitim Sistemi: tarihsel gelişim, sistemin betimlenmesi, gözümlemesi ve yeniden yapılanması (Vol. 118). Ütopya Yayınları.
- Oswald, John. (1997). School-Based Management. School Leadership, Handbook for Excellence Edited by: Stuart C. Smith and Philip K. Piele, 3. Edition, University of Oregon. 1997.
- Özden, Y. (1998). Eğitimde dönüşüm yeni değer ve oluşumlar. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özden, Y. (2005). Eğitimde Yeni Değerler. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Özkalp, E. (1998). Davranış bilimleri ve organizasyonlarda davranış. Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi.
- Özoğlu, S. Ç. (1982). Eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi.
- Öztürk, İ. (2003). The notion of spoken fluency in the Common European Framework. (Bildiri) 1. Uluslararası "Avrupa Birliği Yolunda Türkiye" Yabancı Dil Öğretimi Sempozyumu, Bursa: 17- 19 Eylül 2003.
- Pehlivan, İ. (2000). Okul-çevre ilişkileri, (yönetici adaylarının eğitimi ders notları). Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Peterson, D. (1991). School-based management and student performance. ERIC Digest, Number 62.
- Piaget, J. (1973). "To Understand is to Invent", Grossman, New York, USA.
- Polat, D. (2005). Türkiye ve bazı Avrupa Birliği Ülkelerinde (İngiltere, Almanya, İtalya, Fransa) Fizik öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırılması.

- Price, M. J., & Chen, E. E. (1993). Total quality management in a small, high-technology company. *California Management Review*, 35(3), 96-117.
- Roblyer, M. D. (1997). Technology and the oops! effect: Finding a bias against word processing. *Learning and Leading With Technology*, 24(7), 14-16.
- Roblyer, M.D. (2004). If technology is the answer, what's the question? Research to help make the case for why we use technology in teaching. Technology and Teacher Education Annual, 2004. Charlottesville, VA: Association for the Advancement of Computing.
- Roblyer, M. D., & Knezek, G. (2003). New millennium research for educational technology: A call for a national research agenda. *Journal of Research on Technology in Education*, 36(1), 60-71.
- Sağlam, M. (1999). Avrupa ülkelerinin eğitim sistemleri. Anadolu Üniversitesi.
- Sağlam, M., & Kürüm, D. (2005). Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerinde öğretmen eğitiminde yapısal düzenlemeler ve öğretmen adaylarının seçimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 167, 53-69.
- Saylan, G. (1973). Çalışma özendiricileri. AİD, C, 6, 4.
- Simon, Herbert. (1967). Public administration. New York. Knoff Inc.
- Saylık, A., & Saylık, G. (2015). İngiltere eğitim sistemi üzerine bir inceleme: amaç, yapı ve süreç bakımından türkiye eğitim sistemiyle karşılaştırılması. *Route Educational and Social Science Journal*, 2(2), 652-671.
- Şentürk, İ., Burgaz., B. (2008). Küreselleşmenin eğitim fakültelerinin yönetim boyutundaki etkileri. *Manas Journal of Social Studies*, 19, 269-280.
- Şentürk, C. (2009). Eğitimde yeniden yapılanma ve yapılandırmacılık. *Eğitim Dergisi*, 23, 57-23.
- Schunk, D. H. (1991). Learning theories: An educational perspective.
- Şimşek, U., Küçük, B., Topkaya, Y. (2012). Turkish studies. International periodical for the languages, literature and history of turkish or turkic volume 7/4, Fall 2012, 2809-2823, Ankara-Turkey.

- Singh, K. (1996). Education for the global society. *Learning: The Treasure Within*, 225-227.
- Smeets, E. ve Mooji, T. (2001). Pupil-Centered Learning, ICT, and Teacher Behaviour. *British Journal of Educational Technology*. 32 (2), 403-417.
- Sönmez, V. (2014). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Stephenson, J. (1999). Evaluation of teacher education in England and Wales, *TNTEF publications*, 2 (2), 191-200.
- Strandberg, G. (2002), Technology, Economics, and Politics, *Journal of Industrial Technology*, 18, Sayı 2, <http://www.nait.org> (07.05.2003).
- Tapscot, D. (1996). Promise and peril in the age of networked intelligence. New York. Mc Graw Hill.
- Taymaz, H. (2001). Okul yönetimi. Ankara. Pegem Yayıncılık A Yayıncılık.
- Tavşancıl ve Aslan, (2001). Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri. İstanbul: Epsilon Yayınevi,
- Tezcan, M. (1998). Toplumsal değişme ve eğitim. AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- The Danish Education System (TDES, 2006). Danimarka eğitim sistemi, http://www.ac.dk/files/pdf/Danish_Education_System.pdf (09.01.2016)
- The Folkeskole (2008). Danimarka’da ilköğretim. http://eng.uvm.dk/~media/Files/English/Fact%20sheets/080101_fact_sheet_the_folkeskole.ashx(09.01.2016).
- Thornburg, D. (2002). The New Basics – Education and The Future of Work in the Telematic Age. USA . Association for Supervision and Curriculum Development.
- Toffler, A., & Alvin, T. (1981). The third wave (pp. 32-33). New York: Bantam books.
- Tospakal, C. (2016). Türkiye eğitim politikalarının analizi. *Kültür ve Medeniyet Dergisi*.<http://www.gonuldergisi.com/turkiye-egitim-politikalarinin-analizi-yrd-doc-dr-cem-topsakal.html> (10.01.2016).

- Tutar, H. (2000). Küreselleşme sürecinde işletme yönetimi. İstanbul: Hayat Yayınları.
- UNESCO, (1993). Cost and Productivity of Education.
- UNESCO, (1994). Statistical Yearbook, Paris.
- Uygun, S. (2010). Eğitimin tarihsel temelleri,
<http://www.selcukuygun.com/site/?p=92> adresinden (14.01.2016).
- Varis, F. (1994). *Eğitim bilimine giriş*. Konya: Atlas Yayıncılık.
- Vexliard, A. (1967). Comparative pedagogy.
- World Bank, (1995). Strategies For Education. Washinton, D.C. World Bank.
- Yalçın, K. (2011). Almanya ve Türkiye’de 2003-2006-2009 PISA araştırma sonuçlarına göre alınan önlemler ve uygulamalar. *Türk Kütüphaneciliği*, 25(4), 494-508.
- Yıldırım A. ve Şimşek H., (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yılmaz, S. (2009). Avrupa Birliği’nin Türkiye ve diğer Avrupa ülkelerinin ders kitaplarında uygulamaya çalıştığı “kimlik, insan hakları ile tarihte ‘öteki’ kavramı ve Sırbistan örneği.”. *Uluslararası Avrupa Birliği, Demokrasi, Vatandaşlık ve Vatandaşlık Eğitimi Sempozyumu*, 363-372.
- Yılmaz, K., & Altınkurt, Y. (2011). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 942-973.
- Yorucu, V., (2013). Nasıl bir eğitim istiyoruz? Star Kıbrıs Gazetesi.
<http://www.starkibris.net/index.asp?haberID=153263>, (26.02.2017).
- Yurdabakan, İ. (2002). Küreselleşme konusundaki yaklaşımlar ve eğitim. *Eğitim araştırmaları*, 6, 61-66.
- Young, John. (1989). School-based management. Bristol highland press.
- Young, P. A. (2008). The Culture Based Model: Constructing a Model of Culture. *Educational Technology & Society*, 11 (2), 107–118.

Youssef, C. M., & Luthans, F. (2007). Positive organizational behavior in the workplace: The impact of hope, optimism, and resilience. *Journal of management*, 33(5), 774-800.

Yükseköğretim Kurulu, (2000). Avrupa Birliği ülkelerinde yükseköğretim.

Yüksel, Ö. (1997). Örgüt kuramlarındaki gelişmelerin insan kaynakları yönetimine etkileri. *Amme İdaresi Dergisi*, 30(2), 31-43.

EKLER

1976 -2016 ARASI EĞİTİM İLE İLGİLİ YASALAR

EKLER - 1

1976 -2016 ARASI EĞİTİM İLE İLGİLİ YASALAR:

	<u>YASA ADI</u>	<u>YASA NO</u>
1.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	17/1976
2.	Güzelyurt Tarım Meslek Lisesi Kuruluş Yasası	31/1977
3.	Beden Eğitimi ve Spor Yasası	8/1978
4.	Beden Eğitimi ve Spor (Değişiklik) Yasası	31/1981
5.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	4/1982
6.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	13/1982
7.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	29/1982
8.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	45/1982
9.	Güzel Sanatlarda Olağanüstü Yetenekli, Çocukların Devlet Tarafından Yetiştirilmeleri Yasası	45/1983
10.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	6/1984
11.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	6/1985
12.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	33/1985
13.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	11/1986
14.	Milli Eğitim Yasası	17/1986
15.	Beden Eğitimi ve Spor (Değişiklik) Yasası	4/1986

16.	Kuzey Kıbrıs Eğitim Vakfı ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Kuruluş Yasası	18/1986
17.	Kültür Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	19/1986
18.	Gençlik Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	4/1987
19.	Milli Eğitim (Değişiklik) Yasası	10/1987
20.	Eğitim, Bilim ve Kültür Alanında İşbirliği Protokolü (Onay) Yasası	24/1987
21.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	32/1987
22.	Spor Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	65/1987
23.	Gençlik Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	4/1988
24.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	14/1988
25.	Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasası	28/1988
26.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	34/1988
27.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	14/1989
28.	İlk Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	68/1989
29.	Mesleki Teknik Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	69/1989
30.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	3/1990

31.	Kıbrıs Türk Devlet Tiyatroları (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	10/1990
32.	Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	12/1990
33.	Milli Arşiv ve Araştırma Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	15/1990
34.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	52/1990
35.	Eğitim, Bilim ve Kültür Alanında İşbirliği Protokolü (Onay) Yasası	5/1991
36.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	13/1991
37.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	12/1992
38.	Doğu Akdeniz Üniversitesi Kuruluş (Değişiklik) Yasası	39/1992
39.	Milli Eğitim (Değişiklik) Yasası	40/1992
40.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	50/1992
41.	Kuzey Kıbrıs Eğitim Vakfı ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Kuruluş (Değişiklik No:2) Yasası	58/1992
42.	Yüksek Öğrenim Kurumları (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	2/1993
43.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	5/1993
44.	Gençlik Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	10/1993

45.	Eğitim ve Kültür Protokolü (Onay) Yasası	50/1993
46.	Eğitim, Bilim, Spor ve Kültür Alanında İşbirliği Protokolü (Onay) Yasası	51/1993
47.	Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	56/1993
48.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	11/1994
49.	Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	34/1994
50.	Devlet Tiyatroları (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları)(Değişiklik) Yasası	37/1994
51.	İlköğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	39/1994
52.	Mesleki Teknik Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	40/1994
53.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	44/1994
54.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	1/1995
55.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	3/1995
56.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	19/1995
57.	Eğitim, Bilim, Kültür ve Teknik Alanda İşbirliği Protokolü (Onay) Yasası	55/1995
58.	Öğretmenler (Değişiklik No:3)) Yasası	60/1995
59.	Spor Alanında İşbirliği Protokol (Onay) Yasası	8/1996

60.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	14/1996
61.	Öğretmenler (Değişiklik No2:) Yasası	17/1997
62.	İlköğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	25/1997
63.	Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	26/1997
64.	Mesleki Teknik Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	27/1997
65.	Kuzey Kıbrıs Eğitim Vakfı ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Kuruluş (Değişiklik) Yasası	37/1997
66.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	2/1998
67.	Spor Alanında İşbirliği Ek protokolu (Onay) Yasası	3/1998
68.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	15/1998
69.	Öğretmenler (Değişiklik Yasası)	4/1999
70.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	20/1999
71.	Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	27/1999
72.	Öğretmenler (Değişiklik No:3) Yasası	49/1999
73.	Öğretmenler (Değişiklik No:4) Yasası	65/1999
74.	Beden Eğitimi ve Spor Yasası	67/1999
75.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	16/2000

76.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	20/2000
77.	Talim ve Terbiye Dairesi (Kuruluş ,Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	31/2000
78.	Atatürk Öğretmen Akademisi Yasası	60/2000
79.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	11/2001
80.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	24/2001
81.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	32/2001
82.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	22/2002
83.	Milli Eğitim (Değişiklik) Yasası	53/2002
84.	Orta Doğu Teknik Üniversitesinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bir Kampüs Kurmasına İlişkin Çerçeve Protokolü (Onay) Yasası	6/2002
85.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	4/2003
86.	Atatürk Öğretmen Akademisi (Değişiklik) Yasası	26/2003
87.	Çıraklık ve Meslek Eğitimi (Değişiklik) Yasası	45/2003
88.	Çıraklık ve Meslek Eğitimi (Değişiklik) Yasası	50/2003
89.	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kuzey Kıbrıs Kampüsü (Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetleme) Yasası	60/2003
90.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	64/2003
91.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	31/2004

92.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	36/2004
93.	Beden Eğitimi ve Spor (Değişiklik) Yasası	40/2004
94.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	29/2005
95.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	60/2005
96.	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yükseköğretim Yasası	65/2005
97.	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kuzey Kıbrıs Kampusu (Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetleme) (Değişiklik) Yasası	66/2005
98.	Atatürk Öğretmen Akademisi (Değişiklik) Yasası	25/2006
99.	Milli Eğitim Denetleme, Değerlendirme ve Yönlendirme Kurulu (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası	41/2006
100.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	45/2006
101.	Milli Eğitim (Değişiklik) Yasası	55/2006
102.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	60/2006
103.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	33/2007
104.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	56/2007
105.	Atatürk Öğretmen Akademisi (Değişiklik) Yasası	76/2007
106.	Yüksek Öğrenim ve Dışilişkiler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	77/2007

107.	Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	78/2007
108.	İlköğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	79/2007
109.	Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	81/2007
110.	Milli Eğitim Denetleme, Değerlendirme ve Yönlendirme Kurulu (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	2/2008
111.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	6/2008
112.	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında 19 Ocak 2008 tarihinde imzalanan İstanbul Teknik Üniversitesinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri (İTÜ-KKTC) Kurmasına İlişkin Çerçeve Protokolünün Uygun Bulunmasına İlişkin (Onay) Yasası	17/2008
113.	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yükseköğretim (Değişiklik) Yasası	21/2008
114.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	33/2008
115.	Öğretmenler (Değişiklik No:3) Yasası	38/2008
116.	İlköğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	9/2009
117.	Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	10/2009

118.	Yüksek Öğretim ve Dışilişkiler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	11/2009
119.	Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	12/2009
120.	Mesleki Teknik Öğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	13/2009
121.	Talim ve Terbiye Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası	14/2009
122.	65/2005 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yükseköğretim Yasası Tahtında Faaliyet Gösteren Yükseköğretim Kurumlarından İlişği Kesilenlere Öğrenimlerine Devam Edebilme Hakkı Verilmesine İlişkin (Geçici Kurallar) Yasası	29/2009
123.	İstanbul Teknik Üniversitesi İTÜ-KKTC Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri (Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetleme) Yasası	38/2009
124.	Yükseköğretim Kurumları Mali Düzenleme Yasası	39/2009
125.	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yükseköğretim (Değişiklik) Yasası	40/2009
126.	Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hukukuna Göre Kurulmuş Olan Üniversitelerin Karşılıklı Tanınmasına Dair Milletlerarası Anlaşmanın Uygun Bulunmasına İlişkin (Onay) Yasası	41/2009

127.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	71/2009
128.	Atatürk Öğretmen Akademisi Kuruluş (Değişiklik) Yasası	81/2009
129.	Yükseköğretim Kurumları Mali Düzenleme (Değişiklik) Yasası	30/2010
130.	Kuzey Kıbrıs Eğitim Vakfı ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Kuruluş (Değişiklik) Yasası	37/2011
131.	65/2005 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yükseköğretim Yasası Tahtında Faaliyet Gösteren Yükseköğretim Kurumlarından İlişği Kesilenlere Öğrenimlerine Devam Edebilme Hakkı Verilmesine İlişkin (Geçici Kurallar) (Değişiklik) Yasası	40/2011
132.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	49/2011
133.	Çukurova Üniversitesinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Kampus Kurmasına İlişkin Çerçeve Protokolünün Uygun Bulunmasına İlişkin (Onay) Yasası	19/2012
134.	Çıraklık ve Meslek Eğitimi (Değişiklik) Yasası	34/2012
135.	Öğretmenler (Değişiklik) Yasası	31/2013
136.	Atatürk Öğretmen Akademisi (Değişiklik) Yasası	32/2013
137.	İstanbul Teknik Üniversitesi İTÜ-KKTC Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri (Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetleme) (Değişiklik) Yasası	25/2015

138.	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kuzey Kıbrıs Kampusu (Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetleme) (Değişiklik) Yasası	26/2015
139.	Yükseköğretim Kurumları Mali Düzenleme (Değişiklik) Yasası	28/2015
140.	65/2005 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yükseköğretim Yasası Tahtında Faaliyet Gösteren Yükseköğretim Kurumlarından İlişği Kesilenlere Öğrenimlerine Devam Edebilme Hakkı Verilmesine İlişkin (Geçici Kurallar) (Değişiklik) Yasası	42/2015
141.	Atatürk Öğretmen Akademisi Kuruluş (Değişiklik No:2) Yasası	44/2015
142.	Öğretmenler (Değişiklik No:2) Yasası	47/2015

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Osman AKÇIN
Doğum Yeri: Aşağı Bostancı/ Güzelyurt/ KKTC
Doğum Tarihi: 02/ 08/ 1983
Medeni Durumu: Evli

Öğrenim Durumu:

Derece Okulun Adı
İlköğretim Fikri Karayel İlkokulu
Ortaöğretim Güzelyurt Maarif Koleji
Lise Güzelyurt Maarif Koleji
Lisans Doğu Akdeniz Üniversitesi
Uluslar Arası İlişkiler Bölümü
Yüksek Lisans Lefke Avrupa Üniversitesi
İşletme Anabilim Dalı

İlgi Alanları

İş Deneyimi
AKÇIN TEMİZLİK LTD.
AKÇIN GROUP OF COMPANIES
DAĞITIM ELEMANI
MAL DAĞITIM ELEMANI
PAZARLAMACI
PAZARLAMA MÜDÜRÜ
DİREKTÖR
Lefkoşa, KKTC

İletişim

Tel 0542 867 01 11
Adres Yıldırım Sok. No 16 / Göçmenköy / Lefkoşa
e-mail osman.akcintemizlik@gmail.com

%6

BENZERLIK ENDEKSI

%

İNTERNET
KAYNAKLARI

%6

YAYINLAR

%

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1

%2

DAĞLI, Gökmen. "Kuzey Kıbrıs ta eğitim bakanlığı, öğretmen, veli ve sendika yöneticilerinin eğitim reformlarına yönelik görüşleri ile ilgili olarak karşılaştırmalı durum çalışması", İletişim Hizmetleri, 2013.

Yayın

2

<%1